

П Е Т Ъ Р С Т Ъ П О В

ГОСТИ ОТ МИОН

ЮНОШЕСКИ РОМАНИ

ПЕТЪР СТЬПОВ

ГОСТИ ОТ МИОН

chitanka.info

Полетът към звездите е бил мечта на човечеството от древни времена. За тях мечтае още като малко момиче и Ани, дъщерята на известния инженер-конструктор Скрибин. Нейното съкровено желание се осъществява по странен начин: баща и дъщеря са отвлечени от агенти на империализма, които се борят с най-долни средства, за да постигнат надмощие в звездния мир. Те искат да привлекат на своя страна големия учен от социалистическия лагер, като му обещават пари и власт.

Напразно. Той е непреклонен.

Една ракета полита към Луната... По пътя се случва фантастичната история — срещата на земни хора със същества от неизвестната планета Мион...

Някъде в галактиката има планета, на която живеят хора; в областта на техниката те са отишли хиляди години по-напред от земните жители. У тях има морална възвишеност — те не познават насието, злобата, долните човешки страсти са им отдавна чужди.

С интересно разгърната фабула, живо изградените образи и сполучливото съчетание на фантастика и реалност романът „Гости от Мион“ е оптимистичен художествен разказ за светлите перспективи на бъдещето развитие на човечеството.

НОЩНИЯТ ПОСЕТИТЕЛ

Проклетата тъмнина!

И черна бездна, зинала под краката му. Браун изпитваше неприятното чувство, че ако пристъпи, ще полети в неизвестността. Вълните плискаха с монотонно и тежко бучене. Белите им гребени понякога облизваха скалата, на която той седеше, и тогава солени капки докосваха лицето и устните му. Бе мрачно и пусто. Облаци закриваха звездите. Само далеч вдясно мигаха светлините на големия пристанищен град. Оттам Браун дойде преди час. Отначало крачеше бързо и безшумно по асфалтираното шосе, после се отби по една криволичеща пътека край брега и се притаи под „Самотната гейша“. Така му бяха заповядали по радиото.

Самотната гейша напomniaше по форма приведена, коленичила жена, облечена в пеньоар. Очертанията ѝ почти се сливаха с мрака, но Браун знаеше скалата отдавна. През последните дни той два пъти беше идвал, за да проучи и запомни мястото...

Сега слушаше глухия тътнеж на морето и чакаше...

Ако не бяха му забранили, с удоволствие би смукнал глътка лютив цигарен дим. По дяволите! Ония господа се залавят за такива подробности! Но в душата си Браун намираще, че те са прави. Слабото огънче на цигарата можеше да привлече граничния пост, някой рибар или случаен минувач. Ония бяха хитри, дявол да ги вземе! Те не му казаха откъде ще дойде човекът. И защо трябваше да го чака именно на този пуст морски бряг, в тази нощ — тъмна и неприятна?

Браун погледна светещия циферблат на ръчния си часовник. Дванадесет часът и една минута. Беше време непознатият да се появи. Как ще дойде той? С кола? Пеш? Лодка? Безшумен хеликоптер?

Браун вдигна глава.

Облаците се бяха разкъсали. Между тях надничаха звезди. Изгря и луната — голяма и червена като кръв. Черната завеса на небесния купол се топеше и откриваше все по-голям брой далечни светлинки. Мракът се поразея. Браун се взря в люлеещата се повърхност на

морето, по което светваха и угасваха светлинки. Сред тях той видя някакъв предмет, който изплува от дълбините на морето и тръгна към брега. Лодка? Не беше лодка. „Риба е — каза си Браун. — Акула може би, ако тук се въдят акули! Каква широка и грамадна! Като кит!“

Тъмното петно се очерта по-ясно — беше лъскаво, приличаше на ковчег, който се надигаше все по-високо от морето и приближаваше към пясъчния бряг. Плъзна се по сушата и спря безшумно.

Един силует като стърчаща към небето огромна пура израсна от странния продълговат предмет, който имаше размери на голям автомобил, само че беше по-тесен и като че ли малко заоблен. Силуетът се движеше. Беше човек. Браун си отдъхна. Сигурно идеше оня, когото очакваше. Предполагаше, че той ще се появи откъм сушата, по водата, от въздуха, но не и от дълбините на морето. „Всъщност така трябва да бъде — помисли си Браун. — Тъкмо от морето, защото е по-безопасно... За всеки случай внимание!“

Браун се притисна по-плътно до скалата. Не шаваше, дори, че дишаше. Беше уверен, че тялото му се слива напълно с мрака. И все пак човекът вървеше право към него. Спря се на няколко крачки и с висок шепот попита:

— Ало, другарю, имате ли огън? Тази моя проклета запалка не работи. Загубих едно винтче и от два часа не мога да запаля.

Напрежението на Браун спадна. Пое си дълбоко дъх, стана му топло и приятно.

— Кибрит нямам — каза той, — но случайно притежавам винтче.

Той извади от джоба на панталона си малък портфейл от кожа. Потърси с пръсти в тъмнината, подаде на човека от морето бяла сгъната хартийка и добави:

— Там има винтче. Опитайте!

Дотук всичко вървеше тъкмо тъй, както му бяха наредили по радиото. Винтчето му даде един агент преди месец, когато го посети. Той му каза, че човекът ще пристигне първия неделен ден на юни около дванадесет часа през нощта при „Самотната гейша“, ще му поиска огън, защото запалката му била повредена — изгубил някакво винтче.

И ето, винтчето вече беше в ръцете на непознатия. Той каза:

— Благодаря ви, но тук е тъмно, елате в моята кола. Там ще нагласим запалката и с удоволствие ще изпушим по една цигара.

Браун вече имаше доверие в човека, затова покорно тръгна към странния предмет, появил се от морето. Човекът натисна някакво бутонче. Отвори се врата. Той влезе. Браун се понаведе и седна на седалището до не го. Вратата се затвори. Чак сега светна. Браун видя вътрешността на луксозна кабина с две седалки. Отпред беше монтирано табло с разни уреди за управление.

Без да продума, човекът пхна винчето на мястото му. Беше около тридесет и пет годишен мъж, гладко избръснат, със сини студени очи, хубаво лице — волево и приятно. Облеклото му беше спортно, на кафяви квадрати.

— Прекрасно! — усмихна се непознатият и Браун помисли, че добре са го избрали, защото усмивката му беше много сърдечна и покоряваща. Тъкмо такъв привлекателен човек трябваше да се залови за опасната работа. — Сега ще запалим!

Щрак! Появи се пламъче. В същия миг капачето отдолу се отвори и в коленете на човека падна мъничка хартийка, навита на руло. Той я вдигна спокойно, разгъна я и я подаде на Браун. След това извади от джоба си малка лупа и добави:

— Четете!

Въоръжен с лупата, Браун се понаведе и прочете: „Приносящият е секретният сътрудник, когото изпращаме със специална мисия. Подчинявайте му се безусловно. Всички средства, които той предложи, са допустими. А-1“.

Браун вдигна глава. Непознатият го наблюдаваше втренчено. Сега погледът му беше станал друг — строг, властен, студен. Браун почувствува неприятни тръпки.

— Мисля, че всичко е ясно — каза човекът с глас, който не търпеше възражение.

— Да! — отвърна бързо Браун. — На вашите услуги, мистър...

Той замълча и погледна въпросително човека. Непознатият кратко отвърна:

— Вега. Така ще ме наричате. Но изобщо по-добре е да не споменавате никакви имена. Впрочем за всичко ще говорим после. Къде ще отидем сега?

— Не зная — вдигна Браун рамене. — Бе ми наредено да се свържа с вас. Нищо не казаха за квартира.

— Те са пропуснали, а трябваше да предвидите. Преди години идвах тук на екскурзия, но връзки с местни хора нямам. Доколкото съм осведомен, вие имате самостоятелен апартамент?

— Да!

— Изглежда, че ще се наложи да ме приютите там за няколко дни. Ние трябва бързо и срочно да свършим работата си. Съгласен ли сте?

— Добре — каза Браун.

— Тогава към града!

Вега завъртя някакво ключе. Чу се леко бръмчене. Той натисна бутон. Над главата му щракна и Браун неволно погледна към тавана на кабината, тапицирана с небесносин плат. Тогава почувствува, че се издигат нагоре. Над тях бръмчеше и свистеше нещо, а кабината леко и плавно летеше.

— Но... — обади се Браун — мислех, че това е подводна лодка!

— Да, и подводна лодка, и самолет — отвърна Вега и пак се засмя с подкупваща усмивка. — Не се бойте. Машината е свършен всъдеход. Плува под водата, над водата, лети във въздуха, а при нужда се движи като автомобил.

Браун долепи челото си до прозорчето. Беше тъмно. Отгоре висяха студени и далечни звезди. Но Вега и тях не поглеждаше. Стоеше спокоен на креслото и като че ли дремеше.

— Летим без светлини — каза обезпокоен Браун. — Ами ако се сблъскаме със самолет или хеликоптер?

Вега снизходително се усмихна.

— Не се безпокойте, драги — каза той. — Погледнете този екран.

В един квадрат потрепваше чиста зелена светлина. Вега добави:

— Тук наблюдавам всичко в радиус от десет километра. При това управлението е автоматично. Всъдеходът сам се отклонява колкото трябва, ако срещу него се насочи каквото и да е твърдо тяло. Аз държа никой да не го забележи, затова не запалих светлините.

През прозорчето Браун наблюдаваше други светлини — бели и жълти, червени, зелени, сини. Цели редици от светлини. Някои от тях

светваха и угасваха. Яркочервените звезди се появиха високо по тъмното кадифе на небето.

— Наближаваме Космоград — каза Браун.

Вега натисна синьо бутонче. На екрана затрептя очертанието на гора. Сред нея се източи прав асфалтен път, който я разделяше на две половини. Зад гората се виждаха къщи, жилищни постройките, вили, а по-нататък зданията бяха повече, като гроздове, налепени край улиците и обградени с паркове.

— Това шосе ще ни отведе ли във вашия дом? — попита Вега.

Браун кимна с глава.

— Много добре — успокоен каза Вега и посегна към един бял лост с металическа топка на края.

Хеликоптерът започна плавно да се спуща. Предметите и дърветата се приближаваха, растяха все по-едри. Апаратът докосна платното на асфалта. Тогава Вега натисна друг бутон, завъртя колело и хеликоптерът с едва доловимо свистене се понесе по шосето.

— Зная какво мислите — каза Вега и пак се усмихна. — Отвън моят апарат изглежда груб с тези перки, нали? Но се лъжете, приятелю Браун. Перките са прибрани под един лъскав покрив, който чудесно оформя моя апарат. Колелетата се скриват при необходимост. Ето вижте!

Той натисна бутончето до екрана и на него се появи дълга елегантна лимузина. Тя нямаше перки. Приличаше на всички други автомобили, само че беше малко по-обемиста, а продълговатото ѝ тяло напомняше риба. Екранчето угасна, после пак се очерта асфалтовият път с дървета, с храсти и вили, които кокетно надничаха зад гъстата зеленина. Инфрачервените лъчи ги виждаха и ги отразяваха на екрана така, като че ли беше светъл ден.

Неусетно колата засвистя по улиците на Космоград.

Преди години тук бе хълмиста земя с богата растителност и живописен морски бряг, недалеч от който изпъваше мощни рамене планината. Всяка утрин слънцето позлатяваше нейните снежни върхове, които сипеха светлини като от брилянти. Затова жителите на града я наричаха Искрящите брилянти.

Космоград бе селище на изобретатели, физици, астрономи, космонавти, техници, летци, строители... Ново селище с много научни институти, които изследваха космоса; с огромни заводи за ракети,

самолети и съоръжения за тях, както и лаборатории, в които химици и лаборанти постоянно правеха опити да подобрят новите химически горива. Тук бяха събрани учени и инженери от СССР, България, Полша, Чехословакия, Германската демократична република, Унгария, Румъния, от някои азиатски и латиноамерикански страни. Социалистическите държави се бяха сплотили в мощна общност на Обединените социалистически републики и този град беше един интересен конгломерат от най-различни националности. Но хората там бяха обединени от общи стремежи, от общи идеали. Това беше слънчев град-градина, разположен сред паркове, езерца и гори. Град с бели вили и леки изящни жилищни блокове, които напомняха лебеди над свежата зеленина. По улиците нямаше лампи и все пак в този час беше много светло, по-светло от най-ярквата лунна нощ. Светлината струеше мека и приятна от фасадите на къщите, обградени с дървета, храсти и лехи от цветя...

— Там живея — каза Браун, като посочи един жилищен блок с тъмни прозорци. — Но къде ще гарираме колата?

— Не пред вашия апартамент, разбира се — отвърна Вега. — Ще я оставим на съседната уличка. Както виждам, по улиците са гарирани много коли.

Браун неспокойно забеляза:

— Тя ще прави впечатление. Вие нямате номер на колата си.

Вега го потупа по рамото.

— Не се безпокойте, всичко е предвидено. Моята кола има същите знаци, както местните коли. Но време е да спрем, нали?

— И така, докладвайте! — заповяда Вега, като кръстоса крак върху крак.

Той седеше удобно и небрежно върху креслото. Всмукваше от цигарата, вдъхваше дима, после бавно с полуотворени устни го издухваше. Синкавият дим се виеше на кълба и леко замъгляваше хола. Браун пушеше нервно и мрачно. Безпокоеше го промяната, която настана с Вега още като влязоха в апартамента. Лицето на госта сега изглеждаше студено и строго, а тонът му беше рязък.

— Какво да докладвам? — каза Браун. — Съобщих, че през последните месеци не съм получавал пари!

Вега презрително сви устни. Бръкна във вътрешния джоб на палтото си, извади пачка банкноти и ги постави на масичката.

— Благодаря — промърмори Браун. — Знаете, че имам нужда от тях... за моето лекуване, трябва да се храня с изключително силна храна. Пък и да поживея... искам! Аз нямам време, мистър...

Гласът му потрепери. Той не обичаше да говори, дори да мисли за коварната си болест, но трябваше да обясни защо прави най-напред въпрос за пари.

— Зная — каза Вега, като не отмести проникателния си поглед от Браун. — Докладвайте всичко!

Браун вдигна рамене.

— Какво има да се докладва? Аз съобщих по радиото за онова, което узнах.

— Само това? — повиши тон гостът. — Но то е все едно нищо!

Браун се страхуваше от този човек и в същото време се възхищаваше на неговото спокойствие и хладина. Беше така естествен, като че ли разговаряха за вкуса на сладолед, а не за опасни действия, които можеха да им струват живота.

— Вие нямате представа колко странен и скрит е този инженер Иван Скрибин — каза Браун. — Не зная дали това е в характера му, или пък обстоятелствата, службата и работата са го направили такъв. Той не дружи с никого. Абсолютно с никого. Само един път в продължение на година го видях в града с дъщеря му, и то в автомобил... Не посещава ресторанти, кино, театър, не участва и в тържества. Що за живот води? Не зная! Понякога се питам дали не излиза предрешен, дегизиран, маскиран! Дявол го знае. Странен човек, тежък характер! Нито веднъж не е идвал в ресторанта „Веселите бекаси“, където аз свиря в оркестъра всяка вечер.

Вега слушаше и наблюдаваше колелцата дим, които се откъсваха от върха на цигарата му. Те се издуваха, разтягаха се и неусетно се разтапяха във въздуха.

— Хм! — каза той. — Все пак пропиляхме цяла година. И Стареца има основание да се сърди!

Преди две седмици Стареца лично позвъня по телефона на Вега.

— Драги мой — каза той, когато Вега се обади в слушалката. — Имам нужда от вашата помощ.

Вега беше сам в кабинета си, но по навик се поклони и раболепно каза:

— На вашите услуги, сър!

— Елате точно след един час при мене.

Думата на Стареца беше закон. Законът можеш да нарушиш и да се измъкнеш с помощта на някой ловък и хитър адвокат от редица неприятни параграфи. Заповедите на Стареца никой не можеше да отмени. Той беше всемогъщ. Неговото име не се споменаваше във вестниците, по радиото и по телевизията като политическо лице, стопански деятел, бизнесмен и крупен банкер. Други бяха на сцената. Той стоеше зад кулисите, но управляваше като всевластен режисьор. Не се знаеше точно какви богатства притежаваше. Това бяха във всеки случай една мрежа от банки, заводи и могъщи компании за експлоатация на земни богатства, както и модерни предприятия, свързани с производство на атомна енергия. От Стареца трепереха много високопоставени лица. Политици му се кланяха и се стремяха да заслужат приятелството му, за да властвуват. Той не беше президент на Съединените държави на Западното полукълбо, но силата и влиянието му бяха като на президента.

Вега пристигна в дирекцията точно след час. Тя заемаше един изолиран небостъргач, построен сред зелен парк. Фонтани пръскаха водни струи, които преплитаха на слънцето прозрачните си дъги от разноцветни светлини. Вега се изкачи с асансьора на осемнадесетия етаж. Лакеят му се поклони, като стигна до вратата, а две здрави момчета, около тридесетгодишни, които неотстъпно вървяха подир Стареца, му магнаха приятелски с ръце. Лакеят въведе младежа в просторен кабинет. Там беше тихо, полутъмно и само на бюрото светеше работна лампа със зелен абажур, който напомняше лилия. Старецът обичаше тишината, обичаше и полумрака, защото може би в такава изолирана и откъсната от света обстановка беше в състояние да мисли най-добре и да крои своите планове. Сега той — едно невзрачно сухо старче — седеше зад огромно махагоново бюро. Полумракът омекотяваше чертите на лицето му и бръчките не контрастираха така ярко, а голата му глава не блестеше като полирано кълбо.

— Приближете се, драги мой — каза Стареца, като посочи едно кресло.

Младият мъж почтително седна. Стоеше пред могъщия човек, който притежаваше милиарди. Неговата сила беше по-мощна от силата на една армия, защото дори и армията зависеше от него.

— Чуйте, драги мой — поде Стареца, като гледаше втренчено Вега с малките си очи. Той го наричаше винаги „драги мой“, за да подчертае може би разположението си към него. — Оня тип, който имаше за задача да ни достави плановете на инженер Скрибин, докъде докара работата?

— Още няма нищо — отвърна кратко Вега.

Той знаеше с каква работа беше натоварен всеки агент на Стареца дори в най-отдалечения и незначителен остров. Вега беше инженер при неговите заводи за „производство на всякакви атомни съоръжения за мирни и други цели“, но скоро се появи като сръчен и находчив откривател на негодование между служители и работници. Дебнеше със злорадство колегите си и с голямо удоволствие разкриваше всички техни лични и служебни тайни. Докладваха на Стареца за полезните способности на Вега. Старецът пожела да го осведомяват как се развива младият инженер и скоро се увери, че той ще бъде много по-полезен, ако мине в тайната служба. Така Вега — истинското му име беше Арчибал Картър — бе зачислен като един от ръководните агенти на тайната служба.

— Нищо, нищо! — повтори с презрение Стареца. Набръчканото му изсушено лице се сви още повече и стана зло и грозно. — А в Космоград комунистическите заводи за изкуствени спътници построиха планета, населиха там и хора. Този инженер Скрибин осъществява по-дръзки плановете. Той ще построи и цял град в космоса! Цял град с улици, площади, здания, заводи, лаборатории! А ние, драги мой, едва сега изпращаме части, за да сглобим нашата планетка. По размери тя е мъничка, като лилипут пред космическия град на инженер Скрибин! Да!

Той замълча. Лицето му изразяваше досада и недоволство.

Мълчеше и Вега. От цялото си сърце той желаше Стареца да притежава плановете и изчисленията на инженер Скрибин. Най-после, макар и със средствата на шпионажа, изнудване и шантаж, изобретателите и конструкторите трябваше да си помагат взаимно...

А този агент Браун се оказа негодник! Напразно бяха разчитали на него. Той имаше задача да фотографира или открадне плановете.

Преди това, разбира се... трябваше да попадне в компанията на инженера или да се сприятели с негови близки и сътрудници, да се промъкне по някакъв начин до тайното хранилище и да задигне документите...

— Цяла година чакаме! — поде пак Стареца. — И стоим на едно място, а ония, както узнавам, строят космическия град.

— Нима вече работят?

— Да. Ракетоплани отнасят металическите конструкции горе. Нямаме време, драги мой. Ще трябва вие да свършите тази работа. Лично вие. Сто хиляди долара стигат ли ви? И една прелестна вила на лазурното тихоокеанско крайбрежие! При това ще имате прилична доживотна рента. Заемете се, драги мой, изработете подробен план как да осъществим гостуването на конструктора инженер Скрибин...

— Той ще ни гостува? — прекъсна Вега този поток от думи.

Стареца помълча, тракна няколко пъти с пръсти по стъклото на бюрото си и отегчен продължи:

— Трябва да ни гостува! Лично да ни гостува и да сътрудничи с нашите конструктори. Много внимателно и много майсторски да го убедим в това, дори ако той е на друго мнение, което е много понятно. Разбирате ли ме?

— Разбирам, сър! — изчерви се Вега, защото едва сега се досети какво искаше да му внуши Стареца.

— Наш гост на всяка цена, ясно ли е?

— Ясно, сър!

— Да бъде обкръжен с изключително внимание и удобства. И в тази работа аз нямам никаква намеса. Абсолютно никаква, това добре запомнете!

— Да, сър!

Стареца гледаше със студен, настоятелен поглед. Вега изтръпна. Този поглед говореше повече от думите, той заповядваше, той искаше пълно подчинение, беше по-могъщ дори от инстинкта за самосъхранение и Вега знаеше, че и да умре, трябва да удовлетвори желанието и заповедта на Стареца. О, да! В такива истории той никога не участвуваше пряко. Не заповядваше ясно и точно, а само подсказваше кое е необходимо да се направи и как да се действа. Подробностите? Това бе работа на сътрудниците. За това те получаваха

пари. Парите изкупваха престъпленията. Стареца ги плащаше щедро, за да излиза чист от всякакви мръсни истории.

А да стои далеч от случая със Скрибин, бе заинтересован особено сега, защото извърши глупостта да сподели намеренията си с най-близкия съветник на Президента.

Двамата бяха заминали за няколко дни на почивка във Флорида. Една вечер Стареца дълго обяснява на съветника колко е важно да ускорят монтажа на огромна изкуствена планета и дори на град в космоса. Въпрос на престиж, въпрос на бази, въпрос на солидна стъпка за овладяване на космоса. Но учените от социалистическите страни, дявол да го вземе, всякога изпреварват и най-смелите мечти! Те строят вече селище в космоса. Да, да, селище, цял град!

Агентите на Стареца бяха узнали, че най-важният конструктор в тази работа е инженер Скрибин. Най-последно защо този човек да не постави знанията и опита си в услуга на грандиозните начинания на Стареца?

Съветникът беше весел човек, приятен събеседник и компаньон. Той потупа Стареца по рамото, опъна дългите си крака под кръглата масичка, край която седяха, и сърдечно се засмя. Не, Стареца е наивен. Тези комунистически учени никога не услужват дори и да им предложиш фантастично възнаграждение.

Тогаваш Стареца подчерта, че няма пред вид подкуп, а просто може би ще се наложи да поканят Скрибин да работи при тях. „Глупости! — каза съветникът. — Той няма да се съгласи.“

Стареца, намръщен отвърна: „Ще се изразя по-точно. Ще доведем Скрибин без негово съгласие и тук ще му предложим най-изгодни условия не само в пари, но ще му създадем и изключително благоприятни възможности за неговата дейност. Това може да сломи упоритостта и на най-заклетия фанатик, стига да му осигуриш онова, за което той мечтае!“

Тези думи имаха обратен ефект. Неочаквано съветникът дръпна краката си изпод масичката и се изправи студен и сериозен. „Драги мой — каза той загрижен. — Какво говорите? Та това ще бъде невероятен скандал! Ние държим, както и онези, за мирно съвместно съществуване. Вие забивате клин в нашата политика. Не, Президентът никога няма да се съгласи. Не! Откажете се от вашето намерение, моля ви!“

Съветникът беше категоричен. Той добави, че няма да уведоми Президента за този разговор, защото знае как зле ще му подействува подобен опасен план.

„А знаете ли какви огромни разходи съм направил вече? — каза намръщен Стареца. — Най-последно въпросът е на престиж между две политически системи. При това, казах ви, една изкуствена солидна планета с лаборатории, космодруми, обсерватории, складове с гориво, храни и други запаси ни е крайно необходима за нашите полети към далечните планети, чиито богатства ни са необходими, както и за проектите ни да отлетим и на други звездни системи.“

„Не! — повтори съветникът отегчен, като поклащаше показалеца на дясната си ръка. — Със собствени сили. Имаме учени, имаме конструктори, имаме физици! Нека те се постараят сами да постигнат всичко, а вие вложете там средствата си!“

— „Е да, имаме специалисти, но докога ще чакаме? Аз съм в края на живота си, а имам амбиция да направя нещо повече, докато съм жив! — промърмори Стареца. — Всеки случай вземам под внимание вашите съображения, щом те са и на Президента. Въпросът за мене е приключен!“ Но това беше маневра.

Стареца реши да отвлечат Скрибин и никой не бе в състояние да му попречи. Налагаше се само да се измести тактиката, да се приложат други мерки, да не се объркат конците така, че никога да не се разплетат. Разбира се, цялата вина щяха да поемат неговите сътрудници, в случай че Президентът и съветникът му действително проявят своето решително неодобрение и своя гняв. Това именно трябваше да има пред вид Вега и да действа уж на своя глава, като поеме върху себе си всички рискове.

Вега не знаеше за разговора между Стареца и съветника, но не беше трудно да се досети, че неговият шеф има право да остане дълбоко зад кулисите, както това се случваше при всички случаи. И той повтори:

— Да, сър! Разбирам, че вие нищо не знаете за случая Скрибин.

— Чудесно момче сте, драги мой! — каза Стареца, понаведе се към Вега и с внушителен тон продължи: — С този важен конструктор трябва да бъдете напълно убедителен. Разбирате ли ме?

— Зная, сър! На всяка цена той трябва да заработи за нас!

Стареца разтегна тънките си устни и покровителствено се усмихна.

— Драги мой, благодаря ви, вие сте умно момче! — повтори той. — Значи, ще заминете лично и така или инак ще отведете инженер Скрибин на Луната, където са нашите най-добри конструктори. Тъкмо на Луната е добре да поживее гостът, а после ще видим! Ще разпоредя да го посрещнат както трябва. И моите хора, надявам се, ще успеят да го убедят, че трябва да помогне на нашата човеколюбива кауза.

Вега не отговори. Той размисляше. Една дълбока бръчка се вряза между веждите му.

— Сър, разбирам — каза той. — Този... как го казахте... Скрибин? Добре, той ще бъде при нас. Ами скандалът след това?

— Вие сте умен и не са необходими много думи, за да разберете, драги мой. Нима не може с всеки човек да се случи нещастие?

— Какво нещастие?

— В случая фиктивно. Цял свят трябва да узнае за гибелта на Скрибин. Ще монтирате някаква катастрофа, но умно и убедително. При пълна тайна! Е, приемате ли?

В този момент Вега нямаше никакъв план. Но той не можеше да откаже на Стареца, който го обсипваше с щедрости и му вярваше като на себе си. И със сляпо угодничество каза:

— Да, сър! Ще направя всичко възможно.

— Така и предполагам — засмя се хрипкаво Стареца. — Вие ще напреднете бързо, струва ми се!

Вега се поклони, поласкан. Той смирено каза, че му е необходима една седмица, за да помисли, да проучи въпроса и да изработи някакъв план. Разбира се, най-напред се налагаше да се заеме с оня тип — цигуларя...

— Добре, добре — каза насърчително Стареца. — Сам ще прецените какво трябва да направите.

Той се усмихна. Това не беше усмивка, а гримаса. Лицето му се набръчка като спаружена ябълка. Подаде ръка, отпусната и мека. Вега я стисна с почит и с лице към Стареца, се отдалечи от махагоновото бюро...

— От това положение трябва да излезем! — каза Вега, като наблюдаваше внимателното, отпуснато и уморено лице на Браун. — Сега е поставена друга задача!

Веждите на цигуларя леко потрепнаха. Известието не го зарадва. Най-добре му беше, когато не изпълняваше поръките и опасностите бягаха далеч от него.

— Да обсъдим положението — продължи Вега с равен и внушителен тон. — Трябва по някакъв начин да се доближим до инженер Скрибин. Сами или чрез негов близък човек! Вие сте проспали времето си, но за това по-късно ще говорим. Имате ли някакво предложение?

Браун вдигна рамене.

— Не... нищо, не зная... — каза бързо той по навик, защото никога нямаше желание да прояви инициатива в тази опасна област. Ала се досети и добави: — Бях се запознал с един негов човек, но не зная дали той ще ви интересува.

— Мен всичко ме интересува. Кой е той?

— Шофьорът на Скрибин.

Вега трепна, понаведе се към Браун и живо подкани:

— Разкажете!

— Николаев се казва. Виждах го зад волана на колата, с която се движи Скрибин. Във „Веселите бекаси“ понякога идва късно вечер. Веднъж се приближих към неговата маса с цигулката. „За вас, другарю! — казах. — Какво желаете да изсвири оркестърът?“ Той се позасмя, драго му стана. Предпочете Шостакович. Е, добре! Шостакович! Ние свирихме, а следния път, като дойде в ресторанта, заприказвах шофьора. Отивах при него през паузите винаги когато беше в ресторанта. Но уви, мистър Вега! Той говори за всичко друго, но не и за инженера. Всякога, когато насочвах мислите му нататък, той махаше с ръка: „Е, оставете, службата си е служба...“ Така че смятам случая за безнадежден.

— Безнадежден? — живо каза Вега. — Защо? Не виждам никаква безнадеждност!

Той се засмя с онази усмивка — сърдечна и подкупваща, която го правеше приятен и предразполагаше към интимност.

Браун сви рамене.

— Какво ли всъщност може да ни помогне той? Някакъв шофьор! Той не е осведомен. Би могъл да ни достави документи, ако го подкупим. Но мисля, че такива хора не се подкупват. Той вероятно служи не за пари! — Браун въздъхна, защото си спомни, че той служеше само за пари.

Вега не отговори. Като че ли не слушаше, а го занимаваха други мисли и той не беше тук. Лицето му изглеждаше разведрено, той дори се усмихваше.

— Вижте какво — каза най-после той. — Не е необходимо да подкупваме този шофьор. И все пак той ще ни помогне. Ако бъдем много внимателни и хитри, разбира се. Не ни трябва вече документи, планове и формули. Трябва ни самият инженер Скрибин.

— Какво? — попита смаян Браун. — Да го отвлечем?

— Не се изразихте точно. Той трябва да участва в големите космически строежи, които Стареца финансира. Още не ми е ясно как ще стане това, но ще помисля тази нощ... Някак си ще трябва да убедим инженера да дойде при нас. Разбирате ли? Това е голямата игра. — Вега потърка челото и поуспокоен добави: — Сега да спим, а утре пак ще говорим. Къде е моето легло?

Браун посочи дивана в ъгъла и потиснат от мисълта, че работата става сериозна, глухо промърмори: — Веднага ще го приготвя...

Зеленото бутонче на нощната лампа щракна. Мека бяла светлина обля леглото на Браун. Той постоя със затворени очи, за да свикне със светлината, после извади изпод възглавницата ръчния си часовник. Три часът призори. Време, когато сънят е най-сладък. А повече от два часа се въртеше в леглото. Затваряше очи, опитваше се да заспи. Напразно...

Този мистър Вега не му даваше спокойствие. Навярно сега той безгрижно спеше в хола, а в малката спалня, където едва се побираха гардеробът, леглото, едно малко бюро с книги и вестници върху него, Браун пъшкаше и мислеше за утрешния ден. Досега времето му минаваше все пак спокойно. Но присъствието на този човек, а особено думите му, че трябва да отвлекат инженер Скрибин, разстроиха живота му, объркаха мислите му и той отново почувствува опасността, която го застрашаваше. А беше наредил живота си в Космоград нелошо. Минаваше за добър цигулар в ресторанта „Веселите бекаси“. Знаеха го за тих човек, който харчи много и живее доста нашироко, без да мисли

за утрешния ден. Но това бе обяснимо с неизлечимата му болест. И какво... Нека си поживее нашироко тези последни две-три години, които му оставаха...

Браун обичаше цигулката. Нейният глас бе сладък и мелодичен, говореше му и го успокояваше. Тя бе негов другар, негова любима. Той дърпаше лъка по струните, а те плачеха, радваха се, смееха се, шепнеха, страдаха или копнееха.

В ресторанта Браун долепваше ухото си до нейното изящно тяло и слушаше гласа и. Тогава очите му, полузатворени и замечтани, зорко следяха посетителите. Познаваше много граждани — постоянни гости в ресторанта. Ала когато се случваше да влезе непознат човек, той трепваше неспокойно и се питаше: „Дали не е изпратен за мене?“ Пак тревоги, пак страхове и кошмари... Искаше само спокойствие. Да свири, да гледа хората прямо в очите, да им се усмихва и погледът му да казва: „Аз съм честен човек! Честен човек...“

Понякога му се искаше да избяга от този град. Да заличи следите си, да замине далече на изток, да отиде дори в Сибир или край бреговете на Балтийско море, да се засели в някое малко село в Карпатите или Стара планина и там да дочака мирно и кротко края на живота си. Можеше да си намери работа навсякъде в обширните Обединени социалистически републики. Биха го приели, където пожелае, но... ония щяха да го намерят — и той знаеше това. Ако все пак успее да заличи следите си, те ще използват простото средство да изпратят документи за неговата шпионска дейност. Какво ще спечели от всичко това? Арест, процес, позор...

А преди години Браун беше честен младеж. Обичаше музиката, обичаше песните, обичаше да стои пред радиото и да слуша големите майстори виртуози. Свиреше на цигулка не лошо. Тази цигулка беше стара, протрита, олющена, но тя имаше вълшебен тон. Бе спомен от баща му.

Той учи в гимназия, после се записа студент в Берлинската консерватория. Живееше само с музиката. Мечтаеше за самостоятелни концерти, за турнета в Москва, Ленинград, Париж, Прага, София, Лондон, Рим...

Но едно събитие промени живота му.

Всичко започна един ден, малко преди изпитите. Беше обед. Той си подсвиркваше и вземаше две стъпала наведнъж — тичаше навън.

На улицата го спря някакъв учтив младеж.

— Много сте весел, хер Вили фон Браун — каза младежът, като се поклони.

Браун се намръщи. Той никога не употребяваше тази досадна титла. Тя му напомняше за едно неприятно минало.

— А и майка ви така се радва, че изпитите ви вървят чудесно — добави непознатият. Беше хубав младеж, много жизнерадостен, весел и внимателен. Браун го наблюдаваше учуден. Младежът продължи: — Тя вече беше в цветарския магазин. У вас са занесени чудесни орхидеи. И един малък подарък, един златен пръстен, който...

Браун почервения от възмущение.

— Откъде знаете всичко това? И кой сте вие? С какво право си позволявате?

Младежът още веднъж учтиво повдигна шапката си и спокойно каза:

— Вижте какво, фон Браун, аз зная още много работи. Представете си, осведомен съм и за такива неща, които дори вие не подозирате, че съществуват. Погледнете това!

Той извади от вътрешния джоб на самото си някаква снимка. Браун веднага позна баща си. Никога не беше го виждал, но вкъщи имаха много негови фотографии: като млад данъчен агент, после представител на оръжейна фирма и най-вече като офицер с лента на ръкава, където беше изобразен пречупен кръст. На снимката, която непознатият показва, беше фотографирани в есесовска униформа. Това не беше толкова страшно. Страшното бе, че той държеше револвер в дясната си ръка. Неговото дуло сочеше врата на една жена. Край него лежах няколко трупа, между тях и един детски — малко полуголо момиченце с кукла в ръка.

— Имам цяла серия подобни снимки, някои от тях ся още любопитни — каза младежът.

Бащата на Браун загина през 1945 година. Тогава Браун беше няколкомесечно бебе. За баща си знаеше, че е служил като офицер. Ранили го при отстъплението и умрял в една болница през последните дни на Втората световна война. Храбър офицер, но... майка му отдавна беше обяснила, че е по-добре да не говорят за него. Сега възмутен от гняв и ненавист към този нахален непознат, Браун извика:

— Как си позволявате? Това е фалшификация! Аз дори не помня баща си!

— Ще си го спомните, уважаеми фон Браун — любезно поде човекът, като прибираще снимката. — Аз мога да ви помогна. Ще узнаете и нещичко за миналото на вашата любима майка. Например това е един прелестен спомен, нали?

Той извади от вътрешния джоб на палтото си друга снимка. Беше майка му — млада и хубава, усмихната и блестяща в разкошен тоалет. С този тоалет тя беше се снимала и друг път. Портретът ѝ, окачен на стената вкъщи, възхищаваше Браун. Но на снимката, която нахалникът сега държеше в ръката си, тя не беше сама.

До нея се усмихваше непозната жена. Две-три окъсани деца поемаха от ръцете на двете дами някакви пакети.

— Благотворителност, както виждате, уважаеми фон Браун! — с ирония продължи безочливият младеж. — Но най-интересното тук е другата дама. Познавате ли я?

— Не! — отрече възмутен Браун.

— А тогава цяла велика Германия я познаваше много добре. Чували ли сте за хер Гьобелс и за неговата прелестна жена фрау Гьобелс? Аз мога да ви напомня кои бяха те.

— Слушайте! — избухна Браун. — Това е шантаж! Не ме интересува нито вашият Гьобелс, нито неговата жена!

Той направи крачка да се махне от този нагъл човек, но непознатият го спря властно и продължи:

— Както виждате, майка ви е била интимна приятелка с това знаменито семейство. Подобни снимки имам още няколко. Имам и документи. Хайде, старият отчита греховете си в ада, но майка ви е още жива, при това твърде чувствителна старица и аз не намирам за много полезно да ѝ напомняме онези години...

Браун беше зашеметен. Поразен. Той не знаеше нищо за миналото на своите родители. Майка му беше добра стара женица с набръчкано лице и очила. Любеща майка, която живееше само за своя син.

— Какво искате от мене? — попита студено той.

— Преди всичко няма да достави удоволствие на моите приятели да изпратят копия от тези снимки и от някои дискретни документи по

принадлежност... Не се бойте, не ще стигнем дотам! Но срещу нашето мълчание искаме една малка услуга. Съвсем незначителна за вас.

Нямаше съмнение, че този човек беше ужасно лицемерен и подъл. Браун би разбил зъбите му с един юмрук, но схвана, че го заплашва опасност. За нищо на света не би позволил майка му да страда. Той сухо попита:

— Каква услуга?

— Един куфар, обикновен куфар ще получите и ще заминете с него за Бон. Ще ви дам адрес. Ще го оставите на един старик. Това е всичко.

На другия ден, точно в десет часа, едно черно такси спря пред консерваторията. От прозореца сърдечно махна с ръка същият неприятен младеж. Браун се качи.

Куфарът беше поставен на седалището. Младежът пхна в ръката на Браун няколко банкноти, пожела му приятен път и слезе. Таксито го откара на гарата.

Същия ден Браун пристигна в Бон и отиде на посочения адрес. В една вила край града, недалеч от аутострадата, го прие плешив старик — любезен, приказлив и разговорлив. Той все се оглеждаше, прекъсваше речта си, ослушваше се и пак говореше. По едно време попита:

— Никой ли не ви следи?

— Не! — отвърна сухо Браун.

— Слава богу, слава богу! — повтаряше старчето, като опипваше куфара. — Но уверени ли сте? Някакви неприятности по пътя?

— Никакви, уверявам ви — каза Браун.

Старчето се наведе над куфара, провери дали е заключен добре и тъкмо тогава капакът се разтвори случайно. Браун видя няколко шмайзера. Старчето бързо хлопна капака и избърса потта от челото си... После неведнъж Браун се питаше: дали всъщност всичко не беше нагласено, за да го вплетат в мрежите си? Бяха го принудили да отнесе куфар с оръжие. Така го въвличаха в тяхната тайна организация и го правеха съучастник.

— Ще обядвате с мен, нали? — каза любезно старецът.

— Не! Бързам! — отвърна Браун.

— Както желаете... Щом е така, добър път. И, разбира се, ще използвам вашето идване, за да отнесете в Берлин тази кутийка.

Той поднесе към очите на Браун зелена кутийка. Обикновена кутийка за аспирин. Дори сам я разтвори и Браун видя вътре наредени малки бели таблетки.

— Днес е вторник, значи, четвъртък в седем часа вечерта ще отидете в сладкарница „Космос“, вие сигурно знаете тази сладкарница. Ще седнете на една маса в ъгъла. При вас ще дойде човекът, който изпрати куфара. Той ще каже, че го боли главата и ще попита имате ли аспирин. Вие ще му предложите кутийката. Това е всичко.

Докато той говореше, Браун го наблюдаваше враждебно. Съзнаваше, че искаха да го използват, да го въвлекат в някаква опасна авантюра. Какви бяха тези хора? Гангстери? Шпиони? Престъпници? Той съжали още тогава, че беше се поддавал на заплахите и не обърна гръб на младежа, макар това да му струваше може би някои неприятности. Най-после всичко би могло да се изясни...

— Какво има в кутийката? — попита Браун.

— Аспирин, както виждате. Но обърнете внимание на четирите таблетки в ъглите. Повтарям, четирите таблетки в ъглите. Те в никой случай не бива да попаднат в ръцете на чужд човек... особено, то се разбира, на полицията. При нужда незабавно ги изгълтайте. Не се страхувайте, нищо няма да ви се случи — с остър смях добави старчето. — Те са безвредни, но в тях има миниатюрни документи, които ще се разтворят в стомаха ви. Няма никаква опасност. Вземете!

Всичко това не интересуваше Браун, а все пак любезно го осведомяваха. Той отказа да пренесе аспирин. Старчето премигна смяяно.

— Но как така? Вие сте наш човек! Вие сте длъжен да изпълнявате нарежданията! — повтаряше то, като цъкаше с език.

— Не съм ваш човек! — каза Браун. — Моля, повече не ме вплитайте във вашите тъмни истории.

Той си тръгна. Старчето живо се спусна към вратата, подпря я с гръб и с жест го спря.

— Чакайте! — каза то. — Разбирам, но вие ни направихте неоценима услуга. Вие дори нямате представа! Та това не е шега! Ако узнаят... но не се плашете! Никой за нищо на света няма да ви издаде, моля, ние сме джентълмени... стига, разбира се, и вие да изпълните тази последна наша молба. Хайде, драги, някакви си аспиринови таблетки! Просто е смешно да ни отказвате тази малка услуга!

Браун грабна кутийката и с презрение каза:

— Да сме наясно: това е за последен път. Сбогом!

Всичко се случи така, както каза старчето. Усмихнатият тип се яви в сладкарница „Космос“ и получи таблетките. Изглеждаше много доволен. Казваше, че услугата е неоченима, но все пак нека фон Браун се задоволи с нищожното възнаграждение, което заслужил с честния си труд! Непознатият безцеремонно напъха в джоба на палтото му няколко банкноти. Браун протестира колкото за форма, но ги взе, понеже имаше нужда от пари. Човекът не си отиде след тази история, а с друг тон, решителен и заплашителен, поиска от Браун да участва в „една акция“, както я нарече той. Ролята му се свеждаше да спре на улицата едно лице, което ще му посочат, да помоли за кибрит или запалка. В това време ще се доближи лека кола. С помощта на Браун трябваше да хвърлят човека в нея и да изчезнат. Браун се помъчи отново да откаже. Не, за нищо на света! Младежът учтиво му напомни за снимките. При това вече на два пъти им беше услужвал. Никой нямаше да повярва на приказките му, че не е знаел какво върши. Беше се справил добре с възложените задачи и бе необходим за хората, които се борят, добави младежът, за „свободния свят“!

— Не! — повтори Браун.

Той обърна гръб на нахалника и излезе от кафе-сладкарницата разстроен и възмутен. На улицата го спряха двама непознати и учтиво го осведомиха, че знаят всичко. Нека той дойде с тях и да поговорят сериозно. Един автомобил стоеше до тротоара. Приблужи се и младежът от кафе-сладкарницата. Настоятелно и любезно подканиха Браун в автомобила. Беше невъзможно да се отърве от тях...

Колата тръгна по улицата. Непознатите говореха за неприятностите, които ще последват за почтения Браун, ако не изпълни и тази задача... последната. След това е свободен.

— Вие няма да устоите на думата си! — каза сухо Браун.

— Ние? Какво говорите!

И те се заеха настървено да го убеждават в своята честност, кавалерство и добри намерения! Пътуваха из разни улици около час. Най-после Браун прошепна:

— Добре... за последен път.

— За последен път! — каза усмихнатият младеж.

Така Браун започна да служи на един шпионски център. Той всякога си казваше, че това е за последен път и ще скъса решително с двучлния живот, с това подло съществуване. Неговите господари винаги му повтаряха, че онова, което е направил досега, е достатъчно да метне на врата му въжето, а при това той не бива да измени на идеите, за които загинал баща му...

Браун отстъпваше. Страдаше и мълчеше.

Той завърши консерваторията, работи няколко години в Берлин като цигулар в един естраден състав. Не беше лек двучлният му живот. И може би от мъка, страх и притеснение той заболя. Отначало лекарите не му откриваха диагнозата на болестта. Браун бе уверен, че е язва, но в болницата, където се лекуваше, ненадейно узна за безнадеждното си състояние — рак в стомаха. Оперираха го. Позакърпиха здравето му и от тъжната бяла стая той излезе отслабнал и отчаян. Тогава от „центъра“ му съобщиха, че за него е намерена работа в далечен крайморски град, в подножието на една прелестна планина. Промяна в живота на Браун и на климата — това ще му подействува чудесно на здравето. Той отказа да замине. Искаше да умре в Берлин. Но му обещаха чудотворно лекарство. Ще бъде излекуван или почти излекуван. При това, щом изпълни задачата, ще го освободят да живее, където си иска, и да прави всичко по волята си. Повече нямаха нужда от неговите услуги. За да заслужи това, трябваше да се сближи с инженер Скрибин и да открадне секретните планове за постройка на сензационния град в космоса. За този труд му обещаваха голямо възнаграждение. Браун дълго се колеба. Беше се примирил, че ще умре. Но му предлагаха може би изцеление. Пък какво... нека опита. И да умре, получените пари ще остави на майка си, за да бъде осигурена до края на живота си. Една телеграма от Бон разби и тази му мечта. Някакъв автомобил беше блъснал старицата и тя почина след няколко дни в болницата. Браун я погребва, плака няколко дни и му се стори, че е останал сам в света, изоставен и излишен...

Той прие с безразличие предложението да постъпи цигулар в ресторант „Веселите бекаси“ в Космоград.

Зазоряваше се. На изток бледнееше черната нощ. Алени светлини, още плахи и немощни, пълзяха по небето, угасяваха звездите и позлатяваха върховете на планината и на дърветата в парка, който се разстиляше под прозореца. Браун лежеше неподвижен и гледаше

раждането на деня. Струваше му се, че той е необикновено прекрасен, жизнен, свеж и вечен. Бе тихо. Зачуруликаха врабчета по прозореца му. Браун въздъхна. Завидя на птиците, че са безгрижни, не боледуват и мислят само за трошички и зрънца. Да беше като тях! Да живее като човек, който смело гледа хората в очите...

Той се обърна към стената и притихна.

На вратата се почука. Браун каза:

— Влез!

Беше Вега. В пижамата на Браун той изглеждаше малко смешен, понеже ръкавите и панталонът бяха по-дълги и по-широки.

— Добре ли спяхте? Добро утро — каза весело Вега и като не дочака отговор от Браун, продължи: — Аз мислих... Имам вече готов план. Да видим как го намирате. Но най-напред да се обръснем и да закусим. Хайде, драги мой, ставайте!

ОТВЛИЧАНЕТО

Един мотоциклет спря в края на асфалтираната алея. Мотоциклетистът се наведе над мотора, зачовърка нещо, като поглеждаше внимателно към шосето от града. Понякога профучаваха автомобили и бързаха в този ранен утринен час. Слънцето още не беше успяло да погълне аромата на росата. Въздухът беше влажен, пресен и дъхаше на трева и горски цветя. Ала всичко това не интересуваше човека. Той старателно поправяше мотора, но не бързаше.

Сива кола се зададе по асфалта. Мотоциклетистът се изправи, свали шофьорските си очила, отиде към средата на алеята и размаха ръка. Колата спря.

— А, драги Николаев, приятно ми е — извика мотоциклетистът. — Попадам тъкмо на вас! Някаква дребна повреда има моторът ми. Бихте ли ми помогнали? Много ви моля...

— С удоволствие, драги Браун.

Шофьорът бавно слезе от колата.

Той беше пълен, нисък човек с широко лице, добродушен и малко флегматичен. Опита се да запали мотоциклета, но не успя. Тогавя посегна към свещта, за да я провери. Краят на електрическия проводник остана в ръцете му.

— А! — засмя се Николаев. — Видите ли? Кабелът е прекъснат. Как не сте забелязали!

— Наистина! — отвърна смутен Браун. — От цигулки разбирам, но от тези проклети мотори...

Докато Николаев прикрепваше проводника, Браун поднесе под носа му цигари и каза:

— Много ви благодаря, приятелю. Без вас навярно бих стоял тук още цял час, докато... Български цигари, чудесни са! — добави той.

Шофьорът взе една. Браун избра втората отляво, сръчно извади запалка и щракна. Сив дим облъхна лицата на двамата.

— Не отивате ли рано за инженера? — попита Браун.

— Не! Той държи на точната минута. Благодаря, цигарата е хубава, но защо...

Николаев се хвана за челото, притвори очи и се олюля.

Браун се наведе над него и загрижен попита:

— Какво ви е?

— Не зная, свят ми се вие... Спах добре тази нощ, а сега ме наляга на сън!

Лицето на шофьора бързо промени цвета си. То изглеждаше жълто-зелено, подпухнало и уморено. Браун го хвана под ръка и каза:

— Елате в колата. Нищо няма, ще ви мине ей сега! От една странична алея излезе черна лимузина със закръглени форми. Тя спря пред Браун тъкмо навреме, когато Николаев със затворени очи се отпусна в ръцете на Браун.

От лимузината излезе Вега и прошепна:

— Готово ли е?

— Да!

— Бързо!

Двамата вмъкнаха шофьора в колата му. Браун бързо съблече неговото палто и нахлупи каскета му. За всеки случай Вега напъха в устата на пленника кърпа. Завърза и ръцете му с найлоново въже, което беше приготвил в джоба си. Огледа се бързо и попита:

— Видя ли някой?

— Едва ли...

Алеята все още беше пуста. Само птички чуруликаха между клоните на гъстите дървета.

— Бързо! — каза Вега.

Двамата уловиха тялото и го напъхаха в багажника.

— Сядайте зад волана! — заповяда Вега. — И внимателно! За всеки случай сложете шофьорските очила на този ваш познат. Аз ще скрия мотоциклета в храстите, а като вземете инженера, ще тръгна с моята кола подир вас. Действайте точно по набелязания план. Бързо!

Браун седна зад кормилото, даде газ и колата пое по асфалтираното шосе — алея. След един малък завой се откри боядисана в жълто желязна ограда. Между дърветата се белееше вилата на инженер Скрибин. Браун спря колата пред пътната врата. Един прислужник отвори. Сивият лъскав автомобил внимателно се провря между двете каменни колони, пропъзля по пясъчната алея и

застана точно пред една просторна тераса, обвита във виещи се растения и цветя. От нея се спущаха мраморни стълби. Там стоеше инженер Скрибин. Висок, сух, с умен поглед, замислен и малко уморен, той държеше в ръка жълтата си чанта и поглеждаше часовника си. До него Ана — дъщеря му, в син панталон и стегната в жълта блуза без деколте, млада, хубава, със зеленикави очи, вирнато носле и нежна брадичка, беше отправила погледа си към Браун, който смутено излезе от другата страна на колата.

— Хайде, Николаев! Закъсняхте цели три минути! — каза Скрибин. Той искаше да бъде строг, но гласът му прозвуча както винаги топло. — Имам важна среща с директора на завода, с Александър Павлович! Хайде, драги, по-бързо!

Докато говореше, Скрибин слизаше по стълбите изправен, с енергична походка. Ана вървеше до него грациозно.

Браун се поклонил виновно и отвори вратата, като внимаваше да се скрие по-добре зад нея. После обиколи автомобила и седна зад волана. В огледалцето забеляза Ана. Тя седеше до баща си. По дяволите! Това не беше предвидено. Обикновено Скрибин пътуваше сам. Браун се обърна, поколеба се, но нарежданията на Вега бяха категорични: да действа спокойно, бързо и твърдо. Той даде газ и автомобилът тръгна.

Пътуваха известно време. Скрибин извади вестник и зачете. Това беше навик. Всяка заран инженерът преглеждаше набързо вестниците, докато колата го откарваше към завода. Ана гледеше през прозореца и мълчеше. Но, изглежда, и доскуча и тя също разгърна вестник.

Браун кормуваше спокойно. Минаваха край вили и дворове — потънали в зеленина, ухаещи на липа и на сено. Срещаха работници и служаци, които бързаха към тролейбусните спирки. Но когато колата безшумно се понесе по асфалта извън града, минувачите останаха далече зад нея. Отиваха към сърцето на близката планина. Оттук върховете ѝ изглеждаха мълчаливи, страхотни и недостъпни със своите остри върхове, покрити със сняг, със своите урви, котловини, чукари, проломи и пропасти. Гигантска маса от скали, събрани в конус, стърчеше над останалите, обвита в сиво-бяла мъгла.

Един малък завой и Браун видя, че шосето се разделяше на два клона, като образуваше римската цифра пет. Той пое вдясно и даде повече газ. Скрибин и Ана с увлечение преглеждаха сутрешния печат и

тъкмо на това се радваше Браун. Колата летеше по асфалтираното шосе, което с леки завои се изкачваше все по-нагоре. Над нея надвиснаха скали, а вдясно заблестя синьо-зелен простор. Ана го забеляза и учудена възкликна:

— Татко, къде отиваме?

Скрибин остави вестника на коленете си, сне очилата си и през прозореца на автомобила видя спокойното море. По него бяха посипани огромни сиви петна, като че ли беше разляно мляко и то се смесваше с цвета на водата.

— Николаев! — извика Скрибин, като се надвеси над предното седалище и хвана рамото на шофьора. — Къде караш?

Браун погледна в огледалото. Колата на Вега следваше неотлъчно автомобила на Скрибин. Той не отговори, а по-силно натисна педала за газ.

— Човече, пиян ли си? — разтърси Скрибин рамото на шофьора. — Къде ме водиш по панорамния път?

Браун натисна спирачката. Колата се закова сред шосето. Отляво стърчаха скали, над тях гора и синьо небе. Вдясно зееше пропаст. Долу плискаха вълни, а просторът далече беше пуст, нито лодка, нито кораб не се виждаха в този ранен час. Нещо изскърца зад автомобила. Браун видя черната лимузина. От нея бързо излезе Вега. Тогава Браун се обърна и вдигна ръка. В нея блесна револвер.

— Спокойствие, моля! — каза той. Гласът му не го слушаше, той трепереше.

В първите секунди Скрибин и Ана бяха така изненадани, че дори не проговориха. Браун отвори вратата. Скрибин най-последно се посъвзе и с властен тон извика:

— Вие кой сте? Полудяхте ли?

Браун не отговори. Ана хвана баща си за ръкава и с променен глас зашепна:

— Виж, татко! Очилата, палтото и каскетът са на Николаев! Гледай!

Скрибин нямаше време да разгледа шофьора, защото през отворената врата надникна Вега, свали шапката си и любезно каза:

— Не се безпокойте, другарю Скрибин. Уверявам ви, нищо лошо няма да ви се случи... — Той забеляза девойката, свита на седалището,

и се намръщи. — Хм, неприятно, неприятно! Вие пък тъкмо днес ли решихте да пътувате с баща си?

Скрибин неволно сграби кожената си чанта, която беше оставил на седалището, притисна я към гърдите си и пребледнял попита:

— Кой сте вие? Какво искате?

— Приятел! — усмихна се с подкупваща сърдечност Вега.

— А този тип? Къде е моят шофьор? Къде е Николаев?

— На сигурно място, за него не се безпокойте — отвърна кротко Вега. — Бъдете любезен да се преместите в моята кола. Нали, шофьоре?

— Да! — каза раболепно Браун, като все още стискаше револвера. — По-бързо, моля!

Той отвори задната врата на автомобила. Скрибин стъпи здраво на пода, облегна се и решително каза:

— Вие нямате право! Вие ще отговаряте!

— Правото е на силния — каза Вега. — Моля, преместете се!

Скрибин дръпна ръчката на вратата и тя хлопна под носа на Вега. Ана посегна към радиопредавателния микрофон, окачен вдясно до предното седалище, но револверът на Браун пак се появи. Дулото му сочеше към гърдите на девойката. Вега ловко отстрани ръката на Ана.

— Моля, излишно е — каза той усмихнат. — Във ваш интерес е да ме следвате!

— Вие сте гангстер! Веднага се махайте с този ваш шофьор! Аз ще седна зад волана! — извика Ана.

Тя бързо слезе от колата, за да се премести до кормилото, но Вега я спря и леко ѝ се поклони.

— Съжалявам, другарко Скрибин — каза той. — Налага се да бъдем неумолими. Влезте в другата кола! Моля, бързо, нямаме много време!

Все още шосето беше тихо, задрямало в утринната хладина, не се мяркаше никакъв автомобил, но всеки миг можеха да се появят случайни пътници с коли. Дълбоко зад белите камъни, които стърчаха край шосето, вълните обливаха с пяна изсечените скали.

— Аз оставам тук! — твърдо каза Скрибин. — Ана, качи се при мене!

Но тя не успя дори да отвори вратата на автомобила, защото Браун я хвана за ръката и макар че девойката се съпротивяваше и гневно протестираше, повлече я към черната лимузина. Тогава Скрибин скочи от своята кола, втурна се към Браун и извика:

— Не я пипайте! Назад!

Вега застана между двамата.

— Тя не ни трябва, инженер Скрибин — каза той и в гласа му имаше съжаление. — Но е с вас и не можем да не я вземем!

— Аз никъде няма да отида!

— Трябва да дойдете! Вие сте ни необходим за една делова среща!

— Каква среща? Не желая никаква среща!

Вега се усмихна и каза:

— Не се страхувайте, нищо лошо няма да ви се случи, гарантирам ви! Качете се при нас! Моля!

Той посочи към лимузината, която се чернееше на две крачки.

— Не! — твърдо повтори Скрибин.

— Една личност иска да говори с вас! Моля, качете се! — повтори Вега този път по-настоятелно, но все така учтиво.

— Тук ще стоя! Ще чакам да минат хора!

Докато двамата преговаряха с враждебен тон, Браун успя да затвори Ана в лимузината.

— Не ме принуждавайте да употребя насилие! — каза Вега.

— Вие сте изнудвач и долен мошеник! — с презрение отвърна Скрибин.

С поглед Вега направи знак на Браун. Двамата обградиха пленника. Той се опита да стои твърдо на едно място, но те го затласкаха грубо към лимузината. Чантата, която Скрибин стискаше до гърдите си, му пречеше и той не успя да устои на грубия натиск. Те го затвориха до Ана, която беше закрила очите си с ръце и плачеше. Вега натисна един бутон на командното табло. Плътно металическо перде покри прозорците на лимузината.

Двамата отидоха при колата на Скрибин и бързо измъкнаха от багажника вързаното тяло на шофьора. Николаев все още дишаше. Браун гледаше човека, който не му беше направил нищо лошо, после тихо каза:

— Да го пощадим, другарю Вега. Той не е виновен!

Вега се намръщи.

— Глупости — отговори той. — Ние сме принудени да премахнем всеки свидетел. Шофьорът трябва да е в колата си!

Браун сведе глава.

Разрезаха въжетата, които стягаха ръцете и краката на Николаев, и го поставиха седящ на предната седалка. Вега отвори четирите врати на автомобила, намести се зад волана, запали мотора и даде пълен газ. Колата бързо набра скорост. Той скочи навреме, когато тя се блъсна в един крайпътен бял камък, изкърти го, обърна се и полетя в пропастта. Разбитата и смачкана каросерия бавно потъна в морето. Тогава двамата се качиха в лимузината. От покрива ѝ се подадоха четири стоманени перки и бързо се завъртяха. Лимузината трепна, отдели се от асфалта и полетя към морето.

— Но това... това е нападение! Това е отвличане, татко! — каза Ана.

Тя трепереше. Хвана една пластмасова дръжка и я натисна. Вратата на лимузината не се отвори. Стъклото беше черно. Някаква тъмна материя го покриваше. Светна малка електрическа лампичка и откри небесносин таван.

— Не бой се, Ани — каза Скрибин и погали момичето по косите. Но този път гласът му не прозвуча решителен и твърд.

Ана схвана, че и баща ѝ се е уплашил. Тя изхлипа:

— О, татко! Ами сега?

И отпусна хубавата си глава на рамото му.

— Не изпадай в паника, Ани! — повтори Скрибин. — Може би нашите хора вече са узнали, че сме изчезнали. Пръв Александър Павлович ще се обезпокои и ще ни потърси, ние с него имахме среща точно в осем часа. А и Николаев трябва да е съобщил!

— Но знаеш ли какво е станало с него?

Скрибин се потърка по челото.

— Права си. Тези типове трябва да са го вързали, но може би вече е открит от нашите!

Скрибин не беше уверен в онова, което говори. Той се ядоса на себе си. Тази заран нито веднъж не погледна в лицето шофьора си. Сега си спомни, че той старателно отбягваше да застане срещу него. Всички подробности от сутрешните събития се открийа ясно в съзнанието му. Закъснението на колата, мълчанието на шофьора, тези

негови очила, които слагаше само през време на дълъг път, и то срещу силно слънце...

— А чантата? — попита Ана.

— Ето я!

Скрибин я беше поставил върху коленете си.

— Заради нея ли е всичко това, татко?

— Едва ли. В чантата впрочем няма да открият нищо интересно. Имам някои планове... незначителни и непълни. Трябвавам им аз. Това е ясно!

— За откуп? — попита Ана.

Скрибин вдигна рамене.

— А как се случи, че тъкмо тази заран пожела да те отведе до обсерваторията! — загрижен каза той.

— Не, не! — прекъсна го Ана. — Не съжалявай! Тъкмо така е по-добре... да съм с тебе! Нека бъдем двама!

Над главите им нещо засвистя. Чу се далечно равномерно бучене. Бащата и дъщерята послушаха съсредоточени и усетиха, че мощна сила вдига автомобила.

— Излитаме! — възкликна Скрибин. — Така и предполагам още като видях тази странна кола. Това е всъдеход. И няма да се учудя, ако кацнем в морето и отплуваме!

— Къде ще ни откарат?

— Ще узнаем по-късно, мое дете. Но ми се струва, че те ще бъдат внимателни с нас. Съобразно обстоятелствата ще решим как да действуваме. — Скрибин повдигна брадичката на дъщеря си и нежно добави: — А ти, Ани, не унивай! Моля те, ти си моя дъщеря, не бива да се отчайваш!

Скрибин каза тези думи с обикновен тон, но те прозвучаха за Ана като упрек. И в този упрек тя почувствува силата на бащината си гордост. Беше негова дъщеря. Дъщеря на учения, проектанта и строителя на „Бисерна звезда“ — тази прелестна изкуствена планета, в чийто металически корпус астрономи, метеоролози, геофизици, географи, инженери, техници работеха и живееха на няколко хиляди километра от Земята.

Преди една година колектив от инженери, архитекти, конструктори и астронавти, начело с инженер Иван Скрибин, завърши проектите за построяване на град в космоса, някъде между Земята и

Луната. Това беше фантастичен строеж. Една планета-град, която трябваше да се върти около Земята. Мощни товарни ракети вече отнасяха в космоса части, за да бъдат сглобени високо над Земята. Там трябваше да се завърти тази изкуствена планета-град. Истински град в космоса под огромен купол от стъкло и пластмаса с различни състави и свойства. Пространството между пластове трябваше да бъде напълнено с озон и други газове, които имаха свойството да пропускат слънчевата светлина, като задържат опасните ултравиолетови лъчи. Това изкуствено небе нямаше да се отличава по нищо от земното. Под него след две-три години трябваше да заблести градът в безвъздушното пространство. Град с всички удобства, с градини и дървета, с цветя и здравословен въздух, с животни и хора. Едно гигантско съоръжение от много сферични, цилиндрични, и кубообразни тела от алуминий, стомана и пластмаси, свързани чрез огромни тръби-улици. Цялата тази сложна изкуствена планета предвиждаха да завъртят около оста ѝ, за да се получи изкуствена тежест...

Естествено дъщерята на главния конструктор, не бива да проявява малодушие. Не бива да плаче, сломена от бруталността на някакви нечестни и долни хора.

— Ако ни убият, татко? — попита със страх Ана.

— Те биха могли да го направят веднага, Ани! Но им е необходим моят живот, а не смъртта ми! А ти просто попадна с мен в клопката. И това много ме гнети!

— Не! — възнегодува пак Ана. — Така е по-добре!

Тя живееше с баща си и за баща си и бе готова да сподели неговата съдба при всички обстоятелства...

Беше малко момиченце с големи питащи очи и вплетени панделки в косите. Тогава живееха в София. В този град работеше баща ѝ — Иван Скрибин. Майката на Ана беше българка и заемаше длъжността инженер-химик в един завод.

Вечер малката Ана излизаше на двора, протягаше ръчички към небето и викаше с тъничкото си гласче:

— Хей, звездичке, ела! Падни в ръцете ми! Падни!

Крушите, които растяха в двора, падаха в малките шепа, щом баща ѝ разтърсваше дървото. Звездичките трепкаха по-високо. Ако имаше по-дълъг прът, Ана би ги достигнала... И защо те не падаха? Защо баща ѝ не брулеше и тях? А те изглеждаха така красиви и светли.

— Искам онази, голямата звезда! — викаше малкото момиче. — Майко, откъсни ми я! Ще я търкалям, а тя ще ми свети!

Майка ѝ подаваше глава от прозореца.

— Ани, мое дете — казваше тя. — Звездите са много далече, никой не може да ги стигне. Те не падат на Земята!

— А защо крушата пада? Искам звездичка! Искам! — Ана се цупеше и плачеше обидена. Тогава баща ѝ излизаше на двора, вземаше я на коленете си и почваше да ѝ разказва за звездите. Приказка ли беше това? Или действителност? Такива необикновени неща слушаше малкото момиче, че забравяше да плаче. Представяше си звездите като живи същества, които живеят много далече и са толкова големи... по-големи и от тяхната къща, не... от къщата и двора с овощните дървета и цветята!

Ана обикна звездите. Тази нейна любов растеше с годините ѝ. Веднъж баща ѝ я заведе в Планетария. На екрана Ана видя небето със звездите, Слънцето, Земята и Луната, умалени милиони пъти. Тази картина я порази. Небесните тела имаха свой път и от незапомнени времена летяха денем и нощем из космоса. Тогава тя реши непременно да стане астроном. Баща ѝ, който работеше като главен инженер в един завод за производство на самолети, се усмихваше снизходително на нейните мечти. Той често казваше:

— Добре, моето момиче, ти сега учи, а после ще следваш в астрономическия факултет!

Майка ѝ вечер се връщаше от завода уморена, сядаше до прозореца, притваряше очи и като чувствуваше приятната хладина на вятъра, който нахлуваше от отворения прозорец, казваше:

— Ани, мое дете, посвири ми...

Ана сядаше до пианото. Тя свиреше хубаво. Учителят вярваше, че от нея ще излезе нещо. Майка ѝ мечтаеше да я види на голяма сцена до рояла, облечена във вечерна рокля. Някога, когато майката скиташе като ученичка из прелестната Витоша, сама мечтаеше да стане пианистка, но баща ѝ настоя да учи химия. Ана трябваше да постигне онова, което майката не успя...

Действително малкото момиче обичаше музиката. Но друга любов я привличаше, колкото повече четеше и узнаваше нови неща за звездите, за планетите, за космоса, за ракетите, които вече летяха до Луната и дори две от тях кацнаха на Марс. Оттам космонавтите предадоха сензационни съобщения, телевизионни снимки, фотографии и репортажи за необикновената планета.

„КАНАЛИТЕ НА МАРС СА РЕЗУЛТАТ НА АТОМНИ ЕКСПЛОЗИИ!“

„ЗАГАДКАТА Е РАЗРЕШЕНА!“

„КОСМИЧЕСКА КАТАСТРОФА ИЛИ КАПРИЗ НА ПРИРОДАТА?“

„НА МАРС НЯКОГА СА ЖИВЕЛИ ВИСОКО РАЗВИТИ РАЗУМНИ СЪЩЕСТВА...“

И още десетки шумни заглавия, печатаха с тлъсти букви вестниците из целия свят. И снимки! Странни снимки. В домовете си, пред телевизионните обществени екрани, в салоните на кината, по площадите хората се трупаха и следяха с притаен дъх предаванията на астронавтите.

Какво се беше случило?

Каналите на Марс се оказаха невероятно огромни пукнатини по планетата. Дълбоки пропасти, широки километри, начупени, нагърчени и зловещи, пресичаха сухата земя на Марс и имаха дължина със стотици, дори хиляди километри. Планините сринати и загладени от невероятна сила. Равнините обрасли с гъста трева и ниски храсти, между които пробягваха дребни уплашени животинки, хвърчаха насекоми, летяха малки птици с големи глави.

Съществуваха много догадки за съдбата на Марс, но едва учените от третата експедиция дадоха правдоподобно обяснение. В тази експедиция участва и инженер Скрибин. Той се върна след няколко месеца и разказа на Ана всичко, което беше видял и преживял. То беше странна приказка. Между гъстата трева, камъните и храстите другарите му откриха следи от строежи. Каменни опушени зидове и

останки от изгорели железа, които се превръщаха на прах, щом ги докоснеше човек. Тук-там в пукнатините, близо до повърхността, смаяните изследователи откриха остатъци от водопроводи, подземни кабели, останки от сгради, притиснати от срутени пластове, обгорели и изгнили...

Всички бяха единомислени, че разумни същества са обитавали Марс. В една металическа кутия, заровена в земята, откриха жилава като пергамент хартия със знаци по нея. С помощта на кибернетични машини прочетоха текстовете. И тогава стана ясна съдбата на старата загадъчна планета...

Човекът на Марс беше достигнал необикновено развитие. Планетата бе по-стара от Земята, много по-рано изстинала и животът там се появил стотици милиони години преди земния. Много отдавна марсианите разложили атома и го впрегнали да им служи. Те познаваха всичко, което човечеството беше откривало бавно и упорито в продължение на хилядолетия. Достигнали невероятно развита цивилизация. Ала все още живеели разделени на отделни народи и класи и враждували.

И ето преди много векове започнала „Великата битка“ между марсианите. Причини? Засега неизвестни. Но войната пламнала ожесточена, с водородни бомби и оръжия, които превръщали мигновено материята в плазма, с електрически светкавици и всевъзможни разрушителни изобретения, чиято цел била само унищожение и смърт. Тъкмо тогава се случила катастрофата. Гигантска експлозия променила състава на атмосферата, обеднила я, отровила я... Планетата била разтърсена от неописуеми земетръси. Горял въздухът, събаряли се планини, бликнали вулкани и гейзери, разтапяла се марсианската почва — скалите, рудите, градовете... Планетата се набръчкала, разпукала се, появили се страхотни пропасти, които пресичали екватора и стигнали дори до полюсите. За няколко секунди загинал животът на Марс. Кислородът почти изчезнал. И когато планетата се успокоила, Слънцето огряло една мъртва земя — ранена дълбоко, земя без растения и животни, една изгоряла и пуста планета. Само някъде, кой знае как, в почвата се запазили някои семена на треви и храсти. Те отново мъчително бавно и плахо подали стръкчета. Отначало линеели, но после се нагодили към новите условия и постепенно населили жалката повърхност на Марс.

А на север, по каприз на природата, останали живи и някои дребни животни и насекоми. И те — изродени и болни, едва се нагодили към променената атмосфера и продължили да живеят и да се размножават...

Това бе загадката на Марс. Страшното откритие надигна гневен протест по цялото земно кълбо. Учени, писатели, политици, хора на изкуството, работници, селяни, трудеци се пишеха, говореха по радиото, свикваха се митинги. Един предупредителен глас ечеше по цялата Земя: „Не очаква ли и човечеството същата съдба? Не е ли обречена на гибел Земята, ако бъдат поставени в действие всеунищожителните атомни и водородни оръжия? Няма ли тя да се разтърси, напука, дори да се раздроби на късове? Тогава ще останат да стърчат само обгорели скали и да зяят невероятни цепнатини, от които ще съскат отровни пари...“

Съдбата на Марс поразя Ана. Тя плака, когато узна, че целият живот там бе загинал поради неразумността на разумните същества. Нейната мечта да узнае какво има на другите планети и звезди я овладя с нова непреодолима сила...

Ана жадно четеше книги по астрономия и космонавтика. Знаеше всичко за първия космонавт Юрий Гагарин и за смелата астронавтка Валентина Терешкова, както и за техните прославени другари, които проникнаха в космоса с мощните космически кораби „Восток“ и „Возход“.

И все пак животът на девойката може би щеше да вземе друг обрат и тя наистина би покорявала от световните сцени сърцата на хиляди слушатели с пианото си, защото нямаше сили да откаже на майчините си желания.

Тогава се случи страшното. Едно лято баща ѝ, майка ѝ и тя пътуваха по Черноморското крайбрежие от Слънчев бряг за Златните пясъци. Автомобилът беше открит — една елегантна кола с голяма мощност, която се плъзгаше безшумно по асфалта. Морето грееше синьо-зелено, над него трептеше прозрачна пара, а брегът беше зелен, горист, разнообразен, чудно красив. Ана тъкмо правеше снимки с една мъничка кинокамера, когато от един завой внезапно изфуча огромен камион. Изглежда, шофьорът не успя да вземе правилно завоя и навлезе малко в лявата половина на платното, по което летеше автомобилът. Баща ѝ се опита да извие, но късно. Камионът удари

калника. Автомобилът отскочи към морето, блъсна се в белите крайпътни камъни, преобърна се и замря някъде долу между камъните — смачкан, безформен, разбит...

Ана и баща ѝ се отърваха с леки контузии. Майка ѝ лежеше притисната от задното колело. Лицето ѝ — така хубаво, нежно и усмихнато — бе обляно в кръв. Една дълбока рана, прикрита от косата ѝ, бе се появила на главата. Горе на шосето спряха автомобили, разтичаха се хора. По радиопредавателите веднага извикаха спасителната служба от Варна. След двайсетина минути долетя хеликоптер с лекари и подвижна операционна служба...

Майката още дишаше. Стенеше тихо и тези стонове заглъхваха болезнени, с хриптене.

— Спасете я! Моля ви, спасете я! — молеше баща ѝ.

Лекарите и без това правеха възможното, да възвърнат живота на младата жена. Напразно. През нощта тя почина.

Ана забрави за пианото. Отначало не свиреше поради непреодолимата си скръб. После, измъчена, удряше клавишите и едри сълзи блестяха по бузите ѝ, защото пианото и напомняше за копнежа на любимата майка. Ана хлопваше черния капак, допираше чело върху него и ридаше тихо, и безнадеждно. Всеки тон я измъчваше и все често тя пропускаше да отвори капака. Пианото — черно и лъскаво — стоеше в хола затворено, като че ли и то скърбеше за починалата.

Но страстта на Ана към звездите не угасна. Тя завърши астрономия. Скоро след изпитите преместиха баща и от София в Космоград като главен инженер в подземните заводи за строеж на изкуствени планети. Предложиха на Ана да постъпи като астроном-асистент в обсерваторията, построена на планината Искрящите брилянти.

Тя прие. И беше щастлива. Защото обичаше баща си, обичаше го с двойна любов — за нея той беше не само баща, но и майка. С него се гордеше. И когато една нощ затрептя малката планета „Бисерна звезда“, където живееше хора, а от нейния космодрум отлетя ракета към Луната, Ана разбра, че никога няма да се раздели от баща си, главния инструктор и ръководител на този космически строеж. Тя реши да живее с него и за него до края на живота му. Той трябваше да се посвети само на науката...

Вечер Ана седеше на люлеещия се стол върху терасата и гледаше звездите. Всяка имаше свой цвят, всяка трептеше със свой блясък. Звезди мънички, едва забележими и звезди едри и ярки. Но между тях най-чудната, най-светлата, най-любимата, от която струяха снопове синкавобели лъчи, беше „Бисерна звезда“. Ана често я наблюдаваше от обсерваторията с мощни телескопи. Те ѝ откриваха и други далечни звезди и планети, които губеха своя трептящ блясък и се приближаваха до очите ѝ. Те приличаха на огромни светли дискове — мъртви, студени, увиснали в космоса като захвърлени кръгли тела с оранжев, бледозеленикав или керемиден цвят, набраздени със странни петна. Тя ги оприличаваше ту на планини, ту на равнини, на морета, на гори... Около тях беше мрак. Черен и студен мрак и сред него те блестяха още по-примамливи и ярки... В тази близост със звезди и планети Ана прекарваше най-хубавите си часове...

А сега беше затворена в този зловещ автомобил. Дори през стъклото не можеше да зърне звездичка. И какво ще се случи с баща ѝ?

— Слизаме — стресна я гласът на Скрибин.

Ана имаше чувството, че наистина пада, затова удари е юмрук няколко пъти предното стъкло, покрито с тъмна металическа преграда, и извика:

— Хей, вие там! Къде отиваме?

В кабината прозвуча глас:

— Моля, спокойствие. Като стигнем, ще узнаете всичко. Нищо лошо няма да ви се случи, гарантирам!

Скрибин се наведе до ухото на Ана и прошепна:

— Те навярно ни слушат с микрофон. Внимавай Ани!

— Зная — отвърна тя.

Двамата почувствуваха тъпо допиране до нещо твърдо. Пак потъваха, но бавно. Чуха далечен плисък на вълни. Шумът на мотора идеше приглушен, после съвсем утихна. Само, едно леко бучене достигна до ушите им.

— Като че ли плуваме — прошепна Скрибин. — И то под водата. Да, с всъдеходите това е възможно. Ония двамата са много хитри, те успяха да заличат всякакви следи, освен ако...

Скрибин млъкна и се замисли.

— Защо не говориш, татко?

— Не съм сигурен в това, но си мисля, че може би нашите вече ги преследват с мощни всъдеходи. В този случай тези типове няма да им се изплъзнат.

— Хубаво ще бъде да е така — въздъхна Ана.

Лек удар разтърси тялото на всъдехода. Нещо засвистя, зашумя, като че ли падаха огромни струи от водопад. После всичко утихна. Тогава металическите завеси, които закриваха прозорците на кабината, потънаха надолу. Зад стъклата заблестяха електрически лампи. Скрибин и Ана видяха продълговата тясна зала с леко заоблени стени, тапицирани в червено. Докато се учудваха къде бяха попаднали, вратата се отвори. Показа се някакъв непознат човек, облечен в бели дрехи. Той се поклони учтиво, отстъпи назад и с дълбока почит каза:

— Моля, заповядайте!

ДВУБОЯТ

Стаичката беше малка като кутийка, мебелирана с едно легло в цвят резеда, масичка, умивалник с течаща вода и библиотечка, по чиито рафтове бяха подредени книги. Всичко бе изработено изящно от дърво и пластмаса. Беше ослепително чисто. Едно кръгло прозорче тъмнееше над леглото, закрито с непрозрачна материя. Светлината идеше от тавана и от стените — мека и успокояваща.

— Дъщеря ви е настанена в съседната кабина — каза човекът в белите дрехи. — Може да я виждате винаги когато пожелаете. Също и тя е свободна да идва при вас. Изобщо чувствувайте се напълно свободни!

— Свободни! — каза с ирония Скрибин. — Вие подигравате ли се? Кога мога да говоря с вашия шеф?

— Веднага, щом като е в състояние да ви приеме. Може би след час. Не зная, ще ви уведомя!

Скрибин наблюдаваше прислужника, който едва ли можеше да даде някакви обяснения. Все пак попита:

— Къде се намираме?

Прислужникът се поклони и вдигна рамене.

— Имам нареждане да задоволявам всички ваши желания и вкусове. Но по въпроси, които не са от моята компетентност, не мога нищо да ви кажа. Съжалявам. Шефът знае, той ще ви осведоми!

Човекът излезе. На масичката бе поставена фруктиера със сочни праскови и кайсии. Скрибин не погледна към тях, а отвори вратата и излезе. Дълъг и тесен коридор, застлан с килим, свършваше до стъклена врата. Зад нея се виждаха маси, чиито бели покривки като че ли не бяха пипани с ръка. В лявата страна на коридора имаше няколко врати. Той почука на съседната. Отвътре се обади Ана:

— Кой е?

— Аз съм — каза Скрибин и влезе.

Ана му се усмихна — тя стоеше до огледалото и подреждаше косите си.

— Тук е удобно — поде тя. — Аз бях помислила, че може да ни изолират в някоя затворническа килия с циментен под и стар железен креват. Къде се намираме, татко?

— Не съм сигурен, мое дете, но предполагам, че пътуваме в подводница.

— Подводница? За къде?

— Не зная...

Скрибин се опитваше да бъде твърд и спокоен пред дъщеря си, а тя бе решила да не проявява малодушие. Затова разговаряха както всеки ден с обикновен тон за познати и дребни неща.

— Добре сме настанени, нали? — засмя се Ана. — И твоята кабина ли е така луксозна?

— Да, Ани!

Той долепи устни до ухото на момичето и прошепна:

— Мисля, че ни подслушват. Ще трябва да говорим в коридора, макар че може би и там има тайни микрофони. Така че най-добре е винаги да шушнем, ако се случи да приказваме нещо, което те не трябва да знаят.

— Да, прав си, татко! Няма да питам нищо за твоите работи!

Скрибин пак се усмихна насърчително, макар че усмивката му приличаше по-скоро на гримаса, застинала и бездушна. Той се осведоми как Ана се е наредила, насърчи я, накара я да хапне малко плодове и отиде в кабината си. Полегна да си почине. Тъкмо затвори очи и на вратата се почука. Влезе същият човек и помоли да го последва.

Двамата тръгнаха по друг, още по-тесен коридор. Изкачиха десетина малки железни стъпала и влязоха в кръгло помещение — по-скромно, с железни стени, без прозорци. Прислужникът почука на една врата, поклони се на Скрибин и каза:

— Заповядайте, господине! Шефът ви чака!

Скрибин отвори и с твърди стъпки влезе.

Зад едно бюро, в по-широка кабина, седеше млад човек, облечен в бяла риза, с гладко вчесана коса и усмихнати очи. Скрибин извика:

— Как? Вие ли сте шефът?

— Седнете, другарю Скрибин, моля, разположете се — каза любезно Вега. — Нима сте изненадан?

— Изненадан съм! Предполагах, че ще видя разбран човек! Мислех, че ще мога да изразя възмущението си от вашите действия! И да поискам незабавно да ме върнете на сушата! Да освободите мен и дъщеря ми! Всяка минута, през която съм ваш пленник, отегчава положението ви, предупреждавам ви!

— Зная — каза Вега. — Но при нас вашите закони не важат!

— Има международни и човешки закони, господине! Това отвратително отвличане ще стане голям дипломатически въпрос!

— Изключено! — каза спокойно Вега, като се усмихна иронично. Той беше все така външно любезен и внимателен.

— Ще видим!

Вега стана от стола си, направи две крачки към инженера и със спокоен и убедителен глас поде:

— Ето какво, уважаеми другарю Скрибин. Не ви повиках да споря с вас. Нямам това желание. Искам просто да изразя моите дълбоки съжаления и извинения. Моля да ме разберете, че бях принуден да действувам така. В никой случай не желая да ви оскърбявам. Ние дълго мислихме и необходимостта ни застави да действуваме така. Съжалявам!

— Вие сте мошеник! — каза спокойно Скрибин.

Вега се изчерви, ръката му трепна, но той се овладя и като пристъпи още една крачка, твърдо каза:

— Грешите, инженер Скрибин! Аз съм по професия инженер като вас!

— Инженер? — удиви се Скрибин. — Не вярвам! Вие сте долен изнудвач!

— Моля?

Вега каза високо тази едничка дума. Тя изразяваше протест, негодувание и молба да повярва на думите му.

— Вие ми отнемате свободата — продължи Скрибин със студен тон. — С какво право? Вие сте се забравили! Й идвате сега да ми разказвате легенди, че сте бил инженер! Протестирам!

— Аз действительно съм инженер! Мога да ви представя документи!

Скрибин хладно се засмя, но лицето му остана все така безучастно, с гримаса на презрение.

— И вашите документи ще бъдат фалшиви като вас! — каза той.
— Не желая да ме убеждавате. Дори и да сте инженер, вие сте скъсали с това почтено звание! Не искам да разговарям с вас! Кога ще ме освободите?

Устните на Вега потрепнаха, ноздрите му нервно пулсираха. Той каза кратко:

— Аз няма да ви освободя, нямам право!

— А кой има право?

Вега не отговори.

— Къде е този ваш господар?

Вега мълчеше.

— И за къде пътуваме с тази... подводница, ако не се лъжа?

Този път Вега каза:

— Да, това е подводница.

Той натисна едно бутонче на масата. Влезе същият прислужник.

— Придружете госта до кабината му — заповяда Вега и като се поклони сдържано на инженера, добави: — Надявам се, че ще размислите и следния път ще разговаряме делово!

Скрибин му обърна гръб.

Един радостен глас събуди Скрибин. Той отвори очи. Ана се беше навела над него, леко докосваше рамото му и засмяна викаше:

— Татко! Събуди се, татко! Виж, слънце!

Той погледна нататък, където сочеше тя. Кръглото прозорче на кабината беше отворено. От него нахлуваше сноп слънчеви лъчи, които ярко осветяваха един бял диск на стената. Скрибин се понадигна и видя синьо небе. Видя мачти на параходи, дим и здания — бели и високи, наредени край брега.

— Къде сме? — попита той.

— Не зная — отвърна Ана. — Преди малко отворих очи, погледнах към прозорчето. Побързах да те събудя. Виж, татко!

Скрибин гледаше към пристанището. Нямаше много кораби, не се забелязваше и особено движение. Зданията бяха наредена понастрана. Зад тях се очертаваше силуетът на ниска планина. Отначало инженерът сам се питаше къде беше спряла подводницата, но забеляза двама мъже, въоръжени с пушки. Те крачеха бавно в жълто-кафяви

униформи, бели каски на главите си и бели ремъци през гърдите и кръста.

— Това е тяхна земя, Ани — каза тъжно Скрибин.

На вратата се почука. Влезе прислужникът и помоли гостите, както се изрази той, да се приготвят, защото след десетина минути ще слязат на сушата. Скрибин се обръсна с електрическа самобръсначка, която намери на нощното шкафче, а след малко млад, подвижен, любезен и енергичен човек го поведе, заедно с Ана, по коридорите на подводницата. Една малка платформа с парапети ги отведе на повърхността. Обля ги пресен въздух и обилна слънчева светлина. Морето беше пред тях — синьо, притихнало уморено, долепило края си до небето. От корпуса на подводницата се спущаше тясна стълбичка към кея на пристанището.

— Моля! — каза младият човек и любезно посочи сушата.

Когато Ана усети под нозете си твърда земя, обхвана я приятно чувство на радост и сигурност. Тя вдишваше топлия въздух, който я освежаваше. Струваше ѝ се, че досега бе живяла под земята. Светлината блестеше в очите ѝ и Ана премигваше, за да свикне.

— Къде отиваме? — попита Скрибин на английски.

— Най-напред една разходка. Предполагам, че това се налага след това дълго пътуване — отвърна човекът на руски език. — Как предпочитате? Пеша? С кола?

Вместо Скрибин Ана сухо отвърна:

— Без вас!

— Моля! — съгласи се веднага младежът. — Тогава след един час! — Той погледна ръчния си часовник. — В десет на това място. И моля да поправите вашите часовници по нашето време, ако не сте сторили вече това. Сега е точно девет и две минути.

Часовниците и на двамата показваха няколко часа напред.

— Вие наистина ли ще ни оставите сами? — удиви се Скрибин.

Младежът се поклони.

— Щом това е желанието ви...

— Значи, сме свободни?

— Но вие изобщо сте свободни, господин Скрибин!

И за да докаже това, той свали любезно шапка и тръгна сам към пристанището. Скрибин и Ана учудени гледаха след него.

— Нищо не мога да разбера — каза инженерът.

— Той ни увери, че сме свободни — отвърна зарадвана Ана. —
Тогава да вървим! Може би скоро ще замине параход.

— Ти мислиш, че ще се върнем? — попита Скрибин.

— А защо не? Те са разбрали — няма да получат нищо от тебе, и
са решили да ни освободят!

Скрибин се усмихна скептично и каза:

— Едва ли, мила...

Един човек, облечен бедно, в работни дрехи, мина край тях. Той
носеше някакъв пакет и гледаше любопитно към чужденците.

— Приятелю! — извика му Скрибин. Човекът се спря.

— Къде се намираме?

Човекът вдигна рамене. Беше небръснат, с остри скули и
отпусната долна устна.

— Къде е най-близката телеграфо-пощенска станция? — попита
Скрибин.

Човекът разпери ръце.

— Вие глухоням ли сте?

Тогава човекът каза нещо на английски. Скрибин се засмя.

— Ах, да! Той едва ли разбира руски!

И заговори на английски. На всички въпроси непознатият
отговаряше с учтив тен:

— Не зная, господине!

— Как така? Нима не ви е известно къде се намирате?

— О, да! — отвърна той. — Но има нареждане. Не мога да ви
осведомя!

Ана пристъпи към него.

— Вие сте длъжен! Вие трябва да кажете! Вие...

— Безсмислено е — прекъсна Скрибин гневния поток от думи.
— Ела, Ани...

Той я хвана под ръка. Тръгнаха по една асфалтирана алея между
лехи с цветя — едри, с големи цветове и листа, широки като чадъри. Те
не вирееха в умерения пояс. Бяха прелестни южни цветя с ярки багри.

Встрани жилищните блокове като че ли подпираха небето. Бели
блокове с много прозорци и тераси. Покривите плоски — над тях се
показваха зелени върхове на дребни дръвчета и пак цветя. На
пристанището беше акостирали до кея един огромен кораб без комини.

Подводницата, с която пристигнаха, широка и внушителна — приличаше на огромно морско животно. Край нея се суетяха хора.

— Да се поразходим — предложи Скрибин.

Минаха по една дъгообразна алея и скоро излязоха на полето. Зелено поле с гъсти храсти и висока трева. Тук растяха портокалови дървета, лимониви, банани, фурми, смокини, палми. Листата им висяха като мъртви, покрити с прах. Но погледът на двамата не се спираше на растителността. Зад дърветата се издигаха странни съоръжения. Високи железни кули, изплетени от стоманени пръти, правеха впечатление със своята внушителност и необичаен контраст с южния пейзаж. Встрани лежаха корпуси на огромни здания с дъгообразна или цилиндрична форма, блестящи, като че ли изградени от стъкло. По широките улици-алеи пъплеха камиони. Виждаха се хора. Но не те привлякоха вниманието на Скрибин. Той видя гигантска стоманена пура, прикрепена до една желязна кула. Ракета! Тя издигаше острия си връх право към небето. Беше огромна и тежка. От пръв поглед никой не би допуснал, че може да се отдели от Земята. Скрибин беше виждал такива ракети, бе летял дори с по-големи.

— Хм — каза той. — Да, ясно е! Ракети, съоръжения за изстрелването им... Ето там, вляво, виждаш ли, Ани?

— Да, татко!

Един гигантски самолет, който по-скоро приличаше на ракета с остро цилиндрично тяло, стоеше върху стоманени релси.

— Това е ракетоплан — каза Скрибин. — С него пътуват до планетите...

Той замълча. Наблизо минаха двама войника, облечени като онези, които видяха от прозорчето на подводницата. Войниците козируваха и отминаха.

— И тези като че ли ни познават — каза Ана.

— Те всички са предупредени, Ани. А знаеш ли къде се намирате?

— Не, татко.

— На някакъв остров. Затова ни дават свобода да се движим, където пожелаем. — Той погледна часовника си. — Време е. Трябва да отидем на уговорената среща. Онзи млад човек навярно вече ни чака.

Той наистина ги очакваше. Поздрави ги свойски и каза:

— Можехте да се разходите и по-далеч, дори към ракетните площадки. Там щяха да ви пуснат, уверявам ви!

Скрибин хладно отвърна:

— А как узнахте къде сме се разхождали?

— О! — възкликна младежът. — Зная!

Ана му обърна гръб.

— Искам да видя най-отговорния ви човек! — каза Скрибин.

— Тъкмо там ще ви заведе. Моля!

Тръгнаха към едно странно здание. То се отличаваше от другите — имаше кръгла форма без прозорци, но стените му светеха като стъклени. Горе на плоския покрив стърчеше сребриста полусфера, която приличаше на огромна гъба. От най-издутата ѝ част продължаваше остра антена.

Асансьорът ги отнесе на един от етажите. Младежът се спря пред двойна врата — тежка, масивна, с цвят на загоряла ръж. Той натисна малко бутонче. На стената светна зелен надпис на английски: „Влез!“

Вратата сама се отвори. Младежът се поклони, дръпна се настрана, учтиво посочи с ръка към стаята и каза:

— Моля!

Скрибин влезе. Ана тръгна след него. Човекът я спря с учтив жест и изказа съжаленията си, че тя трябва да почака. Ана се намръщи. Вратата се затвори пред нея...

Кабинетът беше просторен, с окачени по стените живописни табла. Изгледите от бурно море и гемии с бели платна, планински пейзажи, а до тях непонятни петна от ярки бои — кръгове, квадрати, страшни очи, ръце и крака, като че ли откъснати от човешко тяло и нарисувани грубо и грозно... Върху ниска масичка бяха наредени бутилки с разни питиета и кутии шоколадови бонбони. Един висок човек стоеше гърбом към вратата и гледаше през прозореца. В мига, когато Скрибин го забеляза, човекът се обърна.

— Пак вие? — възкликна Скрибин. — Това е вече прекалено.

— Да — каза Вега. — Аз съм изобщо отговорник там, където сте и вие. Така че имам задължението и удоволствието да ви направя съответните предложения, макар че за съжаление вие така подозрително и пренебрежително се отнесохте с мене.

— Какво искате?

— Моля, седнете!

Скрибин потъна в едно кресло. Вега му поднесе кутия с бонбони. Скрибин не прие. Вега наля в малки чашки някакво питие. Скрибин енергично отказа дори да вкуси. Лицето на Вега изразяваше страдание. Беше му крайно неприятно от враждебността на Скрибин, но се сдържаше, не избухваше, а следваше точните указания на Стареца — да бъде при всякакви случаи и обстоятелства крайно внимателен, да не избухва и не оскърбява гостите до момента, когато наистина всички средства се изчерпат. А кой беше този момент? Само Стареца имаше право да решава, разбира се, по доклад на Вега.

— Аз се учудвам — поде хладно Скрибин, — че пак вие сте на моя път. Предупредих ви и повтарям, с вас не искам да разговарям. Вие не сте сам. Над вас има други. Те да дойдат! Искам да се срещна с най-отговорния човек тук.

— Най-отговорният на острова съм аз! — повтори Вега. — Моят шеф, комуто трябва да ви представя, е далеч оттук.

— Незабавно ме отведете при него!

— Чакайте, не се вълнувайте! Ще ви кажа всичко и ще ни оправдаете, надявам се! Ние знаем много за вас! Знаем, че вие построихте „Бисерна звезда“. Вие сте проектант и ръководите строежите на града в космоса. Знаем това! Отначало искахме да имаме тези ваши планове. Може би те са в чантата ви. Задръжте ги, ние не се интересуваме от тях. Необходим сте ни вие! Да! Моля, един момент — протегна ръка Вега, като забеляза, че Скрибин искаше бурно да протестира. — Нашата цел е благородна! Ние също строим! Възнамеряваме да построим по-голям град в космоса от вашия и той да служи на цялото човечество за овладяване на звездния свят!

— Добре, стройте и ме оставете на мира! — избухна Скрибин. Той нервно свиваше и разпущаше пръстите си. — Стройте, дявол да ви вземе! Защо ме отвличате?

— Вижте какво, ние имаме постижения в тази област, но някак си изоставаме. Ние не ви отвлякохме! Ние просто ви доведохме тук, за да преговаряме, защото искаме да строим с ваша помощ!

— Няма какво да преговаряме! Оставете ме да си замина!

— Ще ви осигурим великолепни условия за работа. Всичко, което поискате! Вие може да разполагате с милиарди! Те са ваши!

Скрибин небрежно се усмихна и презрително махна с ръка.

— Вашите милиарди нямат никаква стойност за мене — каза той. — Вие не можете да ме разберете. Има нещо несравнимо по-важно от парите, удобствата, лукса. Това е човешката съвест! И дългът! Да, дългът към моята родина и към моя народ, който ми даде всичко, изучи ме, направи ме човек. Аз съм телом и духом техен, запомнете това, господин... не е важно как се казвате, това не ме интересува. Повтарям, че никога няма да ме принудите. За нищо на света, с никакви средства! Настоявам веднага да ме освободите от този ваш остров и да замина за моята родина. В противен случай ще стане голям въпрос. Трябва да знаете, че моето правителство ще направи всичко възможно да разкрие тази долна афера и вие ще отговоряте!

Скрибин не беше говорил толкова много досега. Изглеждаше развълнуван, неспокоен и леко зачервен. Вега го изслуша спокойно, запали цигара и когато Скрибин твърдо заплашваше и искаше освобождението си, той направи една скептична гримаса.

— Вижте какво, господин Скрибин. Може би щяхте да сте прав, ако за вашите бяхте жив.

Скрибин втренчи поглед в студените очи на събеседника си.

— Какво искате да кажете?

— За вашите и за целия свят вие сте мъртъв!

— Говорите глупости! — каза Скрибин.

— Ни най-малко. Момент, моля...

Вега посегна към бутона на грамадното радио, което беше поставено на една масичка, и завъртя ключа. След малко се чу тихо бучене. Вега започна да нагласява апарата на разни вълни. Музика, текстове, пеене се преливаха бързо, проечаваха бурно и за миг заглъхваха. Чу се ясен глас на руски: — „... той беше велик учен...“

Гласът прекъсна, но Вега извика:

— Ето!

Той бързо нагласи апарата. Сега съвсем ясно заговори същият глас. В притихналата стая прозвучаха странни слова на диктор, който четеше бавно, тържествено и скръбно:

— „Инженер Скрибин ни завеща едно голямо недовършено дело, но то ще бъде продължено на всяка цена. Защото той бе обмислил всичко, бе изработил със сътрудниците си най-подробни планове на космическия град. Той загина, но делото му живее и ще се осъществи!“

— Спрете тази провокация! — изкрещя Скрибин, като скочи на крака и посегна към радиото. — Вие продължавате вашия шантаж! Зная, че в съседната стая някой като вас предава това измислено съобщение.

Вега също се изправи. Той завъртя копчето и радиото млъкна. Настъпи неприятна тишина. Пръв я наруши Вега:

— В дванадесет часа ще предават по телевизията траурен митинг по случай вашата смърт. И на дъщеря ви, разбира се — добави хладно Вега. — Ще ви повикам да видите сам. Но и дотогава може да се уверите! Ето!

На едно малко бюро бяха струпани вестници и списания. Той грабна няколко и ги подаде на Скрибин. Скрибин се стремеше да остане спокоен, но не беше в състояние и чувствуваше как сърцето му тупа бързо и неспокойно. Между вестниците той видя много съветски, български, полски, чехословашки, немски, френски, английски... Разгърна първия, който му попадна. Видя черни рамки. И своя портрет. До него портрета на дъщеря си. С едри черни букви съобщаваха за трагично загиналите... Скрибин четеше смаян, че в онази ужасна утрин той пътувал по панорамния път край морето, навярно да се поразходи с дъщеря си Ана. По неизвестна причина автомобилът се ударил в страничните камъни, които предпазват колите да не полетят в пропастта, и се сгромолясал в морето... Напечатани бяха съболезнователни телеграми от правителства, академии, учени, партийни ръководители... от цял свят. Описваше се подробно животът на големия учен и на дъщеря му — способна млада астрономка...

Скрибин хвърли вестниците, обърса потта от челото си и прошепна:

— Не! Това е невъзможно! Не!

— То е самата истина — каза с равен глас Вега. — Те ви смятат за трагично загинал.

— Те ще намерят автомобила и ще видят, че в него няма трупове. Те ще разберат! Все пак вие ще бъдете разобличени!

Вега посегна към бюрото и взе вестници от друг куп. Скрибин погледна датата. Те бяха отпечатани два дни след неговото отвлечане. В тях бяха отпечатани снимки на разбит автомобил, увиснал на кран, монтиран на плаваща платформа.

— Ето вашата кола, вратите ѝ са отворени — каза Вега. — Труповеите ви не са намерени, но ги търсят. Предполагат, че са притиснати между скалите. Но няма да ги намерят. И какво им остава? Ще се примирят...

— А моят шофьор? Той е свидетел!

Вега не отговори. Барабанеше с пръсти по облегалото на стола и се усмихваше.

— Защо мълчите? — извика Скрибин. — Къде е моят шофьор?

— Не зная — излъга Вега, като прибираше вестниците. — И той е изчезнал.

— Изчезнал или убит? Говорете!

Скрибин пристъпи разгневен към Вега, който се взря в очите му и нахално отвърна:

— А ако той ви е предал за пари?

— Невъзможно! Вие лъжете!

Вега вдигна рамене.

— Да оставим това, господин Скрибин — каза с примирен тон той. — За целия свят вие сте умрял. В Обединените социалистически републики ще продължават да ви отдават заслужена почит, ще пишат още за вас, но това няма да промени положението. Започнете нов живот! Ще отлетим най-напред на нашата изкуствена планета, а там са нашите най-добри специалисти. Вие ще бъдете техен шеф! Вие ще построите още по-красив, по-фантастичен град в космоса, а после и други градове, много градове! Ние ще завладеем планетите!

Скрибин гледаше към прозореца. Като че ли не беше тук, сякаш тези думи не се отнасяха за него.

— Лично вие ще имате положение на най-уважавания, най-богатия, първия човек в Съединените държави на Западното полукълбо, инженер Скрибин! — тържествено добави Вега.

Скрибин бавно се обърна и като впи бистрия си, уморен и тревожен поглед в очите на Вега, повтори:

— Никога. Запомнете: дори с цената на моя живот! Никога!
„НЕ!“

— Ани, да поизлезем на чист въздух — предложи Скрибин, като отвори вратата.

Ана седеше на дивана до прозореца и четеше илюстрирано списание. Състоянието на баща ѝ я уплаши. Тя захвърли списанието, скочи и загрижено попита:

— Какво ти е? Ти си тъй бледен и разстроен!

— Нищо — каза той. — Да поизлезем!

Бяха ѝ оставили на разположение рокли, костюми, тоалетни принадлежности — всичко, от каквото имаше нужда и което би пожелала една жена. Но тя дори не разгледа скъпото и елегантно облекло. Всеки ден обличаше само своя син панталон и жълта блузка без деколте. В този костюм изглеждаше много стройна, изящна, хубава. Само от бельото не се отказваше и прие да го използва с изричната уговорка, че един ден ще го заплати.

Никой не попречи на двамата да се упътят към полето. Те се обръщаха да видят дали не пи следи някой. Не забелязаха нищо подозрително. Така беше от деня, когато стъпиха на острова. Можеха да отидат, където пожелаят, да се усамотяват, да говорят, с когото поискат. Но всеки жител на острова (те бяха предимно млади мъже, повечето в униформа), когато ставаше въпрос за съоръженията, за името на острова, за начина, по който биха могли да го напускат, отговаряха неизменно:

— Не зная нищо!

— Вие служите тука, нали? Вие сте агент на тази банда, която ни отвлече, и знаете това! — казваше с остър тон Скрибин, като желаше да предизвика събеседника си в спор.

Той вдигаше рамене.

— Аз съм на служба и изпълнявам заповед!

Сега двамата вървяха сами из полето. Скрибин имаше чувството, че невидими очи следят всяка тяхна стъпка. Той пак видя въоръжени патрулни двойки. Те се разхождаха край брега и като забелязаха високата му фигура и елегантната му дъщеря, козируваха с почит. Той извърна глава. Беше уверен, че са сами с Ана, защото на разстояние стотина метра в радиус не се виждаше никакъв човек.

— Ани, мила — поде Скрибин. — Те искат да разкрият плановете си на космическия град и да ръководят техни подобен строеж в космоса! Предлагат ми фантастични условия!

— А ти какво им отговори?

Скрибин се намръщи. Въпросът го засегна. Той искаше дъщеря му да разбере това и сухо отвърна:

— Нима мислиш, че съм способен да водя преговори по този въпрос?

— Да, зная — каза Ана и се притисна до баща си.

Повървяха един до друг. Тя откъсна няколко стръка цветя и вдъхна аромата им.

— Но има нещо по-ужасно! Невероятно и възмутително! — продължи Скрибин.

Ана изгледа баща си със страх. В очите ѝ се появи влага.

— Да ни убият? — прошепна тя пребледняла. — Ако не приемеш, ще ни убият? Добре. Нека умрем... нека. Да умрем!

Скрибин хвана брадичката ѝ, повдигна я и се взря в нейните добри очи. Те му напомняха очите на жена му. Гласът му затрептя от вълнение:

— Не, мое дете. Те едва ли мислят да се отърват от нас. Но за нашите ние сме умрели!

— Как така? — попита Ана.

Той не беше ѝ казал нищо. Дори не я повика на телевизионното предаване, за да не я разстрои. Вярваше, че и това предаване е може би шантаж. Може би ще му сервират един лош монтаж с фалшиви телевизионни картини... Но когато гледаше на екрана траурния митинг и слушаше ораторите, той изтръпна. Ето го „Площада на героите“ в Космоград. Ето я трибуната. На големите празници неведнъж Скрибин стоеше тук между официалните лица. Видя съкрушения Александър Павлович, видя своите помощници, сътрудници, инженери, работници... Те изглеждаха много натъжени и потиснати. После телевизионната камера показва картини от подземните заводи. Работници се събираха на траурен митинг. Скрибин почувствува коленете си да треперят, като забеляза сълзи в очите им. Портиерът с отрязана ръка стоеше до будката и плачеше...

Не, не беше шантаж!

— Ани, в Космоград вярват, че сме загинали при катастрофа — добави тъжно той и разказа на дъщеря си какво бе видял по телевизията. Говореше възмутен, стискаше юмруци, поемаше дълбоко въздух и думите излизаха от гърлото му с хриптене. Беше безсилен да промени нещата.

— Татко — каза Ана. — Никога няма да се съгласиш с техните предложения, нали?

— Никога! — отвърна Скрибин.

— Дори да ни заплашат със смърт!

Скрибин помълча, после от устните му се отрониха няколко тихи думи:

— Смърт... не, ти не бива да умреш. Но ако мен заплашат, това няма да промени решението ми.

— О, татко, така трябва, така!

Тя сложи глава на рамото му и притихна.

Скрибин гледаше пред себе си в далечината. Беше се обърнал на изток. Оттам всяка заран се появяваше Слънцето. Изтокът — земята на светлината. А тук, в този субтропичен край, му беше студено и самотно. До болка самотно, далеч от любимата работа, от хората, с които бе прекарвал безсънни нощи над проектите; далеч от родината, където бе живял, бе се учил, бе строил, бе мечтал, а вечер се прибираше уморен и щастлив при най-любимото същество на земята — неговата дъщеря. Сега тя говореше за смърт. А беше млада, жизнерадостна, още неживяла. Мечтаеше да стане откривателка на нови светове, на нови звезди и планети, дори и да лети до тях...

— Ани — каза Скрибин и гласът му затрепери, — аз не искам да убият и тебе! Не искам!

Ана гледаше към земята, дишаше бързо.

— Твоята чест за мен е по-скъпа от живота, татко — прошепна тя.

— Пригответе се! Утре призори тръгвате на път! — каза прислужникът, като разчистваше масата.

Скрибин и Ана бяха вечеряли, а сега пиеха кафе. Съобщението ги изненада.

— Къде отиваме? — попита Скрибин.

— Не зная, мистър. Заповядаха ми да ви уведомя!

— Добре, свободен сте.

Двамата останаха сами на терасата. Дневната жега беше отстъпила на приятната прохлада, която освежаваше. Разговаряха за пътуването. Докъде? Може би ще ги отведат на континента при най-

главния заговорник, някакво високопоставено лице? По-добре. Скрибин възнамеряваше да му каже какво мисли за него и да протестира решително.

— А не допускаш ли друга възможност, татко? — попита Ана.

— Каква възможност?

— Може би са решили да ни върнат в родината!

— Едва ли, мила...

Сутринта прислужникът пристигна с двама носачи и помоли Скрибин и Ана да вземат всичките си вещи, които им бяха оставени на разположение за дълъг път. Ана отказа, но Скрибин настоя да приготви двата куфара.

Те закусиха, после се яви един спретнат офицер, тракна с токове и учтиво докладва, че има заповед да придружи двамата. Навън чакаше лека кола. Пътуваха по асфалтиран път — прав и широк. Пристанището и зданията останаха далеч назад. Минаха и край ракетната площадка, където три гигантски ракети бяха вквещени в стоманените кули и чакаха да излетят. Скрибин се надяваше, че някъде наблизо ще спрат и много се учуди, когато ракетната площадка остана зад тях.

— Мислех, че ще пътуваме със самолет — каза той на офицера, който седеше до шофьора.

— Именно — отвърна офицерът.

Правото шосе, очертано от две редици дървета, ги отвеждаше към планината. Една блестяща лента се виеше по склона на най-високата ѝ част и се губеше към върха. Отначало Скрибин не можа да си обясни каква беше тази тънка продълговата линия, но се сети. Наведе се към Ана и прошепна:

— Онова съоръжение е естакада. Сега ми е ясно.

— Ще излетим с ракетоплан?

— Да, по естакадата!

Тя се очерта по-ясно като две стоманени релси, здраво стъпили на бетонни стълбове. В подножието на планината стърчаха десетина високи здания — четириъгълни, многоъгълни, кръгли, с покриви от полусфери, някои без прозорци, други с широки тераси. Две от тях се простираха дълги стотина и високи може би над осемдесет-сто метра. Огромни врати затваряха просторни хангари. Една висока кула

извишаваше острия си връх над зданията. На нея блестяха стъклата на мощен фар.

Върху двете релси, споени в циментовата писта, стоеше исполински самолет с чудновата форма. Всъщност това бяха три еднакви по форма, но различни по големина летателни машини, нещо средно между самолети ракета, качени един върху друг. Общата им височина бе над четиридесет метра, а дължината на най-долния апарат, носещ останалите два, имаше не по-малко от осемдесет метра. Човек трудно би повярвал, че това чудовище — тежко, обковано в блестяща броня, можеше да се вдигне във въздуха. Крилата, споени почти по цялото протежение с тялото на всеки ракетоплан, имаха форма на триъгълници. Отпред — остри като бръсначи, а към края — широки.

Това беше апарат, предназначен да лети в космоса и да каца на планети, които имат атмосфера. Най-долният ракетоплан, след като постепенно набираше скорост, издигаше другите два в най-плътните слоеве на атмосферата, двадесетина километра от Земята. Тогава почваха да работят ракетните двигатели на втория ракетоплан, а носещият се връщаше на Земята. Вторият апарат издигаше най-малкия на височина до шестдесет километра със скорост от шест до седем хиляди километра в час по една крива, която постепенно се качваше все по-нагоре. Когато и той се отделяше, заработваха мощните двигатели на третия апарат. Именно той развиваше бързина десетки хиляди километра в час.

Татко, къде ще летим? — обезпокоена, попита Ана.

Скрибин не успя да отговори, защото колата се отправи към един човек. Той беше Вега — както винаги елегантно облечен и самоуверен.

— Добре дошли — каза весело той и се поклони. — Вярвам, че сте нямали никакви неприятности.

Скрибин слезе от автомобила и студено попита:

— Къде отлитаме?

— Това ще узнаете по пътя — отвърна сдържано Вега.

— Не! Сега! В противен случай оставаме тук!

Вега вдигна рамене, поколеба се, после учтиво попита:

— Доколкото си спомням, вие искахте да говорите с повисокопоставени господа от мене?

— Да!

— Добре. Ще ви отведа при тях.

— Къде са те?

Вега се поколеба, после каза:

— Преди седмица отлетяха на Луната.

— И ние ще отидем там?

— Вие сами пожелахте, господин Скрибин!

Ана стисна ръката на баща си и го погледна с умоляващ поглед. Скрибин разбра.

— Ние няма да заминем! — каза той.

— Но искахте...

— Не да отлетим на Луната! — добави сухо Скрибин. — Настоявам да ни освободите! Съобщете на вашия началник това. От него искам незабавно да ни върне в родината!

Той говореше с леден глас, равен и внушителен. Нито един мускул не трепваше по сухото му лице. Като че ли Скрибин беше тук началникът, той искаше, той заповядваше.

Вега пушеше цигара и мълчеше. Най-после каза:

— Добре!

Щракна с пръсти към офицера и заповяда:

— Отведете ги обратно! Изпълнете дълга си!

Офицерът козирува и отвори вратата на автомобила.

По пътя Ана стискаше ръката на баща си. Изглеждаше весела, с повишено настроение.

— Видя ли? Те ще ни върнат — прошепна тя. — Татко, дали наистина ще ни освободят?

— Ще видим — каза Скрибин замислен.

Спряха пред едно здание. То напомняше изправена кибритена кутия. Нямахше тераси, нито изпъкналости. Само гладки стени с широки прозорци.

— Моля! — каза офицерът и учтиво отвори вратата на колата.

Един асансьор бързо отнесе тримата нагоре. Светна зелена сигнална лампичка. Офицерът поведе Скрибин и Ана по един просторен хол с мозаичен под. Отвори една врата и кратко добави:

— В тази стая. Почакайте малко...

Стаята не беше голяма, но мебелирана с вкус: няколко кресла, масичка с вестници и списания по нея, радио и телевизионен апарат. Светлината идеше от белия таван. Нямахше прозорци и все пак въздухът беше прохладен, свеж и приятен.

Офицерът козирува и затвори вратата.

Като останаха сами, Скрибин каза:

— Седни, мое дете.

— А защо ни водят тук? — попита Ана.

— Ще узнаем след малко. Седни! Тук има списания, може би в тях има нови съобщения за нашата мнима смърт.

Скрибин взе списание. И Ана разгърна няколко страници.

— Ето — каза тя, като видя снимка от траурен митинг. Около тридесет мъже и няколко жени стояха прави в полукръгло помещение. Пред една маса говореше човек. Зад него беше поставен голям портрет на Скрибин.

— Това е Ангелов — наведе се Ана. — Татко, твоят помощник, симпатичният българин от „Бисерна звезда“.

Скрибин пое списанието. Тъкмо той... Митинг на изкуствената планета. Стори му се, че влага замъглява очите му, но не биваше... не биваше да плаче пред Ана. Той се овладя и зачете.

Ана уморено се обади:

— Татко, спи ми се... ужасно ми се спи!

Скрибин едва обърна главата си към нея. Странно. И на него му се спеше. Опитваше да държи очите си отворени, но клепачите тежаха неимоверно много. Искаше да каже нещо. Нямахте сили. Приятно чувство за сън го завладя и той отпусна главата си върху облегалото на креслото. Дъщеря му вече спеше спокойно и дълбоко...

КЪМ ЛУНАТА

Най-напред се събуди Ана.

Чувствуваше необикновена лекота и бодрост. Стори ѝ се, че е сред планина между цветя, а въздухът влива в жилите ѝ здраве и сили. Само нещо в стомаха ѝ не беше в ред и тя не можеше да си обясни на какво се дължи това.

Видя в креслото баща си. Той още спеше полулегнал. Лицето му изглеждаше отпочинало, дишаше равномерно. Спомни си, че разглеждаше списание със снимки от траурен митинг на „Бисерна звезда“. Но списанието беше изчезнало. И масичката не беше тук. Ана се огледа. Странно. Стаичката беше малка, съвсем не приличаше на стаята, където бяха влезли тя и баща ѝ. Срещу нея имаше кресло, но то беше празно. Всичко — подът, полусферичните стени, таванът, който напомняше лек заоблен купол, бяха тапицирани в зелено. Два малки аплика на стената, с форма на мидени черупки, хвърляха мека светлина. Беше тихо. Необичайно тихо. Не бръмчеше муха, не се чуваха птичи песни, никакъв шум, дори дихание.

Ана потърси с очи, но не видя прозорец. Един кръгъл блестящ диск като полирано стъкло се виждаше на стената вляво. Зад него беше тъмно. На този черен фон светеха налепени студени жълти дискове. По-големи малки. Синкави, жълти, бели, червени. Сияеха с различен блясък. Бяха нахвърляни небрежно, посипани с щедра шепа, като кръгли златни монети от различна големина.

Ана пожела да отиде при баща си и да го събуди, но щом докосна пода, литна към тавана, удари леко главата си и се понесе плавно из стаята с разперени ръце и крака. Плуваше като перушина, която се колебае накъде да се придвижи. Девојката разбра, че е изгубила тежест. Но странно. Всички предмети в стаята — масата, столовете, разните туби, поставени на една поличка, тоалетните принадлежности, фруктиерата с плодове — стояха неподвижни на мястото си. Само тя безпомощно висеше във въздуха. И защо баща ѝ спеше така спокойно

в креслото? Нали по закона за безтегловността и той трябваше да виси някъде из стаята?

Тя извика:

— Татко! Татко!

Главата на Скрибин клюмна на една страна, после той леко я разтърси, отвори очи и учуден каза:

— А, заспал съм! Хубаво съм спал!

Забеляза Ана да виси като птица във въздуха, изправи се и извика:

— Какво става с тебе?

Ана очакваше и той да полети, но Скрибин стоеше здраво на пода. Тя го гледаше невярваща, смутена, озадачена. Той протегна ръце, хвана я за рамото и тя кацна леко като птица. Тогава видя, че на краката му бяха надянати чехли. Чехли от кожа, но с обемисти подметки, които имаха оловен металически цвят. Подобни чехли бяха поставени до леглото ѝ. Ана бързо съобрази:

— Дай ми чехлите!

Скрибин се наведе. Чехлите тежаха като железни и той едва ги отлепи от пода, но колкото ги вдигаше, толкова по-бързо те олекваха. Като ги слагаше пред краката на Ана, те отново възвръщаха тежестта си.

Тя ги обу, застана здраво на пода и изненадана каза:

— Ние летим! Виж небето, татко! Летим!

— Да — изпъшка Скрибин. — Те са ни качили на ракетоплана и сега летим... все по-бързо! Как са посмели!

Той заблъска с юмруци вратата, но тапицерията поглъщаше звука.

— Ами сега? — каза Ана.

— Почакай, ще видим. Не се вълнувай!

До илюминатора Скрибин забеляза бял бутон. Натисна го и над вратата светна зелена светлина. Един глас се обади:

— Какво желаете?

— Кой е тук отговорният човек? Да дойде веднага! Веднага! — извика Скрибин.

Гласът отвърна:

— Моля, сега!

Зелената светлина угасна. Ана вторачи поглед в илюминатора. Някъде долу се появи възхитителна гледка. Един огромен полусферичен сиво-зелен диск с размери колкото арена на голям цирк, обкръжен с нежно сияние, заемаше небето. Трептящите красиви синьо-зелени цветове ставаха по-тъмни, нагоре постепенно се преливаха с черното небе.

— Татко, Земята! — каза Ана.

Скрибин бегло погледна. Той беше я виждал от „Бисерна звезда“, бе я наблюдавал от ракетоплани, които го отнасяха към Луната. И сега с удоволствие пак би се наслаждал на тази вълшебна гледка, но бе обхванат от ярост и крачеше със специалните чехли из тясната кабина. Ана долепи челото си до илюминатора и тя забрави в какво положение се намираще и не откъсваше погледа си от възхитителния пейзаж. Земята се отдалечаваше всеки миг и като че ли потъваше някъде в безкрая, осветена от ярка слънчева светлина. Бели пухкави петна — тя се досети, че това са облаци — сияеха с ослепителен блясък. Огромни гладки зелени пространства заемаха по-голямата част от този блестящ земен диск. Това бяха океаните. Тя виждаше очертанията на континентите. Начупената брегова линия се открояваше доста ясно. Ето издадения нос на Франция, а над нея един голям и друг по-малък бърбек — земята на англичани и ирландци. Ето и ботуша на Италия. До него Балканският полуостров се опитваше да стигне с върха си през Средиземно море жълто-синия бряг на Африка. Нещо мило трепна в гърдите на Ана. Там беше нейната родина, България; в този мъничък ъгъл, където се възвишаваха Родопите, Рила, Пирин, старият Балкан, а полетата приличаха на градини с плодни дървета и житни растения. Дали онова петънце, което едва прозираше, не беше нейният роден град София?

Ана отмести погледа си надясно. Азиатският континент бавно потъваше в мрак. Вляво една крива линия очертаваше източния бряг на двете Америки. На север блестеше сребрист калпак — полюсът. Най-красиви бяха потоците от сини светлини, различни по сила и нежност. Като че ли те излитаха от Земята. Това бе земната атмосфера. Тя трептеше като огромна корона. Над нея висеше мрак с неподвижни кръгове от жълти, синкави и червени звезди. Ето, далече зад Земята от черния фон започна да расте златисто петно. То изниква от нищото, но

увеличаваше размерите си бързо и се оформи като огромен златист полукръг.

— Татко, виж Луната! — извика Ана.

Тя забрави къде се намира. Лицето, движенията, гласът ѝ изразяваха само радост, но се опомни и притихна, когато забеляза, че вратата се отвори. На прага застана млад човек с бледо лице и горящи очи. Облечен беше в бял ленен панталон и бяла риза. И той имаше на краката си чехли. Изглеждаше смутен. Погледът му неуловимо се рееше в пространството над главите на Скрибин и Ана.

— Като че ли ви познавам — каза Ана. — Да, виждала съм ви...

Тя не довърши, защото Скрибин мрачно я прекъсна:

— Вие сте оня лъжлив шофьор, нали? Съучастник на така наречения инженер!

Браун се изчерви като малко дете. Не знаеше какво да прави с ръцете си. Пъхна ги в джобовете на панталона, пак ги извади, оправи яката на ризата си и тихо отвърна:

— Това беше против волята ми.

— Изтъркани оправдания! — злъчно забеляза Скрибин.

— Не, наистина... — с жар продължи Браун и Ана почувствува, че той е искрен. — Бях заставен... вярвайте ми! Много ви съчувствувам, но не можех да постъпя по друг начин. Сега е късно... и не съм в състояние да изкупя вината си. Ще се постарая обаче да ви създам пълни удобства.

Скрибин се поколеба в преценката си за Браун, който, изглежда, искрено се разкайваше. Или пък умееше хитро да се преструва? Скрибин реши да го провери. Той попита:

— Какво направихте с моя шофьор?

Браун широко отвори очи. Дишаше шумно. Ръцете му трепереха, като че ли го тресеше.

— Мистър Вега... не ви ли каза?

— Не!

— Но вие сте прочели във вестниците.

— Не всички. И не желях! — отвърна Скрибин. Той очакваше лоша новина. — Къде е моят шофьор?

— Но не ме издавайте на мистър Вега... той е жесток човек. Той и тогава заповяда... за да заличи следите си...

— Говорете ясно!

Браун си пое въздух и тихо продума:

— Шофьорът потъна с автомобила... беше в багажника!

— Убит? — простена Ана.

Браун гледаше към пода и мълчеше. Скрибин отпусна ръце потресен. Ана долепи челото си до стената и тихо захълца. Скрибин я погали по косите.

— Ани, не плачи, няма да го върнем с плач! — каза тъжно той, после впи поглед в Браун, който наистина изглеждаше разкаян, жалък, и каза: — За мене и вие сте също такъв мошеник, както и другият.

— Имате право да ме ругаете. Аз постъпих подло! — отвърна Браун. — Но ако вие знаехте... ако знаехте...

Той млъкна, като че ли уплашен да не каже повече, отколкото трябва, бързо отвори вратата, погледна навън и пак я затвори.

— Всеки случай късно е да се оправдавам. Но знайте, че ще бъда винаги на вашите услуги!

— Чаша вода! — каза сухо Скрибин.

Браун взе една прозрачна цилиндрична туба от поличката и я подаде. Скрибин пи от тръбичката, която стърчеше в горния край на тубата, после заговори:

— Е добре! Щом като искате да играете ролята на разкаял се заговорник, кажете ми къде отиваме сега?

— На Луната — отвърна без колебание Браун.

— Така и предполагам. Там ли е щабът на тези изнудвачи?

— На Луната се намират инженери и учени. Чух, че те няма да долетят на Земята през следните две седмици, а бързат. Стареца е решил вас да отведат на Луната.

— Кой старец?

— И аз не зная, другарю Скрибин. Стареца е много влиятелна личност, много богат... не зная нищо за него, но Вега му се подчинява безропотно!

— А, този тип Вега! Надявам се вече да не го видя!

— За съжаление пак ще го видите. Той и тук е шеф и всички са му подчинени!

— По дяволите! — изруга Скрибин.

Той скръсти ръцете си на гърба и нервно закрочи из стаята. Ана беше престанала да плаче. Тя наблюдаваше Браун, а той стоеше притеснен и засрамен.

— Вие казвате, че сте попаднали в тяхната компания случайно?
— попита тя. — Добре, да допуснем, че сте искрен. Тогава бихте ли ни направили една услуга?

— Стига да мога! — каза без колебание Браун.

Скрибин махна с ръка и бързо отхвърли тази готовност на момъка:

— Не, не, не трябва, Ани, не трябва!

— Защо, татко? Нека докаже! — Тя се обърна към Браун. — Бихте ли съобщили на Земята, в София или в Москва, в Берлин, в Космоград, където и да е... бихте ли съобщили по радиото, че сме живи и здрави? И ни отвличат на Луната? Бихте ли съобщили?

Браун я погледна. Чисти и предани като че ли бяха очите му. Той решително извика:

— Ако мога — да!

— Ако можете... Хм! Защо пък да не можете?

— Това е трудно... почти невъзможно. Преди всичко не умея да работя с радиопредавателя, но ще наблюдавам радиста и ще опитам! Зная, че ако научат, ще ме убият! Нека... И без това няма дълго да живея!

— Защо? — попита Ана и чак сега помисли, че този млад мъж е болен.

Браун се усмихна печално и не отговори.

Всъщност беше хубаво, че пътуват за Луната.

Скрибин пушеше цигара и гледаше през илюминатора. На тъмното небе между прелестния звезден океан от милиони звезди, изсипани една до друга с различна големина и блясък, се появи голямо огнено кълбо. То светеше ослепително. Около него пулсираха горящи снопове и те напомняха кипяща разтопена сплав. Върхът ѝ се пръскаше, спадаше надолу, но в следния миг отново започваше да се надига и набъбва. Слънцето изгряваше.

То бавно се движеше на черния небесен фон. От Земята никога не светеше така ярко, с чиста златиста корона, от която излитаха трептящи огнени езици.

Скрибин гледаше това фантастично Слънце, а си мислеше за Луната. Да, не беше лошо, че отиват там — по-близо до своите. На Луната Обединените социалистически републики бяха построили станция за наблюдения на звездите, планетите, астероидите. Там бе

монтиран огромен телескоп, който беше в състояние да увеличава значително повече пъти, отколкото това бе възможно на Земята — от дъното на нейната атмосфера. Станцията имаше и съвършени радиотелескопи. Освен това геолози проучваха рудите и минералите на мъртвото небесно тяло. Там разполагаха и с ракетни площадки, и летища за ракетоплани. Подобни инсталации бяха монтирали и някои капиталистически компании, но важното беше, че се откриваше възможност Скрибин да предупреди за своята съдба...

Отдавна минаха годините, когато Юрий Гагарин пръв летя в космоса и обиколи Земята с „Восток — 1“.

История беше и невероятната новина, заляла една утрин цялата Земя: към Луната лети ракета с танкета, на която са монтирани различни апарати. Човечеството се вълнуваше, най-много от съобщението, че танкетата ще предава чрез телевизионна апаратура, а земните станции ще препредават картини от пейзажи на Луната.

И хората видяха съвсем отблизо лунните скали, пропасти, цепнатини, сивите камъни, струпани от милиони години — безмълвни, остри, с причудливи форми и много светлина, а зад нея дълбок, смразяващ мрак. Всичко изглеждаше плоско, като нарисувано с жълта боя и туш на тъмен екран, в чиято далечина светеха звезди. Никаква растителност, никакво движение; животни и насекоми не пробягваха пред камерата. Хората гледаха мъртвия пейзаж и им се струваше, че е невероятно на екраните да се появяват снимки от Луната. И все пак това беше действителност...

По етера летяха радиосъобщения; вестници и списания поместваха снимки, репортажи, научни данни, описваха полета на ракетата, съобщаваха за движението на танкетата, която послушно изпълняваше всяка заповед от Земята.

По-после светът бе поразен от ново съобщение: трима съветски космонавти летят към Луната с гигантски кораб „Луна — 1“. Всичко друго остана далече назад като нещо незначително. Седмици наред човечеството живя в особено трескаво състояние. Като че ли изчезна омразата по света. Прекратиха се споровете, съвсем угасна и подмолната студена война. Човек би помислил, че нова етика разтърсва народите и най-после е дошло време за общо побратимяване. Вестниците отпечатваха снимки, изпратени от тримата смели космонавти. Кината прожектираха филма с изгледи от Луната.

Радиопредавателите денонощно предаваха репортажи на космонавтите от Луната. Тя бе мъртва, но поразително красива; земя без въздух и растителност, царство на ослепителна ярка светлина и гъст непроницаем мрак. Космонавтите уверяваха, че се чувствуват добре в своите специални тежки костюми, които ги предпазваха от опасната космическа радиация и бомбардировка на микрометеорити. Движат се бавно и изминават една шестметрова крачка за толкова време, колкото е необходимо да изминат един метър на Земята. Те изпращаха и снимки на Земята, направени от Луната. Земята — огромен зелено-оранжев диск, обвит в синкав кръг с мъгляво очертани океани и материци.

Съветската ракета напусна Луната без особена трудност и космонавтите пак долетяха на Земята. Това беше нов триумф. Тримата заявиха, че са готови да отлетят незабавно по същия маршрут, ако ги удостоят. Те уверяваха, че в кратерите на вулканите, където се бяха спуснали, може да се построят обширни жилища и там човек ще живее много добре, ако се монтира изкуствено небе, както впрочем предвиждаха различни проекти.

А после втори космически кораб „Луна — 2“ отнесе на Луната съоръжения за постройка на леки помещения със земен въздух и нормално атмосферно налягане. Космонавтите бързо монтираха къщички за живеене и в тях се освобождаваха от скафандрите. Телевизията предаваше как те стоят удобно по столовете, разхождат се, забавляват се, четат, дори гледат кино...

Минаха месеци. Тогава дойде съобщението, че и двама американски космонавти са отлетели на Луната. Там те видяха забито съветското знаме на един остър връх. В Москва бе свикана международна конференция, която потвърди, че всички небесни тела, които човек ще завладее, са достойние на цялото човечество.

И други кораби летяха до Луната. Говореше се за полет до Марс и Венера. Не минаха и десет години и първите ракети посетиха мъртвата планета Марс и обиколиха Венера отблизо, но не посмяха да кацнат, защото тя бе обвита с гъсти пари и бе гореща като врящ казан...

Скрибин знаеше, че през последните месеци мощни товарни ракети отлитаха до Луната, натоварени с металически съоръжения за постройката на първия лунен град и на първия завод в кратера на

вулкана Ератостен. Над тях небе като земното, изработено от няколко пласта стъкло и пластмаси. Между тях специални газове трябваше да пропускат в града същото количество и същия състав слънчева светлина, каквато грееше на Земята. В този фантастичен град трябваше да бъдат заоблени първите лунни жители — инженери, астрономи, физици, лекари, астронавти, електроинженери, геолози, техници. Те щяха да строят атомни електроцентрали, слънчеви енергетични станции, заводи за преработка на руди. Изпращаха и съоръжения да се монтира необикновеният завод за производство на храни. Това звучеше невероятно. Завод за храни! А суровини? Растения? Откъде биха ги взели?

Дървета, зеленчуци, цветя, дори житни растения проектираха да отглеждат в просторни оранжерии под куполи с изкуствена светлина и топлина. Но на Луната щяха да дойдат много учени и работници. Трябваша огромни количества храни, мазнини, белтъчини, захар. Химиците решиха да ги получават от лунните минерали. Заводът бе проектиран като една фантастична инсталация, която беше в състояние да преработва неорганичните вещества в органични с помощта на слънчева светлина, изкуствен въздух, наситен с въглерод и вода. Водата лесно щяха да получават от камъни, водород и кислород. Не, това не беше фантазия. Един непрекъснат — грандиозен, но прост процес става в природата: семенцата смучат вода от земята, а с нея и различни минерали.

С помощта на слънчевата светлина растението ги обръща във въглехидрати, мазнини и нишесте. Пуца стъбълца и листа, развива се, расте, цъфти, дава плод, а човек го употребява за храна. Но всичко, което плодът съдържа, иде от тази черна пръст, в която са смесени минерали, от въздуха и водата, както и от онова вълшебно светило, което осигурява живот на цялата Земя. Оставаше този естествен процес да се повтори по изкуствен начин. Да се осигури всичко необходимо, за да заработи чуден завод, който с най-усъвършенствувани апарати ще е в състояние да извлече от мъртвите минерали онова, от което се нуждае растението.

И така този завод трябваше да получава огромно количество тесто, богато на всички необходими хранителни вещества. От тестото автомати щяха да приготвяват зърнени храни и зрели плодове, да фабрикуват зелени чушки, червени домати, праз, лук, зеле, дини,

пъпеша... всякакви плодове, всякакви зеленчуци от смеси на захари, нишесте, белтъци, мазнини в пропорции и качество, познати в природата.

Да, храната, водата, въздухът... Ето трите елемента, които можеха да осигурят живот на Луната и с помощта на човешките ръце да я превърнат в източник на несметни суровини за произвеждане на блага.

За това си мислеше Скрибин и се питаше: „А какво ли строят американците на Луната?“ Имаше смътни сведения, че монтират някакви военни инсталации. Тъкмо това насилствено пътуване пробуди любопитството на инженера. Но имаше и друго. Сега то беше най-важното.

— А знаеш ли, Ани — каза Скрибин, като сложи ръката си върху книгата, която девойката четеше, — на Луната имаме всички шансове да се освободим от това пленничество?

— Да, мислех за това. Но как нашите ще узнаят за нас?

Скрибин не отговори.

Той и не мислеше сега да разреши този въпрос. Може би Браун ще им съдействува, ако е искрен. Обстоятелствата щяха да подскажат как трябва да се действа. Важното беше, че отиваха там, където се намираха близки хора и съществуваша мощни съоръжения за връзка със Земята чрез ракети, ракетоплани, радио, телевизия...

— Татко!

Скрибин бавно обърна глава към Ана.

— Знаеш ли за кого мислех?

— Може би за когото мисля и аз.

— За този Браун. Той ми направи добро впечатление. Пък и да ти кажа ли, имам чувството, че този музикант случайно е попаднал в бандата.

— Може би — каза Скрибин.

— Но къде е той? Звъних преди малко, Браун не се яви, а каза, че е натоварен да ни прислужва.

— Ще отида да го потърся — реши Скрибин. Искеше му се да се поразходи из ракетата и предлог се намери.

РАКЕТА БЕЗ ЗНАЦИ

Обедът беше обилен. Ордъовър, телешко печено, котлети, по чаша вино, грозде и шоколадова торта. В малката бяла трапезария четирмата сладко мляскаха, само Браун често излизаше през една тясна врата и се връщаше с чинии ядене.

— Дай онова препечено котлетче — рече Робсън. — Страшно ми се яде днес!

Той беше първи пилот. Жилест, здрав, с подвижна спортна фигура, подчертана от тесния му панталон и фин вълнен пуловер, който стягаше гърдите му. Изглеждаше самодоволен. Не се безпокоеше, че в тази минута „Космос“ пътува без негов контрол. Ракетопланът послушно се подчиняваше на автомата за управление, затова Робсън си гледаше яденето спокойно.

— Наздраве — рече Джеймс и вдигна чашата с червено вино. Тлъстото му лице напомняше по цвят на питието. Отпуснат, нисък, четиридесетгодишен мъж, беше механик и помощник на Робсън.

Третият член на екипажа — Джери Гардън, най-младият, затова може би най-лакомият, не поглеждаше другите. Отхапваше от месото, бързо го стриваше между здравите си зъби и само понякога вдигаше поглед към Вега, за да изрази може би благодарността си, че беше снабдил „Космос“ с това апетитно ядене.

— Вие защо не обядвате, мистър? — попита Браун.

Вега не отговори. Мислеше. „Гостите“, както ги наричаше той, му създаваха грижи. Мразеше ги, но бе длъжен да им угажда, да ги отведе непокътнати на Луната.

— Слушай, Браун — рече той. — Те обядваха ли?

— Да, мистър.

— Е, как? Хранят ли се добре?

— Да, мистър. А вие може би искате нещо по-специално? Ще видя, ще потърся за вас!

Браун излезе през тясната вратичка. Вега постоя неподвижен, после вдигна глава, сложи къс месо в чинията си, мълчаливо чулна

чашата си с Робсън и извика по посока към вратата:

— Не трябва, Браун! Донеси само стъкло със сода!

Браун не отговори.

Вега отрязва късче месо, лапна го и посегна към чашата с вино.

— Какво стана содата? — високо повтори той. През полуотворената врата не се показва високата фигура на Браун.

— Хей, чуваш ли? — обади се и Джери.

Браун мълчеше.

— Тип такъв! — рече сърдито Вега. — Къде се запиля?

Той стана и отиде в кухнята. Тя беше празна. Вратата за коридора беше полуотворена. Вега помисли, че Браун е отишъл при Скрибин, но се досети: той и дъщеря му обядваха и сега навярно си почиват. Къде ли е Браун? Вега не харесваше този мрачен човек. На „Космос“ той се превърна в намръщен мълчаливец, не обичаше да разговаря, като че ли му беше приятно да прислужва само на пленниците. Всъщност, какво общо имаше той с тях? За пръв път Вега се обезпокои. И още веднъж извика:

— Браун!

Почака. Браун не се показва. Тогава Вега бързо излезе. В дъното на коридора се виждаше пилотската кабина. Вратата беше полуотворена. Помнеше, бяха я затворили, когато тръгнаха да обядват. Тревожно чувство овладя Вега. Той изтича нататък и надникна, Браун седеше на стола, където работеше Джери. На ушите му бяха надянати слушалки, а пред него ту светваше, ту угасваше екранчето на радиоапаратурата. Докосваше бутони, въртеше нещо съсредоточен, напрегнат и говореше. Вега слушаше невероятни думи:

— Ало, Москва! Москва да се обади! Или Космоград! Да се обади коя и да е радиостанция на Обединените социалистически републики! Ало, чувате ли? Ало, Москва! Ало, София, Космоград, Берлин! Ало! Ало! Чуйте, тук „Космос“...

Най-после Вега се съвзе, хвърли се като тигър напред, дръпна яростно шнуровете, които свързваха слушалките с апарата, и изкрещя:

— Гад! Какво правиш?

Браун се изправи. Беше бледен, очите му искряха.

— Това е нечестно, вие нямате право! — извика той и блъсна Вега в гърдите.

Вега се олюля, но не падна. Хвана момъка за яката, понадигна го и разярен попита:

— Какво? Ти искаш да съобщиш на Скрибин?

— Нямате право да отвличате тези хора! Нямате! — повтори високо Браун.

— Ах, твар мръсна! Успя ли? А?

Вега друсаше яростно Браун, очите му бяха изскочили от орбитите, в края на устните му се появи бяла пяна.

— Пуснете ме!

— Ах, ти...

Вега замахна и стовари юмрук в челюстта на момъка. Браун се олюля и падна върху пулта с бутони, шнурове, екрани. Вега сграбчи жертвата си като хищник и я блъсна с все сила към вратата. После дръпна няколко шнура и те се скъсаха. Замахна с юмрук към радиоапаратурата, сякаш тя беше виновна. Циферблати, стрелки, счупени стъклени късове се посипаха върху пулта.

— Предател мръсен, на ти! На! — истерично крещеше Вега. — Съобщи им сега! На!

И дърпаше шнурове, блъскаше и тресеше радиоапаратурата.

Две ръце го хванаха за раменете, отхвърлиха го настрани и един възмутен глас изкрещя в ушите му:

— Шефе, полудя ли?

Джери радистът за пръв път му говореше на „ти“. Беше чул далечния шум откъм кабината, изтича и видя разрушената апаратура. Гласът му стресна Вега. Той се хвана с две ръце за главата, втренчи очи в онова, което беше направил, и съкрушен изпъшка:

— Оня мръсник е виновен!

Изправен, Браун бършеше с ръка струйката кръв, която се появи на устните му. Вега изтича и стовари още един юмрук в лицето му. Но не повтори, защото зад него Джери проклинаше отчаян. Неговият глас върна донякъде самообладанието на Вега. Той се обърна към Джери. Радистът гледеше отчаян разкъсаните шнурове, счупени стъкла, разбити части и повтаряше едно и също:

— Ами сега? Луд човек! Луд, луд!

— Той е виновен, ще го убия! — с ненавист простена Вега. — Този подлец искаше да съобщи, че Скрибин и дъщеря му пътуват с нас! Предател! Гад! Нека сега се опита да използва радиопредавателя!

— Не помислихте за нас, мистър! — отчаян каза Джери. — Сега сме откъснати от целия свят!

Загрижено и нежно той започна да събира пръснатите части и проводниците. С всяка секунда самообладанието на Вега се възвръщаше. Той съзна, че се поддаде на разстроените си нерви.

— Едва не полудях, като заварих този тип тук! — поуспокоен каза той. — Джери, ще може ли да се поправи всичко?

— Не зная... ще опитам! Ще видя какви запасни части имам!

— Още сега, нали?

— Ех, мистър, Вега! Какво направихте, какво направихте! Та аз нито минута не бива да прекъсвам връзката със Земята! Ще ми помогнете ли?

— По дяволите обода! Хайде, Джери, по-бързо! А вие, Робсън — обърна се Вега към първия пилот, който тъкмо влизаше, — откарайте този тип в кабината и го заключете! После ще видим какво ще правим с него!

Вега седеше отпуснат на фотьойла. Бе разярен от постъпката на Браун и изморен, защото повече от три часа помага на Джери да отстранят повредата. Радиопредавателят заработи с усилен шумове и прашене. Но и на това бяха доволни... Едва ли този тип не провали всичко. Как го ненавиждаше Вега! По-добре да беше го убил веднага! Дявол да го вземе, защо липсваше карцер тук? Но и тази работа ще се уреди. Браун нямаше да избяга от съдбата си. Само след няколко часа ще кацнат на Луната и тогава Вега ще си разчисти сметките...

Така нареченият „случай инженер Скрибин“ се оказа костелив орех. Първата трудност дойде от обстоятелството, че се наложи да отвлече дъщеря му. Тя му пречеше и, както изглежда, поддържаше дързостта на този упорит човек. Той отказваше всякакво споразумение. Може би ако тя беше останала на Земята, биха му въздействували, като го убедят, че нейното бъдеще, дори животът ѝ е в опасност, ако не приеме...

Със страх Вега си мислеше как ще представи Скрибин на учени, конструктори, изобретатели, инженери. Скрибин безусловно ще протестира пред тях и ще разкрие как е отвлечен. А Вега трябваше непременно да увери астронавтите, че той приема доброволно да им сътрудничи.

Проклет възел! Вега не знаеше как да го разплете. Само Стареца бе в състояние да го разреже. „По дяволите, ще изпълня всяка негова заповед“ — каза си Вега, като задрямваше...

Стресна го лек шум. Той отвори очи. В рамката на вратата стоеше Скрибин.

— Пак вие? — каза инженерът с презрение. — Това е вече прекалено! Не търся вас!

Той рязко се обърна, но Вега бързо се изправи, пристъпи към инженера и каза:

— Моля, останете, другарю Скрибин. Останете! Съдбата ни е направила спътници, няма що да се прави. Какво желаете?

— Трябва ми Браун, а най-голямото ми желание в този момент е вие да не сте тук.

Вега раболепно се усмихна.

— Браун е болен, лежи в кабината си, а колкото за вашето пожелание, няма какво да се прави... Зная, че ме мразите. Искате да видите по-отговорни хора от мен? Добре. Отиваме при тях. Те ще ви направят нови предложения. Ще бъда щастлив да се разберете с тях!

— И те трябва да са като вас! — язвително каза Скрибин.

Липсваше смелост на Вега да го гледа в очите, затова се взираше към илюминатора. Тъкмо тогава видя един блестящ продълговат предмет, огромен като техния ракетоплан, дори по-голям. Той светеше с ослепителен сребрист блясък и летеше встрани и малко по-назад. Не беше астероид, защото имаше ясни заоблени очертания: цилиндрично тяло и опашка като на самолет.

Вега изтича до илюминатора и долепи челото си о него. Ракета, така близо до техния „Космос“! Радистът не беше приел съобщение, че между Земята и някоя планета в този час се движи летяща машина на едно разстояние в радиус от тридесетина хиляди километра. Тогава? Заблуден изкуствен спътник на Земята?

— Мистър Вега! Мистър Вега да се яви в пилотската кабина! Бързо! — тревожно се обади високоговорителят.

Вега бегло погледна Скрибин и бързо каза:

— Извинете, викат ме!

Няколко стъпала в дъното на коридора го изведоха на площадка — полукръгла, със стени от зеленикава материя. На една врата беше прикована табелка със светящ надпис: „Пилоти. Влизането забранено!“

Не стана нужда Вега да чука. Вратата сама се отвори и на нея застана Робсън — първият пилот.

Странна ракета, без знаци! Видяхте ли я? — попита той разтревожен.

Страшно подозрение сковаваше мислите и чувствата на Вега. Той неспокойно извика:

— Те са узнали и ни преследват!

— Мислите ли? Такава необикновена машина! Елате!

Вега се втурна в пилотската кабина.

— Гледайте! — каза Робсън.

На един екран се появи странното космическо тяло. То летеше зад „Космос“. Имаше остър нос и в устрема си да догони ракетоплана изглеждаше зловец като хищник.

— Двигателите! — извика пилотът.

Джеймс, който лениво дъвчеше, посегна към една ръчка. „Космос“ зарева, затреця и загърмя страхотно, като че ли водопадите на цялата Земя се бяха събрали и сриваха колосални водни маси. Ала пилотът завъртя един бутон и грохотът притихна, далечен и поносим.

— Вляво! — заповяда Робсън.

Гласък. Нещо отхвърли Вега вдясно и той се хвана за креслото, на което седеше Джеймс. Вретеновидното летящо тяло се изгуби на екрана. Но това беше само за миг. То пак се появи — този път по-едро, по-блестящо и по-зловещо.

Робсън викаше нервно:

— Джери Гардън, спиш ли? Дай връзка със Земята! Какво казват оттам?

Радистът се беше навел над своите апарати. Една металическа дъга с наушници в двата края здраво притискаше щръкналата му руса коса: Той говореше задъхано:

— Ало, Земя! Земя! Зове „Космос“! „А едно“! „А едно“! Преследва ни непознато летящо тяло, може би съветска ракета!

В ушите му вместо отговор бучаха и пищяха шумове.

— По дяволите, какво стана пак? — изруга Джери. Той трескаво посягаше към разни бутони, монтирани на едно табло. Зелени и червени лампички тревожно светваха, но освен непоносимото пищене не чуваше нищо друго.

— Връзка имате ли със Земята? — попита Вега.

— Не! — отвърна Джери.

— Но вие нали поправихте апаратурата?

— Скърпена работа, мистър. Освен това, изглежда, че и онази ракета пречи. Връзката се прекъсна.

— Как тъй?

Не зная... Откакто се появи тази проклета машина, чувам само ужасни шумове, нищо друго! — Той задуха в микрофона и тревожно почна пак да зове:

— Ало, Земя! „А едно“! „А едно“! Ало, Луна! „Космос“ зове Луна! Обадете се, Земя и Луна! Земя! Луна!

В ушите му виеха урагани.

Двигателите работеха със страхотна мощ, ракетопланът увеличи скоростта си до краен предел, но уредите не действуваха, не се подчиняваха на човешката воля.

Една сила неочаквано разтърси „Космос“. Двигателите му захъркаха и... замлъкнаха. „Космос“ се олюля, ала бързо се изправи, нещо го тласна и той отново се втурна напред. Сега летеше като мъртво тяло, със замръзнали контролни апарати, но с такава мощ, че само едно свистене едва долиташе до ушите на смаяния екипаж. Четиримата се гледаха безмълвни.

Вега пръв се окопоти и попита:

— Какво се случи?

— Пленени сме — отвърна съкрушен Робсън. Непознатата ракета държеше здраво своята плячка в еластичните си пипала и я отнасяше... Къде? Никой не беше в състояние да отговори. Колко трая всичко това? Като че ли времето спря да тече. Напразно Джери Гардън въртеше бутони и щракаше ключове на радиоапаратурата. Само пищене и вой! Ушите го заболяха от напрежение.

— Вижте! Астероид! Летим право към него! — извика Джеймс.

Всички изтръпнаха. На екрана се появи гигантско сребристо тяло — то имаше същия цвят както непознатата ракета. Приличаше на странна плоска риба, дълга километри, широка стотици метри. Това тяло бързо растеше, приближаваше се и закриваше все по-голяма част от черното небе.

— Не, мистър! — обади се Робсън. — Това не е астероид. Трябва да е изкуствена планета.

— Планета? Тук? Невероятно!

— Може би е „Бисерна звезда“... да, тази ракета е съветска и ни отнася на „Бисерна звезда“!

— „Бисерна звезда“ е монтирана от цилиндри и сферични тела — каза Скрибин, който тъкмо влизаше в пилотската кабина.

Когато повикаха Вега, Скрибин тръгна да търси Браун, но срещна Ана. Тя беше забелязала през илюминатора летящата ракета и изтича да намери баща си. Щом го видя, с радостно вълнение извика:

— Татко, спасени сме! Спасени!

Той не разбра и попита:

— Защо? Какво се е случило?

Ана му разказа за ракетата, която ги преследваше. Несъмнено съветска ракета. Най-сетне спасени! Скрибин развълнуван хвана Ана за ръката. Двамата отидоха в пилотската кабина. От вратата те видяха уплашения екипаж на „Космос“, втренчил погледи в екрана на радара. Видяха слепените два летящи кораба, както и рибообразното тяло на сребристия остров.

— Да, това е планета — повтори Скрибин, — но не е направена от нас.

— Тогава? — Вега неволно закри с длани очите си. — Господи, свърши се! Сега ще връхлетим!

Но ракетите не се блъснаха в странното тяло. Сребристият му гръб се плъзна под тях. Всички си отдъхнаха. И тогава почувстваха, че летят все по-бавно. Някъде към средата на космическия остров се показаха еластични пръти, също като тия, които стискаха „Космос“. Ракетата и товарът ѝ бавно ги приближиха. Прътите я обгърнаха като с ръце. Екипажът на „Космос“ имаше чувството, че стоят неподвижни. Само звездите, Слънцето, Земята и Луната се въртяха бавно и равномерно...

Малко встрани се отвори един широк люк. Показа се сферична топка. Под нея се подаде странен цилиндър и някакво едро същество, затворено в полупрозрачна материя. То махна с една пръчка — тя напомняше човешка ръка. От ракетата литна друго подобно същество, облечено в същия костюм, и кацна до люка, после потъна в него. Люкът се затвори...

СЪЩЕСТВА ОТ ДРУГ СВЯТ

Те потъваха. Потъваха бавно и плавно, като че ли асансьор ги сваляше в бездна. Но странно. Чувството за безтегловност ги напущаше всеки миг. Движенията им ставаха уверени, ритмични и точни както на Земята. Тежаха им само обувките. В „Космос“ те не ги чувствуваха, отлепяха ги леко от пода, но сега им се струваше, че именно тези обувки с металически подметки ги дърпат надолу, дърпат „Космос“, спущат го безшумно.

— Какво става? — попита Вега.

Страх, напрежение, учудване бяха отпечатани по лицето му. Не беше вече самоувереният и твърд мъж, а плах, объркан и недоумяващ страхливец.

Скрибин не отговори. В погледа му се долавяше необикновено напрежение. Той се учудваше на усещането, че слизат надолу и съобразяваше какво може да се е случило. Стоп! „Космос“ застана неподвижен.

— Спряхме! — прошепна Вега.

Пилотът Робсън се взираше в екрана да види някакви предмети, но той стоеше тъмнозелен и неподвижен.

Вега хвърли бърз поглед към другарите си. Видя втренчените им очи, видя техните съсредоточени лица, недоумението им и отново го скова страх. Много искаше да разбере дали Скрибин тържествува и злорадствува, но лицето на инженера също така беше напрегнато, челото набръчкано и погледът далечен и загадъчен.

— Другарю инженер — поде глухо Вега. Гласът му леко потреперваше, за пръв път той беше несигурен. — Другарю инженер, бих желал да ви кажа нещо.

Вега хвана под ръка Скрибин, който не се противеше, и с трوماви крачки го поведе към вратата. Излязоха в коридора. Вега се облегна на пластмасовата стена. Дишаше бързо и неспокойно. Лицето му имаше восъчен цвят.

— Другарю инженер! — за трети път поде той раболепно. — Трябва да ви кажа истината.

— Каква истина?

— Аз не съм отговорен за своите действия. Аз съм просто една пионка... да, колкото и унижително да е това! Нищожна пионка! Аз изпълнявам заповеди. Никога сам не бих се осмелил да ви лиша от свобода, но бях заставен! Заповядаха ми, насилиха ме! Моля, имайте това пред вид и бъдете снизходителен. Едва ли заслужавам милост, но разбрах колко по-високо нравствено стоите вие над нас... над мене! — поправи се той. — Пощадете ме, другарю Скрибин!

— Не ви разбирам! — студено отговори Скрибин. — Как да си обясня това ваше разкаяние?

— Сега съм във ваши ръце... С целия екипаж и с „Космос“. Моля за вашата благосклонност и човещина!

Строгостта изчезна от лицето на Скрибин. Изразът на очите, гънките около устните му преобрази замисления учен в добър, сърдечен и кротък човек.

— Защо мислите така? — попита той, макар че се досещаше на какво се дължи неочакваната промяна в поведението на Вега.

— Вашите хора ще дойдат всеки миг — продължи Вега, като гледаше встрани. — Обещайте ми, че нищо лошо няма да ми се случи... и на моите хора. Ние постъпихме нечестно, но изпълнявахме заповеди.

— Вие допускате, че вашият „Космос“ е пленен от съветска ракета? — попита Скрибин.

— Именно! Прекланям се пред вашите...

— Повтарям, лъжете се! — прекъсна го Скрибин. — Изглежда, че се е случило нещо съвсем невероятно. Нещо фантастично.

— Какво?

— Ние кацнахме на летящо тяло, дошло от извънземни светове.

— Как?

Вега остана с отворена уста.

— Само това е обяснението.

— Искате да кажете, че сме отвлечени от същества, дошли от друга планета?

— Дявол да го вземе, нали това ви говоря?

— Невъзможно!

— И все пак действително!

Ненавистта изчезна в погледа на Скрибин. Събитията, които се случиха през последните дни, му се видяха нищожни пред мисълта, че всички бяха попаднали във властта на неземни същества. Тъкмо това той си помисли, когато видя през илюминатора странния човек, който се показва от един люк на този остров, захвърлен в космоса.

Вега все още не вярваше. Той настояваше, че почитаемият инженер Скрибин се лъже. Те са хванати от съветска ракета и сега се намират на тайна изкуствена планета. Това съвсем не го учудва, защото знае на какво са способни учените от социалистическия лагер. Вега не скъпеше хвалбите си и Скрибин слушаше с досада неговите усилия да се хареса чрез раболепие. Това му беше противно.

— Вашите предположения са неверни — повтори той. — Аз зная много добре какво сме изпратили в космоса. Зная какво сме постигнали. Това не е наша изкуствена планета!

Нямаха време за други разговори и предположения. Стените на ракетата се стопиха, като че ли се превърнаха в стъклени, и „Космос“ стана прозрачен. Той се превърна на стъклена пура, в която ясно се виждаха всички машини, уреди, резервоари, двигатели, кабинни, складове. В пилотската кабина Робсън, Джеймс, Ана и Джери гледаха смаяни и уплашени странната промяна. Никакви стени, никакви обвивки. Това не беше вече ракета, а металически призрак — страшен и любопитен. Но ето, телата на хората изчезнаха. Появиха се червени, розови, сини човешки вътрешни органи. Скрибин гледаше изумен биещото сърце на Вега. Виждаше как кръвта му пулсира по една фантастична мрежа от по-дебели и по-тънки вени и артерии. Виждаше мозъка му, белите дробове, стомаха... всички вътрешности, като че ли Вега се беше преобразил на стъклен човек, каквито имаше в анатомическите кабинети и в антропологическите музеи. Скрибин неволно погледна себе си. И неговото сърце се разпуцаше и свиваше, като изтласкваше червена кръв. Погледна към кабината и го поразиха същата гледка на стъклени човешки тела...

Няколко мига и всичко стана пак така, както си беше. Той отново виждаше Вега до себе си, виждаше плътната стена, зад която бе кабината на пилотите, виждаше коридора и вратите за другите кабинни.

— Те ни оглеждат... — промълви Вега. — Господи! Какви фантастични лъчи!

— А може би тази операция имаше своето значение — каза Скрибин.

Вега слушаше внимателно. Скрибин продължи:

— Предполагам, че това е карантина. Извънземните същества просто убиват всякакви микроби, които ние и нашата ракета може би носим със себе си от Земята.

— Наистина трябва да е така — съгласи се Вега.

Двамата помълчаха, потресени все още от онова, което се беше случило. После Вега попита:

— Какви ли са намеренията на тези... на тези хора?

— Не зная!

— А ако са жестоки и зли? Ако искат да ни убият?

— Аа, вие съдите по себе си? — възнегодува Скрибин. — Мислите, че всички същества имат вашия морал?

Вега наведе глава. Скрибин заговори пак, по-скоро на себе си:

— За тези разумни същества ние трябва да изглеждаме също така интересни и странни, както и те за нас. Мисля, че след като ни облъчиха, те ще се появят.

Но не се показаха те, а от пилотската кабина бързо излезе Ана. Беше бледа, вървеше като пияна. Тя извика:

— Татко, какво беше това?

Скрибин повтори предположението си, че неземните хора вероятно ги облъчват, за да убият всякакви микроби.

— А какво ще правят сега с нас?

— И аз това се питам — предпазливо подметна Вега.

Скрибин поде с тон на човек, който иска да успокои:

— Мисля, че имат мирни намерения. Те са разумни като нас... не, по-разумни трябва да са, щом хванаха земната ракета и могат да правят тези поразителни експерименти със странните лъчи. Не се бой, Ани. Ние трябва да се срещнем с тях!

— О! — прошепна тя. — Страх ме е! Макар че съм много любопитна, все пак малко ме е страх...

Досегашните ѝ преживявания бяха нищо в сравнение със случилото се. Среца с разумни същества! Как изглеждаха те? Откъде идеха? Може би от Венера? Не, не! Изключено! Там животът нямаше висши форми. От Марс? Глупости! До Марс летяха ракети. На планетата не бяха открити разумни същества.

Тогава?

Гости от други извънслънчеви светове? Просто невероятно!

Един глас долетя до ушите на Ана — гласът на баща ѝ. Той каза:

— Отворете люка!

Вега уплашено вдигна глава.

— Това е лудост, моля ви! Ако отворим, въздухът от ракетата ще излети мигновено!

— Да, но ако се намираме в космическото пространство. А „Космос“ е затворен в някакъв хангар. Тези същества трябва да дишат.

— Без съмнение дишат! — каза обезпокоена Ана. — Но ако съставът на въздуха е друг?

— Едва ли. Забелязах, че гигантът зад стъклената материя прилича на земен човек. Следователно животът и на непознатата планета се е развил като нашия... или приблизително като на Земята...

— Може би това е така — прекъсна го Вега. — Почакайте! Сетих се нещо!

Той изтича в пилотската кабина. Когато се появи пак, изглеждаше спокоен и радостен.

— Уредите показват, че всичко е наред. Навън има налягане приблизително като земното. То отговаря на височина между 800 и 1 000 метра над морското равнище. Съставът на газовете е почти като в земната атмосфера, само че кислородът е в по-голямо количество. Наредих да отворят люка на „Космос“.

— Студено ми е — каза Ана.

От люка със свистене нахлуваше хладен въздух. Той проникваше във всеки ъгъл на „Космос“ и на Ана се стори, че започва да диша по-леко.

— Хладничко е — потвърди Скрибин, — но се чувствавам превъзходно!

— Всъщност така е, татко. Имам усещане, че дишам въздуха на нашата Витоша.

Вега се покачи две стъпала и надникна от люка.

— Нищо няма — каза той след малко. Гласът му звучеше приглушен и далечен.

— Само една зала... огромна зала със син купол над нас — продължи той. — Стените — сиви, а подът има блясъка на олово. Никакви хора, никакво съоръжение. Светлината е слаба... както в

мрачен облачен ден. „Космос“ е стъпил на трите си еластични крака и стои неподвижен.

И Скрибин подаде главата си от люка. Хладината проникна под яката на ризата му. Стори му се, че влиза в сенчеста стая. Светлината беше слаба, но мека и приятна. Той погледна нагоре. По синкавия свод действително нямаше никакви съоръжения, никаква чупка, никакъв ръб или каквато и да е следа от отвор, който да му подсказва, че „Космос“ се е спуснал именно оттам. Той очакваше да види нещо необикновено и да изживее трепети като ония, когато за пръв път кацна на Марс или когато „Бисерна звезда“ се завъртя в космоса, а той с насълзени очи стабилно крачеше из тръбообразните коридори и дишаше въздуха на изкуствената планета...

Нещо се раздвижи отсреща на стената. Един правоъгълник от нея изчезна, може би отиде встрани или се вдигна нагоре — всичко стана толкова бързо, че Скрибин не разбра какво се случи. Появи се отвор. Минаха няколко секунди и в средата му се показа човек. Човек като всеки жител на Земята, само че той изглеждаше невероятно голям, едър, внушителен, висок над два метра. Но имаше ръце с пръсти, крака, глава, туловище като на земните жители и дори съотношението между тялото и крайниците беше същото, както и на хората от Земята. Заобленият череп бе по-широк и по-обемист, а главата имаше почти сферична форма. Брадичката беше овална, носът леко сплескан, очите — разположени в две вдлъбнатини както у земните жители, само че липсваха вежди или пък те бяха така светли, че не се забелязваха. Устата изящна, сравнително малка, с добре очертани и пълни устни, които не се различаваха от човешките. Темето бе покрито с гъста коса. Макар лицето и главата да имаха много човешки черти, съществуването изглеждаше грозно и дори страшно. В първия миг Скрибин не можа да си обясни защо имаше това впечатление. Странно. Двете големи и идеално кръгли очи го гледаха с добър, любопитен и особено изразителен поглед. Скрибин забеляза, че под дрехата мускулите ясно се очертаваха. Стори му се, че съществуването е голо. Но като се вгледа, забеляза, че то е облечено в еластична сива материя, подобна на трико. Тя плътно прилепваше до тялото. „Трябва да е ужасно силен този човек“ — помисли си Скрибин. Живял някога един великан... Висок като дъб... Вдигал воденични камъни леко като перушина... Да, стари приказки. Не беше ли този човек от света на приказките?

Непознатият стоеше неподвижен и втренчено гледаше Скрибин и Вега, И те го гледаха. Той отстъпи. Край него мина друго същество. То беше поразително еднакво с първото и Скрибин за нищо на света не би могъл да отличи едното от другото. Докато се учудваше на тяхната абсолютна прилика, трето същество влезе в залата. То крачеше бавно на цяло стъпало и размахваше ръцете си както земните жители.

Тримата спряха сред залата. Все гледаха нагоре и мълчаха. Но това беше за кратко време. Проча глас, мощен и питащ. Странно, устните на съществата не се движеха. Гласът идеше от стената, навярно там бяха инсталирани високоговорители, които не се виждаха. Думите бяха кратки, мелодични, като че ли преобладаваха едносричните. Скрибин разбираше отлично гласовете, те бяха като земните, ясно различаваше гласните и съгласните звуци, но речта беше непонятна.

Той нищо не отговори. Мълчеше и Вега.

Гласът още веднъж попита нещо.

Тогава се обади друг глас — нежен и мек, и Скрибин беше крайно изненадан, като разбра думите. Гласът каза:

— Тези думи ми напомнят нещо.

Скрибин се дръпна от люка. Говореше Ана. Край нея се бяха събрали пилотите и радистът.

— Моля, татко — каза тя и подаде главата си. Видя мълчащите гиганти, извика от уплаха и замря, като че ли изгуби способност да говори. Най-после прошепна:

— О, татко! Това ли са те? Страх ме е!

— Не се бой — каза Скрибин. — Може би за тях ние сме не по-малко страшни и грозни.

Гласът пак проча в залата. Ана трепна.

— Боже мой! Не мога да се сетя, но две-три думи ми изглеждат познати... някъде съм ги чувала или съм чела, може би... Дали това не беше в университета? Там се интересувах от древни, отдавна изчезнали езици!

— Фантазираш! — каза Скрибин. — Това трябва да е техният език.

Не беше време да спорят. В ръката на едното същество блесна продълговат металически предмет, нещо като голяма писалка. Извънземният жител я насочи към купола. Там като че ли се отлепи от

тавана жълта платформа, която плувна във въздуха, спусна се бавно и се спря до люка на „Космос“. Тогава същият извънземен жител махна с ръка. Махна така, както всеки човек би махнал, за да повика някого.

— Казва ни да слезем — прошепна мъртвешки бледен Вега.

Скрибин стъпи на летящата платформа. Вега го спря.

— Недейте, мистър! — Той беше забравил, че преди малко го наричаше „другарю“. — Може да ви сторят нещо!

— Глупости! Не виждате ли, че те имат най-миролюбиви намерения?

И Скрибин направи знак с ръка, че иска да слезе.

Извънземният жител пак насочи острието и платформата плавно и леко се спусна към оловносивия под. Скрибин безстрашно направи няколко крачки напред и се поклони. И трите същества се поклониха несръчно. Пред тях инженерът изглеждаше като джудже. Странно впечатление правеха кръглите очи на този, който беше най-близо. Те нямаха нито черен, нито кафяв, нито син или сив цвят, а излъчваха жълто-зелен блясък. Вторият човек имаше оранжеви очи, а третият — червеникави. Не беше само тази особеност на кръглите огромни очи с големи зеници, питащи и любопитни — очи, които гледаха умно и разбираха всичко. Две синкави ципи понякога бързо се спущаха отгоре. Очите се затваряха. Кожата на лицето и ръцете беше бяло-червеникава, гладка, без бръчки, свежа, румена. Ушите им не бяха елипсовидни, а по-скоро кръгли и сравнително малки за огромната глава.

Като че ли електрически ток излъчваха очите на тези същества. Или това беше особен магнетизъм, който приковаваше и внушаваше? Но какво? За Скрибин то беше неясно. Той чувствуваше, че някаква сила го владее и действа успокоително на нервите му.

— Земя! — каза Скрибин, като посочи с ръка гърдите си и пак се поклони. — Земя! Земя!

Едва сега лицето на гиганта, който беше най-близо, се раздвижи. Мускулите по него трепнаха, край устните му се образуваха гънчици, очите се засмяха. Да, той се смееше. Смееше се като всеки земен човек и лицето му стана привлекателно и добродушно.

— Таомей — промълви той и посочи себе си.

Скрибин очакваше да чуе гръмлив глас — студен, мощен, заповеднически, а устните на съществото изрекоха думите тихо, с

особена нежност и топлинота. Скрибин погледна нагоре към люка на ракетоплана, където Ана и Вега се бяха надвесили, и високо извика:

— Чухте ли?

Трите неземни същества отстъпиха и с длани затулиха ушите си. По лицата им се появи недоумение. Те се спогледаха, единият каза няколко тихи думи. И неговият глас напомняше мелодично пеене.

— Татко, много високо говориш. Изглежда, те имат по-съвършени слухови апарати и твоят силен глас ги дразни — обади се Ана, като се опитваше да не говори високо.

— Да, Ани, така трябва да е, да!

Скрибин посочи смутен към дъщеря си и Вега и се усмихна.

— Аяя, аяя! — каза съществото и кимна няколко пъти.

В ръката му отново блесна острието. Насочи го към платформата, а тя послушно се издигна и застана във въздуха точно под люка. Ана и Вега стъпиха на нея. Платформата ги свали внимателно. От отвора на люка надникнаха останалите пътници на „Космос“. Извънземният жител им махна с ръка. Платформата пак се изкачи и с Робсън, Джери и Джеймс отново докосна пода.

Единият от гигантите излезе и скоро се върна. След него безшумно се плъзгаше бял лакиран сандък. Той много напомняше луксозен хладилник. Погледите и на трите неземни същества се спряха върху Ана. Този, който се беше нарекъл Таомей, каза нещо и вратата на „хладилника“ сама се разтвори. Вътре се откриха разни лещи, огледала, циферблати, екрани, лостове, тръби, една седалка, както и други прибори. Таомей посочи с пръст Ана, каза нещо и протегна ръка към вратата.

— Той иска да влезе вътре — прошепна пребледняла Ана.

Извънземните жители веднага разбраха нейното колебание. Таомей погледна другаря си — той като че ли беше малко по-нисък и по-пълнен от другите, а освен това на Ана се стори, че лицето му е побледо. Гигантът се усмихна добродушно на Ана и влезе в „хладилника“. Вратата му се затвори. Вътре се чу тихо бръмчене и тракаме, като че ли от пищеца машина. Върху сив екран над вратата се появиха разни рисунки, снимки на човешко тяло, букви. Буквите напомняха на познатите две основни азбуки на Земята: кирилица и латиница. Имаше букви, които поразително приличаха на о, п, н, с, г, т, х, ш... Те образуваха най-различни съчетания, разделени с точки,

запетайки, тирета и някакви непонятни знаци. Шумът притихна. Вратата се отвори. Оттам засмян излезе неземният жител — весел и жизнерадостен. Той допря пръст до гърдите си и отчетливо продума с нисък басов глас:

— Мейзо?

— Татко, какво иска да каже той?

— Навярно това е името му, Ани...

За да се увери в това, Скрибин дружелюбно посочи гиганта с пръст и попита:

— Мейзо?

— Айя, айя! Мейзо! — бързо отвърна Таомей, сложи ръка върху рамото на третия гигант и добави: — Елий!

Елий добродушно се засмя като голямо дете. Неговият поглед и усмивката му говореха за приятелско разположение, за доверие, за преданост. Неясно чувство облада Ана, като че ли тя разбираше без думи, без глас и обяснения приятелските намерения на този по-млад, както изглеждаше, гигант.

Таомей се приближи към девойката, хвана я за ръката — тя беше топла и мека — и като говореше настоятелно и повтаряше: „Яое, яое, яое“, поведе я към апарата. Ана преодоля страха си и покорно влезе. Скрибин насърчително забеляза:

— Те навярно искат да изследват човешкия организъм. Кураж, моето момиче!

На екрана пак се появиха думи, цифри, рисунки, снимки. Всички гледаха ясните очертания на разни човешки органи: скелет, сърце, бели дробове, стомах... Появиха се и милиони мрежици от вени и артерии, оцветени бледосиньо и яркочервено. Всичко се сменяше бързо. От едно отворстие падаха тънки листове, които шумяха като стоманени. По тях бяха отпечатани знаци и снимки. Но най-странното беше, че машината говореше като космическите същества с мек, приятен, музикален тембър. Тя явно обясняваше. Тримата гиганти слушаха с интерес. Този, който се нарече Мейзо, изглеждаше много възбуден. Понякога той казваше нещо на другарите си и те с поглед изразяваха съгласието си. После той събра стоманените листове и се задълбочи да ги проучва като лекар (по-късно Ана и Скрибин узнаха, че той действително е лекар), който внимателно изследва резултати от клинични изследвания, за да определи диагнозата. Щрак!

От отворената врата излезе Ана.

— Е? Усети ли нещо? — попита я Скрибин.

— Не. Седях спокойно, дишах съвсем леко и дори ми беше приятно.

— Да, изумително. Но как да се разберем с тези хора?

Скрибин искаше със знаци да им обясни, че идват от близката планета, наречена Земя, но забеляза оживения им разговор. Те не произнасяха думи, дори не ръкомахаха. Говореха погледите им; изражението по лицата на тримата бързо се променяше. Инженерът ги наблюдава известно време, после се наведе към ухото на Ана и каза:

— Знаеш ли какво открих? Тези същества са надарени с биологическа радиовръзка. Те предават мислите си по телепатичен път. Разговарят мислено и отлично се разбират. Затова приказват много малко, не дрънкат като земните жители за щяло и не щяло! Но какво желае Таомей?

Таомей направи жест с ръка.

— Вика ни — каза Ана.

Гигантът тръгна към стената. Там се разтвори врата, която земните жители не бяха забелязали. Коридорът, по който вървяха, беше застлан с мека материя, в която се губеше шумът от стъпките им. От двете страни имаше врати, боядисани в синкав цвят, докато стените изглеждаха лимоненожълти. Таомей отвори една врата.

Озоваха се в просторна зала. И тя нямаше прозорци, но беше по-светла. По стените бяха наредени картини. Ярки бои, почти без полусенки, изобразяваха лица като на Таомей и някакви кръгли и високи здания. Зад тях се жълтееха възвишения или пък се простираха синкавозелени полета с червеникави облаци. Масите и столовете — големи и изящни — бяха изработени от материя, която напомняше пластмаса. Таомей ги посочи с ръка, каза нещо, поклони се и изчезна с другарите си зад вратата...

СТРАННИ СРЕЩИ

— Тези обувки страшно тежат — каза Джери радистът, като се покачи не без усилие на единия стол.

Едва сега всички се върнаха към действителността и почувстваха, че наистина металическите подметки тежат. Пилотите и Вега седнаха и посегнаха да развързват връзките на обувките си.

— Само да не полетим към тавана — каза Робсън и опита дали столът, на който седеше, е закрепен за пода. Столът леко се отмести, но не полетя в пространството.

— Хм, странно! — учуди се той.

Ана стъпи на пода сигурно и леко. Раздвижиха се и останалите.

— Дяволски кораб! — промърмори Вега. — Тъй е сигурен, като че ли се движим по Земята!

— А ако са ни отвлекли на тяхната планета? — попита загрижен Джери.

— За толкова кратко време? Невероятно! — обади се Ана.

— Защо не, мис? Откъде знаете колко време сме пътували? Може би вече е минала цяла земна година... разбира се, ако се доверим на Айнщайновата теория на относителността за движението на телата с бързината на светлината.

— Мислите ли, че летим с такава скорост?

— Не зная... може би. Всеки случай нищо не усещам и имам чувството, че стоим на едно място. Какво ще каже за това другарят Скрибин?

Скрибин не отговори. Седеше облегат на стола и се стараеше да събере мислите си, да съпостави фактите и да проникне в тези събития, които така неочаквано обърнаха всичко наопаки. Беше ясно, че тези същества са жители на някоя непозната планета. Но коя? Как бяха долетели в район около Земята? Закъде пътуваха? Какво мислеха да правят със земните жители?

И по-рано Скрибин беше убеден, че във вселената има не малко планети, на които живеят разумни същества. А сега ги видя и

разговаря с тях. Не се учудваше на апаратите им, които правеха всяко тяло прозрачно. Най-после това може би не беше така трудно осъществимо дори за земните учени. Но как бяха долетели така близо до Земята? И какъв беше този техен кораб, който имаше вид на огромен остров, застанал като че ли неподвижно в пространството?

Един глас откъсна Скрибин от мислите му. Беше Вега. Той попита:

— А сега какво ще правим?

Скрибин не успя да отговори, защото в залата пак се появиха Таомей и Мейзо. Зад тях крачеше друг човек — по-нисък, строен, мургав. Най-характерна черта на лицето му бяха пълните устни. Имаше същите очи с мигли и клепачи, уши, коси и вежди както на земен жител.

Известно време непознатият оглеждаше хората, дошли от Земята, така смаян, както бяха смаяни и те. После той внезапно коленичи и започна да удря главата си о пода, като издаваше неразбрани звуци. Изправяше се, протягаше напред ръце, събираше дланите си, кланяше се... Обилни сълзи се стичаха по лицето му, изпечено и леко набръчкано. Говореше бързо и задъхано.

Скрибин схвана, че строежът на речта му не беше като на извънземните жители. Звуците бяха гърлени, неясни и кресливи; думите по-дълги, ударенията нямаха ритмичните периоди както речта на гигантите. Странният плачещ човек обгърна краката на Скрибин, може би поради това, че беше най-близо, а може би благородната внушителна фигура на инженера му направи впечатление и той заговори бързо, настоятелно, като се вглеждаше с молба и горест в Скрибин. Но инженерът не разбра нито дума.

— Това е невероятно, ние всички сънуваме, това е нереално! — потресена извика Ана. Тя се щипеше и стискаше ръката на баща си, за да се увери, че и той има плът.

— Не, не сънуваме — усмихна се Джери.

— Но, моля ви се, това е човек от Земята! Разбирате ли? Какво търси той тук?

Вега въздъхна.

— Фантастично наистина!

Той започна горещо да убеждава пилотите и радиста, че това не е земен жител, а същество от друга раса, която населява непознатата

планета. А през това време Скрибин сложи ръката си върху рамото на мургавия и попита на английски:

— Кой сте вие?

Човекът отвърна нещо непонятно.

— Откъде идете? — повтори Скрибин на руски. Човекът продължаваше да говори бързо на своето наречие.

Скрибин повтори въпросите си на френски, полски и български. Човекът упорито обясняваше с жестове и думи.

— Момент! — обади се радистът Джери. — Аз зная още няколко езика.

И той с усърдие започна да повтаря въпросите на италиански, немски и китайски. Земният човек вдигаше рамене и пак отрупваше слушателите си със своите непонятни обяснения. През всичкото това време гигантите Таомей и Мейзо стояха настрана, наблюдаваха тази сцена и мълчаха. Неуспехът на мургавия земен жител да се разбере с подобните нему същества, изглежда, много ги учуди и развълнува. Таомей каза нещо. Човекът отвърна на неговия език. Лицето му изразяваше разочарование и недоумение. Изглеждаше нещастен...

— Проклятие! — изруга Скрибин. — Колко е неприятно това!

Таомей започна разговор с Мейзо. Безмълвен разговор, само с поглед и внушение. Мейзо сочеше очите, ушите, пръстите на мургавия земен жител и на космонавтите и вдигаше рамене също така, както всички земни хора вдигат рамене, когато нещо не им е ясно и не могат да си го обяснят.

Тогава се появи Елий, младият гигант. Той носеше навита на руло хартия. Усмихна се на Ана и разтвори хартията пред Скрибин. На син фон бяха нарисувани различни по големина звездички, оцветени в жълто, бледосиньо, портокалено и червено.

— Ани, виж! — каза Скрибин.

Но тя вече надничаше над раменете му.

— Карта на звездно небе, но то не е нашето — бързо каза тя. — О, ясно! Това е тяхното небе. Звездите са разположени не като на нашето небе!

Тя се опитваше да разбере кои звезди бяха изобразени на картата. Струваше и се, че познава някои, но не беше уверена, затова само възкликваше и не изразяваше със сигурност мислите си.

Таомей посочи една звездичка, малко встрани от центъра на картата. Беше по-плътна, с по-дебели жълти връхчета. До нея имаше някакви знаци с букви. Ана стеснително се усмихна. На тази карта тя не можеше със сигурност да обясни коя е тази звезда, макар и да предполагаше, че това е Слънцето, а може би е планетата, от която идеха космическите същества. Тогава тя се досети и попита Робсън:

— Имате ли карта на нашето звездно небе?

— О, мис! И то не една! Да донеса ли?

— Много ви моля!

Робсън направи знак на Таомей да го последва, защото в „Космос“ можеше да влезе само с помощта на платформата, а Таомей притежаваше уред да я управлява. След малко двамата пак се появиха. Пилотът разтвори една карта на земното звездно небе пред Ани и каза учтиво:

— Доколкото разбрах, вие, мис, сте астрономка?

— Да!

— И аз имам понятие от звездни карти, но на вас се пада честта да обясните на тези приятели откъде идем. Моля!

Той се отстрани.

Ана посочи Слънцето, което беше изобразено на картата с яркожълто дискче. Таомей и Елий размениха няколко думи, после Елий разтвори пред Ана друга карта и още от пръв поглед тя видя нарисувана Слънчевата система. Ето го Слънцето, край него Меркурий, после Венера, Земята, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон и — това я учуди много — още една неизвестна планета, малко по-далеч от Плутон. Мина ѝ мисълта, че това трябва да е десета планета, непозната за земните астрономи, неоткрита още от тях.

Тя започна да кима с глава и като забрави, че космическите същества не разбират езика ѝ, бързо заговори:

— Да, да! Това е нашата Слънчева система! Да! Съвсем точно нанесена на картата! — Показа с пръст третата планета от Слънцето и с възторг извика: — Земя! Земя! Това е нашата Земя!

И с любов притисна с пръст колелцето на планетата. Таомей попита, явно доволен:

— Земя?

— Да, Земя! — отвърна Скрибин, посочи с ръка екипажа на ракетоплана и повтори: — Земя!

Тогава Елий някак тържествено потупа по рамото мургавия човек и каза с добродушен тон:

— Земя!

Скрибин, Ана и екипажът на „Космос“ го гледаха изумени.

— Невъзможно! — отмалял се обади Скрибин. — Как тъй и той е от Земята?

— Не зная — отвърна Ана.

Тя си помисли за нещо невероятно. То беше толкова фантастично, че дори се побоя да сподели своето хрумване с баща си. Но като преодоля смущението си, добави:

— Да не би тези космически хора да са идвали на Земята и да са взели със себе си земен жител?

— Ха! — иронично възкликна Вега. — Утопии!

Елий разгърна трета карта пред Скрибин и Ана.

Огромният му еластичен пръст зашари в долния ѝ край, спря се на една звезда, оцветена с ярка червена боя, и отчетливо каза:

— Зейра!

Недалеч от звездата всички видяха изобразено малко колелце с портокалова боя. Пътят му около звездата беше очертан с пунктирани линии. Елий посочи колелцето и тържествено каза:

— Мион!

Той удари с пръст гърдите си и кимна към Таомей и Мейзо.

— Мион? — повтори машинално Ана. — Татко, това е тяхната планета. Те идват от Мион, а Зейра е звезда, разположена някъде поблизо до центъра на Млечния път и отдалечена от нас на стотици светлинни години. Дори с най-мощния земен телескоп ние не можем да я забележим.

Всички стояха неподвижни и слушаха със затаен дъх. По лицата им застина гримаса на безкрайно учудване. Един сподавен глас наруши тази тишина:

— Вода!

На вратата се появи Браун. Той протегна ръка да се хване за нещо, но не намери и залитна към стената, като се клатушкаше на две страни. Беше смъртнобледен, отслабнал, кожата му изглеждаше прозрачна.

Той дълго лежа в кабината сам. Не го наглеждаха, не му донесоха храна и вода. Болеше го главата, може би от ударите, които получи от Вега. Виеше му се свят, като че ли потъваше в бездна. Пред очите му трептяха морави кръгова. Охкаше и викаше да му донесат вода. Най-после бавно стана от леглото си и като се опираше с длани на стените, отиде до вратата. Натисна я, тя се отвори, изглежда, бяха забравили да я заключат. Влезе в съседната кабина. Там нямаше никой. Това го озадачи. И в командния пункт хората бяха изчезнали. Браун се уплаши. Къде може да са отишли тези, които го доведоха тук? Защо „Космос“ след сътресението, което Браун остро почувствува, изглеждаше мъртъв?

Той се развика с цяло гърло — гласът му ечеше чужд и самотен като в гробница. Видя люка отворен. Надникна навън. „Космос“ стоеше в огромен хангар. „Господи, нима сме пристигнали и всички са слезли?“ — помисли си Браун. Наведе се и извика. Никой не му отвърна. Той почака. Жажда го измъчваше, страх от самотата и неизвестността го потискаше. Намери в една кабина някакво дълго въже, върза единия му край за халка, прикована на стената, и хвърли навън другия. Като пъшкаше и се обливаше в пот, бавно и несръчно се спусна по въжето. На пода той полежа да си почине, после се заклати като пиян към отворената врата и се повлече по дългия коридор. Чу гласове, влезе и омаломощен извика:

— Вода...

Ана изтича и той падна в нейните ръце. Тя не можа да удържи болното и изтощено тяло и то се свлече на пода. Вега се наведе.

— Загубен е — каза той. — Трябваше да го оставя на Земята, и без това ми създава само неприятности.

— Къде има вода? — попита Ана.

Мейзо коленичи над Браун, отвори клепача на едното му око, после леко вдигна тялото и тръгна нанякъде. Ана го последва. Тя повтаряше непрекъснато, че болният желае вода. Мионът я гледаше безмълвен. Тя доближи шепи до устните си и започна да смуче шумно от въображаема вода. Мейзо поклати глава и се усмихна.

Влязоха в някаква стая. Мионът, който носеше Браун като малко дете, го постави на легло и отиде към един бял шкаф. Ана се наведе над болния. Той с мъка отвори очи и простена:

— Ох... вие ли сте?

— Зле ли се чувствувате? — прошепна Ана.

Той я гледаше с тъжен и кротък поглед.

— Вие сте толкова добра, а аз... аз се срамувам от себе си. Ако можех да поживея, щях да ви докажа, че...

— Ще живеете, Браун, не се вълнувайте! — прекъсна го Ана с тих глас.

Мъчно ѝ беше. Гледаше момъка почти нежно. Тъкмо това бе причина Браун да страда непоносимо. Ако знаеше, че Скрибин има такава дъщеря, никога не би се съгласил да помага на Вега, пред никакви заплахи нямаше да се огъне. Сега се чувствуваше нищожен и подъл престъпник.

— Аз ще умра — промълви той.

Тогавя тя сложи ръка на челото му. Браун притвори очи. Бистри сълзи се събираха в кладенчетата на очите му. Той плачеше, а в същото време го облада необикновено приятно чувство от ласката на малката женска ръка.

— Успокойте се, моля, вие ще живеете — повтори Ана.

В това време Мейзо, който беше надянал бяла престилка, донесе една емайлирана кутия. От нея извади пластмасова тръбичка с фунийка в края и разноцветни проводници. Постави фунийката до гърдите, стомаха, челото и сърцето на Браун. Завъртя някакви дискове, натисна бутон. По капака на кутията се появиха цветни петна. Известно време мионът наблюдава съсредоточено, после отчетливо каза:

— Айя, айя!

Махна всички фунийки, тръбички и проводници и докара бял шкаф. Откачи от него по-обемист фуниеобразен уред, насочи го към гърдите на Браун и натисна лостче. Гърдите изведнъж станаха прозрачни. Ана ясно виждаше белите дробове, които се отпускаха и разширяваха, а милиони мехурчета се пълнеха с въздух и отново го изтласкваха. В десния бял дроб забеляза тъмна тъкан, свила се като кълбо, което протягаше пипала, за да обвие целия дроб. Но ето случи се нещо съвсем невероятно. Буцата бавно започна да променя цвета си. Избледняваше, чезнеше, топеше се като ледена топка под въздействието на силна топлина...

Браун все още лежеше със затворени очи, но жълтият цвят на лицето му постепенно изчезваше, то руменееше, дишането му ставаше

всеки миг по-ритмично, чертите се успокояваха...

Мейзо притвори ципите на очите си и кимна. Ана разбра. На пръсти тя се отдалечи от Браун. Той спеше спокойно. Мионът хвана Ана за ръката и я поведе към вратата.

ЗАГАДКИТЕ СЕ ИЗЯСНЯВАТ

През това време Таомей беше направил знак на Скрибин да го последва. Те отидоха в една по-малка светла стая, която приличаше на лаборатория, с апарати и уреди от стъкло, пластмаса, бял метал. Таомей посочи стол. Скрибин седна. Мионът избута към него някакъв уред на колелца и форма на паралелепипед, който напомняше телевизионен приемник. Само че вместо екран отпред беше покрит с тънка мрежица в златист цвят. Таомей натисна някакви бутони и долу светна зелено око. Той посочи главата си и като гледаше със смущаващ поглед Скрибин, ясно произнесе:

— Мей!

За миг инженерът се поколеба.

Мионът повтори:

— Мей, мей!

И посочи с големия си пръст главата на Скрибин. Очите му питаха. Тогава Скрибин разбра и бързо отвърна:

— Глава!

Мионът кимна усмихнат. Вдигна ръката си и отново изговори някаква дума с пеещия си глас. Скрибин се обади:

— Ръка!

И като протегна двете си ръце, повтори:

— Ръце!

Таомей явно беше доволен. Размаха двете си огромни лапи и произнесе дума, подобна на първата. После натисна малък лост. Апаратът отчетливо изговори:

— Мей — глава. Ал — ръка. Але — ръце.

Тогава започна едно словесно надпреварване между Скрибин и Таомей. Мионът показваше части от тялото си, произнасяше наименованията им на своя език, а Скрибин добросъвестно ги повтаряше. Таомей започна да прави разни движения и след всяко действие казваше дума. Така Скрибин произнесе пред апарата глаголите: сядам, ставам, вървя, отварям, спя, вземам, скачам... Това

беше една забавна детинска игра. Скрибин не би допуснал, че може да се увлече от такава безсмислица. Но разбираше, че машината внимателно записва всяка дума, всяка фраза, произнесена от двамата. Скрибин извади от джоба си кърпичка, ножче и беше учуден, когато и Таомей му поднесе на дланите си предмети с почти същата форма. Само че кърпата беше голяма, като че ли за хранене, изработена от много фина материя. Ножчето, тройно по-голямо от обикновено земно ножче, по форма напомняше всички ножчета, които се срещаха по Земята. Таомей разстла пред Скрибин картата на земното звездно небе. С петолъчки бяха отбелязани звездите, Слънцето е по-голям жълт диск, а с колелца — планетите. Мионът вдигна пръста си към тавана, направи кръг с ръка и произнесе една дума.

— Небе — сети се Скрибин.

Апаратът послушно записваше. Скрибин показва на картата една петолъчка и каза:

— Звезда.

После изговори думата планета, като сочеше Марс, Венера, Юпитер, Сатурн, а Таомей казваше на своя език думите, които имаха същото значение. Мионът излезе и донесе чаша, очила, книга, бутилка... Скрибин се учудваше, че тези предмети приличат на земните, само че бяха много по-големи, но изработени с много вкус и изящество. Между вещите имаше и някакви кръгли металически кутийки, пръчки и други, които Скрибин виждаше за пръв път и не знаеше предназначението им. Той не можеше да ги назове, вдигаше рамене и мионът ги отделяше настрани...

Колко време продължава тази игра на думи и фрази, които апаратът „запомняше“ със своя механичен мозък? Може би два или три часа. Най-после Таомей седна на един стол и предложи друг на Скрибин. След това натисна последователно няколко бутона и произнесе пред златистата мрежица на апарата пет-шест думи. Скрибин чу тихо бучене и тракане, като че ли сметачна машина светкавично удряше клавиши. След по-малко от секунда апаратът съвсем отчетливо, с плътен, металически глас произнесе на руски език:

— Аз влязох в тази стая.

Скрибин се изправи, стисна огромната ръка на Таомей и извика:

— Разбрах ви!

Машината светкавично каза нещо на езика на миона, който приятелски потупа Скрибин по рамото и отново заговори. Преводът гласеше:

— Вие сте човек от Земята?

— Да — отвърна Скрибин. — А вие идете от планета, която обикаля около една далечна звезда.

— Ние я наричаме Зейра, а моята родина е планетата Мион. За вашата Земя знаем много. Асур е земен жител. Някога той е напуснал вашата планета с кораб, управляван от нашите деди.

— Как? — възкликна Скрибин. — Възможно ли е това?

— Не се учудвайте, ще узнаете всичко. От Земята имаме и снимки. Вижте!

Таомей отиде до един металически шкаф и оттам донесе фотографии. Те поразително напомняха снимки от Земята. Бяха изключително ясни и Скрибин не можеше да се освободи от впечатлението, че са стереоскопични. Заснетите хора и предмети като че ли имаха обем и изглеждаха съвсем реални. Без съмнение това се дължеше на материята, от която беше направена хартията. На нея той видя един старец с бял плащ. В ръката си старецът стискаше тояга, а край него овце скубеха оскъдната растителност. По-далеч се издигаха стройни палми, а зад тях се извишаваха пясъчни дюни и планини.

Друга фотография изобразяваше пустинен пейзаж. Жълти пясъци, оскъдна растителност, скали. И един човек. Беше полугол, само около бедрата му висеше дрипа. Той тичаше с всички сили. Скрибин се взря по-добре и видя в далечината трима ездачи, които препускаха.

— Познавате ли човека? — попита Таомей.

— Не, моля ви се! Как може?

— Вижте по-добре.

Скрибин отново се вгледа в снимката. Наистина лицето на човека, който тичаше, му се стори познато. Къде беше го виждал? Тези пълни устни, косата, носа...

— А! — възкликна инженерът. — Човекът от Земята, когото видях преди малко?

— Да, това е Асур.

— Снимка от Мион?

— Не, от Земята. Направена е преди... чакайте, сега ще ви кажа точно.

Таомей отиде при друга машина, която приличаше на първата, и натисна един лост. Машината забуча, засъска и след няколко секунди от едно отверстие се появи бяла хартия. Таомей я взе, прочете и каза:

— Тъкмо пет хиляди години, сто двадесет и седем дни, шест часа и осем минути са изминали оттогава по вашето летоброене.

Скрибин се хвана за сърцето, притвори очи и прошепна:

— Какво става с мен? Нима всичко това е възможно?

Когато отиде в залата, където беше оставил земните хора, Скрибин ги завари около масата да ядат и да пият някакво шумящо питие, наляно в големи чаши. Ана изтича към него и облекчено попита:

— Къде беше? Безпокоях се вече за тебе.

Той я погали по косата.

— Видя ли Браун? — продължи да разпитва тя.

— Не! — отвърна Скрибин. — Бях при Таомей.

— А Браун е вече добре. Имаше тумор. Лекуваше го онзи мион... Мейзо, уверих се, че той е лекар. Сама видях как някакъв чудодееен мионски апарат разрушаваше тумора с лъчи. Ела, татко!

Тя го хвана под ръка, заведе го при масата и звънливо добави:

— Не можеш да си представиш какви гозби! Много вкусни, много ароматични. А плодовете! Ето тези имат вкус на ябълки и по външен вид приличат наистина на нашите ябълки. Тези са като пъпешите. Вземи си, татко! Чуваш ли?

Скрибин гледаше пред себе си.

— Защо мълчиш?

— Нищо, нищо... — отвърна той тихо.

Все още беше под впечатлението на онова, което узна от Таомей. Беше поразен не от обстоятелството, че в космоса срещнаха разумни същества от друга планета — това му изглеждаше естествено, необходимо я закономерно. Дори чудодейната преводаческа машина не го занимаваше сега. Смая го онова, което узна за земния жител, за неговата съдба, за далечното минало, когато други същества от планетата Мион бяха посетили Земята. А никакъв документален спомен те не бяха оставили за това събитие. Съществуваха догадки и предположения поради някои необясними следи по Земята от човешки

същества с много развита култура и техника за онова далечно време. Всичко, което тук-там се обнародваше в печата като смели хипотези, сега му се стори неоспорима истина.

— Представете си, истинско шампанско! — каза Вега, като се приближи към Скрибин с две огромни чаши, които имаха вместимост почти на кани. — Тия миони си ги бива. А питието не опива. Вземете!

Скрибин машинално пое чашата.

Още като момче той е увлечение четеше съчинения по астрономия и увлекателни фантастични романи и твърдо вярваше, че извън Земята има живот. Беше недопустимо тя да е някаква привилегирована планета между сто и петдесет милиарда звезди и може би четиристотин-петстотин милиарда планети, които обикалят около тях. Без съмнение всички звезди имаха еднакъв произход. Бяха се образували от космическо вещество и тяхната история, която се мереше с десетки милиарди земни години, бе почти същата, както и на Слънцето.

И те изпускаха светлина и топлина като него, макар в различно количество и с различна сила. Но повечето звезди по размер и по яркост на светлината и температура бяха като Слънцето. Планетите, които кръжаха около тях, получаваха енергия милиарди години. Съвсем логично можеше да се предполага, че там се бе зародил живот, и то живот, подобен на земния.

Скрибин вярваше, че ще настъпи ден, когато човек ще напусне Слънчевата система с атомни или фотонни ракети и ще отлети в безкрая, ще кацне на други планети, ще види други живи същества. Ала не му минаваше на ум, че е възможно сам да говори с човек, живял на Земята преди пет хиляди години. Просто с документи и по научен път мионът му доказва: Асур бе живял векове, защото бе пътувал стотици милиарди километра в космоса почти с бързината на светлината. През това фантастично пътуване до Мион и обратно времето почти бе престанало да тече за него. На звездолета бяха изминали няколко десетки години, а Земята бе остаряла с хилядолетия.

Асур можеше да живее още стотици години, поясни Таомей, благодарение и на специалния режим, на храната и чудодейни лекарства, които подменяха всички изхабени клетки с млади и жизнени. Изчислителни машини безпогрешно изследваха най-незначителното нарушение на жизнените процеси в организма му и

предписваха специален режим, храна, лекарства, които предпазваха мионите от ранна старост. Те живееха средно 500–600 земни години, някои от тях, каза Таомей, дори над хиляда години. Изглеждаха все млади и това бе естествено.

Върху всичко това мислеше Скрибин. Край него екипажът на „Космос“ продължаваше да се наслаждава от вкусната кухня на мионите и да пие „шампанско“, което кипеше и шумеше като земно шампанско, само че не опиваше като него.

— Татко, ти все още мълчиш! Какво ти е? — загрижена попита Ана.

— Всичко е наред, Ани — отговори Скрибин, като се върна към действителността. — Мисля си за онова, което ми разказа Таомей.

— О, вие разговаряхте? С мимики и жестове?

— Не! Той ме заведе при една съвършена преводаческа машина.

— Кибернетична?

— Да. Малка, изящна, дяволски схватлива.

— Искам и аз да поговоря с Таомей, татко.

— Мисля, че това ще стане съвсем скоро. Той сега учи руски език.

— Какво?

— Учи руски — повтори Скрибин. — Остана при машината да учи. Това е нещо невероятно, фантастично, Ани. Той ме помоли да изговоря куп думи, фрази и граматични правила на езика. Дяволската машина записваше и той каза, че с нея добре ще се разберат. В същото време насочи към главата си някакъв рефлектор и обясни, че собственият му мозък се облъчва от възбуждащи лъчи. Достатъчно е човек само веднъж да чуе някакъв текст и го запомня завинаги. Може да го повтори дума по дума. Аз изказах съмнение. Тогава Таомей насочи рефлектора към главата ми и започна да говори. Ани, представи си, след малко повторих всичко без грешка. И сега мога да произнеса цялата реч на Таомей на мионски език, макар да не разбирам нито думица.

— Но тогава тези миони трябва да са страшно учени? — попита Ана.

— Невероятно осведомени и знаещи. Таомей ме увери, че всеки от тях е добър инженер, механик, навигатор, физик, лекар, геолог, математик! И то не любител, о не! Познава специалностите до най-

голямо съвършенство. Мионите много трудно забравят, Ани. Това наистина е поразително. Техният мозък е като напечатана книга. А, ето го и него.

В залата влезе Таомей. Весел беше, усмихнат. Той махна с ръка и с мек тембър каза на руски:

— Здравейте, приятели!

— Ха! — възкликна Вега. — Той знае езика ви, другарю Скрибин!

Ана плесна с ръце и изтича към миона. Изглеждаше като момиченце пред исполинското му тяло.

— Колко се радвам! — извика тя. — Татко ми разказа всичко. Сега вие ще говорите! О, толкова неща има да научим от вас!

— Запомних малко думи — отвърна Таомей. — Утре ще знам повече, а скоро ще разговарям и на английски.

— Фииййт! — свирна неволно Джери.

Ако не беше ръстът на Таомей и някои отличителни белези, той би се хванал на бас, че това не е никакъв мион, а някой руски богатир, който уж е долетял от Мион.

— Сега трябва да спите, ние имаме режим — добави Таомей. — Моля, последвайте ме!

Той заведе земните жители в просторен кръгъл хол, мебелиран с канапета и маси. По стените бяха окачени картини, все в ярки тонове. Имаше и много цветя във вази. Бели и червени, сини и жълти, черни и виолетови, зелени и морави. И техните листа бяха разнообразни като на земните — продълговати, кръгли, елипсовидни, назъбени или гладки. На пръв поглед човек би помислил, че това са градински цветя, които растат на север или в тропика.

— Тук са вашите кабинни — каза Таомей.

В стените се очертаваха врати. Мионът настаняваше във всяка стая по един човек. Всички помещения си приличаха като две капки вода. Бяха просторни и високи, в тях имаше по едно триметрово легло от материя, която наподобяваше пластмаса. Ако не беше размерът му, по нищо нямаше да се отличава от леглата в луксозен земен хотел. Стените излъчваха приятна зеленикава светлина. Освен маса и по два меки стола нямаше нищо друго. Ана се обезпокои, че липсваха всякакви тоалетни удобства, но Таомей завъртя една дръжка в стената. Безшумно се отвори врата. Зад нея се появи умивалник и душ с

кранове за топла и студена вода. Друг бутон откри гардероб с кърпи. Някакво синьо бутонче отвори ниша и оттам се плъзна на колелца шкафче със закуски и корубести бутилки с питиета... Таомей се приближи към леглото. Натисна друг бутон. Стаята се изпълни с ароматен и прохладен планински въздух. Той дъхаше на цветя и билки.

— А може и така — каза мионът.

Сега Ана почувствува прохладата на море. Чу шум от морски вълни, стори ѝ се, че усети солен дъх и мирис на морска вода.

— Виждате ли този уред? — Таомей посочи малко жълто табло със знаци, които донякъде напомняха земните цифри. — Едно, две, три, четири... до дванадесет. Лесно можете да пресметнете коя цифра кое число означава. Нагласявате тази стрелка и заспivate след минутка. Няма значение дали сте много възбудена, дали ви се спи, или не. Ще спите точно толкова време, колкото сте пожелали. Лека нощ, така е по вашето, нали?

— Благодаря, лека нощ — каза Ана.

Тя вече не се учудваше на нищо и приемаше всяка чудатост като нещо обикновено.

НЕВЕРОЯТНАТА ИСТОРИЯ НА АСУР

Асур изключи всички уреди, които можеха да го приспят и да му доставят въздух по желание: планински, дъхащ на бор, морски, пролетен или зимен — студен, но здрав. Искаше да диша знойния въздух на земна пустиня. Отдавна беше забравил неговия вкус, но сега пустинният въздух, наситен с пясъчинки, сух и горещ, му се стори необходим. Толкова дълго време мина оттогава!

Бе забравил детинството и младините си. Представете му за примитивния живот на Земята почти се изличиха от паметта му и винаги му се струваше, че е умрял и бе се родил отново в земята на мионите.

Неговите стари спомени се пробудиха, когато Таомей каза, че на звездолета са дошли същества като него, вероятно земни жители. Асур изтича задъхан в залата и щом ги видя, разбра: хора от неговата Земя, с плът и кръв като неговата. Само облеклото им бе странно — с дълги панталони и бели ризи, — не така се обличаха някога неговите съвременници. И кожата им беше по-бяла. Но какво от това? Асур съобрази, че може би те идеха от други страни. А знаеше, че на Земята живееха египтяни, евреи, финикийци, филистимляни, хананейци, аморейци, хетейци...

През младостта си той бе роб и като видя чужденците, една първична сила го завладя. Той несъзнателно коленичи и започна да удря челото си о пода на звездолета. Инстинктът му подсказваше, че това са господари. Учуди се много, защото те не разбираха неговия език и той не разбираше техния. Студеното любопитство и хладината, както му се стори, с които го посрещнаха тези подобни на него същества, го огорчиха. Той си отиде наскърбен и все пак много развълнуван. Когато вечерта екипажът на звездолета — седем миони, се събра да вечеря, Таомей съобщи, че е успял с помощта на кибернетичната преводаческа машина да разговаря с един от гостите — изглежда, той беше най-личен между тях. Да, това бяха същества, дошли от Земята, родната планета на Асур. На Земята са изминали

хиляди години и там настъпили големи промени. Земните жители бяха открили много тайни, бяха изнамерили самодвижещи се машини, бяха опознали и впрегнали в работа атома и изградиха своя огромна култура, с която мионите се надяваха скоро да се запознаят и да установят връзка с тези дребни, но умни и съобразителни земни същества.

Асур мислеше за всичко това и не можеше да заспи...

Неговата родна Земя се губеше в мъглата на спомените му. Той се вълнуваше така, както в деня, когато Таомей, неговият личен приятел, му съобщи, че Великият съвет на мионите е решил да изпрати втора експедиция към планетата, от която беше дошъл Асур. Ако желае, и той може да бъде включен в експедицията...

Далечна родна Земя.

Там се беше родил Асур; там бе тичал бос и полугол по пясъка; бе ял месо от диви зверове, смокини, портокали, фурми; бе пил млякото на кокосови орехи и като малък бе се гмуркал в морските дълбини да лови риба и да вади бисери от миди, които богатите купуваха. Когато поотрасна, започна да работи при баща си — той месеше глина, слагаше я върху едно дървено колело и черните му сухи ръце оформяха прекрасни гърнета, стомни и делви. Хубав занаят учеше Асур. Съдовете можеше да замени с жито, месо, риба, конопен плат или кожи. Беше доволен от живота — колибата бе сигурен дом и там той се чувствуваше закрилян от баща, майка, двама братя и сестри.

Един горещ ден в селото нахлуха мъже, възседнали камили. Те бяха облечени в кожени дрехи, имаха лъкове, стрели, а в ръцете си държаха копия, които насочваха към гърдите на всеки, който се изпречеше на пътя им. Настъпи паника. Писъци и плачове разтревожиха селото. Хората се втурваха да се крият зад скалите, които обграждаха къщите от север, притайваха се зад пясъчните дюни, качваха се по палмовите дървета и се покриваха с листата им, лягаха зад храсталаците или просто бягаха далеч в пустинята. Мъжете настигаха тези, които не бяха успели да се скрият. Биеха с камшици недъгавите, старите и малките деца, а здравите и хубавите момци и девойки хващаха и ги завързваха с въжета.

Асур не успя да избяга, защото един ловец на роби го настигна и камшикът му заплющя по голия гръб на момъка. Като събраха

двайсетина души, подкараха ги през пустинята голи и жадни, с разранени нозе, потни и измъчени.

Водителят на тези разбойници продаде Асур в далечен, непознат град. Купи го някакъв богат търговец. Той имаше много камили и му трябваша слуги да се грижат за животните. Момъкът заживя между камилите, пиеше водата, която пиеха и те, гризеше сухи корички, ядеше гнили плодове, дъвчеше дори сеното и клонките, които даваха на камилите, и само понякога вкушваше тайно от господаря си камилско мляко.

Той подивя, почерня, костите му щръкнаха под сухата кожа, а краката му, тънки, кокалести, почти без мускули, го влачеха из пустинята. Само очите му светеха като на зверче. Тъжеше за близките си, за родните пуцинаци, за топлото море, в което плуваше като риба.

Изминаха около две години.

Веднъж господарят заповяда на Асур да тръгне към морето с камилите, с група роби и въоръжени пазачи, за да отнесат плодове и кожи в един далечен град. Пътуваха седмици през пустинята. Понякога почиваха под сянката на палмите в някой оазис и пиеха прохладна, горчива и често пъти воняща вода. Но бяха щастливи, че я имат.

Беше утрин, хладна и светла.

Асур вървеше пред камилите и се оглеждаше. Спря се, сърцето му трепна. Да, наистина местата му бяха познати. Той се изкачи на една пясъчна могила, сложи ръка над очите си и се взря към далечния хоризонт, където жълтите пясъци докосваха небето. Не се лъжеше. Нататък бе неговото родно село. Знаеше, че ако върви един ден път и една нощ, ще стигне брега на морето. Но керванът не отиваше към родното му село, а сви на север, към големия град, много прочут и богат, за който Асур само беше слушал.

Ала градът не го привличаше. Страдаше за близките си, за познатите хора, за пясъците, скалите, палмите и топлото море, което обичаше и което му предлагаше водите си, рибата си, простора си.

Вечерта Асур успя да открадне един мех с вода, малко сушено месо и няколко банана. Когато керванът се разположи да ноцува, промъкна се тихо между камилите, запълзя по пясъка и като обиколи една могила, в чието подножие растяха тръни, изправи се и забърза нататък, където мислеше, че е неговото селце.

Той пресметна, че се е отдалечил твърде много, затова се спря под някакви нагорещени скали, които пукаха от хладния полъх на настъпващата нощ. Постла скъсаната рогозка, която носеше на гърба си заедно с продуктите, и заспа. Събуди го Слънцето. Той пи вода, хапна малко месо и се изправи, за да продължи пътя си. Тогава видя на хоризонта трима мъже, качени на камили и облечени в бели плащове. Те бяха сложили ръце над очите си и оглеждаха пустинята. Асур така се изненада и уплаши, че забрави да легне на пясъка. Те го видяха и препуснаха към него.

Момъкът беше бърз като сърна. Той остави всичко, което носеше със себе си, и затича по прохладния пясък. Краката му потъваха, пясъкът го спираше, но той запъхтян се опитваше да избяга. Тичаше по един склон между пълзящи храсталаци и камъни, тичаше все позадъхан, не щадеше сърцето си. Може би зад този хълм, набразден от урви и трапища, камъни и бодливи храсталаци, ще намери спасение? Може би зад хълма имаше оазис с гора или пък доловете и трапищата ще го приютят и ще успее да се потули, докато преследвачите отминат, а после ще се върне назад и ще заличи следите си...

Той изкачи премалаял върха и тогава видя в пустинята страшната птица. Не, не беше птица, а кула с цилиндрично дълго тяло, което искреше на слънцето като изковано от злато. Кула, висока до облаците. Тя имаше остър нос, насочен към небето. Беше толкова огромна, така неочаквано тя се изпречи пред бедния роб, че той най-напред помисли: Това е някакъв бог! Само бог може да дойде в глухата и негостоприемна пустиня и да се настави блестящ и страшен. Добър ли беше или лош този бог? Ще помогне ли на бедния роб, или и той както всички богове ще подкрепя силните, ще бъде жесток като тях и ще казва на бедните да се покоряват и да прекланят глава пред онова, което силните заповядат?

Беше тихо и мъртво наоколо. Ни птица, ни животно, ни вятър, ни зеленина. Само трептящ зноен въздух, пясъци, а над тях оловно небе, където гореше Слънцето. Долу стоеше богът сред скали и пясъци с източен към облаците връх, готов като че ли да литне. Асур се обърна и видя, че преследвачите шибат уморените камили, за да тичат по-бързо. Тогава протегна ръце към божеството, хукна към него с последни сили и викна:

— Спаси ме, спаси ме! Ти, който и да си, добър или зъл дух! Спаси ме и всяка година на този ден аз ще ти принасям жертва!

Асур тичаше и викаше с прегракнал глас, простираше ръце, а от очите му струяха сълзи. Задушаваше се, зовеше, молеше... Но божеството беше далеч, а ездачите, които също се спряха на върха, смаяни от вида на необикновеното божество, се съвзеха и пак препуснаха към беглеца...

Тогава стана чудото.

От божеството излетя птица. Огромна, блестяща и страшна птица с неподвижни криле. Тя бучеше и ревеше, бе сърдита, може би жадна, и заплашваше да накаже тези, които нарушаваха нейното спокойствие. Асур се спря, коленичи и замря, примирен с неизбежната си съдба да бъде стъпкан от преследвачите или пък бучащата птица да го погълне.

Не се случи ни го едното, нито другото. Птицата мина над него. Може би тя не го видя... Не го настигнаха и тримата. Защо се бавят? Асур свря главата си в пясъка като камилска птица и чакаше по-скоро да се свърши всичко... Но не чу стъпки, а ревът на птицата заглъхна далеч. Асур плахо погледна назад. Камилите и тримата ездачи лежаха на пясъка. Не се движеха. Изглеждаха мъртви. Не се ли преструваха? Асур чакаше. Те не помръдваха дори. Наистина, мъртви... (После Асур узна, че те не бяха мъртви, само заспали и щяха да се събудят покъсно, когато Слънцето се премести една педя към морето.) Птицата беше кацнала недалеч от тях. Кротка беше, примирена. От нея неочаквано полетя човек. Асур не беше виждал да лети човек. Човек огромен, по-висок от колибата, в която живееше момъкът, по-висок дори от най-едрата камила. Би стигнал с протегнатата ръка върха на всяка палма. Ето той кацна на пясъка и закрачи с гигантски крачки. Беше облечен в необикновено сребристо облекло, което прилепваше към тялото му. Около главата си имаше прозрачен глобус с рогче на върха и той блестеше на слънчевите лъчи като златен. На краката си носеше високи обувки. Очите му бяха жълти като пустинята и се вираха в Асур. Да, имаше образ на човек, но човек ли беше? На раменете му имаше нещо като птичи криле и с тях той летеше. Не, не може това да бъде човек. Това е бог. Бог, приел образа на човек. Асур му се поклони, заудря главата си о един камък, зарит наполовина в

пясъка, и зарони сълзи, като оплакваше съдбата си и благодареше на този, който го спаси от преследвачите.

Добър бог беше — Асур разбра това веднага. Но защо идеше към нещастния момък? Не е трудно да отгатне. Искаше да вземе душата му. Беше дошъл смъртният час на момъка. Всеки земен човек вероятно така се разделя с душата си — помисли си Асур и се приготви да му я даде. Нека я отнесе. Така ще бъде хубаво, за да не го измъчва земният живот. Асур протегна ръце и заговори на своя език, че се е наситил на страданията, на бедността и робството. И радостен ще отлети към небето с добрия бог...

Като каза това, притвори очи. Богът протегна ръка, прегърна го и литна с момъка. Къде? Разбира се, към небето, където живеят боговете. Асур пак погледна и видя пустинята и птицата, кацнала на пясъка. Богът влезе през една огромна врата. Асур трепереше в грамадните му ръце, сякаш бе пеленаче в тези мощни прегръдки. Всичко беше така необикновено, непознато и дори страшно, че той изгуби съзнание...

Когато се събуди, видя около себе си няколко брадати гигантски същества. Силни, мъжествени богове с големи кръгли очи, които имаха цвета на портокал или на небето при слънчев залез. Много богове. Асур нямаше право да се бърка в работите им и дори не помисли да разговаря с тях. Един от боговете се понаведе над него и заговори. Асур го гледаше смаян, чувствуваше се съвсем мъничък, нищожен като червей. Богът знаеше езика му. Разбира се, може ли бог да не познава езика на робите? Нали те се надяват на боговете и ги молят за помощ, като се утешаваха, че ще заслужат щастие в задгробния живот? Наистина бъркаше някои думи, други произнасяше смешно, но все пак Асур го разбра.

— Ти кой си? — попита богът.

Асур не отговори. Мълчеше озадачен. Боговете знаят всичко, дори най-потайните мисли и дела на човека, а този пита за най-обикновени неща. Или може би това е някаква клопка?

— Аз съм роб, нещастен и смирен роб — отговори най-после Асур, като държеше длани, събрани пред гърдите си.

— Защо те преследваха онези тримата?

Чуден бог! Преструва се, че не знае. Асур кротко каза:

— Да ме хванат, да ме оковат във вериги и може би да ме убият!

— Защо?

— Избягах от господаря... Не можах да изтърпя, тежко беше, пък исках да видя родния си дом... Прости ми, боже!

Богът каза нещо на другите богове, но езикът им беше странен и Асур не разбра нито думица. После богът го попита:

— Искаш ли да дойдеш с нас?

Асур знаеше, че когато бог пожелае да прибере някого при себе си, не го пита дали му се ще, или не. Но тези богове, изглежда, бяха от най-добрите и най-деликатните! Асур запита:

— Къде ще ме заведеш?

— Там! — каза богът и посочи нагоре с големия си пръст.

Робът не видя небе, а една бяла заоблена стена в синкав цвят. Тогава се сети, че е в кулата. Може би богът така постъпваше с всяка душа. А Асур вярваше, че е умрял и пътува за небето.

— Искам! — каза той.

По-късно разбра, че това не бяха никакви богове, а хора, дошли от друга, много далечна земя, където светеше друго Слънце и живееха други хора, много едри, много умни и много добри. Те можеха всичко — бяха по-мощни от жреците и боговете. Те бяха измислили чудни машини, познаваха всички тайни на света, знаеха какво има на звездите и на всички земи, които бяха кръгли като гигантски портокали, бродеха из небето и се въртяха...

Но това узна, когато след години стигна другата земя, която гигантите наричаха Мион, а себе си — миони. Кулата летеше като светкавица, но Асур не усещаше нищо, струваше му се, че стои на едно място. Той не виждаше небето. Само понякога го отвеждаха към една кръгла, блестяща и прозрачна стена и той гледаше безброй нетрепкащи звезди на едно небе, черно като вътрешността на рог. Не виждаше и Слънцето, нямаше факли и глинени лампи с фитили, натопени в лой, а все пак навсякъде в кулата беше светло като ден.

Животът на мионите бе интересен и невероятен. Като че ли някакво вълшебно огледало им доставяше всичко, каквото искаха и за което Асур само бе мечтал. Но тогава мисълта му бе бедна, желанията скромни. Онова, което виждаше, което ядеше, с което бе облечен, както и чудесните машини, които имаше в кулата, летяща като птица, бяха в действителност по-вълшебни, отколкото неговото въображение можеше да си представи. Най-любимото занятие на мионите бе да играят гимнастика, да тичат, да се разхождат из една градина, в която

растяха цветя, трева и пееха птички. Те го заставяха и той да извършва такива упражнения, защото казваха, че ако не се движи, може да заболее. Научиха го и да чете. Той вече говореше техния език. От разказите на мионите и книгите им научи толкова много, че ако бе останал на Земята, щяха да го помислят за най-достоиния жрец, откак свят светува...

Трябваше да мине доста време, докато се убеди, че не душата му лети към далечната земя на мионите, а лети самият той, неговото тленно тяло. Те казваха, че ще живее много години, толкова много, че ако някога пак се върне на Земята, ще види внуците на своите внуци и техните внуци. Асур не вярваше на тези приказки, но все пак искаше да узнае дали мионите говореха истината.

Най-после летящата машина стигна земята на мионите и кацна върху просторна синьо-зелена равнина с червеникави дървета. Той заживя с новите си приятели, като учеше много и видя много. Земята им не беше пясъчна, суха и гореща както неговата родина. Тя се простираше гладка и сочна. В далечината се синееха планини. Растеше синьо-зелена трева, която постепенно ставаше оранжево-червена. Дърветата раждаха много плодове. Сочни и вкусни, разнообразни по форма, големина и цвят. Небето беше сиво-синьо. На него грееше голямо Слънце, което приличаше на земното, само че изглеждаше по-червено и не нагриваше почвата така силно, както в пустинята.

Въображението на Асур никога не можеше да допусне, че ще види самодвижещи се коли — лъскави, красиви, удобни, вътре с изящни меки седалки. Те пътуваха по широки равни пътища. По небето летяха металически птици с най-различна форма: продълговати, някои напомняха яйце, други приличаха на риби, на триъгълници или дискове. Летяха сами. А и хората слагаха на раменете си някаква малка машина, тя въртеше перки и летяха не по-зле от птиците. В градовете се издигаха високи здания без прозорци, защото стените им пропускаха светлината. Те бяха кръгли или четвъртити, боядисани с разноцветни бои, и бяха по-красиви от дворците на фараона. Хората обличаха пъстри дрехи, които прилепваха до телата им. А храната... Асур не бе и помислил, че има такива вкусни гозби и шумящи питиета, много приятни на вкус! Мионите гледаха картини, които се движеха; слушаха музика и говор от кутии, които сами говореха. Веднъж в една тъмна зала му показаха живи образи. Той видя себе си да слиза от кулата

звездолет и да гледа с широко отворени очи тълпите миони, които прииждаха около летящата машина, викаха, вдигаха ръце и разглеждаха Асур, сякаш той беше някакво необикновено зверче. Видя големи шумящи вестници с много страници, на които беше отпечатан образът му заедно с образи на миони, на градове и къщи, на полета и машини. Казаха му, че за него пишат всички мионски вестници. Вълшебните кутии, които пееха, говореха и свиреха, разказваха за него и за неговата родна Земя. По матови огледала, монтирани на други кутии, Асур с учудване виждаше образа си. При него идеха много миони, между тях деца, по-високи от него, но любопитни, весели и учтиви. Те го разглеждаха, а той им говореше за Земята, за живота там, за растенията, животните, за морето и пустинята, за плодовете, за всичко, което знаеше. Но на Мион имаше по-замайващи чудеса. В сравнение с онова, което виждаше на тази планета, Земята му се струваше бедна, неинтересна.

Понякога Асур си мислеше: дали тук не е небето, където живеят само богове, а те не искат да му разкрият истината? Науката на мионите разсея всички тези предположения. Робът разбра, че те се бяха появили на тази земя преди много милиони години. Бяха създали огромна култура; бяха изнамерили всевъзможни чудеса; управляваха природата, умееха да създават по свое желание облаци по небето, от които валеше дъжд, а когато искаха да спре, насочваха някакви лъчи. Тогава струпаните облаци бързо се топяха и изчезваха.

Да, това беше земя на вълшебници, на жреци, на богове! Земя мирна. Никой никого не убиваше. Всеки бе свободен. Вместо ръцете на човека машините покорно изработваха всичко, което трябваше на мионите. Тези машини произвеждаха още по-чудни машини, дрехи, обувки, стоки, храни; строяха здания и пътища; плуваха сами без весла по мионските сиво-зелени морета; гмуркаха се като риби под водата и се появяваха отново над вълните тогава, когато мионите им заповядаха. Странни машини, които имаха душа в себе си и се покоряваха на онези, които знаеха да ги управляват...

Показаха му една карта на земното звездно небе. Там Асур видя изобразени звездите, които вечер гледаше от Земята, когато умерен заспиваше под някоя палма. На друга карта му посочиха мъничка звездичка и казаха, че тя е Слънцето на мионите, старата и добра Зейра. Недалеч от Зейра бе нарисувано малко колелце — планетата

Мион. От пустинята Асур никога не можеше да види тази звезда, защото тя беше така мъничка и така далечна...

Отначало му беше досадно, защото не му позволяваха да работи. Предложиха му да живее в огромни стаи без прозорци, но той можеше да гледа през стените им, когато пожелае, а ако се отегчаваше, натискаше една ръчка. Тогава стените ставаха бели и непрозрачни като камилско мляко. Питаше се: защо му дадоха толкова стаи с легла, канапета, картини, украшения, с килими по пода, с тръби, по които течеше топла и студена вода, с толкова много удобства, че дори и фараонът, синът на Слънцето, не можеше и да мечтае за по-пищен блясък? Мионите му обясниха, че така живеят всички, така ще живее и той.

Посещаваха го сериозни и добри мъже и жени, облечени в бели дрехи. Някои носеха очила на носовете си. От джобовете им стърчаха меки тръбички и странни уреди, които приличаха на мионско ухо. Затваряха Асур в един сандък, в който имаше разни странни колелца, жици, бутони, тръби, трепкащи стрелки, и казваха, че виждат всичко, което има в тялото му, гледат как тупти сърцето му и как кръвта пулсира във вените и артериите. Други път слагаха някакви играчки по кожата, ръцете, главата, под мишниците и гледаха в малки дискове, набраздени с чертички и цифри. Мионите уверяваха Асур, че на Земята са се изменили много векове, но искат да продължат живота на бившия роб още много години, стотици години по земното летоброене. Затова му даваха да гълта разни таблетки. Хранеха го с вкусни и разнообразни храни, предлагаха му да пие нектар — това бяха разнообразни течности, така вкусни и приятни, че той искаше още, макар да се срамуваше от своята лакомия. Разбира се, отначало не вярваше, че ще живее така дълго. Но минаваха години, безбройни години, а той беше все още здрав и бодър.

После го преместиха да живее в една къща сред градина, пълна с цветя, дървета и фонтани. На Земята Асур беше чувал, че подобни къщи има в градините на фараона — сина на Слънцето, и на жреците. Нима и той, презреният бедняк, нищожният роб, е осиновен от Слънцето?

Идеха мионски жени с дълги коси, по-дребни от мъжете, много нежни, с бяла кожа и тънки гласове, сякаш пееха, като говореха. Те го учеха да чете и да пише; даваха му книги; понякога го изправяха пред

една машина с кръгъл отвор. Тя бръмчеше приятно и мионите казваха, че изпуска лъчи, които проникват в главата на Асур, пречистват мозъка му или го възбуждат — Асур не може ясно да разбере какво ставаше всъщност. Но се учудваше, че всичко онова, което му говореха, което учеше, беше така лесно за запомняне. Той изучи математика, механика, астрономия, физика, историята на мионския народ, геологията на Мион. Научи толкова много работи, че започна да се присмива на някогашната си наивност, когато обожаваше бог, който уж живеел на небето, а фараона почиташе като син на Слънцето. Колко глупави са били хората на Земята! Нямаше небе с богове. Имаше само един безкраен свят с безброй звезди и планети, които се движеха и бяха се образували преди милиарди години. Звездите и планетите живееха като хората, старееха, а след нови милиарди години умираха, както умираха всички живи същества, само че тяхната смърт беше по-друга — умираше всъщност животът по тях.

Попитаха Асур какво още иска да научи.

— Да управлявам вълшебните машини, които сами летят — каза той.

Съгласиха се.

Асур започна да изучава тайните на най-новите и най-мощни летящи кораби звездолети, които се движеха почти със скоростта на светлината и с тях учени миони отлитаха до други планети.

Той обиколи цялата планета. Видя сиво-зелени морета с плуващи кораби без платна и весла; видя сиви реки и високи планини, покрити със сняг и лед; видя равнини, по които растеше пепеляво зеленикава трева, видя много животни — двукраки, четирикраки, пълзящи, скачащи, с продълговати глави и вретеновидни тела! Те напомняха земните. По небето хвърчаха птици — големи като мионите и мънички, пъстри като папагали.

Беше му много чудно, че планетата на мионите не беше така гореща и тяхното слънце не свети така ярко, както земното. Хората се обличаха в топли дрехи, изплетени от някаква материя, която приличаше на вълна. И на Мион настъпваше зима, после пролет, лято и есен. Когато от север нахлуваха студове и падаше сняг, той се стопяваше още същия ден. Духаха студени ветрове, но бързо притихваха, спрени от властна сила. Трупаха се черни облаци. Някакви апарати ги разпръскваха и небето пак сияеше сиво-синьо. Зимата беше

топла, само дърветата оголваха клоните си, ала скоро пак напълваха и цъфтяха като дърветата на Земята.

По-късно Асур разбра, че мионите могат да променят времето. Те затопляха планетата, пропъждаха облаците, спираха дъжда или пък по ясното небе се появяваха изкуствени облаци и валеше напоителен дъжд. Мионите бяха всемогъщи. По-могъщи от бурите, светкавиците, облаците и гърма, който така плашеше Асур на Земята.

Той пожела да отиде на един от двата жълто-червени диска, които нощно време светеха като земната Луна на мионското небе. Казаха му, че дедите на мионите са построили по-малко светещо тяло, а другото бяха монтирали и изпратили по-късно. Казваха още, че тези луни са направени от метал и се въртят като всяка планета. Те са толкова далеч, че никога не падат и няма да паднат, а вечно ще светят на мионското небе, когато Зейра се скрива зад хоризонта. С други космонавти Асур отлетя към спътниците. След няколко часа кацнаха върху просторна, леко заоблена равнина, по която имаше построени металически кули, сферични уреди, кръгли здания и много проводници, обтегнати между високи прътове от стомана. Той вървеше по тази изкуствена земя от метал, както бе ходил и в своята родина, и на планетата Мион.

Колко години минаха? Стотици. Асур беше все така бодър, жизнерадостен, весел. Само косите му леко посребряха и тънички бръчици се появиха под очите му. Мускулите на тялото му бяха все така твърди и еластични. Той не беше боледувал. Мионите казваха, че имат апарати, които убиват за няколко минути всяка бактерия. Предпазната медицина не позволяваше в тялото на миона да проникне никакъв враг. Понякога Асур си мислеше, че е безсмъртен. Но това безсмъртие започна да му омръзва и да го уморява. Той копнееше за Земята...

Един ден при него дойде Таомей. Той беше велик учен, изобретател. Знаеше всичко. Беше прочут конструктор на звездолети, умееше да управлява всякакви машини, можеше да решава трудни задачи не по-зле от изчислителните машини, познаваше историята на планетата, знаеше всичко за далечните звезди и беше член на Великия съвет, който управляваше обширната земя на мионите.

— Асур, приятелю — каза му той. — Построен е помощен и посъвършен звездолет, голям колкото един град. Той ще отлети за

планетата, която ти наричаш Земя и която е твоя родина. Искаш ли да дойдеш с нас?

Асур, по древен земен обичай, коленичи пред Таомей и му се поклони. Мионът го вдигна от земята и каза:

— Тогава се пригответи за далечен път. Ще пътуваме много земни години.

След няколко дни заведоха Асур извън града, на една просторна, равнина, където бе кацнал гигантски звездолет. Той беше толкова дълъг, че ако Асур тръгнеше пеш, трябваше да върви около час, за да стигне опашката му. Беше широк и висок като най-високите здания в града. Приличаше на птица без криле, светеше като сребърен, излян като че ли от метал, и нямаше колела както другите летящи машини, а лежеше по корема си.

Казаха му, че този звездолет не лети като стария, с който Асур беше дошъл. Старият бучеше страхотно, изпущаше огромни пламъци и стопяваше земята десетина километра около себе си, като оставяше потоци лава, нажежена до бяло, а над нея се виеха бурни облаци от пара. Полето беше покрито с разни машини — самоходни, летателни, малки, огромни; между тях прииждаха тълпи от миони изпращачи. Но не те сега вълнуваха Асур. Той стоеше високо на летящата платформа, долепена до огромния люк на звездолета. Хиляди миони викаха, размахваха с ръце, приветствуваха земния жител, който отново се връщаше в родината си. Асур им отвърщаше с тъжно ръкомахане. Мъчно му бе за Мион, за другарите му, за богатия и разнообразен живот там...

Въведоха го в една кабина — широка и дълга стая. За мионите тя бе обикновена, в нея те едва можеха да се настанят. Звездолетът леко забуча, потрепери плавно и започна да се издига почти безшумно. Отдалечаваше се от планетата право нагоре, отначало бавно, после все по-бързо, но Асур не чувствуваше това. Струваше му се, че стоят на едно място. От люка той наблюдаваше хората долу. Те ставаха все по-малки, градът потъваше, а пред погледа му се откриваше все по-голям простор. Не чувствуваше тежест, претоварване, нито безтегловност.

Звездолетът имаше удобствата на малко градче. Човек оставаше с впечатление, че живее и работи на планетата. Но все пак еднообразните дни, седмици и месеци отегчаваха. Затова мионите спяха на смени. Спяха месеци наред непробудно. Гълтаха някакви

таблетки, влизаха в една полутъмна спалня, където прожектори излъчваха невидими лъчи, лягаха и заспиваха. И понеже жизнените процеси в тялото почти преставаха, мионите нямаха нужда от храна. Приспиваха и Асур. После го събуждаха, а му се струваше, че е спал само няколко часа. Той ставаше с леко замаяна глава, усещаше хлад и слабо изтощение. Но това беше за кратки минути — докато го заведат в друга зала. Там чудодейни невидими лъчи скоро го ободряваха, а няколко часа след като поглъщаше специална храна в туби и хапчета, чувствуваше се пак бодър и жизнерадостен.

Все пак това безкрайно пътуване омръзваше.

Асур се увлече в новата си длъжност — Таомей го направи помощник на Зейбо — първия пилот. С дни и седмици не се отделяше от Зейбо, стоеше все в командната кабина и се запозна подробно с устройството и управлението на мощната летяща машина.

Илюминаторите винаги бяха тъмни и студени. Пътуваха в космическия мрак. Далече гледаха мънички звезди, посипани по небето като ярки камъчета и пясъчни зрънца. Бели, жълти, сини, червени звезди, струпани по Млечния път като замръзнал поток от блестящи скъпоценни кръгчета.

Един ден астрономът Елий посочи по-светла звездичка и каза, че това е Слънцето. Асур не можа да заспи. Той стоеше до илюминатора и с напрежение гледаше светлия диск, който се увеличаваше мъчително бавно. Трябваше да минат дни, за да се забележи това. Но летяха към Слънчевата система, а това беше най-важното... И ето Слънцето заблестя най-ярко на небето, макар и все още мъничко като чинийка. Зейбо пусна двигателите, за да намали скоростта на звездолета. Един ден той каза:

— След няколко дни ще навлезем в Слънчевата система.

Асур имаше чувство, че се намира на хълма, зад който се вижда родната му колиба. Стоеше до илюминатора и чакаше, а пред него на екраните трептяха светлинки, които наблюдаваха пространството на милиони километри. На големия екран забеляза незначителна пращинка. Тя пълзеше, ставаше все по-едра, заприлича на земна бълха.

— Зейбо! — извика Асур. — Астероид!

— Нека заповяда! — пошегува се мионът.

Никаква опасност не застрашаваше звездолета. Мощна магнитна защита отклоняваше всяко твърдо тяло и то никога не беше в

състояние да докосне кораба. Но понеже Асур предположи, че този астероид трябва да е по-голям и по-интересен от другите, натисна бутон и на екрана се появи продълговат предмет. Той летеше към малък диск.

— Луната — каза Зейбо. — Към нея се стреми това тяло, но то ме е астероид. То е изкуствено, прилича на старите наши въздушни кораби.

Такива кораби мионите бяха изложили в музеите и децата отиваха да ги разглеждат.

Зейбо повика Таомей и Елий. Решиха да разберат какъв е този кораб. Звездолетът още повече забави устрема си. От него излетя малък кораб, но той беше поне два пъти по-голям и по-могътен от този, който бяха забелязали. Имаше форма на яйце и не беше така бърз като фотонния звездолет на мионите, но все пак значително по-бърз от летящия неизвестен кораб. Мионският апарат описа огромен кръг и се озова зад непознатия кораб. После го догони, плъзна се под него, пусна две жилави пипала, обгърна го с еластичните си ръце и полетя към звездолета...

С този кораб дойдоха хората от Земята. Колко много приличаха те на Асур и все пак колко далечни и чужди ги чувствуваше той, когато им се кланяше, а те не го разбираха! Той беше наскърбен. Знаеше, че още утре ще успее да разговаря с тях чрез преводаческата машина, знаеше, че за няколко дни всеки мион и самият Асур могат доста добре да научат езика на земните жители. Но това не го утешаваше. Имаше нещо в тези хора, което не му харесваше. Само жената му се видя чиста, добра, сърдечна, с любопитни питащи очи.

Той реши, че тя е най-хубавото нещо, което донесе земният кораб.

МИОН И ЗЕМЯТА

— Всъщност това не е никакъв звездолет. Ние се намираме на тайнствена планета, вижте сами! — каза Вега, когато след закуската Таомей поведе земните жители по една пясъчна алея.

Отстрани цъфтяха цветя. Рози ли бяха това? Орхидеи ли разтваряха разкошните си цветове? Или земен лотос? Бели, сини, червени, жълти, пъстри цветя със зеленикавопепеляви листа и стъбла като земните. Хиляди цветя, които издаваха упойващ аромат. Цветя, посадени на жълто-сива пръст с причудливи форми, но все пак те напомняха земните. И дървета. С гладка тънка кора, белезникави, сиви, жълти, кафяви. Клоните им се разгръщаха като земните, отрупани с гъсти елипсовидни листа. Между тях — плодове. Червени и жълти. Приличаха на круши, едри като стъклени реторти, на ябълки и праскови, като портокали, на сливи и грозде с размери на праскови. И птички. Малки птички като земните с пъстри пера, гласовити и така свикнали с хората, че не трепваха, когато някой мион почти ги докосваше.

А над всичко това светлееше небе. Синьо-сиво небе с бели облачета, които бавно изменяха формата си. Въздухът беше прохладен, приятен, лек за дишане. За учудване бе, че и земните жители го вдъхваха с голямо наслаждение.

— Да! — повтори Вега. — Растения, животни, истинско небе! Това е планета. Но коя? Къде се намираме?

Таомей се усмихна добродушно. Странно. Такъв гигант, а изглеждаше добър и доверчив като дете.

— На нашия звездолет, ние го наричаме „Вестител“ — отвърна той. — Сега се разхождате по един от двата парка. Небето е изкуствено. Растенията и животните са наши, от Мион. Наши конструктори са създали звездолет, който, дава илюзия, че живеем в истинско малко градче с паркове, улици, здания, небе, слънце, звезди, дървета, птици... Да, красива илюзия! А може би искате да завали дъжд? Моля!

Той насочи острието си към кръг, поставен на металически прът, и след минутка облаците се сгъстиха и заръмя ситен дъждец.

— Чудесно! — плесна с ръце Ана. — Но стига, ще измокри всичко.

Таомей спря дъжда. Пак се появи слънчице. То беше малко, но светеше и топлеше като истинско. Влагата бързо се изпаряваше, миришеше на озон.

— Ако искате, може да преживеем и буря със светкавици — лукаво забеляза Таомей.

Той беше готов да пусне инсталацията в действие, ала всички искаха да се поразходят, да обиколят парка, чийто край не се виждаше, да разгледат звездолета.

Скрибин видя жълта топка в края на алеята до един фонтан, който пръскаше хладни водни струи. Топката беше набраздена с кафяви петна. Той я докосна случайно и отстъпи уплашен, защото тя се разтвори. Показа се някаква сферична глава, израсна тяло и подскочи към басейна.

— Това е кай-кай — каза Таомей. — Спи в черупката си, живее във водата, може и да лети, разбира се, тромаво, но все пак лети. Безобидно животно.

— Извинете — обади се Вега. — Имам чувството, че стоим неподвижни. Нима „Вестител“ не се върти около оста си?

— Не — отвърна Таомей.

— Тогава тук трябва да съществува безтегловност, а ние се движим съвсем нормално.

— „Вестител“ е най-съвършената летателна машина, която сме конструирали досега — обясни мионът. — Застлана е със специално вещество, което има свойството да привлича всяко тяло, подобно на магнит, но не е магнит като земния. Това привличане е към един общ център. Всичко в звездолета се стреми към него и поради тази причина не ни липсва тежест. За нас тя е по-малка от тази на нашата планета, но, изглежда, за вас е почти такава, каквато е на Земята. Затова не можете да почувствувате разликата. Но има време да научите всичко. Ние отиваме на Земята да разкажем на хората какво знаем. Ще им открием много наши изобретения, това се разбира от само себе си!

Земните хора приличаха на екскурзианти, които са отишли да разглеждат непознати чудеса. За мионите всичко беше възможно.

Хората от Земята не искаха да изпаднат в смешно положение и да възкликват на всяко нещо, което ставаше около тях. Те наблюдаваха мълчаливи, съсредоточени, увлечени и претръпнали от смайване. Като разгледаха парка, минаха през една врата (тя се отвори сама, щом като я доближиха на два метра) и пак тръгнаха по безкрайни коридори, които напомняха улици. Някъде те бяха пресечени със зали или площади — просторни и светли. Влизаха в стаи, които съхраняваха странни машини и апарати, задрямали край стените. Те бяха готови да задействуват веднага, щом мионът пожелае. Отидоха и в едно машинно отделение. То приличаше на кабина с разнообразни уреди, каквито имаше в земните ракетоплани, само че размерите му бяха десетина пъти по-големи. Изглежда, строителите на „Вестител“ не бяха пестили мястото. Той беше разделен на много стаи, отделения с апарати, уреди, машини, спални, трапезарии, коридори, басейни... В специални парници засяваха плодове и зеленчуци, които растяха, зрееха и прибираха реколтата. Имаше претъпкани складове с разнообразни провизии и питиета, а инсталации и машини бързо приготвяха продукти от минерали, вода, светлина и топлина.

Гостуваха на екипажа. Той ги прие в една зала с меки канапета, грамадни и удобни, тапицирани във вишнев цвят, с библиотечни рафтове по стените. Навсякъде виждаха цветя във вази. Човек би помислил, че е попаднал в оранжерия. Целият състав на екипажа се състоеше от седем миона. Седем едри над два метра гиганти, почти еднакви на ръст, облечени в трика. Странно беше, че те не обичаха много да говорят. Понякога се поглеждаха и тогава лицата им, а особено погледите променяха изражението си и дори земният човек можеше да схване настроението, чувствата и мислите, които ги вълнуваха. Те имаха способността да разговарят по телепатичен път с помощта на биотокове. Можеше да се случи някой мион да отговори на въпрос, който другарят му не изказваше с думи, а само беше помислил...

Земните хора трябваше внимателно да наблюдават, за да схванат някои индивидуални черти на мионите, защото на пръв поглед лицата и маниерите им бяха съвсем еднакви. Кой знае защо, Ана най-напред запомни Елий — младия астроном и метеоролог, който имаше кръгло лице на голямо дете и все се усмихваше. Тя попита Таомей дали и други миони ще пожелаят да научат някой земен език, например руски,

за да могат да разговарят. Елий е неин колега и тя страшно много би искала да узнае всичко за постиженията на мионските астрономи. Тогава Таомей каза нещо на Елий, който веднага, както това ставаше винаги, се засмя и със смущаващ поглед се взря в Ана. Този поглед говореше — съсредоточен, откровен и изразителен, той проникваше в душата на Ана. Струваше ѝ се, че тези оранжеви очи четат нейните мисли и това едновременно я зарадва и смути. С погледа си Елий съвсем ясно казваше: „Да!“

Не беше трудно да се отдели от другите също и лекарят Мейзо — по-нисък два-три пръста от другарите си, малко пълничък и замислен. Ана го запомни още тогава, когато той така чудодейно лекуваше Браун. Останалите за нея сега изглеждаха еднакви като близнаци. Те бяха Зейбо — инженер и пръв пилот на звездолета. Ана никога не го видя да се усмихва. Леймей бе представен като помощник на Зейбо и инженер по радионавигация. Той много се вглеждаше в Ана, беше по-скоро учуден, отколкото възхитен от нея и като че ли имаше голямо желание да ѝ угоди във всичко, но стоеше настрана и мълчеше. Тойзи бе геологът на експедицията, а Лаой — математик и физик. Странни бяха портокаловите му очи с особен поглед. Ана имаше чувството, че той не прониква в душата ѝ, а преминава през нея и се рее някъде много далеч, неуловим и загадъчен, пробива стените на звездолета и броди из незнайни светове. Бе ясно, че Лаой не мисли за онова, което става около него, а живее в свой свят, може би светът на чудовищно трудни математически формули.

На земните жители направи впечатление, че почти всеки член от екипажа има по няколко професии.

— Вашите учени навярно завършват няколко факултета — забеляза Скрибин.

Таомей не го разбра ясно, но обясни, че на Мион мнозина, а особено по-учените, знаят всичко, което е необходимо, за да се справят лесно и компетентно с няколко сродни клона на науката. Някои дори владеят почти всички известни науки на Мион. Освен основните си професии мионите от екипажа бяха специалисти и в други клонове на науките. Всеки можеше да се справи с работата на останалите. Например да лекува като добър лекар, да замести астронома, геолога, физика, радионавигатора, инженера по космонавтика, техника...

Като се опознаха донякъде, мионите и земните хора пак излязоха да се поразходят. Газиха боси по едно поточе, чиито бистри и бързи струи се пилееха като артерии и напояваха растенията. Водата беше хладна и по нищо не се различаваше от земната.

Всички се радваха. Леко им беше. Просторно, светло. Робсън тичаше напред, търкаляше се по тревата, пръскаше с шепи другарите си, които бързаха да се отстранят от потока.

— Същите условия като на Земята! Ето вижте! — викаше той. — Май и на Мион всеки земен човек ще може да живее добре, нали?

— Само Асур — каза Таомей. — Еднакви условия — еднакви растения и животни, еднакъв живот. Това ние отдавна знаем. Изобщо Земята ни е твърде позната.

Той разказа, че мионските учени са писали не малко съчинения за живота, атмосферата и геологията на Земята. По този въпрос Тойзи е издал два обемисти тома. Почти еднаквите условия за живот, които съществуваха на двете планети, се обясняваха с еднаквия строеж на всемира и условията, които най-близката звезда осигурява на планетата. Мионът говореше бавно, понякога се запъваше, за да намери точната дума. Земните жители слушаха като ученици, увлечени от познанията на учителя си.

— Да — добави Таомей. — Известни ни са много факти и за вашата планета, дори имаме филм за нея.

— Какъв филм? — изненадана попита Ана.

Таомей каза, че той е заснет от първата мионска експедиция, посетила Земята преди около 5000 земни години. Има и други филми, но те са останали на Мион. Желаят ли гостите да присъствуват на една прожекция?

— Да, да! — извикаха всички.

— Моля! — покани ги мионът. — Елате!

Той въведе земните жители в една от ония просторни зали, които бяха свикнали да виждат навсякъде в звездолета. Настаниха се по меките седалища на гигантските столове — десетина на брой, и зачакаха. Докато разменяха мисли за невероятната възможност да видят сцени от преди хилядолетия, стените на залата избледняха и изчезнаха, степени от светлината. Появи се жълта пустиня. Тя изглеждаше така релефна и действителна, че тръпки полазиха по

телата на зрителите. В далечината спокойно дремеше широка река, а край нея се зеленееха просторни площи.

— Прилича на Нил — обади се Ана.

Тъкмо Нил се простираше пред очите на земните хора. Реката се приближаваше стремглаво и бреговете ѝ се очертаваха поразително ясно. Неволно човек се отдръпваше, защото му се струваше, че сиво-жълтата вода ще го залее. Появиха се хора. Мургави хора, почти голи, с пояси около бедрата, с изсушени от Слънцето тела. Някои газеха в тиня, вдигаха малки мотички и ги забиваха в калта. Други се навеждаха, наредени по стъпала, издълбани в стръмния бряг. Най-долу черен човек клякаше и се изправяше като махало, гребеше от реката вода с някакъв съд, който приличаше на кофа, подаваше я на съседа си, стъпил над него, а той — по-нагоре. Последният човек от тази стъпаловидна човешка верига изливаше водата в улей. Тя потичаше към полето, засадено с гъсти растения. Другаде над водата висяха дървени рамена с люлеещи се кофи в края им. Черни хора ги наклоняваха към реката, гребваха вода, издигаха дървеното рамо на този примитивен кладенец и изливаха водата в плитки канали.

— Татко, но това наистина са египетски роби! — прошепна Ана.

— Да — каза Скрибин. — Поразително!

Като наблюдаваха релефните образи, зрителите имаха чувство, че те са плътни и се движат в пространството. Но тези образи скоро изчезнаха. Появи се странна процесия. Хиляди полуголи хора с кафява или черна кожа, нарамили въжета, кошници, кошове, сандъчета, торби, лостове и дървета, пъплека по един дълъг полегат път. Приличаха на мравуняк от двуноги, които, се суетяха като че ли без цел. Между тях стърчаха дървени скели. Окото скоро свикна и по-ясно се очертаха плътни редици от хора, заловени за въжета. Те напругаха сили, пристъпваха бавно, мъчително, а край тях други мъже — едри и здрави, въоръжени с камшици и ножове, викаха, мушкаха ги, стоварваха камшиците върху гърбовете им. Опънатите въжета влачеха огромни каменни блокове, които едва се плъзгаха по дебели обли дървени трупи. Други роби вдигаха използваните и свободни трупи, бързо ги отнасяха по-нагоре и пак ги слагаха под издяланите четвъртити каменни блокове. Измъчените полуголи роби се качваха по този дълъг насип, в чийто край стърчеше една пресечена огромна пирамида, цялата построена от камъни. Възклицанието беше общо.

— Виждате ли как са работили някога хората на вашата Земя — каза Таомей и в гласа му прозвуча съчувствие и болка. После се наведе към рамото на Скрибин и попита: — Все още ли работят там така?

— Не, не! — отвърна Скрибин. — Не! Това е отдавна минало.

Картината се смени. Сега по пустинята стада тичаха панически на всички страни. Ездачи на камили безмилостно удряха животните, за да търчат по-бързо... В далечината блесна синьо море. Някъде встрани, до една планина, се очертаха два града. Трима овчари, облечени в кожи, с дълги тояги, бяха коленичили, докосваха с челата си изсъхналата трева, вдигаха глави, протягаха ръце и говореха нещо с поглед, който изразяваше смирение, молба, страх и почит...

— Тази снимка е направена, когато нашите космонавти слезли на Земята и видели първите хора — каза Таомей. — Овчарите помислили, че идват божества от небето. Те били толкова суеверни и безпомощни, че всяко нещо, което не могли да си обяснят, отдавали на неземни божествени сили. Човек тогава живял бедно и просто, бил невеж. Посилните владеели по-слабите, които им робували. У земните жители били развити много пороци: жестокост, отмъстителност, лъжа, кражба, лицемерие, ласкателство, двуличие... Нещастни хора, зависими от природата и от силните. Дори мионите помогнали на един поробен народ да се освободи от игото на някакъв сатрап.

— Кой сатрап? — попита Скрибин.

— Някакъв фараон.

— А да. Има легенди за това. Събитието е станало в Египет.

— Може би. Това се е случило някъде около голямата река, която видяхте преди малко. В една плодородна земя. Впрочем цялата тази любопитна история е описана в дневника на нашите първи космонавти. Вие може да се запознаете с него, той е твърде интересен.

— О, ще ви бъдем много благодарни! — каза Ана. Вниманието ѝ пак бе привлечено от филма.

Млад полугол човек тичаше през пустинята срещу зрителите. Тичаше задъхан, протягаше ръце, отваряше уста и викаше ужасен, с измъчено лице. Зад него се появиха трима мъже, възседнали камили.

— Това е Асур! — обади се изненадана Ана. Бедният роб правеше отчаяни усилия да избяга от ловците на роби. Напразно. Той се клатеше, подгъваше колене, поемаше въздух, най-после залитна върху пясъка...

Тогава във въздуха се появи малък пакетобразен самолет. Той полетя към преследвачите. Камилите подгънаха колене, залитнаха настрани и опънаха шии върху пясъка. Тримата отхвъркнаха от седлата и паднаха по очи. От самолета излетя мион с летателен апарат на гърба, грабна Асур и се прибра в своя кораб...

После пред зрителите забушуваха съскащи пламъци. Области дим със страшна сила закриха пустинята и небето. Угасна Слънцето, изчезна Земята. Всичко се превърна на море от огън и пушек... Ослепително сияние като че ли разтопи залата, после и то се изгуби...

С далечен и тих глас Таомей каза:

— Това са последни снимки на Земята. Те са правени в момента, когато звездолетът е отлитал към Мион...

— Всичко това е било някога — поде Скрибин. — Някога, в далечни времена, за които нашата земна наука знае твърде малко. И онова, което ни е известно, сме го научили от археологически разкопки и оскъдни надписи, издълбани по камъни, или от почти неразбираемите фигури на йероглифите.

Скрибин замълча. Посегна към една голяма като паница чаша и бавно отпи глътка от тъмно и горещо питие. То нямаше вкус на кафе, но бе много приятно. Седяха в една стая петима: той, Ана, Вега, Таомей и Асур. От всички най-развълнуван беше Асур, защото преди малко Скрибин дълго и подробно му обяснява чрез говорещата машина как ще се развълнува четиримилиардното човечество, когато се появи със звездолета. Но не само това. Историята разполагаше с жив свидетел на тъмни, загадъчни и далечни събития.

— Извинете — прекъсна мълчанието Таомей. — Интересува ме вашата Земя. Изглежда, че ще трябва да преоценим нашите познания за живота там, защото от първата експедиция са минали няколко хилядолетия.

— О да! — въодушевено отвърна Скрибин. — Изобщо не може да става сравнение между онази далечна епоха и нашата съвременност. Вие, мионите, струва ми се, сте напреднали повече, приятелю Таомей, но позволете да забележа, че и науката на Земята има немалки постижения. Особено в последните петдесетина години станаха такива преобразования и изобретения, че земните учени са на път да създадат фотонна ракета и да посетят други планети от далечни слънчеви системи. Ще ви дойдем и на гости, то се знае.

Всички се засмяха. Най-гръмко се смееше Таомей, защото тези думи му бяха особено приятни.

— Разказвайте, разказвайте! Искам всичко да зная! — помоли Асур.

Като че ли цялата Земя бе негов роден дом, който бе напуснал отдавна. Милееше за нея. Копнееше да узнае какви промени бяха се случили. Колко първобитен и прост бе някога животът му там, а сега земните жители летяха като мионите и знаеха много, бяха в състояние да правят чудеса, както някога мионите го смайваха с чудесните си изобретения.

Той слушаше Скрибин. Беше полуотворил пълните си устни, гледаше го в очите и като че ли не дишаше. Земни кибернетични машини, с чиято помощ хората решаваха изумително трудни задачи. Механически мозък, който заместваше човека в най-сложни операции на производството и можеше да отговаря на различни въпроси, дори да „разсъждава“ сам. Скрибин заговори за разлагането на атома и чудесните последици за човечеството, след като той бе впрегнат не да разрушава, а да го снабдява с обилна и мощна енергия. Човекът вече е посетил Марс и Венера, на път е да отиде и до другите далечни планети, а Луната е завладял по-отдавна. Сега тя е негова база за космически полети и източник на суровини. На Луната строят заводи. Разказа за изкуствените планети — спътници на Земята, изпратени в космоса и населени с хора, животни и растения. Наистина планетките са още малки, едва ли имат размерите дори на този звездолет, но науката и техниката се развиват с такива гигантски темпове, че може би след известно време Земята ще има изкуствено слънце, което ще дава енергия — топлина и светлина, в най-отдалечените северни или южни райони.

— Изкуствени слънца ние умеем да правим — каза Таомей.

— На какъв принцип? — попита Скрибин.

— Прост принцип, но страшно труден. Във всичко ние подражаваме на природата.

— О, да! Природата е в състояние да създаде това, което ние още не смеем дори да си представим!

— Така е — съгласи се Таомей. — Всяка материя някога е била в газообразно състояние. То се среща и сега. Вселената е наситена с него. Концентрирано е в огромни маси, където стават бурни процеси.

Това са звездите. Две малки изкуствени слънца са създали и мионските учени.

— Вие сте получили изкуствена устойчива плазма? — попита Скрибин.

Между двамата започна научен разговор. Те уточняваха понятията на руски и мионски език и в края на краищата се разбраха, че плазмата в цялата Вселена има един и същ състав: йонизиран газ, наситен с електричество. Тогава всички електронни обвивки се разкъсват, атомните и електронни ядра влизат във взаимодействие, образуват се нови ядра с различни по брой електрони и протони, а плазмата приема ново състояние. При този процес се извършват страхотни буйни процеси и се отделя огромно количество топлина и светлина.

След милиарди години звездата започва да охлажда, променя своя цвят и сила на излъчването, а в края на краищата от газообразна постепенно преминава в течно и твърдо състояние. Всяка материя някога е била плазма и е вероятно при нови условия пак да се превърне в плазма.

— Точно така — съгласи се Вега, който слушаше с интерес. — Ако нашите земни учени успеят да превърнат материята в плазма, ще разполагаме със страшна сила. Атомни, водородни бомби и прочие ще бъдат нищо в сравнение с новия източник на енергия.

— А защо е нужно това? — попита в недоумение Таомей. — Та неконтролираната плазма лесно може да унищожи всичко!

— Понякога е необходимо да разполагаш с по-мощна сила от тази, която имат враговете ти! — каза Вега. — Вие на Мион трябва да сте почувствували това, нали?

Таомей сухо изгледа Вега. Дребен и нищожен му се видя този земен жител, озлобен и безскрупулен.

— Ние нямаме врагове — отвърна хладно той.

— Как? Нямате ли държави?

— Не. Цялата планета е една държава.

— А класи? Противоречия, които в края на краищата само силата разрешава?

Досега Скрибин слушаше неспокоен, смяташе за неучтиво от негова страна да прекъсне този разговор. Ала Вега прекаляваше. Той

разсъждаваше като нищожен земен човек, враг на живота, враг на всичко. Скрибин каза с досада:

— Оставете тези работи!

— Защо? — отвърна Вега. — Интересно е! Нека приятелят Таомей разкаже как са устроени обществените отношения при тях.

— Да, ще разкажа! — поде мионът. — Вие говорите за неща, които е имало на Мион в дълбоката древност, по времето, когато мионите разложили атома и направили първите открития за страхотната сила на плазмата. Тогава е станал великият прелом в обществените и социални отношения. Единодушието било почти пълно. Всички разбрали, че тази сила може да им донесе само гибел, но е в състояние и да подобри живота им, да осигури обилни блага, щастие и нова етика. Едно могъщо движение на миони от различни класи, с различно обществено положение заляло планетата. Трябвало да се преодолеят различията, противоречията, омразата, безсмислените борби, неправдите и да се създаде ново общество без класи, без противоречия. Мионите се убедили, че не бива да живеят повече като над парен котел, който може да експлодира и да разруши всичко. И чудото най-после станало. С мирни средства, а не със сила, разрушения, смърт. Сега нашата земя е щастлива и благоденстваща. Всеки разполага с всичко, което му е необходимо. Това постигнахме благодарение на една съвършена техника и механизация, която ни осигурява неограничено производство на всякакви блага за всички. Ако имаме някакви незадоволени стремежи, те са на онези, които не работят.

— Аа, имате безработни? И те гладуват? — попита саркастично Вега.

— Не ме разбрахте. Ние нямаме безработни. За нас работят машини и автомати и никой не гладува. Нямаме бедни и богати. Всеки мион може да получи всичко, каквото му трябва. Работата е другаде. Малцина миони имат щастието да работят във фабрики и заводи и да контролират нашите универсални автомати. Тази чест се пада на най-способните, на най-учените и длъжностите си те заемат често пъти с конкурс. Другите миони са свободни. Занимават се с най-разнообразни дейности, с изкуство. А да работиш в завод и по полетата, е най-високата чест, най-заслуженото отличие.

Изглежда, че Вега не разбра добре думите на Таомей и повдигна в недоумение рамене. И не можеше да разбере, защото щастието за него беше в пълното лентяйство, в експлоатиране труда на ближния.

Ана почувствува необходимост да извини земния жител. Тя каза:

— На нашата планета още съществува и капиталистически строй. При него най-щастливи са онези, които не работят, а присвояват изработените блага от трудещите се. Не работят нищо, пък притежават всичко!

— Та това е престъпление! — възнегодува Таомей.

— Престъпление, така е — съгласи се Скрибин. — В нашите Обединени социалистически държави отдавна сме разбрали това. И знаете ли, че ние там сме установили почти същите икономически и нравствени отношения, каквито имате на Мион?

— Наистина ли? Това е чудесно! — каза Таомей.

— Може би не сме постигнали още онова, което вие притежавате, но се стремим да усъвършенствуваме нашия строй. А той е комунистически. Господинът — Скрибин посочи с глава Вега — е от капиталистическа държава. Там господарите плащат на работниците толкова, колкото позволяват интересите им.

— Хм, нещо подобно е имало някога на Мион. А откъде господарите вземат средства?

— От работниците!

— Че как тъй?

— Работниците произвеждат, но всичко е собственост на господарите!

— О! — възкликна Таомей. — Това е кражба! Вашите социални отношения са още на много ниско равнище! Жалко!

Този разговор не беше приятен за Вега.

— Нещата не са чак толкова черни — каза той.

— Не са ли? Дори по-лоши, отколкото може да се предполага! — обади се Ана. — Приятелят Таомей ще дойде на Земята и ще види сам! Тогава ще си приказваме!

Вега се намръщи. Пак неприятни мисли го гнетяха. Мионите имаха намерение да кацнат на Земята. С тях ще се появят Скрибин и Ана. Ужасно! Това не биваше да стане. Бяха тръгнали за Луната. И трябва да стигнат там на всяка цена. „Проклети миони! — помисли си

Вега. — Отвлякоха «Космос», а сега се хвалят, че на тяхната планета няма неправди, няма насилие!“

— Добре! — подхвърли той, като наблюдаваше лукаво Таомей. — Ние на Земята сме жалки и несъвършени същества. При вас всичко е прекрасно! Тогава едно нещо ми е необяснимо!

— Кое? — попита Таомей.

— Защо си послужихте с насилие? Защо налагате волята си?

Таомей се обърка като малко дете. В погледа му се появи страх.

— Какво искате да кажете? — попита неуверено той.

— Вие отвлякохте нашия „Космос“!

— Да, да! Имате право, но не се изразихте точно — виновно продължи Таомей. — Разберете ни, моля! Срещаме за пръв път летателен апарат, построен от разумни същества. Това бе така необикновено за нас! Ние се вълнувахме! Опитахме се да влезем във връзка с вас чрез нашите радиоапарати. Вие не се обадохте. Предположихме, че сте жители на Земята. А отивахме там! Какво пък? Имахме възможност да ви доведем като наши гости! Все пак това не ни оправдава! Постъпихме лошо и вие може да се оплачете на нашия Велик съвет.

— Къде е той? — попита Вега.

— На Мион.

Вега се усмихна.

— Излишно е, драги...

Той се чувствуваше уморен и нещастен. Преследваше го мисълта, че Скрибин и Ана ще пожелаят да се върнат с мионите на Земята. И тогава целият свят щеше да се възмути от Вега, от Стареца, от действията на неговите другари... Какво да се прави? Вега не намираще изход. Да отлетят от „Вестител“ навярно не беше трудно, мионите, изглежда, бяха разположени да ги улеснят. Но и пленниците трябваше да пътуват с „Космос“. Беше необходимо всичко да се свърши, преди мионите да отправят своя звездолет към Земята. Как? Вега още не знаеше. Трябваше да обмисли, да се посъветва с другарите си. Времето напредваше. След час-два може би ще е късно. Той се изправи и каза:

— Боли ме глава, ще отида да си почина.

След като Вега излезе, никой не заговори. Той си отиде, но неговите думи останаха и действуюаха угнетяващо. Таомей изглеждаше

може би най-наскърбен. Изразът на лицето подсказваше чувствата му. Асур беше свел поглед и внимателно наблюдаваше черните си обувки, скроени от някаква мека материя, без нито един шев. Ана поглеждаше баща си и очакваше той пръв да заговори. Тя бе убедена, че трябва да порицае Вега. Но Скрибин намираще за излишно да разкрият истината. Срамуваше се, беше му унизително, че с „Космос“ летяха като пленници. Какво биха си помислили мионите за земните хора. Не! По-добре да чакат. Ще се върнат на Земята и тогава Вега ще бъде изобличен.

Обаче нищо не пречеше на Скрибин да съобщи на своите другари от Земята. Той си представяше как те биха се зарадвали, че е жив и здрав! Разбира се. Досега трябваше да стори това.

— Приятелю Таомей!

Мионът вдигна живо глава.

— Да?

— Много ви моля да се свържем със Земята!

— Добре. Ние опитвахме, но не успяхме. Земните жители не разбират нашите сигнали. Елате!

Те отидоха в командната кабина. Леймей, инженерът по радионавигация, с готовност им поднесе една лъскава кутия от черно дърво, което приличаше на абаносово. По капака бяха монтирани бели дискове, стрелки и цифри. Уредът не беше по-обемист от обикновена тоалетна кутия.

— Какво е това? — попита Ана.

— Нашият радиопредавател — отвърна Таомей.

— Как? Това? — учуди се Скрибин, като оглеждаше миниатюрния апарат с не особено сложни приспособления за управление.

Таомей се усмихна.

— Учудва ви размерът?

— Донякъде. Най-съвършените земни предаватели използват монокристали, в които чужди за тях атоми играят ролята на радиолампи. Размерите на тези апарати са нищожни, но тази ваша радиоуредба ми се вижда крайно опростена.

— Така е — каза Таомей. — Някаква кутийка... А е вашите радиопредаватели дали бихте могли да установите връзка с Мион?

— Едва ли. Разстоянието между Земята и Мион е фантастично.

— А с нашия миниатюрен предавател и приемател лесно можем да се свържем с всяка звезда от цялата наша Галактика.

Ана пипна незначителния на вид апарат и попита:

— С тази кутия?

— Но да! Вашата Земя е на няколко милиона километра от нас и все пак мълчи! Опитайте вие да повикате някоя земна станция.

Ана и Скрибин нямаха възможност да опитат, защото апаратът по нищо не приличаше на земните предаватели и приематели. Трябваше да признаят, че им е непонятно как се действа с него.

— Всичко е много просто — каза Таомей.

Той натисна едно бутонче. Капакът се отвори. В кутията беше напластена някаква прозрачна материя, по обем не по-голяма от обикновена монета.

Нищо не проумявам! — каза Ана.

— Да, да, зная! — потвърди Таомей. — Вие работите с радиоапаратура от по-стар тип. Някога и ние сме имали предаватели и приематели със сложно устройство, но те са стари и не ги използваме. Този апарат работи на друг принцип. Вижте тези пластинки!

Това бяха тънички кристали от силиций, наредени като решетка. Но електроните им бяха свързани по такъв начин, че се получаваше с помощта на няколко регулатора една изключително мощна радиостанция, която можеше да предава и приема сигнали дори до далечните звезди.

Леймей показва на двамата как се действа. Ана и Скрибин се опитаха да нагласят апарата на земни вълни. Напразно. Етерът мълчеше.

— Странно — каза Скрибин. — Да имаше тук земен радиопредавател!

— Че нали има на „Космос“? — досети се Таомей.

Да, да — отвърна бързо Скрибин. — Но той изглежда, се повреди... Не зная, ние изгубихме връзка със Земята и...

Той не знаеше за опита на Браун да съобщи на Земята за тяхната съдба и за повредения радиопредавател. Срамуваше се да признае, че са пленници! За да избави баща си от това неудобно положение, Ана извика:

— После ще опитаме пак. А вие, приятелю Таомей, обещахте да ни прочетете дневника на първите ваши астронавти. Може ли сега?

Много ви моля!

— Разбира се! Документът е написан доста сухо и съдържа само факти, но е интересен.

Той поведе двамата към библиотеката.

ДНЕВНИКЪТ НА ПЪРВИТЕ ЗЕМНИ ГОСТИ

— Ето този интересен документ — каза Таомей. От един небесносин изящен шкаф той извади книга с огромни кафяви корици.

Ана и Скрибин седяха на високи и широки столове. До двамата Таомей изглеждаше внушителен гигант.

Книгата, която Ана пое, много приличаше на подвързан том, съхраняван в някоя обществена библиотека, само че форматът ѝ беше по-голям, почти като на земен вестник. Девојката усети тежината ѝ, затова я сложи на коленете си. Разтворените страници прошумоляха с мек металически звън. Бяха гладки, тънки като цигарена хартия, но непрозрачни, много чисти, бели, с черни печатни букви. Листата не се прегъваха и не се късаха. Таомей обясни, че тези книги са вечни. Печатат се на хартия от металическа материя.

— Ще четете и превеждате, нали? — попита Ана.

— О, не!

Той взе книгата, отиде при една машина, може би същата, която през първия ден преведе разговора между Таомей и Скрибин. Отвори капака ѝ и постави книгата вътре.

— Този апарат сам чете и превежда — обясни мионът. — Чуйте!

Машината тихо забуча, после от кръглия мрежест отвор заговори приятен глас на руски език:

ГОДИНА ВТОРА. ДЕН ПЪРВИ

Втора година в мрак. Глухота и пустота. Пътуваме в това безкрайно пространство, където няма живот, няма светлина, няма прелестта на небе, няма звуци. Струва ни се, че всичко е изчезнало, всичко е мъртво. Мрак и хаос. Само ние съществуваме като нещастни слепци, които се скитат вечно. И това така потиска!

Нашият фотонен звездолет „Мирна вселена“ се движи с двеста и четиридесет хиляди километра в секунда. А нищо не чувствуваме. Все едно че стоим на едно място и никога няма да излезем от вечната нощ.

Обаче уредите отмерват точно нашето движение и посоката ни спрямо Зейра.

Животът протича обикновено.

Режимът е: работа около уредите, спане, храна, почивка, четене, разходки из малкия парк, къпане, приятни забавления. Особено се радваме, като гледаме филми. Те ни пренасят в Мион с неговата светлина, с планините, равнините, полетата, реките, вятъра, дъжда, звуците и цветовете... Всичко това много ни липсва!

Половината екипаж спи по няколко месеца наред. Лекарите Ай и Лил винаги наблюдават спящите.

ДЕН ОСЕМНАДЕСЕТИ

Нашият полет към звездата Красавица продължава. От няколко дни тя видимо става все по-едра. От Мион можем да наблюдаваме нейните планети с особено силни телескопи. Сега ги виждаме с невъоръжено око. Нашите уреди и инструменти определят точно движението им. По големина те не са еднакви, също така не са отдалечени на еднакво разстояние от Красавица. Зейра дава живот на седем големи планети, а Красавица пътува из вселената с кортеж от девет студени небесни тела. Вчера наблюдавахме четирите. Днес забелязахме още три. Кой пръв от нас ще открие останалите? Говорим само за това. Всички сме долепили чела до илюминаторите и напрегнато се взираме...

Нашите тръби твърде много приближават небесните тела до звездолета. Радваме се на прелестни картини. Около най-голямата планета обикалят дванадесет спътника. Нейният по-малък съсед се движи с девет. Може би ще кацнем на тази планета.

Астрономите, биолозите и физиците ще решат този въпрос.

ДЕН ДЕВЕТНАДЕСЕТИ

Най-младият член на нашия екипаж — астрономът Елер, има щастие. Той откри с просто око последните две планети.

Е, да! Астрономите имат опит и знаят къде и как да търсят небесните тела.

ДЕН ДВАДЕСЕТИ

Решено: планетата с дванадесетте спътника е неподходяща за живот. Уредите измериха невероятен студ. Тя е покрита с лед. Направихме точни измервания и на останалите планети. Вече сме сигурни, че условия за поява на растения и животни, подобни на мионските, не съществуват на петте най-далечни планети от Красавица. Те са мъртви, там е вечен лед, студ и прониква слаба светлина. На шестата планета може би се е зародил някакъв живот, защото условията не са така сурови, а съществува и атмосфера, макар и разрежена. Но едва ли има висши разумни същества. Най-близката планета до Красавица е обърната към нея с едната си страна и се нагрива невероятно много. Другата ѝ страна е във вечен мрак и студ. И втората планета е твърде гореща, понеже получава от Красавица много топлина и светлина, тъй като се върти бавно и силно се нагрива. Заобиколена е с водни пари и газове, в които не може да се зароди по-висш живот.

Третата планета ни интересува много. Всички сме развълнувани. Стоим при апаратите и искаме да узнаем повече за тази светла, синкавозелена планета. По всичко личи, че на нея има живот, и то богат и твърде развит. Не е ли тази планета сестра на Мион? Условията там са поразително сходни с нашата родна планета, макар тя да е по-малка от непознатата. Милей е уверен, че планетата е населена с разумни същества. Всички учени на звездолета поддържат мнението му.

Тази заран открихме един чудно красив спътник на планетата. На екрана го виждаме съвсем ясно.

— През нощта той свети на разумните същества като фенер — каза Милей. — Разумните същества нямат нужда да си строят изкуствени светещи спътници като нас!

— Да, може би е така.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ВТОРИ

Планетата блести все по-ярко. Всички я наблюдаваме с възхищение. Апаратите показват присъствието на достатъчно количество кислород. Решено е най-напред да кацнем на тази планета. Милей изпрати радиograma до Великия съвет на Мион за нашето решение.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ТРЕТИ

Прелетяхме край звездата Красавица. Сега тя се вижда като най-яркото небесно тяло по целия небосклон. Оттук, на двеста милиона километра от нея, тя сияе синкавозелена, а другите звезди са нищожно малки. Едва намираме Зейра, мъничка като зрънце, разпиляно между милионите други звезди.

Срещнахме много астероиди. Мощен сноп светлина от кварцови генератори струеше на стотици километри от „Мирна вселена“ и винаги ги отклоняваше. Ние пътуваме без страх да се сблъскаме.

От няколко седмици звездолетът непрекъснато намалява скоростта си.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТИ

Минахме съвсем близо край четвъртата планета от системата на Красавица. Тя зае голяма част от небето и дълго време блестя с червено сияние. Доста се колебахме дали да кацнем на нея, защото и тя ни привличаше със своята красота и вероятността там да има по-висш живот. Милей реши въпроса: най-привлекателна е третата планета. Сравнително бавно, с около десет хиляди километра в секунда, отправихме „Мирна вселена“ към нея. За малко повече от час се приближихме на няколкостотин хиляди километра. Обиколихме я няколко пъти, а уредите ни отбелязаха всичко, което ни интересуваше.

На планетата има в големи количества вода; минерали, подобни на тия от Мион; атмосфера, която съдържа азот, въглерод, кислород, водород и някои други газове в незначително количество; покрита е с огромни площи растителност.

Няма съмнение, на нея ще се чувствуваме като у дома си, макар че полюсите са покрити с лед и там е много студено. В замяна на това около екватора е горещо. Пространствата между екватора и полюсите предлагат чудесни условия за живот.

Милей предложи да кацнем най-напред някъде около екватора, върху ненаселена планина, за да не изплашим обитателите на планетата. При това нашите мощни двигатели ще подпалят всичко около мястото на кацането и ще наситят въздуха със смъртоносни лъчи. А не желаем да направим зло нито на разумните същества, нито на по-нисшите животни, нито дори на растенията. Също така трябва да

държим сметка за излитането. Ненаселената местност ни осигурява леко и спокойно излитане, без страх да опустошим селища и посеви.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ПЕТИ

Колко е необикновено всичко това! Планетата е населена с разумни същества. Ние видяхме с далекогледни много градове. По моретата плуват ладии. Живи същества се движат из повърхността на планетата. Забелязахме високи постройки, зидани от ръцете на разумни същества.

Все пак е неразумно да кацнем неочаквано.

Милей каза, че трябва да застанем известно време неподвижно над планетата, недалеч от нейния красив спътник, който е мъртъв, неравен, скалист, някъде с полета и невисоки планини. Уредите ни ще анализират точно атмосферата и ще узнаем подробности за животните, растенията, климатичните промени, както и другите особености на планетата.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ШЕСТИ

Призори звездолетът кацна на планетата. Кацна сред дим и огън на една гола и пуста планина с остри зъбери и дълбоки сухи долини. Изчезна мракът. Появи се прелестно синьо небе. На него ослепително блести Красавица. Дишаме сравнително леко топъл въздух, но най-добре се чувствуваме в скафандри, където дишаме въздуха на Мион и налягането понасяме най-добре.

Струва ни се, че вече не сме самотни. Усетихме полъха на вятър. Чухме песни на птици. Така чудна и светла е тази планета...

Милей и Мей сложиха скафандри, надянаха на раменете си летателните апарати, които донякъде напомняха птичи криле, и заминаха да огледат околността. Те се върнаха късно, когато Красавица клонеше да се скрие далече зад пустинята. Казаха, че на около два часа път по въздуха са открили малки селища с порутени колиби, както и два големи и оживени града с каменни къщи. Жителите им били странно дребни същества. Приличали много на мионите. Облечени били в надиплени дрехи или пък се движели почти голи. Милей и Мей не забелязали разумните същества да са обезпокоени от нашето

идване. Изглежда, че не са забелязали звездолета. Това е добре, защото не желаем да плашим бедното население.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ОСМИ

Вече два дни проучваме планината. Тя е дива и пуста. Не срещнахме разумни същества. Но видяхме интересни животни и птици, подобни на мионските. Ниско в планината, край два буйни потока, забелязахме богата растителност от треви, цветя и дървета. Откъснахме зрели жълти плодове. Те са дребни, а вътре сочни, с бели семенца. Опитахме ги. Имат кисел, но приятен вкус. Други плодове са по-едри, овални, леко обагрени с червеникав цвят. Те са по-сочни и много вкусни. Хубави плодове. Предполагаме, че се срещат и други видове.

Геолозите обикалят между канарите с чукчета и събират минерали и руди. В лабораториите на звездолета изследват състава им. Поразително! На Мион имаме същите минерали и руди!

ДЕН ТРИДЕСЕТИ

Тази заран Милей и Мей пак излетяха да огледат още веднъж околността и да установят връзка, ако им се удаде, с местните жители. Те не се върнаха вечерта, но по радиото съобщиха, да не се безпокоим. Денят на планетата е кратък, а искат да опознаят колкото се може повече от нейните тайни. Красавица пак се появи. Любувахме се на прелестния изгрев, когато светлината бавно пропъждаше мрака, а небето променяше цвета си от леко оранжево, до жълто и яркочервено, което постепенно избледня и се преля със синьо-сивия небесен купол.

Най-после Милей и Мей се прибраха. Ето техния любопитен разказ:

Летяхме високо над планината. Глухота и пустота. Само камъни, дървета, храсти, а по-надолу треви и цветя, каквито могат да се намерят и на Мион, но са по-дребни, анемични. Далече пустинята се губеше зад хоризонта. По нея видяхме дълги пълзящи животни. Имаше и четирикраки с рунтави гриви, както и по-дребни, много

красиви, с дълги крака. Беше горещо. Красавица безмилостно нажежаваше пясъците. Растителността е оскъдна. Виждат се само тук-таме горички от малки дървета и храсти. Някъде се срещат по-високи растения с дълги листа, които образуват на върха си нещо като чадър.

Полетяхме към двата града. Постепенно пясъците изчезнаха, появи се обилна растителност. Ето и градовете — големи, с високи каменни здания, паркове. Бяха обградени с дебели стени, над тях кули, където пазеха войници, въоръжени с лъкове и копия. Наблюдавахме отдалеч, кацнали на хълм, защото ако се приближим с летателните апарати, хората може би ще ни помислят за магьосници. Но трябваше да опознаем по-отблизо градовете. Затова полетяхме към една горичка и скрихме в храстите летателните апарати. Макар и да бяхме облечени в сребристи облекла, каквито не носят тукашните хора, и изглеждахме много по-едри от местните жители, тръгнахме към градските стени. Беше вечер, падаше здрач. Избрахме това време, за да не правим впечатление. Отдалеч видяхме, че вратите са затворени. Пред тях пазеха войници. Може би беше по-добре да наденем летателните апарати и да прелетим над стените, но можеха да ни видят и дори да стрелят срещу нас. Какво да правим?

Отвън стените бяха разположени хиляди малки хижи и колиби от кал и слама. Изглежда, не им позволяваха да живеят в оживения град, към който се бяхме отправили. Хората бързаха да се приберат в хижите си. И ние се упътихме към една от тях. Тя беше просторна, по-висока и изградена от камък. Посрещна ни брадат мъж, облечен в широка бяла дреха от коноп. Той ни се поклони, коленичи, опря челото си до нозете ни, после вдигна ръце и започна да ни говори нещо с особен глас. Стояхме в недоумение. Човекът удари гърдите си и извика:

— Лот! Лот!

Той упорито сочеше към небето, простря ръката си към горичката, където бяхме кацнали и скрихме летателните апарати, и със знаци ни даде да разберем, че е

видял нашето идване. Вероятно ни взе за пратеници на небето.

Влязохме в колибата му приведени. Посрещна ни жена му — дребна и доста мръсна, с невчесани коси. Появиха се и две красиви момичета, дъщери на Лот. Поляха ни вода да си измием нозете. Поднесоха пита от пшеничено брашно, както и печено месо, което по вкус много прилича на месо от мионско агне.

Милей надяна на главата си всезапомнящия апарат. Със знаци помолихме Лот да казва думите, с които наричаха предметите. Лот изговаряше, а Милей лесно запомняше всяка дума. Правехме и разни движения. Лот изговаряше думи, които обясняваха нашите движения. Скоро Милей започна да свързва по някое изречение. Макар и трудно, той заговори с Лот. Тези мили и гостоприемни същества много ни се чудеха, стояха смирено и гледаха да ни угодят във всичко. Лот обясни на своя език, че сме били пратеници на някакъв техен бог, който живеел на небето. Ние му казахме, че това не е вярно. На небето няма никакъв бог.

— А откъде дойдохте? — попита Лот.

— От една далечна земя.

Лот посочи с пръст нагоре и каза:

— Оттам?

— Да!

— Зная — каза той. — Вие сте ангели божии.

Беше забавно и смешно. Но не можехме да разубедим наивния човечец. Той ни покани да си починем в неговия дом. Съгласихме се. Продължихме нашия разговор, но навън чухме силна врява. Хора крещяха заплашително. Лот излезе. Виковете ечаха по-нетърпеливи, по-нервни. Видяхме, че жената много се уплаши. Попитахме я какво има.

— Те са дошли за вас — каза тя.

Тогавя Милей се приближи към вратата и се послуша.

— Къде са мъжете, които дойдоха при тебе? — питаха гневни гласове. — Изведи ги!

— Не! — отвърна Лот. — Не мога!

— Изведи ги, те са зли духове! — обаждаха се други.
— Двама войници ги видели, че летят като птиците. Те са магьосници! Дай ни ги! Ще ги убием!

Лот имаше силен гърлен глас и той се чуваше ясно в цялата хижа.

— Не! Те са мои добри гости. Не мога да ги предам!
— викаше той. — Те са пратеници! Вървете си с мир и не правете толкова безчестие, защото ще разсърдите моя бог! Дватама странници не са сторили никому лошо!

Тълпата ревеше заплашително:

— Доведи ни ги! Доведи ни ги!

— Имам две дъщери — отвърна Лот. — Тях ще ви изведе, правете с тях, каквото искате. Само на тези мъже не позволявам да се случи нищо лошо, понеже те са под моя покрив и са мои гости!

Един писклив глас извика:

— Махни се от пътя ни! Ще убием и тебе! Махни се! Милей отвори вратата, издърпа Лот в колибата и сам застана на прага едър, строен, мълчалив. Човеците — млади и стари, въоръжени с копия, ножове и мечове, утихнаха. Но това беше само за миг. Те се втурнаха напред и пак закрепяха:

— Смърт! Смърт!

Милей спокойно извади от джоба си уреда, който изпуска ослепяващи лъчи, и го насочи към разгневените земни жители. Всички почнаха да пипат очите си, разтваряха ги широко и викаха:

— Ослепяхме! Порази ни този магьосник! —
Крещяха и плачеха, защото наистина в продължение на един земен ден те нямаше да виждат нищо. Това така ги уплаши, че всички се разбягаха.

Милей влезе в колибата. Беше мрачен. Лот каза:

— Лоши са нашите човеци! Живеят само в разврат и разкош и не са познали истинския бог! За тях работят роби. Който не им се подчинява, убиват го, както убиват добитъка!

Ние попитахме:

— Много ли страдат бедните и робите от господарите?

— Много. Неизброими богатства са събрани в тези градове. Изработили са ги робите и бедните. Ето и вас искаха да убият, а вие сте добри ангели, вестители на моя бог!

— Почакай — казахме ние.

Настроихме радиоапарата, който носехме, и се свързахме с другарите си от звездолета. Милей каза, че такива зли и несправедливи хора не заслужават да живеят под небето. Освен това те са потънали в пороци, разврат и потискат себеподобните си...

Решението беше взето веднага.

Казахме на Лот да повика всички свои близки, да вземе добитъка си, покъщнината, продуктите си, с една дума онова, което му е необходимо, и да се махне, защото може би тези два града на злини и на престъпления ще пострадат.

— Защо? — попита Лот.

— Защото ние сме дошли с една голяма летяща машина и ще си заминем, а когато тя отлита, изгаря всичко наоколо и убива живите същества. Нека Другите загинат, те са зли и развратни, но ти си добър и гостоприемен. Искаме да те спасим.

Лот отиде да намери тези мъже, които щяха да станат негови зетьове. Той се върна и каза, че не му вярват, а мислят, че се шегува.

Сутринта се събудихме рано. Лот, жена му и двете му дъщери още спяха. Ние казахме:

— Ставайте и бързайте! Време е!

Лот не желаше да напусне града. Изглежда, че той не вярваше като зетьовете си в нашата сила. Ние настояхме. Той отказа. Тогава донесохме летателните си апарати, надянахме ги около раменете си, взехме в прегръдките си Лот, жена му и дъщерите му и отлетяхме далеч от града. Кацнахме и казахме:

— Спасявайте се! Не поглеждайте назад към града, за да не загинете. Не се спирайте нийде в тази околност, тя е обречена на смърт. Спасявайте се в планината!

— Планината е далеч — каза Лот. — Докато стигнем, може би ще загинем. По-добре е да се подслоним в Сигор, онзи малък град, който се белее в подножието на планината.

— Добре — съгласихме се ние. — Иди там! Този град ние няма да съсипем. Бързай да стигнеш, защото тогава ще съсипем тези градове на беззаконие, разврат и злини...

Призори Мей и Милей се върнаха огорчени и възмутени от лошия прием на градските жители и от заплахите им, че ще ги убият.

— Ще пуснем двигателите с цялата си мощ — каза Милей. — Нека загинат тези селища на неправди и престъпления. Искаха да ни убият, ние ще им отвърнем със същата мярка!

Звездолетът излетя със страшен гръм, пламъци и дим. Уредите отбелязваха, че земята се е разтърсила на едно значително пространство. По екраните на нашите приематели видяхме гъсти облаци от пепел, огън и дим. Събаряха се къщи и горяха като факли. Жителите загиваха под разрушенията или изгаряха от атомните излъчвания...

Много е тъжно всичко това. Но злите човешки същества го заслужиха!

ГОДИНА ТРЕТА, ДЕН СТО ТРИДЕСЕТ И ВТОРИ

Трите планети, които след това посетихме, не приличаха на Земята. Едната беше доста хладна дори за нас, имаше рядък въздух, срещаха се останки от някогашен богат и цветущ живот. Сега беше пуста, само силни ветрове фучаха и вдигаха облаци прах от изсъхналата червеникава земя. Нашите археолози, биолози, химици и геолози с помощта на апарати установиха, че тази планета е жертва на атомен взрив.

Отидохме и на най-голямата от всички планети, които обикалят около звездата Красавица. Тя има дванадесет спътника и ние кацнахме на два от тях. И те бяха покрити с ледени планини, както самата планета. Само лед. Вечен лед и студ. Красавица оттук се виждаше като едра звезда, която не беше в състояние да стопли планетата и да разсее напълно мрака. Винаги беше полуздрач, а нощите бяха страшни и тъмни, без светлинка.

Третата планета, която посетихме, имаше около екватора си пръстен от по-едри и по-дребни остатъци от разрушена планета. Това бяха късове от минерали и руди. Нашият звездолет, разбира се, отстраняваше автоматично от пътя си посредством магнитна защита всяко твърдо тяло... И тук бе лед и студ.

Пак на път. Летяхме много месеци из космоса да дирим други планети. Напразно. Звездите бяха така отдалечени, че ни трябваша години, за да кацнем на най-близката планета от друга звездна система. Бяхме така самотни в тези наши пътешествия! Земята, както Лот наричаше своята родна планета, ни привличаше. Често прожектирахме филми с изгледи от нея. И копнежът да се върнем там все по-непреодолимо ни вълнуваше. Макар и оскърбени от лошото гостоприемство и заплахата да бъдем убити, решихме още веднъж да кацнем на Земята, за да завършим нашите проучвания. Най-после там има и добри хора като Лот.

Отправихме звездолета към нея.

Ето я! Тя засия под нас със своите морета, планини, снежни полюси, реки, градове, пустини, зелени равнини. Беше обвита със синкавозелено кълбо. Това бе нейната атмосфера.

Двигателите работят на малки обороти, но достатъчно мощно, за да задържат звездолета. Той плавно слиза към осветената повърхност на планетата. Вече сме избрали пуста планина, където ще кацнем... На изток се появява с ослепителен блясък Красавица. От повърхността и се издигат огнени езици. Те бавно падат обратно. Далече

на запад Земята се губи в мрак. Но лъчите на Красавица го пропъждат. Те блестят най-напред по върховете на планините, проникват все по на запад и откриват нови планини, равнини, морета...

Избрахме време, когато Красавица е скрита далеч на изток. Нейните лъчи сияят високо в атмосферата, която свети синкавозелено, под нея плахо надникват очертанията на Земята. Бавно кацнахме на непознатата планина, обрасла с гори и треви. По-високо стърчаха чукари, скали, зъбери. Надолу тичаха тънки сребристи потоци. Далече на север сияеше голямо море. На юг и запад — друго море с червеникав цвят, тясно и дълго. Вляво, зад пясъците, сред зелена плодородна низина, широка река бавно влачеше сивите си води. Край нея забелязахме градове, обработени земи и малки бедни селища...

ДЕН СТО ТРИДЕСЕТ И ТРЕТИ

Милей пак облече сребристия костюм, надяна прозрачния си скафандър, закрепил на раменете си летящия апарат и излезе да огледа околността.

Той се върна след час. Беше прегърнал през кръста един земен човек — млад, здрав, с къса черна брада. Милей разказа, че кацнал до един храст и видял човека. Той бил овчар, наблизил пасели овцете му. Като забелязал Милей, човекът паднал в краката му и започнал да се кланя. Понеже Милей знаеше езика на земните хора, попитал го иска ли да дойде с него. Чернобрадия се съгласил.

Попитахме Чернобрадия какви са хората тук — добри или лоши, как живеят. Той каза, че не знае, защото е чужденец. Дошъл от далечна земя, която се простирала около голяма река с плодородна долина. Там народът на Чернобрадия бил поробен от един жесток и мощен фараон, който казвал, че бил син на Слънцето — така Чернобрадия нарече Красавица.

ДЕН СТО ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТИ

Чернобрадия дълго и трогателно ни разказва за страданията на своя поробен народ. Милей събра целия екипаж на звездолета. Решихме да помогнем на нещастниците, като ги освободим от игото на фараона, тъй като такива неправди не можем да понасяме...

ДЕН СТО И ЧЕТИРИДЕСЕТИ

Петима миони, начело с Милей и Чернобрадия, заминахме с малкия самолет към земята на всевластния фараон. Летяхме не много високо. С далекогледни наблюдавахме какво има под нас. Жълта земя, осеяна с пясъци, голи хълмове, рядка растителност, скали. Нима навсякъде планетата е така бедна, суха и неплодородна?

Но, ето, в далечината се появи зелено петно. То растеше, идеше бързо към нас и зае целия хоризонт. Сега с нашите апарати виждахме просторна долина, сред която тече огромна река. Долина с гори, плодородни полета, буйна растителност. Някъде огромни пространства бяха залени с вода, в която газеха полуголи хора.

Чернобрадия обясни, че почти всички те са роби и работят от сутрин до късна вечер за фараона, жреците и техните приближени. Робите обработват коноп и памук, тъкат платове, правят глинени съдове, коват разни предмети и украшения от злато за господарите, строят разкошни дворци за фараоните, както и храмове.

Гледахме как хората бягат или лягат на земята и издигат ръце, щом самолетът се появяваше над тях. Изглежда, че нашата машина им правеше необикновено впечатление. Може би те ни смятаха за някакви богове.

Сред пясъците забелязахме огромни постройките със заострени върхове, както и гигантски глави на човеци, изработени от камък, или пък постройките с дебели колони и великолепни здания. Всичко това беше в пълен контраст с бедността на жителите, които населяваха тази земя. Чернобрадия каза, че постройките са гробници на всевластните господари, а в зданията живеят

приближените на фараона или пък са посветени на боговете им.

Летяхме по-нататък. Видяхме бедни колиби от кал и тръстика. Голи деца тичаха по пясъка. Някъде пасяха стада от овце, телета и кози.

— В тези голи и мръсни хижи живее моят народ, а стадата са на господарите — каза Чернобрадия.

Завихме на юг към огромен блестящ град с грамадни постройки. И той бе построен от роби. Странни човеци!

Защо едни земни хора работят, а други им ограбват всичко, което изработват, за да живеят в разкош и излишества? За мионите всичко това е необяснимо.

Привечер кацнахме сред пустинята между голи и пусти канари. Беше тихо. Няколко животни с големи гриви и дълги опашки с топки на края избягаха с рев, когато самолетът забуча над главите им.

ДЕН СТО ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВИ

Милей изпрати Чернобрадия при фараона с поръка да освободи робите, за да се заселят в друга земя.

— Обясни му, че могъщите небесни хора искат това, защото са справедливи и не могат да търпят неправди.

Чернобрадия се поколеба, изглежда, не вярваше фараонът да го послуша, но все пак замина.

ДЕН СТО ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМИ

Чернобрадия пристигна тази вечер уморен, прашен и жаден. Той разказа, че отишъл в двореца на фараона. Дворецът бил огромен и богат, много висок, целият изграден от камък, с просторни зали и стаи, а вътре украсен със злато, сребро, кована мед, рисунки, окъпи дървени мебели, тронове и редки платове. Чернобрадия помолил фараона да освободи робите, но той отказал и заповядал да го изгонят.

ДЕН СТО ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМИ

През нощта „Мирна вселена“ се появи над плодородната земя. Тресеше въздуха, изпущаше пламъци и дим. Под звездолета се подемаха вихри, събираха пясъка, дигаха го на огромни тъмни облаци, които с ярост помитаха всичко по пътя си...

Сутринта Милей каза на Чернобрадия:

— Иди пак при фараона и му кажи, че небесните хора направиха това. Нека пусне робите и ако откаже, ще го сполетят по-големи злини.

ДЕН СТО ПЕТДЕСЕТ И ВТОРИ

Чернобрадия се върна уморен и изплашен. Каза, че по хората и по добитъка се явил мор. Телата бързо се покривали с рани, които не се лекуват мас и билки; очите на хора и животни се зачервяват и подуват; лицата се обезобразяват от циреи, някои умирали бързо. На другия ден черни облаци надвиснали над полята; гръмове и светкавици разтърсвали тъмното небе. Град, едър като кокоши яйца, не пощадил нито хора, нито добитък, нито дървета и посеви. Фараонът се изплашил и обещал да пусне робите, ако бурите, градът и болестите престанат.

Ние нагласихме специалните апарати. Скоро облаци изчезнаха. Слънцето пак грейна, а атмосферата се пречисти от заразяващите лъчи.

ДЕН СТО ШЕСТДЕСЕТ И СЕДМИ

Милей изпрати помощника си Мей да лети пред робите и да им сочи пътя. „Мирна вселена“ се вдигна високо. От Земята звездолетът се вижда, съобщи Мей, като сребърен облак, който стои почти неподвижен на изток, а през нощта свети като гигантска звезда поради осветлението от Слънцето.

По радиото Мей ни разказва забавни работи. Робите вярвали, че е изпратен от някакъв бог да им сочи пътя. Наивни хорица!

ДЕН СТО СЕДЕМДЕСЕТ И ПЪРВИ

С далекогледни наблюдаваме интересното шествие. Дълги колони от хора — пеша, възседнали магарета и камили, натоварили покъщнината си на коли с две колела или прегърбени под тежестта на вързопи и глинени съдове, бавно напредват. Край тях хиляди овце, кози, волове, крави, телета. Брадатия върви най-отпред. Мей го е снабдил с джобен радиоприемател и поддържа постоянна връзка с него.

На звездолета не стоим без работа. Продължаваме да проучваме земната атмосфера и изпращаме експедиции в различни посоки, за да се запознаем с минералите, рудите, растенията, животните на тази чудна и благодатна Земя. Вилей и Укел заминаха с малкия реактивен самолет на север. Бихме отпратили и звездолета нататък, но трябва да бдим около робите и да ги отведем към свободен живот, както им обещахме. Може би ще стане нужда да им помагаме в този труден поход през пустинята.

ДЕН СТО СЕДЕМДЕСЕТ И ТРЕТИ

Народът се разположи не лагер недалеч от едно море.

На втория ден забелязахме с далекогледите си една черна колона. Тя се движеше през пустинята. Нагласихме апарата за далечно виждане. На екрана ясно се очерта конница и воини, качени на колесници.

— Ще отида да видя какво значи това — каза Милей.

Той отлетя веднага. Привечер се върна и разказа, че като заминали робите, фараонът и жреците се разкаjali и казали:

— Кой ще работи сега за нас? Кой ще строи дворци, ще обработва земите ни, ще пасе добитъка, ще ни слугува, ще тъче и шие дрехи от лен и ще върши всякаква друга работа?

Те заповядали на войската да настигне робите и да ги върне със сила.

Вечерта Мей тревожно се обади по радиото и каза, че робите са в ужас, плачат и проклинат. Те видели конницата

и колесниците с въоръжените мъже. Втурнали се към Чернобрадия и викали:

— Какво стори ти? Защо ни доведе да умрем в пустинята от ножа на фараоновите войски?

Милей поръча на Мей да успокои робите. Нека те веднага се упътят към морето. Така и стана.

Настъпи нощ. Звездолетът се появи зад гъстата колона от мъже, жени и деца. Войската на фараона почиваше назад в пълен мрак. Проекторите на звездолета осветиха пустинята пред робите чак до морето. Включихме апаратите за изстудяване. На едно пространство, широко няколко километра, въздухът бързо започна да изстива. Студени и топли въздушни маси се раздвижиха. Появи се ураганен вятър. Той духаше към морето (на това място беше най-тясно) и за един час то се покри с пътека от лед, широка около триста, четиристотин метра.

Мей каза на Чернобрадия да води народа и да не се бои.

Всички тръгнаха като по сухо. Вървяха цяла нощ, а заранта войската на фараона наближи. Смаяните войници гледаха робите, които вървяха по морето, но не по водата, а по твърдината от лед, свързващ двата бряга. Тогавя войската с колесниците и конете се втурна след робите. Стигна към средата на морето, а робите излизаха вече на брега. Нагревателните апарати заработиха. Горещ въздух нахлу над морето, появи се топъл вятър. Ледът бързо се топеше. Колелата на колесниците затъваха, конете скачаха уплашени по водата, която вече покриваше леда. И ето той започна да се пука и да пращи. Големи ледени парчета потъваха за едно с колесници, коне и хора. Настана страшен смут, викове, ужас...

След малко вълните пак се гонеха една след друга и само трупове на воители и животни показваха мястото на страшната катастрофа. Мей събщи, че всички роби са много щастливи поради избавлението си.

ДЕН СТО СЕДЕМДЕСЕТ И СЕДМИ

Вече три дни робите вървят все на юг през пустинята. Мей ни уведоми, че има негодувание, защото не се намира вода. На третия ден обаче той излетял и открил извор. Бързо се върнал при робите. Те се зарадвали и с нови сили тръгнали напред. Но щом първите мъже се навели да пият, скочили погнусени. Водата горчала отвратително. Из целия лагер се понесли викове и ропот против Чернобрадия. Милей изпрати химика Леми с бутилки химикали. Леми излял течността в извора. Разбира се, химикалът веднага премахнал горчивия вкус на водата. Народът беше много доволен.

ДЕН СТО И ОСЕМДЕСЕТИ

Нова тревожна вест: робите пак се разбунтували, защото хлябът им се свършил и месо липсвало. „Децата пицят, жените проклинат Чернобрадия, който ги довел да умрат от глад в пустинята. Мъжете роптаят... — съобщи Мей. — Какво да правя?“

Неблагодарни хора! Поръчахме на Мей да каже на робите, че довечера ще имат месо, а утре и хляб.

Отлетяхме със звездолета към една близка планина и е помощта на изкуствен вятър и специални миризми заставихме всички пъдпъдъци и други птици, които можеха да се ядат, да отлетят към пустинята. На гъсти ята те отиваха към стана на робите и падаха омаломощени на пясъка. Хората ги събираха, печеха ги и ядяха. Съобщихме на Мей: „През нощта ще пуснем от звездолета няколко сандъка с мионска кондензирана, храна. Всяка заран народът ще получава ядене.“

ДЕН СТО ОСЕМДЕСЕТ И ВТОРИ

Всичко е наред. Заранта робите събираха малките бели люспести зрънца, смिलाха ги на хромели, варяха ги в котли и замесваха вкусни питки. Мей съобщи, че народът много харесва тази храна, паднала от небето.

ДЕН ДВЕСТА И ПЕТИ

Човек може да пътува с дни през пустинята, без да срещне извор, река или кладенец. Само пясъци, камъни и тук-там бедна растителност. А отгоре пече Слънцето. Робите продължават да страдат за вода, защото пълните им мехове бързо се изчерпват.

Решихме да добиваме вода от въздуха. За няколко часа всичко беше готово. Нашите техници направиха инсталация и я изпратиха с малък самолет към пустинята. Монтирали инсталацията в полите на една пуста планина. Бистрата вода, която започнала да струи между канарите, смаяла хората. Задоволството е огромно.

Народът се разположи на стан в подножието на планината. Наоколо е пустиня. Опънаха шатри, накладоха огньовете, жените се заловиха да перат, понеже имаше извори и край тях растяха много палми.

Съобщихме на Чернобрадия, че ще кацнем на планината, затова никой не бива да излиза от лагера. Нито човек, нито добитък да не броди из пущинаците, защото всеки, който не послуша, ще умре от смъртоносните излъчвания на нашия кораб. Милей заповяда на Чернобрадия хората му да очертаят с камъни мястото, зад което е безопасно да стоят.

ДЕН ДВЕСТА И ШЕСТИ

Сутринта звездолетът бавно се насочи към планината. Въздухът трепереше; гърмежи разтърсваха върхове, канари и долини; светкавици трещяха под нас; огнени пламъци съскаха и гъсти облаци дим обвиваха цялата планина. Звездолетът ревеше, стенеше, гърмеше и издаваше вой като от гигантска тръба. Огромните му стоманени крака докоснаха скалите и той се успокои. Но още дълго време планината бе обвита в дим, тъй като нямаше вятър да го разпръсне.

Надянахме скафандрите. Защитени от смъртоносните лъчи, полетяхме над планината, но не отидохме към лагера на робите, за да не ги изплашим. Върху скалите намерихме двама умрели. Кожата им беше изгоряла, косите им

опадали, мускулите побелели и месата окапваха от костите. Изглежда, от любопитство те скрито са тръгнали към планината, без да слушат нашите предупреждения. Искали са може би да видят как ще слезем, но загинали от атомните излъчвания...

ДЕН ДВЕСТА И ОСМИ

Мей ми събщи любопитни неща. Народът видял отдалеч появата на огнения кораб сред дим и пламъци, чул гръмовете и страшно се изплашил. Но скоро всичко утихнало, само планината все още димяла.

ДЕН ДВЕСТА И СЕДЕМНАДЕСЕТИ

Милей застана пред микрофона. Гласът му, усилен стотици пъти от високоговорител, ечеше със страшна сила над планината. Народът стоеше далеч зад чертата и слушаше.

Най-напред Милей отново предупреди: човек или добитък не бива да приближават планината, защото ще умрат. Понеже той знаеше нрава на земните жители, които са твърдоглави, отмъстителни, все са недоволни и не са лишени от злини и пороци, говори им за техните задължения. Посъветва ги да живеят така, както живееха мионите на тяхната небесна земя. Той каза още, че е глупаво да се почитат разни земни и небесни богове, каквито няма, както и да се правят изображения и кумири, за да им се кланят хората. После ги посъветва да почитат родителите си, да не убиват, да не крадат, да не лъжат, да не клеветят, да не заробват себеподобните, защото робството е гнусно, нечовешко дело и никой няма право да живее от труда на другите. Каза им още да не вършат неправди, да не се големеят, да бъдат справедливи, да не са злобни, да почитат старите хора, да не мамят... Той им говори много, а гласът му ечеше над планината страшен, та скалите се тресяха...

Земните жители трябва да са били поразени от този глас и сме сигурни, че съветите ще им подействуват и няма да ги забравят...

Таомей завъртя едно бутонче и апаратът замлъкна.

Настъпи мълчание. Скрибин и Ана стояха неподвижни, втренчили поглед в тъмния кръг с тънка сребриста решетка, откъдето идеше гласът. Този глас беше така необикновен, така просто и силно разказваше той за събития, станали преди хилядолетия на Земята... Донякъде те бяха познати. Но откъде? Двамата се питаха: възможно ли е всичко това да се е случило именно така?

— Бордовият дневник на звездолета е почти към своя край — каза Таомей. — В последния миг, преди да отлетят към Мион, нашите деди взели със себе си Асур. Това е всичко.

— О! — възкликна Ана. — Земните жители са помислили мионите за богове. Татко, този дневник не ти ли напомня някои библейски легенди?

Скрибин се усмихна. Може би... Допустимо беше библейските легенди да са действително спомени за космонавти, посетили някога Земята!

— Некултурните хора, които са живели доскоро в дебрите на Африка, почитали белите хора като богове — каза Скрибин. — От най-древни времена човечеството си е обяснявало всичко, което не е могло да разбере, с намесата на божествени сили.

— А дали ще може да обнародваме този дневник, като стигнем на Земята? — попита Ана.

Таомей отговори без колебание:

— Разбира се!

ЗАГОВОРЪТ

Когато Вега напусна залата, наистина чувствуваше болки в главата. Това беше от напрежение, от тревога и уплаха. По дяволите тези миони и техният филм заедно с дневника, чието съдържание Ана желаше да узнае! Таомей и мионите бяха спокойни и нищо не им струваше да забавляват Скрибин и дъщеря му със своите чудатости. А „Космос“ стоеше затворен в този проклет звездолет! „Космос“ беше безпомощен, със заглъхнали апарати и уреди, като немощен гигант, поразен от страхотно чудовище. Стареца трябваше да узнае какво се беше случило, да се осведоми къде изчезна „Космос“ и да направи всичко, за да помогне. Как? Вега не знаеше. Но помощниците на Стареца може би ще намерят изход...

Той отиде при пилотите, които от скука играеха карти. Вега натъжен поклати глава и каза:

— Забавлявате се спокойно, а? И не знаете, че мионите възнамеряват скоро да кацнат на Земята.

— Че нека кацнат! — отвърна Робсън. — Ех, каква сензация ще бъде за целия свят!

— Сензация — да! — ядосан промърмори Вега. — И още каква! Особено като се появят Скрибин и момичето.

Робсън се намръщи.

— Хм, вярно! Не съобразих! — Той хвърли с яд една карта. — Тогава?

— Тогава да играем на карти! — със същия тон добави Вега. — Джери!

Радистът скочи на крака и по навик каза:

— Да, мистър!

— Радиопредавателят в какво състояние е?

— Вие знаете, мистър! Отказва да работи!

— Опитайте да го поставите в ред!

— Сега ли?

— Да! Трябва да съобщим на Земята какво е нашето положение и да получим инструкции! Хайде, елате!

Игловидният нос на „Космос“ сочеше право към средата на тавана. Мълчеше мощната летателна машина, затворена между кръгли стени, които ограничаваха простора ѝ. Люкът зееше отворен някъде към върха.

— Некадърници! — промърмори Вега. — Защо не са го затворили? Тези миони може би са шетали из „Космос“.

Джери спокойно вдигна рамене и безгрижно каза:

— Не, мистър, не ми се вярва. Мионите изглеждат честни момчета, дори наивни в своята честност!

Вега търсеше с поглед някаква стълба. Без стълба беше невъзможно да се качат до люка. Но стълба нямаше.

— По дяволите! — изруга той. — А как ще влезем в ракетоплана?

— Оня мион как се казваше... Таомей, нали? Той има една пръчица, дявол знае каква, но тогава с нея ни свали долу. Не помните ли, мистър?

— Помня, дявол го взел, но не ми се иска Таомей да разбере нашите намерения.

— Тогава?

— Тогава, тогава! Ще повикаш друг мион! Може и той да има такъв уред. Хайде, върви! — заповяда Вега.

Радистът излезе и след малко се върна с добродушния астроном Елий, като размахваше смешно ръце и се опитваше да му обясни нещо. Мионът пулеше кръглите си очи и мигаше озадачен. Вега отстрани радиста, лицето му прие възможния най-любезен израз, той посочи към люка, удари се в гърдите и с жестове му даде да разбере, че иска да влезе в ракетоплана.

— Айя, айя! — каза зарадван мионът. Той отиде към стената, отвори малка вратичка, която Вега и Джери не бяха забелязали. Блеснаха няколко бутона. Елий натисна единия. От пода на звездолета нещо засъска като змийче и една малка платформа бавно почна да се издига. На двайсетина сантиметра тя спря. Мионът покани двамата да се качат. Когато стъпиха на нея, тя ги отнесе плавно и застана неподвижно до люка. Джери се наведе, надникна под платформата, но не видя никаква опора.

— Дяволска работа! — рече той.

— Хайде, хайде, не дрънкай! — скара му се Вега.

Двамата влязоха в „Космос“.

Всичко беше на мястото си. Уредите в пилотската кабина изглеждаха непипани. Чисто, подредено, както бяха го оставили. Джери надяна на ушите си слушалките, включи щепсели, завъртя разни ключове, натисна бутони. Скалите светнаха със зелени светлини, затрептяха стрелки.

— Е? — попита Вега, като се навеждаше да чуе. — Обаждат ли се от Земята?

— Не, мистър, никакви сигнали!

— Проклятие!

— Но и шумовете са изчезнали. По-рано се чуваше адски пукот, боботене, съскане, працене. Изглежда, че предавателят и приемателят са в ред, а не действуват!

— Опитайте пак, драги!

Слушалките мълчаха. Джери проверяваше апарата и правеше усилие да изтръгне поне звук от него. Напрасно. Като не успя, облегна се на коженото кресло и разпери безпомощно ръце.

— Пълно мълчание, мистър — каза унило той.

— Е, Гардън. Според вас какво се е случило?

Джери не бързаше да отговори. Пък и нямаше какво да каже, защото нищо не разбираше. Все пак отвори някакви капачки на апаратите, дълго ги чопли, проверява проводници, най-после каза:

— Знаете ли какво мисля?

— Та говорете, за бога!

— Всичко е в радиовълните!

— Как така?

— Изглежда, че те не могат да проникнат зад обвивката на звездолета.

— Не ви разбирам!

— Просто стените не ги пропускат да излязат навън. Ако отворим люка на този хангар...

— Хм, люка! Там е работата! Най-напред ще излети въздухът, в случай че не вземем никакви мерки. Но какви? Не знаем! И, второ, отворим ли го, бихме могли да избягаме... ако имаме достатъчно

гориво! Да, трябва да поговорим с Робсън и Джеймс! Как мислиш ти, Джери? Добре ли сме с горивото?

— Не зная, мистър!

— Е, ще видим. А сега опитайте пак да повикате Земята!

— Изключено е, мистър.

— Хм! Мръсотия! — изръмжа Вега все така намръщен. — Трябва да намерим изход от това положение! Хайде!

Те тръгнаха към люка и стъпиха на платформата. Елий натисна бутона на стената и платформата плавно се спусна към пода...

Вега лежеше на широкото и дълго легло. Беше сам. Тишина. Миришеше на акация. Приятно беше да заспиш, но той се въртеше, пъшкаше, понякога се унасяше в тревожни мисли. Свършено! Беше безпомощен, далече от Земята, изхвърлен в космоса като загиваща медуза, която не чувства тялото си във водата и няма сили да протяга волно гъвкавите си пипала...

Нима наистина мионите ще го принудят да се върне на Земята? С какво право? Те изобщо нямаха никакво основание да го отклоняват от пътя му. Те извършиха пиратски акт, а, изглежда, не съзнаваха това! Не! Скрибин и Ана не биваше да се върнат на Земята.

Проклети миони!

Беше в ръцете им. Какво да прави?

Вега изпъшка. И още дълги часове той мисли как да излезе от опасното положение. Най-последно задряма. Скоро бледа светлина започна да прониква от стените на стаята също така, както зората пробуждаше земята. Вега отиде в банята, изкъпа се, разтри тялото си с кърпа. Тъкмо се обличаше, когато през кръглия илюминатор забеляза сребристото тяло на ракета с остър нос. Вега долепи чело до стъклото. Същата ракета ги довлече тук. Той не успя да я разгледа по-добре, защото тя прелетя светкавично и потъна в мрака като захвърлено блестящо камъче.

Какво означаваше това?

Вега бързо се облече. Беше рано, може би всички още спяха. Денят настъпваше бавно, с полусенки и познатата сутрешна хладина. Вега премина коридора и натисна белия бутон на една врата. Чу се мелодичен звън, като че ли се изтръгна звук от пиано. Отвътре гласът на Таомей каза нещо. Вега отвърна:

— Аз съм, Вега!

Вратата сама се отвори.

Мионът току-що беше се облякъл и седеше до масата си пред някаква книга.

— Извинете — каза бързо Вега. — Видях вашата ракета, която замина. Какво се е случило?

— Няма нищо за безпокойство, приятелю! Седнете! — Таомей подаде стол и продължи: — Изпратихме я да обиколи няколко пъти Земята!

— С каква задача?

— Още веднъж искаме да изследваме земната атмосфера. Ще я фотографираме пак. Зейбо и Тойзи ще се запознаят с района, където възнамеряваме да кацнем!

— А кой е този район, ако мога да зная?

— Степите край Каспийско море?

Вега потръпна и се намръщи.

— Защо именно там?

— Инженер Скрибин препоръча. Не е ли удобно? Имате ли друго предложение? — попита бързо Таомей.

Вега едва се владееше.

— Аз съм гражданин на Съединените държави от Западното полукълбо — каза той. — И за мен ще бъде особена чест да приземите звездолета някъде в равнините край великата река Мисисипи. Но вие имате свобода на избор. Аз обаче не мога да разбера защо ни задържате тук и възнамерявате да ни отведете обратно на Земята!

Таомей поруменя като малко дете, което се срамува от извършена неволно пакост. Той за пръв път сведе поглед. Беше му неловко.

— Ние не ви задържаме — каза той.

Вега си отдъхна. Работите се нареждаха много добре. Той попита:

— Можем ли да си заминем?

— Но да. Винаги, когато пожелаете. Аз мислех, че ви е приятна нашата среща, макар и малко странна...

— Да, да, много ни беше приятно! Но ние имахме друг маршрут!

— Отивахте на Луната?

— Именно.

— Може да излетите всеки миг.

— Благодаря ви — каза успокоен Вега. — Необходимо е обаче най-напред да се свържем със Земята чрез нашия радиопредавател, но той не работи. Не можем да повикаме нито Земята, нито Луната и нашите хора се безпокоят, разбирате, нали?

— Ах, трябваше да ви предупредим — каза бързо Таомей. — Вашият „Космос“ е изолиран, той не е свързан с антени извън корпуса на звездолета и затова радиовръзката е прекъсната. Трябва да изведем антена от хангара...

— През люка?

— Да.

— И ще можем да отлетим?

— Разбира се.

Вега стисна ръката на Таомей.

— Именно така ще направим. Трябва да предупредя моите хора, за да се приготвят. Ще се свържем със Земята и ще излетим. Отивам при моите приятели.

И той забърза към кабините им радостен, че първата трудност е минала леко. Оставаше да обсъдят как ще заставят Скрибин и Ана да пътуват с тях.

В светлата прохладна кабина се бяха събрали всички. Вега седеше на висок стол. Краката му висяха две педи от пода, а облегалката стърчеше над главата му. Замислен беше, липсваше предишната му важност и самоувереност.

Робсън беше седнал в края на леглото, а краката си бе протегнал върху седалката на стола. Мълчеше и дъвчеше дъвка. Джеймс енергично завъртваше и отвъртваше около големия си пръст лъскаво синджирче, а радистът Джери беше подложил дълга възглавница под главата си и мислеше с притворени очи.

— Е, шефе, ще мълчим ли още? — реши се да попита Джеймс. — Защо ни събра?

— Да — каза Вега загрижен. — Да, да! Момчета, работата е объркана!

Джери отвори очи, но не помръдна.

— Какво има, мистър?

— Изправени сме пред катастрофа, господа!

Челюстта на Робсън престана да се движи. Малките му очи неспокойно премигнаха.

— Каква катастрофа? Какво се е случило?

— Мионите скоро ще кацнат на Земята, може би още днес, след няколко часа. Ще кацнат в района на Каспийско море.

И тримата се раздвижиха. Отегчението, което ги владееше на звездолета, изчезна. Съзнаваха какво можеше да се случи. Джери седна на леглото и навъсен, промърмори:

— Това е работа на Скрибин! Той ни прави тези номера!

Робсън изплю дъвката в шепата си и мрачно изръмжа:

— По дяволите! Цял свят ще узнае историята с инженера и тогава сме загубени... просто сами попадаме в устата на вълка. Не, господо! — щракна той с пръсти. — Налага се веднага да изчезнем оттук! Незабавно!

— Как да изчезнем? — попита наивно Джеймс.

— Единственият шанс ни предлага нашата ракета! Мионите нямат право да ни задържат! На какво прилича това най-сетне?

Възмущението беше общо. Прекалено дълго време се чувствуваха като пленници и трябваше да действуват. Вега беше спокоен — той не се тревожеше по този въпрос.

— Чакайте, господо, без паника — поде той. — Говорих с Таомей.

— Е?

— Можем да си заминем!

Робсън, Джери и Джеймс си отдъхнаха.

— Мистър, тогава работата е наред — каза Джери. — Не разбирам защо трябваше да ни плашите отначало! Кажете на този... Таомей ли беше? Да изкарат „Космос“ от хангара, да запалим двигателите и...

— Въпросът е за Скрибин и дъщеря му — прекъсна го Вега. — Те искат да заминат обратно към Земята с мионите. Искат да се появят неочаквано живи и здрави и, разбира се, да разкрият цялата история. И тогава край, катастрофа за всички ни! Разбирате ли, господо?

Оживлението между тримата притихна. Те съзнаха действителното положение. Скрибин им пречеше. Скрибин можеше да ги изобличи.

— По дяволите! — измърмори Робсън. — Мионите знаят ли всичко около тая история?

— Не! Скрибин мълчи. Той е малко фантаст и може би не желае да изложи земните хора. Ако обаче употребим насилие спрямо него и момичето, убеден съм, че всичко ще разкрие. Тогава мионите ще откажат да отлетим. И какво се получава? Обявяват ни за пленници и един прекрасен ден ни хващат за яките и ни предават в ръцете на Държавна сигурност от социалистическия лагер! Тогава — край!

Вега беше прав. Тъкмо такава съдба можеше да ги постигне, ако останат на звездолета и особено ако кацнат някъде към Каспийско море. Какво да се прави? Робсън, Джери и Джеймс бяха неприятно изненадани от логиката на Вега. Трябваше да се действа, но как? Какво замисля Вега?

Те сезираха в неговото непроницаемо лице. Надяваха се; че той е намислил нещо, той има предложение, бе видял изход. И чакаха. Но Вега не бързаше, Вега обмисляше с премрежени очи. Така мина известно време. Най-после Джери се обади.

— Е, мистър?

Вега се усмихна. Беше пак самоуверен и решителен.

— Господа! — тържествено каза той. — Налага се инженерът и дъщеря му да дойдат с нас!

— Добре де, чудесно, ами ако откажат? Разбира се, ще откажат! — каза Джеймс.

— Ще ги заставим, драги! Нямаме друг изход!

— Тоест — поде Робсън, — ако добре съм разбрал, още веднъж трябва да ги отвлечем!

— Тъкмо така!

— Но те ще направят такъв скандал, мистър...

— Ако не употребим хитрост, ще го направят като нищо и всичко ще се осуети. Този път трябва да действваме много предпазливо.

— Как? — попита Джери.

— Ще бутнем под носовете на двамата да вдъхнат упойващ газ, от него имаме достатъчно количество. Само две-три вдишвания и те ще паднат като трупове. После ще ги пренесем незабелязано на „Космос“ и ще отлетим.

Робсън високо се изсмя.

— Какво ви стана? — попита Вега.

— Мислех ви за по-хитър, мистър! — с ирония забеляза той.

— Как тъй?

— Въобразявате си, че господинът и дъщеря му ще поднесат носовете си под вашия упойващ газ! Глупости! Те изобщо не желаят да видят никого от нас! Няма ли някакво по-свястно предложение?

Вега не отговори. Намръщи се и стана зъл и недостъпен. Замълчаха и другите.

— Е? Тогава аз да кажа! — добави самодоволно пилотът. — Браун ще свърши тази работа!

Вега почервения от гняв.

— Този мръсник? Робсън, вие сте луд! Та той е с тях!

— Именно това улеснява работата.

— Глупости! Аз щях да му счупя врата, ако не бяха се появили тези миони!

— Оставете това за после, мистър. Сега той ни трябва, пред него ще играем ролята на наивници, които са му простили. С вашия упойващ газ нищо няма да излезе. Потребно ни е друго средство за приспиване, например течност или прахообразно вещество имате ли?

— Ще се намери — каза Вега.

— Отлично. Трябва да се сипе в храната на ония. Браун ще я поднесе, те ще ядат от нея. Това е всичко.

Джери прецени плана за добър. С него се съгласи и Джеймс.

— Ако онзи тип не беше предател, лесно щяхме да наредим работата — каза Вега. — Но той няма да ни съдействува. Тогава?

— Оставете тази работа на мене, мистър — поклони се Робсън.

— Добре, няма да забравя услугата ти, драги Робсън!

Браун лежеше в кабината сам както винаги. Заговорниците не го търсеха от деня, когато се опита така злополучно да съобщи на Земята за отвлечения Скрибин. Само веднъж Вега го предупреди рязко да държи езика зад зъбите си, защото... Вега красноречиво извади револвер от джоба си и го допря до сърцето на Браун.

Браун реши да мълчи и да чака. Той не каза нищо на Скрибин и Ана за опита си да им помогне, защото се срамуваше от неуспеха си. Стигаше му, че беше много често при двамата, особено сутрин, обед и вечер, когато им сервираше. И сега пак погледна часовника си. Имаше половин час, докато отнесе закуската. Ще види Ана, ще разменят няколко думи... Приятно му беше да мисли за това. Нямахше вид на

болен. Лицето му изглеждаше румено, здраво, дори понапълня. Той сам беше удивен от чудесното си изцеление, което започна същия ден, когато Ана го отведе при Мейзо и той го облъчи с вълшебните лъчи. Браун чувствуваше как му олеква и силите му се възвръщат. Видя тумора, който под въздействието на лъчите се топеше, като че ли беше бучка захар... Здрав! Съвсем здрав! Ана настоя да го лекуват! Ана го спаси най-напред, а после мионът... Тя беше така внимателна и добра, когато Браун лежеше в санитарната стая. Тя го посети още два пъти просто така... да го види!

Сега ѝ беше предан до смърт — следваше я навсякъде. Тази негова привързаност понякога ѝ тежеше, но Ана търпеше натрапената му учтивост. Веднъж той се пресрами и стеснен, каза:

— Ана, винаги ме измъчва един въпрос.

— Какъв въпрос, Браун? — попита с нежен глас тя.

Той сведе поглед. Помълча, търсеше думите, после просто продума:

— Защо искахте да ме излекувате?

Тя отвърна съвсем естествено:

— Това беше мой човешки дълг, Браун!

Никаква топла струна не трепна в нейния глас. „Човешки дълг!“ — помисли си Браун горчиво. А беше си въобразил, че у Ана може би се бяха породили някакви чувства към него! Думите ѝ вледениха кръвта му, но той не ѝ даде да разбере това. Може би предаността му ще влее мъничко топлина в сърцето ѝ... Той чакаше, но този час не идеше. Трябваше търпение, постоянна нежност. Той мислеше за това и сега, когато си почиваше.

Стресна го тихо почукване. Браун седна на леглото и каза:

— Влез!

Появи се здравата спортна фигура на Робсън. Изглеждаше весел и добър.

— Скука, приятелю, скука! — провикна се той фамилиарно. — Къде се губите? Или все още ви тормози онази история? Оставете, тя е забравена. Как сте?

— Благодаря, добре.

— И така трябва — словоохотливо продължи Робсън. — По дяволите всички тревоги! Нервите си, братко, трябва да държим здраво. А шефът поизпорти тогава. Защо не идвате при нас?

— Мистър Вега не иска да ме види. Всъщност и аз предпочитам да не се мяркам пред очите му.

— Я гледай! Излишна съвест. Станалото — станало. Важното сега е да излезем от това положение и да се приберем на майката Земя. Никога не съм я чувствувал по-скъпа, като истинска майка. Ех, брат, разбирам ви, може би и в мене тука нещо... — Робсън се чукна по челото — тук нещо ми говори, но съм длъжен да мълча, защото в края на краищата и аз имам отговорности, както и вие, нали?

Браун не отговори. Като се усмихна с леко презрение, пилотът продължи:

— И вие сте участвували много пъти в разни акции. Например улеснихте края на онзи шофьор, нали? Е, и вас законът няма да ви погали, момко! Така че както вие, така и аз трябва да мислим преди всичко за собствената си кожа!

— Не държа особено за кожата си — каза сухо Браун.

— А аз държа. Затова искам на Скрибин и на дъщеря му да не се случи нищо лошо. И няма да се случи! За тях много се грижат. Една цигара?

Робсън му поднесе малка лъскава кутийка с папирози.

— Благодаря — каза Браун и погледна часовника си. — Трябва да вървя!

— Къде?

— Да отнеса закуската на инженера.

— Аа, чудесно! И на мен ми се пие нещо сладко... не ща вино!

— Чаша плодов сок тогава? Ана много го обича по това време.

— Имате ли?

— В кухнята на мионите се намира колкото искаш. Да ви донеса ли?

— Благодаря, ще ви придружа и ще пийна. Имате ли нещо против?

— Не, разбира се — отвърна Браун.

Двамата отидоха в бялата кухня. Там Браун се разпореждаше като у дома си. От един шкаф извади няколко бутилки с пъстри етикети, наля кехлибареножълт плодов сок в две големи чаши, каза, че те са за инженера и дъщеря му, после наля за Робсън и за себе си. Чукнаха се, като се гледаха в очите. На малки глътки, бавно, като примижаваше от удоволствие, Робсън започна да пие. Браун вкуси

малко, после отвори друг шкаф и се залови да приготви лека закуска. Работеше гърбом, като хвалеше кухнята на мионите. Робсън извади от джоба на панталона си пакетче и бързо изсипа малко бял прах в едната чаша, после и в другата. Браун се обърна. Робсън успя да дръпне ръката си и нервно смачка в длан бялата обвивна хартия на пакетчето.

Браун го изгледа втренчено, после погледът му обходи двете чаши. По тяхната повърхност още се белееше тънко петно от прах и то бавно потъваше. Робсън неволно се изчерви. Браун нищо не каза, сложи чашите на една изящна табличка, където бе наредил закуската, и извлече. Робсън се питаше: „Видя ли ме? Или нищо не забеляза?“ Прехапа устни и прошепна:

— Глупак съм! Трябваше по-сръчно да пипам!

Спокойствието на Браун го накара да мисли, че всичко е в ред. Все пак не беше излишна предпазливост. Той излезе от кухнята в момента, когато Браун влизаше в кабината на Скрибин. Коридорът беше пуст. Робсън изтича по мекия килим, спря се и долепи ухо до вратата. Зад нея Браун високо извика:

— Не, не пийте, от това, Ана! Не! Вижте бялото петно...

— Защо? — чу се недоумяващият глас на девойката. Всичко пред очите на Робсън се завъртя, но той се овладя и понеже като пилот беше свикнал мигновено да съобразява, чукна няколко пъти силно по вратата, отвори я и тревожно извика:

— Браун, тука ли сте? Бързо! Някаква радиограма има за вас от Земята!

— Каква радиограма? — недоверчиво попита Браун.

— Не зная. Моля ви, бързо! Мистър Вега заповяда! Чака ви!

Робсън безцеремонно задърпа Браун за ръката. Браун реши, че не е уместно да се разправя с Робсън пред Ана, затова покорно тръгна.

В коридора той се спря и настръхнал, попита:

— Какво искате?

— Бързо, бързо! Вас чакат! — повтори Робсън. Той почти повлече момъка със себе си, отвори една врата и го блъсна вътре. Вега и Джери бяха там, те чакаха новини.

— Какво се случи? — извика Вега, като гледаше с омраза Браун.

Робсън го посочи с пръст и злобно изръмжа:

— Той да каже! Да каже за какъв бял прах говореше на Ана.

— Пак ли? — изкрещя Вега, обърна се към пилота и през зъби каза:

— Робсън, вие сте глупак! А на тебе, мерзавцо, ето!

Вега замахна към челюстта на Браун, който политна, олюля се, притича с разперени ръце, блъсна се в леглото и изгуби съзнание...

Джери се наведе над него.

— Малко кръв има, изглежда, разбихте ченето му — каза той нехайно.

— Какъв мръсник! — повтори Вега все още разярен. — Робсън, значи, той ви видя?

— Изглежда, мистър. Чух го, като предупреждаваше момичето да не пие от плодовия сок.

— Вие наистина сте говедо, извинете за сравнението! — горчиво каза Вега. — Какво ще помисли сега Скрибин? Как успяхте да измъкнете Браун?

— Казах му, че има радиограма от Земята!

— Двоен глупак! От къде на къде радиограма? Кой знае, че Браун е тъкмо тук, на звездолета?

— Признавам, сбърках — каза виновно Робсън. — Това ми хрумна в първия момент. Трябваше да махна този човек от Скрибин, за да не издаде какво бях направил!

— Ех, че сътрудници са друснали на главата ми! Тъпаци! — вън от себе си изруга Вега. — Инженерът разбра ли?

— Мисля, че не, мистър!

— Да, но като не се върне Браун — обади се бързо Джери, — ще се досети каква е работата и ще каже на мионите да анализират праха. Какво да правим, мистър Вега?

— Ще пренесем този тип в „Космос“ и веднага излитаме. На всяка цена! Джеймс е проверил двигателите и намира всичко в ред... само горивото май е понамаляло, но с умела маневра... Преди това обаче трябва да се справим със Скрибин и момичето. Веднага отнесете Браун на „Космос“!

Джери хвърли едно одеяло върху безчувственото тяло. Робсън го натовари на рамото си като вързоп. Вега подаде глава от вратата. В коридора все още нямаше никой.

— Джери, вървете напред! — заповяда той. — Ако се появи някой мион, помолете го за вода или измислете каквото щете, но го

отстранете от пътя ни.

— Слушам, мистър...

— По-бързо! Мионите, изглежда, почиват или дявол ги знае къде са. Тук е пусто, а Скрибин и Ана са сами. По-скоро на „Космос“, ще вземем и Джеймс. Четирмата лесно ще се справим с двама. Робсън, тръгвай!

— Да, мистър...

И пилотът покорно помъкна товара си към „Космос“.

СТАРЕЦА СЕ ТРЕВОЖИ

— Да! — каза Стареца, като вдигна глава от вестника. — Да влезе!

Той направи нетърпелив жест с ръка. Беше отслабнал. Бръчките се впираха по-дълбоко в сухата кожа на лицето му, очите горяха, а устните бяха свити. Лакеят бегло се поклони въпреки обичая си и бързо напусна стаята.

След миг се появи радистът.

Той беше висок момък, малко прегърбен, е розови бузи, по които личаха червени жилчици. Не чуваше стъпките си по мекия килим и това го смути. За пръв път имаше честта да разговаря със Стареца. Дори не беше го виждал и не мечтаеше за тази чест, но преди пет минути телефонът тревожно звънна и строгият глас на секретарката нареди: „Стареца заповяда незабавно да се явите при него!“

Радистът стоеше далеч от бюрото и гледаше плешивата глава на тази обикновена, дори невзрачна личност, всемогъща с капиталите си. Как този човек се беше изкачил на върха в стопанския и политическия живот? По дяволите! Това не му е работа! Стесняваше се, че сега стои смутен пред всемогъщия. Предпочиташе да е сам със слушалките си, апаратите, жиците, радиовълните, които го свързваха с целия космос.

— Приближете се! — каза с равен глас Стареца, като го наблюдаваше упорито.

Радистът пристъпи плахо.

— Искам да чуя лично от вас как стана тази работа — продължи Стареца. Тежките завеси на прозорците погълнаха неговия равен металически глас.

През последните няколко дни всеки пет минути звъняха от името на Стареца. Обаждаха се нервни гласове на секретарки и директори. Те искаха от радиста да им повтаря всеки път какви бяха последните сигнали, последните думи и звуци, които предаде ракетоплана, с който Вега летеше към Луната. Той послушно и търпеливо разказваше. А

други новини? Други новини нямаше. Връзката бе внезапно прекъсната, а после... пълно мълчание!

— Говорете! — добави Стареца. — Искам от вас да чуя!

Радистът беше поласкан от това внимание. Той, неизвестната гайка в мощната машина, която се покоряваше на Стареца, сега почувствува колко бе важен! Той накратко разказа, после добави:

— В последните секунди се появиха шумове, като че ли пращяха и пукаха светкавици. Друг път това не се е случвало.

— Спомнете си точно последните думи на „Космос“.

— Да, сър! „Преследва ни непознато тяло. Двигателите работят с пълна мощност, опитваме се да се отскубнем.“ Аз попитах: „Какво тяло? Ракета или ракетоплан?“ Тогава чух гласа на Джери Гардън: „Не е ясно. Може би съв...“ И връзката се прекъсна.

— После?

— Последва невъобразим ШУМ, хаос, бучене, прашене. Виках напразно „Космос“. След малко всичко утихна. „Космос“ мълчеше. Два дни непрекъснато ги търсех. Но за съжаление, сър...

Стареца се изправи. Гледаше със зли пламъчета момъка, като че ли той беше виновен. Стиснатите му устни промълвиха:

— Значи „съв...“ Хм! Съветска ракета, нали? Това чухте с ушите си?

— Да, сър!

Стареца отиде до прозореца, отметна леко завесата с жилестата си ръка, погледа небостъргачите, които блестяха на слънцето, после се обърна и попита:

— Друго?

— Съвсем нищо, сър.

— Добре, вървете си!

Момъкът тръгна към вратата, смирен и приведен. Стареца натисна бял бутон и тъкмо отвори уста да каже нещо, обади се женски глас:

— Сър, току-що пристигна ракетопланът от Луната. По ваше нареждане той донесе заснетия филм с онова непознато летящо тяло.

— А, да! — каза Стареца. — Да дойдат специалистите! Веднага!

Дори нямаше време да изпуши пурата си, когато в кабинета му влязоха трима избръснати мъже, облечени изрядно в черни сака и панталони, с бели ризи. Стареца се ръкува с тях, размени няколко

думи, а през това време погледът му нетърпеливо обхождаше стената зад бюрото. Там се появиха два кръгли отвора. Срещу тях блесна бял екран. Един глас каза:

— Готово е, сър!

— Добре, почвайте! Седнете, господа!

Лумна сноп светлина. На екрана се появи блестящо продълговато тяло с къси криле към опашката.

— Нашият „Космос“, сър — обясни учтиво единият от господата.

Ракетопланът летеше между звездите като някаква играчка. Едно зеленикаво огромно кълбо със синкав ореол сияеше на черния фон.

— Хм! „Космос“ едва се влачи, като че ли стои на едно място! — забеляза Стареца.

Единият от господата раболепно се наведе към него.

— Не забравяйте, сър, че снимките са правени от Луната. И то със специални приспособления!

Една светла пръчица се появи. Откъде дойде тя? Просто изникна от пространството. Растеше бързо и скоро се очерта ракета с остър като игла нос, без криле. Тя обиколи стремително около „Космос“, после нещо ѝ хрумна, насочи носа си под „Космос“, летя няколко секунди успоредно с него. Тогава всички ясно забелязаха крачета, тънки като косъмчета, които непознатата ракета протегна от тялото си. Те обгърнаха „Космос“. Похитителят хищно грабна плячката си, сякаш това беше безпомощна пеперуда, и се втурна в пространството между звездите...

— Невероятно! Хм! Какво значи това? — промърмори Стареца.

— Лети към съзвездието Сириус — каза един от тримата.

Стареца се изправи нервно. Не беше много тъмно в залата и чертите на изсушеното му лице ясно се открояваха от светлината на снопа, който все още струеше ветрилообразно от кръглия отвор. Нещо зло и заплашително се очерта по това лице.

— Това е комунистическа ракета! — каза през зъби той.

— Може би, сър — съгласи се същият господин.

— Ясно! Те са отвлекли нашия ракетоплан! Те! — Стареца се разходи напред-назад, спря се пред най-високия господин и извика пред лицето му: — Вие, мистър Финлей!

Високият се поклони.

— Вие отговаряте за този случай! Защо не разрушихте ракетата?

— Коя ракета, сър?

— Как коя! — Стареца замълча, после махна небрежно с ръка и добави: — Все едно. Една от двете! Тяхната или нашата!

Лумна светлина. Мистър Финлей стоеше раболепно, а зад него другите двама мълчаха със застинали лица.

— Нямах заповед — каза Финлей.

— Трябваше да съобразите. „Космос“ не биваше да попадне в ръцете на комунистите. А ето сега! Вие предвиждате ли последствията?

— Не, сър, не съм напълно в течение!

— Не сте, затова говорите така! Ракетите трябваше да бъдат унищожени!

— И нашите хора ли, сър?

— Голяма работа! — злъчно отвърна Стареца. — Няколко наши ще спасят всички ни! Ще се избегне един крайно неприятен международен скандал!

Тримата — изпънати, важни и мрачни, слушаха тези упреци и мълчаха. Стареца се поразходи, отиде до прозореца, погледна навън и пак се обърна.

— Ето какво — каза той. — Нарещдам на моите хора, които са осведомени за този случай: ще отричат всичко! Ще опровергават! Ние нищо не знаем за това неприятно отвличане на онзи инженер... руснак ли беше или българин, това няма значение. Оня глупак Вега може да говори пред комунистите каквото си ще! Добре! Ще го обявим в невменяемост! Ще кажем, че е техен агент и това е една нагласена провокация! Разбрано?

— Да, сър! — отговориха и тримата.

— Ако трябва, ще изразим телеграфически възмущението си. Всички средства са допустими, ясно ли е? Само едно трябва да се внуши на цял свят: ние нямаме нищо общо с тази история! Имаме ли съобщения?

— Какви съобщения, сър?

— От страна на комунистите за Скрибин и дъщеря му.

— Не, сър!

— Чудно! Във всеки случай бъдете нащрек! Свободни сте, господа!

Тримата си отидоха.

Стареца седна до бюрото и започна да натиска разни бутони. Обаждяха се гласове на секретари и секретарки. Той питаше за последни новини. Има ли сведения за съдбата на изчезналия „Космос“? Не, нищо. Етерът все още мълчи. А комунистите? Как обясняват тази история?

С изумление Стареца узна, че те все още пишат за нещастieto със Скрибин и за загубата, която понесе науката с неговата смърт. Всемогъщият нищо не разбираше. Той се облегна на креслото и притвори очи. Мина може би час. Той пак попита за новини. Нищо... Какво значеше това? Подиграват ли се комунистите? Защо не съобщават, че Скрибин е открит в един ракетоплан, който се е опитвал да го отвлече на Луната? Или пък все още разследват случая и подготвят замайващ удар?

Тъкмо това най-много плашеше Стареца. За пръв път в живота си той се почувствува несигурен. Не знаеше какво да предприеме, как да предотврати този неприятен инцидент. Той прекара в това тревожно очакване още един ден и една нощ, през която малко спа. Безсънието го правеше по-нервен. Не му помогнаха дори специалитетите, които гълташе при такива случаи, за да се успокои и чрез съня да възстанови силите и енергията си.

Заранта той реши да позвъни на Президента. Искаше да му обясни сам работата и да настоя Съединените държави на Западното полукълбо да не поемат никаква вина върху себе си, когато Съветите съобщят за похищението, защото в действителност никой няма вина в тази история. Тя трябваше да се приеме като своеволно дело на неотговорни фактори. Той позвъни на секретарката си и тъкмо нареждаше да го свържат с Президента, когато тревожни сини светлини с прекъсване заблестяха по екрана на един от телевизиофоните.

Стареца каза на секретарката да се обади след малко и включи апарата. Появи се разстроено лице на мистър Финлей.

— Сър! Ракетата! — изкрещя той в апарата.

Стареца трепна.

— Коя ракета? „Космос“? Слава богу!

— Не сър! Онази... която отвлече нашата, иде от посоката, където беше изчезнала. Преди двајсетина секунди е минала на пет

хиляди мили от Луната и се насочва към Земята. Какво да правим?

— Какво... зная ли? — Стареца се замисли. Може би нямаше да минат минути и тази проклета ракета ще изчезне пак или ще кацне на Земята. Но къде? Какви бяха намеренията на тайнствените космонавти?

— Слушайте, Финлей. Узнайте кои са тези там с ракетата! Да! И, второ, да бъдат под прицел на нашите самонасочващи се ракети. Заставете я да кацне на наша територия. Чувате ли? Обградете я с мощна завеса от ракети и разрушаващи лъчи! Непробиваема завеса! Те не бива този път да се изплъзнат!

— Да, сър, слушам. Но ако не се подчинят? Стареца не отговори веднага. Но секундите бяха скъпи, решителни. Може би след минута ще бъде късно, а неговите хора чакаха заповед...

— Ако не се подчинят, да се унищожи! — заповяда кратко Стареца. — Край!

Той затвори апарата.

Облегна се на креслото и запали пура. Проклето време. То течеше съвсем бавно! Винаги е така, когато човек чака... Стареца имаше впечатление, че измина цял час, но в действителност след пет-шест минути телевизиофонът даде сигнал. На екранчето се появи пак мистър Финлей. Напрежението по лицето му беше изчезнало. Изглеждаше пак надменен, студен и уверен в себе си.

— Свърши се, сър! — докладва той кратко.

— Изгоря?

— Да, сър! Отказа да се подчини! Съвсем ясно и точно ние сигнализирахме съобразно международните закони! Те дори не благоволиха да отговорят. Това е тактика на пирати в Космоса.

— Добре — каза Стареца и пак потъна в креслото си. Напрежението беше го уморило. Заповяда да не го безпокоят за нищо... само в един случай веднага да му докладват (добави той на секретарката си), ако има специални съобщения на съветските радиостанции за събития в космоса. Почти изгубен в голямото кресло, той беше затворил очи и чакаше. Мина час, после още един. По дяволите! Защо мълчат? Нима радиостанциите на Обединените социалистически републики не бяха уведомени за катастрофата в космоса? Не, това беше невъзможно. Не им беше в характера замълчат, когато ги засегнат. Но сега?

Стареца дълго се бори със съня, обаче той натежа на клепките му и вече задремваше, когато телевизиофонът го стресна с тревожен сигнал. Потърка очи, разтърси глава, натисна бутона и каза:

— Говорете!

Мистър Финлей гледаше от екранчето.

— Сър! — каза той. — Съобщение от комунистическите радиостанции.

Стареца подскочи, като че ли пружина го изхвърли от креслото.

— Е? Какво казват те?

— Чуйте: „Експлозия в космоса. Днес точно в седемнайсет часа, осем минути и три секунди непозната ракета, вероятно от американски произход, на път от Луната към Земята неочаквано е експлодирала. От американски източник не се съобщава нищо за този случай.“

Мистър Финлей вдигна глава от бюлетина, който държеше в ръце, и раболепно завърши с думите:

— Това е цялото съобщение, сър!

— По дяволите! Нищо не разбирам! — изруга Стареца.

— И аз нищо не разбирам, сър — виновно потвърди Финлей!

ПЛЕННИЦИ НА ВЕГА

— Ще отида в моята стая — каза Ана. — Искам да запиша впечатленията и преживяванията си.

— Добре, мое дете. Аз ще почакам Браун.

— Повикай ме, като дойде! Всеки случай не пий от сока.

— Добре, Ани.

Скрибин остана сам. Погледна часовника си. Минутите минаваха бавно. Бе тихо, спокойно, еднообразно. Браун не се явяваше. Скрибин отвори вратата и погледна в коридора. Нямаше никой. Той мислеше за Браун. Момъкът беше дошъл развълнуван, каза да не пият от плодовия сок, спомена за някакъв бял прах. И защо пилотът тъй неочаквано влезе и го отведе?

Скрибин се разхождаше неспокойно из кабината. Не трябваше да пуска Браун. С хората на Вега бе необходима предпазливост. От тях всичко можеше да се очаква.

Той пак погледна часовника си. Реши да чака още пет минути и ако Браун не се яви, сам да го потърси. Но ето сините светлини над вратата бързо замигаха.

— Вие ли сте, Браун? — извика зарадван Скрибин. — Влезте!

Не беше Браун, а Таомей. Нещо тъжно и мъчително имаше в погледа му. Изглеждаше нещастен.

— Това направиха вашите човеци! — с гняв изрече Таомей, като дишаше бързо и шумно.

— Кой? — попита Скрибин. — Вега? Какво е направил пак?

Късно... Трябваше да предотврати, да изслуша непременно Браун... Студени тръпки полазиха по гърба на Скрибин.

Мионът притвори големите си очи и ципестите му клепачи закриха прозорчетата, които проникваха като че ли в сърцето му.

— Тези ваши човеци, тези царе на природата, както ми казахте веднъж, унищожиха нашата ракета — каза с тон на сурово обвинение Таомей.

— Как? Ракетата, която излетя преди половин час?

— Да. И убиха моя приятел Зейбо и добрия геолог Тойзи. Убиха ги! Разбирате ли?

— Но кой? Защо? — объркан попита Скрибин.

— Те са мъртви! — повтори мионът. — Мъртви...

Скрибин не смееше да го погледне. Имаше чувство, че сам е виновен и чакаше мионът да заговори, чакаше обяснения и страдаше.

— Елате! — каза Таомей.

Отидоха в една зала, където завариха екипажа на „Вестител“. Четирима миони (Асур беше отишъл при Ана) мълчаха и гледаха с укор Скрибин, като че ли той беше виновен. Нямаше ги Зейбо и Тойзи. Беше празно и мъртво в залата.

Таомей натисна бутон на малък магнетофон, поставен на масата, и каза:

— Тук е записано всичко.

Чу се глас. Говореше Зейбо. Говореше тревожно, бързо, с кратки изречения. В тях имаше възклицания, учудване и неспокойствие. Преводаческата машина превеждаше и Скрибин слушаше смаян един предсмъртен диалог.

— Луната е зад нас — каза Зейбо. — Появиха се ракети... като тази, с която дойдоха земните хора. Две ракети... Не, три! Летят доста бързо. Дават сигнали! Не ги разбирам... Ще им съобщя, че летим към Земята като приятели!

Пауза. Дълга, мъчителна пауза. Само тревожни писукания. И пак тишина.

— Не отговарят! — обади се загриженият глас на Зейбо. — И те не ни разбират!... Ракетите са около нас! Виждам ярки светлини... като светкавици! Какво става? Ужасна горещина и...

Чу се страхотен взрив. Дори въздухът в звездолета потрепери. И после тишина. Таомей закри очите си с ръце и прошепна:

— Това е всичко. Нашата ракета е унищожена от земни хора... От вашите!

Потресен, Скрибин извика:

— Не! Това не са направили нашите! Не! Зная кои са!

Мионите мълчаха и го гледаха втренчено.

— Те са същите, които и нас отвлякоха! Да, не исках да призная!
— Скрибин млъкна, беше пребледнял, бореше се със себе си, после продължи глухо: — Не исках да призная, защото се срамувах за

разумните същества, които населяват Земята. Сега ще кажа всичко: аз и дъщеря ми сме пленници!

— Какви пленници? На кого? — попита Таомей.

— На една банда. Шефът им е Вега! Срам ме е за всичко това!

— Разкажете — каза Таомей. — Какво се е случило?

— Това е всичко — завърши Скрибин разказа си за похищението и за желанието на Вега да използват неговите знания в областта на астронавтиката.

Таомей сложи ръката си върху рамото на Скрибин. Пак беше добър и нежен приятел.

— Благодаря ви — каза той. — Трябваше да ни разкриете това още като се срещнахме.

— Не исках да мислите лошо за земните хора.

Таомей продума от сърце:

— Вие сте благороден човек!

Той заговори с мионите само с поглед. Диалогът беше кратък. Таомей кимна на Скрибин и каза:

— Вие и дъщеря ви сте свободни при нас. Няма да допуснем насилие над вашата воля. Въпреки нещастията, което ни донесоха земните хора, ние сме готови да слезем на Земята. Ще уведомим и Вега за нашето решение.

— Благодаря ви, приятелю Таомей — каза развълнуван Скрибин.

Елий, който отиде да повика Вега, не го намери в кабината му. Тогава се досети, че земните жители бързаха да си заминат. Той се втурна към хангара. Робсън тъкмо беше качил Браун в „Космос“ и заедно с Вега слизаше от платформата, за да се справят със Скрибин и Ана. Елий хвана Вега за ръката. Той изтръпна. Но в погледа на миона нямаше омраза, нямаше и заплаха. Елий посочи с ръка към коридора.

— Вика ви! — поясни Джери.

Вега, обезпокоен, промърмори:

— За какво ли съм им потрябвал?

— Този Браун! Той трябва да ни е предал!

— Не, не успя! — обади се Робсън.

Вега се поколеба, пак изгледа миона и най-после реши:

— Аз отивам, а вие се въоръжете за всеки случай! При най-малкото съмнение от тяхна страна... ясно, нали?

— Да, мистър!

Елий нищо не разбра от този разговор. Спокоен и доверчив, той заведе Вега в залата. Още като видя студентите и натъжени лица на мионите и разстроения Скрибин, Вега си помисли: „Свърши се! Разкрити сме!“

Той машинално сложи ръката си в джоба на панталона. Студеният револвер възвърна донякъде самоувереността му. Но странно. Поведението на Скрибин спрямо него не беше се променило. Само че сега той изглеждаше много нещастен.

Вега реши да играе роля. С тон на невинен той попита:

— Какво се е случило?

— Пак нападение! И то трагично! — отвърна сухо Скрибин.

— Какво нападение?

— Мионските пратеници са унищожени от земни ракети!

Погледът на Скрибин пронизваше Вега като с остър меч.

— Ами, ракети! — отрече по навик Вега. — Мионите трябва да са навлезли с голяма скорост в атмосферата! Ракетата им се е запалила, това е просто нещо!

Таомей горещо възрази:

— Не! Това е изключено. Нашата ракета е направена от сплав, устойчива на високи температури. Освен това с автоматични приспособления тя сама регулира скоростта си съобразно гъстотата на атмосферата! Не! Зейбо съвсем ясно съобщи: преследвали са го три земни ракети!

Вега наистина беше изненадан. Но не и наскърбен.

Доволен беше, че мионите пострадаха. Той не даде израз на това си настроение, а каза:

— Жалко, дълбоко съжалявам! Но какви са били тези ракети?

— Ваши! — без колебание отвърна Скрибин.

Вега се намръщи и озлоби.

— А откъде знаете? Може да са били ваши!

— Зная, защото имам пред вид как действувате вие! Не забравяйте, че съм тук не по мое желание!

Таомей не прояви признак на изненада от тези думи и Вега предположи, че Таомей и мионите навярно знаят всичко. Разбира се,

Скрибин им е разказал — това можеше да се очаква от него.

— Вашата дързост е прекалена! — продължи Скрибин с хладен и високомерен тон. — След малко звездолетът ще полети към степите на Каспийско море, а като кацнем на Земята, всичко ще се изясни както трябва.

Вега почувствува, че нещо празно се настани в главата му.

— Защо? Нашият маршрут е друг! — протестира той, като се посъвзе. — Нямаме работа край Каспийско море!

— А каква работа имам аз на Луната при вашите приятели?

— Не зная! Изпълнявах заповед! — отвърна объркан Вега.

По този въпрос той не желаше да разговаря. Най-после хората от Земята бяха несъвършени, слаби, поддаваха се на страстите си. Но мионите претендираха да са по-съвършени.

И Вега извика с негодувание:

— Таомей! Вие скърбяхте, че веднъж употребихте насилие над нас.

Таомей сбърчи челото си, но не отговори.

— Пак ли ще повторите това беззаконие?

Таомей мълчеше.

— Моля — продължи Вега с друг глас, в който трепна страх. — Моля, не се бъркайте в нашите земни работи!

Таомей стоеше изпънат и хладен като статуя. Вместо него се обади Скрибин:

— Вие първи употребихте грубо насилие! Трябва да отговаряте по земните закони. Ще дойдете с пас!

— Никога!

Вега отстъпваше към вратата. Тогава Таомей посочи с пръст към Скрибин и каза:

— Този човек е благороден. Вие сте му отнели свободата, но той е наш гост и ние ще изпълним неговото желание.

— То не е и наше желание! Протестирам! — решително извика Вега.

Погледът на Таомей съвсем ясно говореше, че мионът се колебае. Чувството му за правда и дълг беше на изпитание. Той заговори без думи с мионите. Лицето на математика Лаой се обагри с червеникав цвят като очите му и той решително каза една дума. Явно тя означаваше несъгласие. Но Елий, Мейзо и Леймей кимнаха едва

забележимо. Вега чакаше със страх. Революерът пареше ръката му. Всъщност имаше ли смисъл да го употреби?

Таомей се усмихна на Лаой, каза му нещо с кротък тон и като се обърна към Скрибин, добави на руски:

— След един час тръгваме!

Вега постоя неподвижен, сложи ръка на челото си и бързо излезе.

— Ние сме пленници! — каза Вега.

Робсън, Джеймс и Джери Гардън изгледаха тъпо шефа си. В джобовете те бяха пъхнали по един автоматичен револвер. Пред тях, на масата, имаше четири продълговати туби с упойващ газ. Оставаше да натоварят Скрибин и Ана на „Космос“, да отворят люка на звездолета и да отлетят. А изведнъж Вега ги порази с разкритието си, че са пленници на мионите.

— Този хитрец Скрибин! — изръмжа Вега. — Иска да ни отведе право в лапите на звяра!

Тримата вече чувствуваха тези лапи, които ги стискаха за вратовете и ги душаха. Въздух не им достигаше. И глас нямаха...

— Свърши се с нас! — простена пръв Джери.

— Доживотен затвор или разстрел? — попита Джеймс с печален глас по-скоро себе си, защото знаеше, че никой няма да му отговори.

Робсън изплю дъвката, обърса с длан устните си, удари по масата с юмрук и глухо изпъшка:

— Ееех!

Вега студено се усмихна.

— Спокойствие, господа!

Той не изглеждаше уплашен както преди малко. Беше разсъдил. И имаше план за спасение. Той каза:

— Има изход!

— Какъв? — трепнаха и тримата.

— Да завладеем звездолета!

— Как? Ние? Четиримата? — попита изненадан Джери.

— Да. Ще действуваме внезапно. Имаме достатъчно оръжие и съобразителност, струва ми се. Изненадваме мионите и ги обезвредяваме! Те и без това са твърде доверчиви и наивни! Ако се наложи, ще стреляме! Вземаме инженера и момичето на „Космос“ и отлитаме!

— А мионите?

— Тяхна работа... Да вървят, където щат! На Земята никой няма да им повярва, ако раздрънкат, че са били нападнати. Няма факти, при това звездолетът им е най-мощната машина, която съм виждал!

Робсън сухо се засмя.

— А ако са ни направили снимки?

Вега се намръщи. За това не беше помислил.

— Хм, едва ли са се сетили. Не забелязах... Пък най-послед този е единственият ни шанс! Ще рискуваме, господа. Слушайте!

Той набързо изложи своя план. Възражения нямаше. Вега заповяда:

— Скафандрите!

Робсън и Джеймс изтичаха към „Космос“, а Джери по поръка на Вега отиде да разузнае какво правят мионите. Той скоро се върна и каза, че петимата са във всекидневния салон около масата, по която са пръснати географски карти. Там е и Скрибин. Изглежда, разговарят за предстоящото пътуване.

— Асур и Ана видяхте ли?

— Не, мистър.

— Няма значение. С тях леко ще се справим. А ето Робсън и Джеймс.

Двамата носеха четири скафандъра. Всеки нахлу един на главата си, взеха по една туба с упойващ газ, извадиха пистолетите си, провериха ги и безшумно тръгнаха по килима на дългия коридор с купообразен таван. Всекидневната зала с библиотеката се намираще в дъното. Пред вратата се спряха. Вътре говореха. Вега вдигна ръка. Секунда, две... С бърз жест той отвори, втурна се в залата, а след него и останалите. В лявата си ръка всички държаха малки туби. От вентилите им съскаше газ.

Всичко стана бързо. Мионите се обърнаха изненадани, като видяха хора в скафандри. Четири револвера бяха насочени към тях. Отначало не разбраха какво се е случило. Скрибин скочи пръв към нападателите, за да осуети намеренията им, но газът действуваше бързо. Инженерът вдъхна по-дълбоко и се олюля... Газът съвсем го зашемети и Скрибин се строполи на килима. Мионите пристъпиха към Вега и хората му.

— Назад! — извика Вега. Високоговорителят на скафандъра усили гласа му и той прозвуча мощно и застрашително. — Ще стрелям!

Те не бяха виждали такова лъскаво оръжие и се спряха. Упойващият газ вече им действуваше. Краката не ги държаха, търсеха опора да седнат. Таомей извика:

— Какво значи това?

Но не чу дали Вега отговори, защото бавно подгъна колене и падна до Скрибин. Мионите лежаха върху килима с отпуснати глави.

— Въжетата! — заповяда Вега.

Джеймс и Джери сръчно вързаха ръцете и краката на пленниците. Вега намери бутона за вентилацията и го натисна.

— Сега можем да прочистим въздуха — каза той. — Мионите са безопасни.

— Да — каза Джеймс. — Лесно мина.

— А Асур? — попита Джери.

— Тъкмо той ни трябва. За него едва ли ще трябва газ. Той и момичето са в ръцете ни. Внимавайте, момчета, Асур ни е нужен в съзнание!

АСУР

Ана искаше все да ѝ разкажат за планетата Мион. Тя покани Асур в кабината си, за да научи нови неща. Там беше прохладно, дъхаше на трева и горски цветя. Асур беше натиснал един бутон. Млечномотов цвят покри стените, те бавно се разтапяха, а на тяхно място се появиха гори, планински върхове, чу се бълбукане на поток. Там, където беше вратата, Ана учудена забеляза стръмни скали. Пенливо водопадче подскачаше по тях и пръскаше шумливите си води.

— Какво стана? — уплашена попита тя.

Асур се усмихна.

— Мионите не ви ли показаха действието на този уред? — каза той на руски език. Беше го научил леко с помощта на възбуждащия мозъка апарат.

— Не. Какъв уред?

— О, те са пропуснали! И навярно още много работи не сте видели. Във всяка кабина има такава инсталация. Завъртваш бутона, а стените се изгубват и те обграждат гори, потоци, планини, море, река, ливади... По ваше желание. Искате ли да постоим край морето?

— Вие се шегувате!

— Не, наистина, не! — каза Асур. — Вижте!

Той пак завъртя бутона и нагласи една стрелка. Изчезнаха планината и гората, пресекна песента на потока. Лъхна морски въздух, появиха се сини вълни и морето се разстла в далечината спокойно и слънчево. Най-отпред блестеше ситен пясък със звездички от миди. Неспкойни крайбрежни вълни го обливаха и пак се отдръпваха навътре. И ако Ана не седеше на стола край масата, а под краката ѝ не се червенееше килимът, никой не би могъл да я убеди, че не стои край морския бряг, не диша морски въздух и не слуша приятния плисък на морските вълни. Илюзията беше поразителна. Тя се ощипа, леко ощипа и ръката на Асур, а той учуден се взря в очите на девойката.

— Ах, извинете! — каза тя. — Искях да се уверя дали не сънувам!

— И аз така мислех по-рано — каза той, като все се усмихваше. — Най-напред си въобразявах, че съм мъртъв и душата ми е в рая! После все се питах: не сънувам ли?

Ана пак притвори клепки. Искаше да изпита красивата илюзия, че стои край брега на родното море. Тя все още слушаше приятния приспивен шум на вълните, както го бе слушала изтегната на пясъка в Слънчев бряг и Златните пясъци, после замислено каза:

— Асур, на Земята има чудесни неща. А вие там, на Мион, искрено ми кажете, бяхте ли щастлив?

Асур престана да се смее. Пълните му устни увисна ха леко, очите изгубиха блясъка си и в тях се появи тъга. Дали беше щастлив? Може би да, ако не тъжеше за Земята... Споменът за робството беше го тормозил дълги години, но животът на Мион и чудесата, които виждаше там, заличиха този кошмар. За онова, което бе преживял някога, си спомняше като за сън. Но срещата със земните му братя усили копнежа за Земята. Той мислеше за нея, той я сънуваше. Фантастични сънища го пренасяха в неговото далечно детство. Сънуваше пясъчни пустини, камили с дълги шии и гърбици, върху които се клатушкаха мургави ездаци. Сънуваше крокодили и лъвове с хищни нокти. Те се опитваха да късат меса от изтощението му тяло...

Той тичаше. В далечината се зеленееше оазис. Струваше му се, че чува шумоленето на хладен поток. А така му се пиеше вода! Нямахше нищо по-вкусно от студената вода, която разквасва засъхналото гърло и дава сили, дава блаженство и живот. Само да стигне оазиса! Там растяха палми, жълтееха се портокалови горички, зеленееха маслинови храсти, висяха гроздове от фурми, а тревата бе сочна и гъста. Но какъв е този съсък? Асур се обърна. Една змия пълзеше подире му. Той подскочи задъхан напред. Тя го гонеше по петите. Господи... Само веднъж да стигне потока! Ще се хвърли в него, ще се гмурне като риба, а змията няма да посмее, няма... няма... Асур скачаше по пясъка с огромни скокове. Змията под него тичаше напред и той падаше все на едно и също място... Обзе го ужас. Змията? Той се обърна. Нямахше змия. Едно сухо дърво лежеше сред пустинята...

Чу се музика и споменът за този сън изчезна от съзнанието на Асур.

Свиреше един апарат, който напомняше земен магнетофон. Ана беше натиснала кръгъл бутон и сега мелодията изпълни стаята с прозрачни стени с морето, шума на вълните и далечните синкави хоризонти. Свиреха духови и струнни инструменти, но така нежно и мелодично, с такава страст и дълбочина, че слушателят забравяше всичко. Музиката го успокояваше и пренасяше в други светове, където думите нямаха значение, а само безплътните тонове говореха без слова.

— Ти не ми отговори дали си щастлив, Асур — каза Ана, като не забеляза, че премина на „ти“.

Асур вдигна глава и отвърна:

— Ако има щастие, то бе там, на Мион. На Земята не бях щастлив. Там много страдах и все пак тъжа за нея.

— Може би на земята си оставил любима жена, Асур?

Той се изчерви като момиче.

— Не, тогава бях роб и много млад.

Ана го наблюдаваше. И сега не изглеждаше стар, макар че косите му бяха посребрени. Но лицето беше свежо, появилите се бръчки не бяха успели да го изсушат и загрозят. Снагата изглеждаше жизнерадостна, набита, напрацяла от сила и здраве. Ана изпитваше едно неясно смайващо чувство, че говори с миналото, че то е пред нея, тя прониква в него и стои лице с лице с един почти безсмъртен човек.

На вратата се почука. Ана вдигна глава и каза:

— Да, татко!

Но не беше баща ѝ. На прага застана Вега. Нямаше го скафандъра му, нямаше револвер в ръката му както преди малко. Лицето му изглеждаше приятно и добро. Той се усмихваше.

— Добър ден — каза Вега по руски. — Търсих ви, приятелю Асур. Бихте ли дошли за малко в моята кабина?

Ана се намръщи. Хладина засени погледа ѝ.

— Устройваме едно малко тържество, днес имам рожден ден — побърза да я успокои Вега. — След малко ще дойде вашият баща да ви вземе. И вие сте поканени. Хайде, Асур!

Вега го хвана под ръка. В коридора той каза:

— На рожден ден имаме обичай да се почерпим. На Мион съществува ли такъв обичай?

— Да, тогава се събират миони и се веселят. Този, който има рожден ден, получава подаръци. Той разказва как е преминал целият му живот през годината и не премълчава добрите и лошите си дела.

— Това е хубаво. А на Земята не ни остава време да си спомняме такива работи!

Вега тихо започна да се смее и въведе Асур в кабината. Там беше само Робсън. Той седеше с вид на безгрижен човек пред една маса, по която имаше две бутилки с пъстроцветни етикети и няколко чаши.

— О! — извика Робсън отривисто, като видя Асур. — Да се почерпим по случай рождения ден на мистър Вега. Седнете, Асур!

Асур гледаше етикетите на бутилките. На тях бяха нарисувани сочни портокали, грозде, праскови...

— Да — каза той. — Зная. Някога на Земята съм ял подобни плодове, може би от същите видове... беше така отдавна, че едва си спомням. И на Мион има плодове — хубави, много вкусни и едри, но винаги ми се е струвало, че на Земята те са по-вкусни.

Вега сърдечно се засмя.

— За съжаление плодове няма — каза той, — но ако отидем на Земята, ще опитате най-разнообразни и вкусни плодове. Ще им се наситите. Сега имаме друго нещо. В тази бутилка е скрит сок от земни плодове. Вълшебен сок!

Асур пое бутилката с жълто-кафява течност.

— Някога хората пиеха нектар от грозде — каза той. — Пиеха и после се клатеха, весели бяха, а някои плачеха. Това нектар ли е?

— Нектар. Искаш ли да опиташ?

Асур кимна с глава.

Вега му наля. Питието приятно зашуртя и обагри чашата.

— Пийни земен сок — каза Вега и наля в други чаши, големи и дълбоки, за себе си и за Робсън.

Асур вдъхна аромата на питието, допря ръба на стъклото до устните си и отпи няколко глътки. Намръщи се и промърмори:

— Люти!

— Не е ли приятно?

— Не зная... — Асур млясна с език, постоя съсредоточен, за да почувствува по-добре вкуса на питието, и вдигна рамене. — Наистина! И приятно, и неприятно! Люти, а ти се иска още!

— Да, пийни пак! — настоя Вега. — Така ще станеш щастлив!

Но Асур остави чашата на масата и каза:

— Щастлив може да бъдеш, когато наистина си щастлив. Някога мионите изобретили електрически уред. Слагали го на главата и си въобразявали, че са много щастливи. Но това било преди стотици години, може би преди хиляди, когато и на тяхната земя нямало правда. Сега те са щастливи, защото животът им е щастлив!

— Пий още малко питие и ще разбереш, че наистина ставаш щастлив — каза Вега.

Асур изпи чашата, до дъно, за да почувствува тази вълшебна промяна в душата си. Пред погледа му стаята се завъртя. Вега и Робсън стояха срещу него, но се клатушкаха и понякога от техните лица се отделяха други лица, пак на Вега и на Робсън, и те ставаха четирима.

— Ти, Вега, и ти, Робсън, имате двойници, нали? — попита Асур, като стискаше клепките си и пак ги отваряше.

— Разбира се — пошегува се Вега, който пиеше съвсем малко. — Всеки земен жител си има двойник. Той е безсмъртен.

— Аа, наистина ли? Не знаех! Ако това... ако е вярно, тогава и моите родители... и техните двойници може да са живи?... Живи ли са, как мислиш?

Погледът на Асур вече потъмняваше. Главата му се въртеше, той не можеше да мисли бистро и точно. Но все пак се досети и хрипкаво се засмя:

— Колко съм оглупял! Те трябва да са умрели преди хиляди години, нали?

— Може би имаш потомци, имаш роднини и ние непременно ще ги открием! — каза Вега.

Асур започна да се смее. Клатеше се, тресеше рамене и се смееше.

Вега и Робсън се спогледаха.

— Защо се смееш, Асур?

— Знаеш ли, Вега, приятелю мой... много неща си спомних... никога не са ми идвали на ум... сега си спомних и за Земята.

— Какво си спомни?

— Спомних си за жреците. Те казваха... колко бяха смешни! Ха-ха-ха! Те казваха, представи си, че Земята е плоска и плува във водата! Небето се опира на морето, и там е краят на света! Ха-ха-ха! А водата къде се опира? И какво има след края на света?

Вега и Робсън (той донякъде разбираше руски) високо се засмяха.

— Ти попита ли жреците на какво се държи водата? — обади се най-после Робсън, като все още се смееше.

— Не, страхувах се! Щяха да ме погребат жив! А сетне видях Земята от звездолета. Не вярвах на очите си. Земята ставаше все по-малка, заприлича на жълто-зелена топка. А край нея — синкаво сияние. Видях я още по-малка... като звездичка. И си помислих... мога да я сграбя в шепата си. Не само нея! И Луната можех, и другите планети. Ей тук в шепата, на дланта си да ги поставя и за други щеше да има място! А после Земята изчезна. Виж я ти колко била голяма! А ние мислим, че цял свят се върти около нас! Глупави сме ние, човеците, а?

— Е, да... Но все пак, признай, нашата Земя е прекрасна.

— Хубава е — съгласи се Асур. — Аз този път ще я разгледам цялата. И на север ще отида, и на юг.

Вега сложи ръката си върху рамото на Асур, печално поклати глава и каза:

— Всичко ще видиш и теб ще видят милиарди хора и ще ти се радват, ще те прославят! Но това няма да се случи. Ти никога вече не ще видиш своята родна Земя!

Асур облеци очи.

— Как така? Нали отиваме там?

— Отивахме, но Таомей промени плановете си.

— Не може да бъде!

— Говоря истината, Асур!

— Ти лъжеш, Вега! Земните хора лъжат, но мионите казват само истината. Те казаха, че ще ме заведат там, където съм роден. Те не лъжат, ти лъжеш.

— Вярно е, до преди час те не лъжеха, но сега лъжат! — каза Вега, като едва сдържаше гнева си. — Таомей ме повика и каза, че звездолетът няма да отиде на Земята!

— Защо?

— Там било опасно за тях!

Асур бавно се изправи. Краката му едва го държаха. Той каза:

— Ти твърдиш това? Добре. Ще попитам Таомей!

— Таомей не може да говори — отвърна Вега.

— Как не може?

— Той не желае да отлетим към нашата родина, а ние искаме да се върнем там. Затова направихме той и другарите му да не се движат, да не мислят и да не говорят!

Думите на Вега подействуваха на Асур и той отведнъж изтрезня. Сграби с пръстите си ръба на масата и глухо попита:

— Вие сте ги убили?

— Не се бой! — каза Вега. — Нищо им няма. Само са заспали. Ще се пробудят след три часа. А дотогава трябва да заминем. Ти, Асур, ще ни покажеш как се отваря люка на хангара, където е затворен нашият ракетоплан. Само това искаме от тебе. Ако желаеш, ела с нас. Ако ли не, остани. Ние искаме да си отидем!

Асур не отговори. Напрягаше волята си, съобразяваше. Той попита:

— Къде са мионите? Искам да ги видя!

— Добре, но отвори люка, за да излетим!

— Най-напред трябва да видя моите приятели.

— Ще ги видиш — каза намръщен Вега, защото упоритостта на Асур му омръзна. — Живи и здрави са. Отвори люка и ще ги видиш!

— Не! Най-напред да ги видя!

Вега присви очи, измери с поглед Асур и с презрение каза.

— Слушай! Тук аз заповядвам! Подчини се, защото...

Той спокойно извади от джоба си пистолета. Асур проследи оръжието в ръката му и попита:

— Какво е това?

— То убива мигновено. Който не се подчинява, умира!

— От това желязо? Аа, може, защо не... Виждал съм подобни железа в музеите на мионите. Преди много години те имали такива оръжия и с тях убивали хора и животни. Но това време е забравено отдавна. Мионите никого за нищо не убиват. А ти искаш да умра по твое желание. Защо? Да не би ти да си ми дал живота?

— Това е прекалено! — каза Вега с досада, опря пистолета до гърдите на Асур и с леден тон добави: — Ако не се подчиниш, ще умреш!

Тази заплаха не подействува на Асур, както очакваше Вега. Напротив, той скръсти ръце на гърдите си и спокойно отвърна:

— Добре, нека умра!

— Дивак! — изръмжа Вега.

Робсън му правеше знаци с очи да задоволи желанието на това упорито човече. Пък най-после какво ще загубят от това?

— Добре, ще видиш мионите! Но след това ще ни отвориш ли люка, за да излетим? — попита Вега.

— Ако не сте им направили нищо лошо, ще излетите! — отвърна Асур.

Те го заведоха в залата. Мионите лежах на килима отпуснати, като заспали. Дишаха, лицата им изглеждаха спокойни. Асур ги гледа известно време. Нито един мускул не трепна по лицето му.

— Нищо им няма — каза Вега. — Те ще се пробудят, когато ние отлетим. Повече няма да се видим. И ако отлетите на Земята, най-добре е нищо да не разказвате за нас и без това няма да ви повярват! Все едно никога не сме се виждали. Така кажи на Таомей!

Асур пристъпи напред, наведе се и възкликна:

— А, тук е и Скрибин!

— Да, и Скрибин — потвърди с яд Вега. Той съжеляваше, че не пренесоха навреме инженера в „Космос“.

— Аз пък мислех, че той е с вас!

Вега направи нервен жест на отегчение.

— Виж какво, приятелю! — поде той. — Мионите са живи и здрави, сам се уверихте. Вървете и отворете люка, за да излетим. Инженерът и момичето ще дойдат с нас. Хайде.

— Къде е Ана? — попита пак Асур.

— Дявол да те вземе! Тя се подготвя за път!

Асур наблюдаваше мълчаливо Вега. Искаше да проникне в душата му, да разбере истината. Но неприветливо и зло беше неговото лице, а очите студени. Напразно питаше. Всички лъжеха. Асур наведе глава и тръгна по коридора. Тъкмо тогава чу вик:

— Пуснете ме! Къде е татко? Пуснете ме!

Асур се опря. Пред кабината на Ана стоеше Джери Гардън. Беше се облегал на вратата и дишаше тежко. Вега се втурна към него, ядосан и недоволен.

— Глупак! Не можа ли да запушиш устата й с кърпа?

— Бори се... драска и ме ухапа — отвърна виновно Джери. — Вижте!

Вега дори не погледна ръката му.

— О! — каза Асур. — И нея ли? Защо?

Вега не успя да отговори, защото гласът на Ана проеца радостен, и обнадяващ.

— Асур, ти ли си? Те ме затвориха! Къде е татко? Асур, кажи на Таомей!

В това време Асур почувствува удар в гърба. Вега го тласна напред и заповяда:

— Върви!

Асур не се помръдна. Стоеше разкрячен и мислеше. Ана молеше, викаше. Асур все още мислеше и мълчеше.

— Чуваш ли? На тебе говоря, Асур!

Този Вега защо не си гледа работата, а заплашва хората? Той много приличаше на онези господари, които някога биеха Асур с камшици. Зли господари... И все с това досадно оръжие. Асур го чувствуваше на плещите си, но не се уплаши, а бавно се обърна. Не мислеше за себе си. Беше невъзможно тази играчка да умъртви него — човека, който бе живял векове. Безсмъртният роб, приятелят на мионите! Вега е безпомощен глупак и само крещи.

— Защо е затворена Ана? — попита спокойно Асур, но тъй като Вега го гледаше с омраза и устните му трепереха, той добави: — Пуснете я!

— Ти си нетърпим! Иди и отвори люка!

— Тя не иска да замине с вас! Пуснете я!

Говореше спокойно. Лицето му — леко набръчкано, сухо, с жълто-кафява кожа, като пергамент, а брадата стърчеше малко по-напред от леко сплескания му нос.

— Ти в нашите работи не се бъркай, а иди и отвори люка! — изкрещя Вега. Търпението му беше към края си, той едва се владееше. Идеше му да разкъса този студен и упорит тип.

Асур бавно се обърна и тръгна по стълбите към командната кабина.

— Къде? — извика Вега и го сграби за рамото. — Хангарът не е там!

Асур спокойно отговори:

— Люкът се отваря от пилотската кабина. Елате!

Вега и Робсън се спогледаха. Това беше вероятно. Те предпазливо последваха Асур. Той наистина ги отведе в просторната

кабина с апарати и уреди за управление. Приблѝжи се към едно малко шкафче и извади стъкло с някакво питие.

— Той е намислил нещо — каза Вега. — Ако ни предложи, няма да прием!

Асур не ги погледна, само каза:

— Ще пийна малко вода!

Наля в една чаша и пи от течността. Тогава почувствува главата си избистрена. Мозъкът му работеше ободрен. И той разбра колко много беше разгневен. Отдавна, може би от векове, не беше изпитвал такъв гняв. В душата му се бяха появили бурни чувства на отвращение, на омраза, презрение и ярост. Мионите нямаха нужда от оръжия, които убиват, но ако желязото на Вега, мислеше си Асур, беше в ръцете му и знаеше да си служи с него, незабавно би убил тези земни зли същества, които посегнаха на неговите приятели и на своите другари.

— Слушай, Асур! — извика Вега, като се приближи до него. — Да не мислиш, че ще ни излъжеш? Не си въобразявай! Не си по-хитър от нас! Отвори люка!

— Затова съм тук — отвърна Асур. — Не ви спирам, заминете си!

Той посегна към една ръчка, до която светеше червена светлина. В миг тя изгасна, а се появи зелено кръгче. Кабината леко се разтресе, далеч забуча вентилатор. Не, не беше вентилатор, а нещо друго, мощно. Звукът идеше плътен, застрашителен, еднообразен. Цяла гора от стрелки и светлини трептяха по кръглите и четвъртити скали на разни уреди.

— Робсън, какво е това? — тревожно попита Вега.

— Апаратите действуват... то значи... не зная. Трябва люкът да е вече отворен! Не почувствувахте ли лек трус?

— Хм, този тип играе на въже!

Двамата разговаряха тихо. Асур стоеше при апаратите, беше много спокоен, лицето му изглеждаше тържествено.

— Асур, какво бучи? — попита с подозрение Вега.

— Люкът — отвърна нехайно Асур и се усмихна. За пръв път от толкова време той се усмихваше.

— Робсън, провери! — заповяда Вега.

Пилотът бързо излезе, а Вега се облегна на вратата със зареден пистолет. Неспокоен беше. Наблюдаваше Асур, който нехайно гледаше

апаратите. Чувствуваше леко замайване, имаше чувство, че летят, но не беше уверен, защото всичко бе спокойно. Ала тържественият вид на Асур го безпокоеше.

— Къде отиваш? — извика Вега, като видя, че Асур тръгна към същия шкаф.

— Много сте страхлив! — засмя се Асур. — Искам да взема нещо.

Той извади от шкафа някакъв продълговат предмет, каза: „Ето, това“, насочи го към Вега и натисна мъничко копче. Вега се опита да вдигне ръката с револвера, но тя остана вдървена. Той тихо се строполи на пода — излъскан и покрит с твърда материя на цветни квадрати. Асур се наведе, вдигна тялото и го постави на пилотското кресло.

Робсън се втурна запъхтян.

— Мистър, той лъже! Люкът не е отворен! — извика пилотът, като гледеше уплашен към гърба на Вега.

Асур любезно каза:

— Той не ви чува!

Насочи острието на уреда към Робсън и пилотът загуби съзнание.

После Асур слезе в долния етаж. Риданията и виковете от кабината на Ана не бяха престанали. Джери и Джеймс стояха до вратата с ръце в джобовете и от време на време успокояваха девойката с по някоя дума. Като видяха, Асур, те се сепнаха. Нямаше ги другарите им. За миг Джери помисли, че нещо лошо се е случило, но не успя дори да попита. Асур насочи оръжието към него. Здравенякът се заклатушка, като че ли разтърсен от гигантска сила, и падна на килима. До него като сноп се повали и Джеймс. Асур отвори вратата. Ана стоеше настръхнала, със стиснати юмруци и едва не ги стовари върху гърдите му.

— Ах, ти ли си? — извика тя, като го позна. — Какво се е случило? Защо ме затвориха?

— Вие се отървахте най-леко — каза Асур.

Ана пребледня.

— Всички други са вързани и са в безсъзнание. Вега и останалите типове искаха да отворят люка, за да избягат!

— И ти ги пусна?

— Не! Аз насочих към тях нашето единствено оръжие, което може да убие без болка, а може и да въздействува само на мозъка и човек загубва съзнание за определено време. Сега те лежат безчувствени. Но един от заговорниците не намерих.

— Кой е той?

— Този, когото излекувахме.

— Да, зная, Браун. И аз не съм го виждала от известно време. Къде е баща ми?

Асур й каза да го последва. Те отидоха в помещението, където мионите и Скрибин спяха. Асур бързо разряза въжетата от ръцете и краката им. Ана долепи ухо до сърцето на баща си, после и до сърцето на Таомей. И двамата дишаха. През това време Асур вдигна една туба, захвърлена до вратата. Девојката я взе от ръцете му и прочете надписа.

— Упойващ газ — каза тя. — Действува от два до три часа. А къде са Вега и другите?

— Те ще дойдат в съзнание тогава, когато ги облъча с други лъчи. Но това няма да стане скоро. Нека Таомей се пробуди, той ще реши.

Двамата тръгнаха из кабините да търсят Браун. Асур вървеше напред с оръжието в ръка. Влязоха и в пилотската кабина, където Вега и Робсън спяха сгърбени като трупове. Браун беше изчезнал. Звездолетът приличаше на ковчег, който пренася трупове.

— Знаеш ли какво, Ана? — каза Асур. — Да проверим в земния ракетоплан.

— Наистина...

В двете кабинни нямаше никой. Асур забеляза една вратичка (зад нея бе багажното отделение), отвори я и понеже в първия миг нищо не забеляза в тъмнината, извика:

— Браун!

Чу стон. Нещо зашумоля между струпаните куфари. Там лежеше вързан човек. В устата му беше напъхана кърпа. Асур я издърпа.

— Къде са инженерът и Ана? — обезпокоен попита Браун. — Предупредете ги, за бога! Онези искат да ги отровят!

Асур го потупа по рамото.

— Не се безпокойте, приятелю — каза той. — Ана е тук!

БЛАГОРОДНИТЕ МИОНИ

— Погледни, Ана! Не ти ли се струва, че Таомей идва в съзнание? — попита Асур, когато се върнаха при мионите.

Тялото на Таомей трепна. Една въздишка раздвижи гърдите му. Устните му помръднаха.

— Да! — каза Ана. — Най-после!

Тя леко разтърси миона за рамото. Той вдигна ципестите си клепки. Погледът му блесна недоумяващ и питащ.

— Какво се случи? Защо лежа тук?

Поиска да се изправи, но не беше набрал достатъчно сила. Асур го хвана под мишницата. Таомей седна, разтърка очи и видя мионите, които още лежаха в неестествени пози по пода. Изведнъж той си спомни какво се бе случило. Погледът му неспокойно зашари из залата.

— А Вега? Къде са неговите неблагодарни приятели?

— Те вече не са опасни за нас — каза Асур и простря ръката си. На дланта му блесна малкото оръжие. — Послужих си с това.

— Мъртви! — възкликна уплашен Таомей.

— Не, само в безсъзнание.

Таомей искаше да попита още нещо, но тялото до него се раздвижи. Наведе се и разтърка челото на Елий, който бързо се съвзе, изправи се на крака, учуден огледа залата ѝ като видя Ана, приближи се към нея, сграби внезапно малката ѝ ръка в своята лапа и радостен възкликна:

— Спасена?

— О, Елий, приятелю! — бързо каза тя. — Няма ми нищо.

В това време се събудиха Мейзо и Леймей. Ана им кимна приятелски. Лаой също отвори очи и тя ясно прочете в тях гняв — нещо необичайно за мионите. Скоро гневът изчезна. Потиснатата скръб и мъка опечали лицето му. Натъжен, поклати огромната си глава и както по-рано, когато мионите се съвещаваха дали да отлетят на Земята, повтори същите думи на възмущение и несъгласие. Този път

Таомей, изглежда, се съгласи с него, но Елий възрази. Докато мионите разговаряха, Ана се интересуваше само за баща си. Скрибин все още спеше. Тя стоеше над него, гледаше го и чакаше той да отвори очи. Напразно. Баща ѝ беше безчувствен, бледен като мъртвец.

— А защо татко не се събужда? — разтревожена попита тя.

Асур я успокои. Организмът на инженера беше по-слаб и газът действуваше по-дълго време. С мионите беше друго, те бързо преодоляха отровата... Асур търпеливо обясняваше на девойката, когато неочаквано Таомей извика:

— А този?

Асур видя в ръката му острието. Мионът беше готов да го насочи към Браун, който стоеше настрана.

— Не! Стойте! — Асур хвана ръката на Таомей, защото разбра намерението му. — Той е добър, той не е с тях.

С няколко думи Асур разказа за поведението на Браун. Таомей и мионите слушаха мълчаливи, неподвижни и съсредоточени. И тогава всички почувствуваха, че се движат все по-бързо.

— Ние летим? — попита недоумяващ Таомей.

— Да — отвърна Асур. — Нямах друг изход. Когато онези ме заплашиха, че ще ме убият, аз им обещах да отворя люка, но излъгах. Не бях лъгал от векове, а те ме заставиха да постъпя като тях... да лъжа! И отидох до командната кабина. Те дойдоха с мене. Аз поставих в действие автомата на „Вестител“, той полетя, а после си послужих с оръжието.

— Накъде летим?

— Към Мион. Сбърках ли?

Лицето на математика Лаой просветна. Но Елий посрещна хладно това съобщение. Таомей попита Асур дали девойката знае накъде летят. Не, не беше ѝ казал. И сега тя не разбираше нито дума от разговора между двамата, защото те говореха на мионски език.

— Идете и изключете автомата — нареди Таомей. — Още е рано да се връщаме.

— Но тук ни преследват! — с негодувание се обади Лаой.

— Имаме и приятели! — възрази Елий. Таомей не бързаше да отговори.

— Да — каза най-после той. — Нещастие след нещастие... Но, приятели, ние нямаме право да отлетим с тези хора. Ето Скрибин идва

в съзнание. Заедно ще решим какво ще правим.

Мъчителна тишина. Седяха в голямата зала с намерение да решат най-важния въпрос, а мълчаха. Това предвещаваше различия в мненията. Знаеха го и ето защо никой не искаше пръв да разкрие съображенията си, никой не желаше да огорчи другите. По-лесно беше да говорят не за това, което ги вълнуваше най-много. Пръв Таомей попита по-скоро себе си, отколкото другите, как бе възможно няколко заговорници така леко да завладеят кораба и да обезвредят мионите.

Скрибин каза:

— Това се дължи на вашата доброта и доверчивост.

Таомей не го разбра. Да бъдеш добър и да вярваш в разумното същество, а то да ти отвръща със зло! Не беше възможно това да се случи на Мион. Наистина друг морал, други мисли и чувства вълнуваха земните жители, те още не бяха унищожили в себе си пороците, които в дълбока древност съществуваха и на Мион.

Скрибин и Таомей разговаряха на руски. От мионите само Елий разбираше този разговор, защото беше понаучил езика, за да беседва с Ана за звездите, планетите, галактиките, за цялата вселена, която беше така необхватна, така невъобразимо чудна, разнообразна и все пак имаше един и същ произход. Много явления и закони за различните звездни светове бяха общи. Затова Елий се обади:

— Лошо постъпиха тези човеци, но нали всички на планетата не са такива? На Земята живеят и добри, трудолюбиви и свободолюбиви хора. Ще отидем там и ще разберем обществените им отношения.

— Твоите другари не мислят като тебе, Елий — каза Таомей и веднага заговори на мионски. Въпросът беше важен, съдбоносен. Да продължат ли пътя си за родината, или пък да се върнат и кацнат на Земята, закъдето бяха се отправили чак от Мион?

— Не! — каза бързо Лаой. Той беше категоричен. — Не на Земята! Да заминем за Мион! (Там го чакаше млада жена със сладко бебче и той отдавна тъжеше за тях.)

— О, това ще бъде несправедливо! — каза Елий. — Ето я Земята, така близка и така интересна, а изведнъж — обратно! На Мион няма да ни похвалят. Там чакат с огромен интерес нашите съобщения!

Тогаваше се обади Мейзо. Дишаше усилено, капчици пот блестяха по челото му. Изглежда, в него ставаше борба.

— По-скоро ще ни упрекнат, че сме рискували да кацнем на планета, чиито хора се опитаха да ни направят най-голямото зло. Аз съм лекар, посветил съм живота си да правя само добро, да защитавам и продължавам живота. Моето мнение е: към Мион!

— Мейзо, приятелю! — обади се с упрек Елий. — Ти забравяш, че при нас има земни жители. Нима ще ги вземем въпреки волята им на Мион?

Мейзо притвори ципите на очите си и затруднен, промълви:

— Хм! Това именно е най-трудното. Но може би те...

— Не, няма да пожелаят! — прекъсна го Елий. — Сигурен съм, че ще откажат!

Леймей се засмя. Беше сърдечен, обичаше да се шегува.

— Елий казва истината само наполовина — с шеговит тон каза той. — Елий настоява да отидем на Земята заради бялата малка жена.

Елий пламна оскърбен. Не, той не говореше полуистини. Той просто не изрази пълно мислите и чувствата си. И за да няма никакво недоразумение, изправи се срещу всички, за да прочетат и най-тайните мисли в очите му, и сложи ръце на гърдите си.

— Да, преди всичко за нея! Не съм виждал нищо по-нежно и по-съвършено от това земно създание — каза смело той.

— Това обяснява твоето настоятелно предложение да отидем на Земята — отбеляза сухо Лаой.

— Ако тя пожелае да дойде на Мион, ще бъда много щастлив — продължи Елий откровено. — Но, приятели, аз и тогава ще настоявам пак да посетим Земята! Трябва да кацнем на нея. Вижте я! — Той пристъпи към илюминатора и се опита да я открие на черното звездно небе, посипано с ярки звезди, после отново се обърна към другарите си: — Толкова сме близо до нея! А мечтаехме да отидем на тази планета! С каква радост се подготвихме за далечния полет! Как се вълнувахме, помните ли? От милиарди километра съм я наблюдавал много пъти с телескопите на нашата обсерватория. Помислете си само: друг свят, други същества, друга култура, много по-съвършена, отколкото я знаят нашите прадеди! И изведнъж — назад! Аз желая да изпълним всяка молба на очарователната земна жена, но мисля, че независимо от това, трябва да отидем на Земята!

Тогава Лаой напомни за загиналите Зейбо и Тойзи. Двама чудесни миони, учени, храбри мъже. Убити от земни жители. И само

това ли? А кой нападна екипажа на „Вестител“? Кой извърши покушение срещу мионите и беше готов да унищожи и завладее звездолета?

— Ти искаш — добави Лаой, — да бъдем приятели с такива коварни и опасни разумни същества? А знаеш ли какво може да ни се случи на Земята?

Мионите мълчаха. Всеки си мислеше за земните човеци. Да, благородни бяха Скрибин и малката нежна Ана. Земята навярно беше населена с милиони като тях, в това едва ли някой се съмняваше. Но земни хора извършиха непозволени, страшни деяния. Могат ли мионите да бъдат напълно сигурни, че няма да ги сполети нова беда? Дори и Елий донякъде се разколеба, той нямаше право да твърди обратното, нямаше право да настоява за такъв риск. Затова, натъжен, мълчеше.

— Не сме чули желанията на Асур — обади се Таомей.

Асур седеше самичък зад мионите. Беше угнетен. Мразеше тези земни хора, които се опитаха да покорят мионите и да им наложат своята воля. Мразеше ги с онази сила, с която мразеше някога господарите. Но беше свикнал да потиска в себе си чувството на омраза. И той тихо отвърна:

— Каквото решите, аз ще се подчиня!

— Искаш ли да кацнем на Земята?

— Искам!

— Разбирам — въздъхна Таомей. — Там е твоята родина, ти копнееш да я видиш. И така, двамата с Елий сте на едно и също мнение.

— Не се съобразявайте с мене — бързо каза Асур. — Моля ви.

Той не желаше ново бедствие да сполети мионите заради него. Спомените за далечните години на неговата младост пак изплуваха в съзнанието му. Във въображението си видя жестоки земни хора, видя кръв, камшици и влажни тъмници, видя робство и не искаше да рискува, като настоява мионите да отидат там, където беше страдал. Още веднъж Таомей попита всеки мион какъв съвет ще даде. Математикът Лаой, лекарят Мейзо и радионавигаторът Леймей казаха: „Не!“ Те предложиха „Вестител“ да се отправи обратно към Мион, защото в противен случай се опасяваха никога вече да не видят своите

близки и своята родина. Елий твърдо каза: „Да!“ Асур отказа да вземе страна.

— А ти, Таомей? Ти си отговорен за звездолета, какво казваш ти?
— попита Елий.

— По-напред да поговорим с нашите земни приятели — отвърна Таомей и се усмихна на Скрибин и Ана, които слушаха обезпокоени непонятния за тях разговор между мионите. Ясно беше, че имат различни мнения. Спорят, убеждават се.

За кратък миг Таомей се поколеба и с несигурен глас продължи:

— Почти всички мои другари след случилото се не желаят да отидат на Земята.

— О! — извика уплашена Ана. — Невъзможно, невъзможно!

Таомей накратко изложи съображенията на мионите.

Скрибин едва го изчака да довърши и каза:

— Не! Напразни са тези опасения! Дори в страната на онзи господин милиони хора ще бъдат неизказано щастливи да ви посрещнат като гости, да ви приветствуват като братя! На нашата Земя вие ще бъдете обградени с много грижи, много обич!

— Може би вие сте прав, приятелю Скрибин, но...

— Таомей, не се страхувайте, моля ви!

Таомей не отговори. Изглеждаше тъжен, угнетен.

— Двама наши другари загинаха, убити от земни хора — каза след малко той. — И този подъл опит на Вега да завладее звездолета... Това вечно ще ни тежи, приятелю Скрибин! Как земните жители ще ни гледат в очите? И как ние ще забравим всичко това? Как ще бъдем весели и доверчиви?

Скрибин и Ана говореха, че човекът от Земята не е такъв, какъвто го представяха, за жалост, Вега и хората му. Нека мионите забравят, нека простят... Ако беше на тяхно място, Ана би простила. Но за Таомей въпросът не беше поставен така. Бе нарушено доверието. Бе скъсана нишката на уважение, искреност и честни отношения... Таомей печално поклащаше глава и тогава Ана и Скрибин по-горещо търсеха доводи да убедят миона, за да променят неговото твърдо решение. Те казваха, че на Земята живеят и много благородни хора, добри и трудолюбиви. През тъмните векове на мракобесие милиони светли умове са загинали заради правдата и щастието на другите. Колко кладни са осветявали вдъхновените лица на смели учени и

новатори! Колко бесилки са скърцали под тежестта на обесените борци! Колко разстрели! И революции срещу притеснителите, срещу експлоататорите и надменните господари! Човечеството много е страдало и се е борило за свобода, братство, равенство, щастие и мир...

— Виждате ли? — каза Таомей, след като изслуша Скрибин. — Кой е преследвал и убивал тези хора?

Скрибин се смути. Не можеше да скрие истината. Други човеци са узаконявали тиранията. А има ли ги още на Земята? Да, тъмни „бесни сили“ все още се разпореждаха някъде със съдбата на тези, които се трудеха, които създаваха богатата — скромните и добри хора. Кой тогава можеше да гарантира, че мионите действително ще бъдат посрещнати като приятели?

— Да — каза Таомей. — Разбирам ви, но...

Той вярваше на своите гости. Ала душата му беше смутена от спомена за онова, което направиха земните хора. Да забрави... Добре, ще се опита. Но не беше сам. Трима от другарите му решително отказваха да отидат на Земята. Трима срещу един. Не, четирима, защото самият Таомей вече нямаше горещо желание да отправи звездолета към планетата, при това беше изпратил радиograma до Великия съвет на Мион за сполетелите ги нещастия и не можеше да направи друго, преди да получи нови указания. Помнеше поръката: да не излага живота на мионите на опасност и ако съществуват неблагоприятни обстоятелства, да не каца на Земята. Да, рано беше още...

И той добави:

— Приятели, съжалявам! След всичко, което се случи, не можем да посетим Земята. Другарите ми не са съгласни... с изключение на един... на астронома Елий и може би на Асур, но той не иска да влияе на нашите решения. Аз вече уведомих Великия съвет. Ние ще се върнем на Мион.

Ана беше поразена от това, че Таомей не споменаваше нищо за тяхната съдба.

— А ние? — попита тя загрижена. — Какво ще стане с нас?

— Искам да ви направя предложение — каза Таомей.

— Какво предложение?

— Елате на Мион.

— Как? — извика Скрибин. — Как така изведнъж...

— А защо не? — обади се Браун. — Ана, представете си, отлитаме на тази далечна планета. И там ще живеем още хиляди години... все млади...

Не го свързваше нищо със Земята. Беше тайно влюбен в Ана и какво по-голямо щастие да замине с нея на друга планета и да живеят още безкрайно много години! При това, привличаше го невероятното пътешествие към непознатата загадъчна планета от друга слънчева система и животът на нея.

— Какво говорите, Браун! — намръщи се Ана.

Сега Таомей на свой ред започна да ги убеждава.

Разбира се, това е най-доброто разрешение на въпроса. Ще пътуват дълги светлинни години. През това време по земното летоброене ще изминат стотици години. А Скрибин, Ана и Браун ще бъдат все така млади. На Мион ще живеят още много години. По-късно ще организират нова експедиция и ще отлетят пак на Земята.

— Тогава ще видите бъдещето на вашата планета, бъдещата цивилизация, която може би ще е догонила Мион. Или може би на нашата планета ще посрещнем гости от Земята!

— О, наистина ли? — увлечена, възкликна Ана. Тя започна да си мисли, че не е лошо да замине на Мион. Вълнуваше се от възможността да остане векове все млада и жизнерадостна като Асур... Един ден пак — ще долети на родната планета и ще види онова, което неродените поколения ще постигнат...

Тя се сети изведнъж за Вега и другарите му, които сега бяха затворени и очакваха своята участ.

— А другите? — попита тя. — Вега няма да иска да дойде с вас, зная!

— За тях имам друг план — отговори Таомей.

— Какъв план?

Като че ли Ана започна преговори с миона, а Скрибин нямаше намерения да разговаря; той беше категоричен. Затова бързо каза:

— Не, приятелю, не мога... — каза той. — Не мога да оставя работата си на Земята. Аз имам задължения към моя народ! Живея, здрав съм, силен съм и не мога да избягам от дълга си!

Тежко му беше, че не работи нищо на звездолета. А смисълът на целия му живот бе в творчеството. Той винаги правеше нещо, винаги

обмисляше, винаги кроеше планове. Дори когато почиваше, пак мислеше за разни конструкции и как да подобри вече изработените планове. Не можеше да изостави строежа на космическия град. Та там, около Земята, сега летяха товарни ракети с металически части и съоръжения за чудния град. Инженери и техници, облечени във фантастични костюми, ги монтираха под светлината на мощни прожектори. Градът в Космоса растеше по негови проекти, той бе рожба на Скрибин. Да напусне всичко това и да отлети далеч, откъдето може би никога нямаше да се върне!

— Не, съвестта не ми позволява — повтори Скрибин.

Ана не настоя повече. Тя не можеше да не уважи желанието на баща си.

Тогава Таомей намери изход. Той каза, че ще оставят двамата на Марс. Марс беше все още пуста планета, там не бяха монтирани съоръжения, уреди и апарати за живот и за експлоатация на богатствата ѝ. Само понякога земни ракети я посещаваха с научни цели, за да я изследват. Щяха да поискат по радиото ракета, която да ги отведе обратно в родината им...

Скрибин се съгласи.

Той реши, че на Земята ще разкрие всичко пред целия свят, ще разкаже как недостойни хора станаха причина мионите да отлетят обратно към далечната планета. Тогава цялото човечество бурно ще изрази негодуванието си — той беше уверен в това — и още един, може би смъртен удар ще бъде нанесен на този свят, който се крепеше на насилие, лъжа, подлост и неправди...

„Вестител“ спря в областта на планетата Нептун, на около 4400 милиона километра от Слънцето. До Марс имаше около 4180 милиона километра. Когато Ана узна това, тя се ужаси. Разстоянието беше огромно, но Тао мей изглеждаше съвсем спокоен. Той каза, че ще им са необходими около 60 земни часа, за да стигнат до Марс, като летят с по-малко от 10 000 километра в секунда. Ще се съобразяват, че планетите са твърде близо една до друга.

— Освен това — добави Таомей — ще наблюдавате планетите от нашата обсерватория.

— Чудесно! — плесна с ръце Ана.

Кротък беше погледът им. Гордостта и наглостта изчезнаха от държането им. Най-невинен и безобиден изглеждаше Вега. Седеше на

високия стол кротък и разкаян. Приличаше на дете, което е съзнало вината си...

Мионите, Скрибин, Ана, Асур и Браун седяха в другия край на залата. Само Леймей не беше тук. По молба на Скрибин той монтираше радиопредавател. Работеше бързо и сръчно в една кабина с много автоматични машини и инструменти.

— Ние не ви съдим, нямаме право! — каза Таомей със студен глас.

Вега покорно сведе поглед. Никой не би допуснал, че това е жестокият и безскрупулен човек, който не би мигнал, ако му се наложи да стреля.

— Ние идвахме на Земята като приятели — продължи Таомей. Той се опитваше да потисне гнева си. И повтори: — Като приятели! Но вие постъпихте нечестно, подло.

— Сбъркахме! — обади се кротко Джери.

Вега, Робсън и Джеймс наведоха по-ниско глави. Те искаха да подчертаят солидарността си с Джери.

— Все зло, зло... — продължи Таомей. — Нима сте се родили само за това?

Мълчание.

— Разумните същества са разумни, за да правят другите щастливи, да живеят в мир като братя, да преобразяват живота и да създават блага и радост за всички. За всички! Всички имат право на щастие. Това е проста истина, но вие не я разбирате. Вие сте дребнави, жалки, несъвършени!

Таомей беше повишил глас и говореше като проповедник. При други обстоятелства Вега би му извикал: „Я стига дрънка! Гледай си работата!“ Сега той смирено поде:

— Прав сте... Имайте пред вид, че изпълнявахме заповед! Тя беше ясна и строга: да отлетим на Луната! А вие искахте да ни върнете на Земята, и ние бяхме принудени...

Скрибин стисна юмруци и извика:

— Не хитрувайте! Вие сте отговорни за вашите дела! — Той се обърна към мионите: — Таомей, приятелю! Трябва да ги съдим по законите, които са в сила на Земята!

— Вашите закони справедливи ли са? — обади се Елий.

— Да! Виновният получава наказание, което заслужава!

— А дали го заслужава?

— Имаме закони, имаме съдии. Ако не се разобличи виновникът, обществото ще се разпадне.

— А ние на Мион не наказваме никого — каза Елий.

— Дори и да е извършил престъпление?

— Престъпници при нас няма. Защо да се извършват престъпления, когато животът ни е уреден по-съвършено от земния? Но всеки може да сгреша.

Скрибин вдигна рамене. Той трудно разбираше миона.

— Да не би сгрешилият да се самоубива, за да не тежи на другите?

— Какво говорите? — възнегодува Елий.

Таомей обясни, че най-тежкия съд за миона е неговата съвест. Тя е жесток обвинител. Тя преследва до последния дъх. Никой не би желал да бъде виновен пред съвестта си.

Докато разговаряха за правните отношения на Мион и на Земята, Елий осведоми останалите миони за какво спореха. Лаой заяви, че е справедливо земните хора да бъдат съдени по земни закони, защото заслужават това. Едва ли тяхната съвест ще им подействува. Но някои не бяха съгласни с Елий, който настояваше да не отвърщат със зло на тези недостойни човеци. Какво ще спечелят, ако им отмъстят? Нека опитат да пробудят чувство на угризение и на разкаяние, за да съзнаят земните хора какви злини бяха извършили... Благородството на Елий порази Ана и тя горещо започна да убеждава баща си:

— Не бива да проявим жестокост като Вега! Той и бандата му заслужават смърт, но нима можем да ги убием?

— С нашето великодушие можем само да насърчим нови престъпления — каза Скрибин. — Решавайте вие, Таомей, аз ще се подчиня!

Той скръсти намръщен ръце в очакване да чуе присъдата.

Таомей изгледа строго виновните и с равен глас каза:

— Не, ние, а вашата съвест, ако я притежавате, ще ви съди. Съвестта за миона е най-страшният обвинител. Само като разсъдите и вашето престъпление ще блесне с цялата си сила!

— Да — съгласи се Вега. — Сгрехихме!

Тонът му беше лицемерен. Таомей не му обърна внимание, а продължи със същия глас:

— Ние идвахме на Земята в името на мира и сътрудничеството, а намерихме във ваше лице врагове! Зли врагове. Изглежда, че не е дошло време човечеството да се обедини в името на голямо и пълно щастие, благоденствие и висока нравственост. Добре, ще почакаме! Ще почакаме, докато хората по цялата Земя унищожат пороците си и заживеят в мир и братство.

Вега, Робсън, Джери и Джеймс се спогледаха. Те не разбраха миона.

— Заминете си! — каза той.

— Как така? — попита Вега.

— Така... Можете свободно да се върнете на Земята с вашия кораб!

— Всички?

— Да!

Притворството и лицемерието на Вега вече не му бяха нужни. Бурна радост върна самоувереността му.

— Другарю Скрибин! — извика той почти с нежен глас. — Обещавам тържествено тук, че като стигнем...

— Ние няма да дойдем с вас! — прекъсна го Ана.

— Как тъй? — опули очи Вега. — Всичко е забравено! Вие сте свободни! Ще ви отведем на Луната при вашите!

В този миг Вега сам вярваше, че говори от сърце. Но Скрибин не му вярваше. Той махна ръка с негодувание.

— И още имате наглостта да ми говорите това! Престанете!

— Извинете, аз наистина... честна дума!

Вега действително говореше честно, но дълбоко в себе си съзнаваше, че обстоятелствата го заставят да бъде искрен. Когато мионите си заминат, разбира се, той ще потърси съвета на Стареца.

— Вие ще заминете сами! — каза Таомей.

Вега вдигна рамене:

— Щом те не желаят... А вие, Браун, ще дойдете, нали?

Браун трепна, като че ли бяха го боднали с игла.

— Не с вас, не! Аз ще отида на Мион! На Мион, разбирате ли? Един ден пак ще се върна на Земята. Тогава вас няма да ви има! Ще бъдете кал и прах! Никой не ще си спомня за вас, мистър Вега! И за вас, мистър Робсън и мистър Гардън! Да, никой!

Лицето му пламтете, очите искряха, а гласът звучеше остро, заплашително.

— На Мион ли? — извика Вега. — Нима и вие, инженер Скрибин? И дъщеря ви?

— Сами ще решим какво ще правим! — студено отвърна Скрибин.

— Ами че да! — засия Вега. — Защо пък да не отидете там? Ще минат векове и пак ще се върнете! Завиждам ви, честна дума!

Ана го стрелна с негодуващ поглед:

— Най-после какво ви интересува това? Престанете!

— О, много го интересува! — каза със сарказъм Скрибин.

Всичко би дал Вега, ако Скрибин и Ана никога не се появят на Земята. Но той не знаеше намеренията на двамата — те говореха твърде двусмислено и не знаеше дали мионите не са решили да ги отведат в своята родина...

— Кога тръгвате? — сухо попита Таомей.

— Веднага! — отвърна Вега. — Робсън, готово ли е всичко за отлитане?

Зад стената на стъклената кабина, която се появи в залата заедно с изпращачите, блестеше „Космос“ като огромна сребърна пура, стъпила на три металически крака. Там, където цилиндричното тяло се изтъняваше в изящна заострена линия, зееше черният отвор на люка. Той напомняше гигантско око.

Платформата бавно се откъсна от пода. Вега, Робсън, Джеймс и Джери стояха на нея гологлави, разгърдени, с измачкани панталони. Те се усмихваха някак вяло, изкуствено и махаха с ръце. Мионите мълчаха. Мълчеше и Скрибин. Само Ана и Браун отвърнаха на прощалния им поздрав.

— Татко, мъчно ми е за тях — прошепна девойката.

— Е, стига! — каза Скрибин.

— Чух Робсън — продължи Ана натъжена. — Той се оплакваше, че горивото им е недостатъчно. Може би няма да стигне, за да кацнат на Луната?

Така беше. „Космос“ изразходва твърде много гориво, като се опитваше да избяга от ракетата. Робсън каза на Вега, че е опасно да отлетят, защото може би не ще успеят да кацнат, но Вега беше неумолим. Каквото ще да става... Само да бъдат по-далеч от мионите,

за да не ги отведат обратно на Земята и да не попаднат в ръцете на тези, срещу които бяха извършили много престъпления.

— А те питаха ли ни искаме ли да тръгнем с тях? — остро отговори Скрибин. — Не ни питаха. И сега сами избраха съдбата си. Освен това мионите нямат и грам от горивото, с което лети „Космос“.

Платформата застана до люка. Четирмата пътници още веднъж махнаха с ръце и се поклониха. Вега, Робсън и Джери изчезнаха в ракетоплана, но Джеймс остана за малко, като че ли се колебаеше. После той отпусна рамене и приведен, последва другарите си. Един металически похлупак бавно започна да затваря входа на „Космос“ и най-после плътно прилепна.

— Изпомпвайте! — заповяда Таомей.

В кабината имаше разни ръчки и лостове. Лаой натисна единия. Не се случи нищо, но Таомей обясни на Скрибин и Ана, че мощни помпи вече изсмукват въздуха от хангара. После големия люк ще се отвори, а един механизъм леко ще изтласка „Космос“ в безвъздушното пространство, където той ще полети с лек тласък на двигателите си.

Скрибин и Ана не задаваха въпроси както друг път. Тъжни бяха очите на девойката. Гледаше „Космос“, пред който дори мионите бяха малки като мухи. Тези, които извършиха толкова злини, може би никога нямаше да кацнат на твърда земя и това я гнетеше.

— Ана, вие, изглежда, тъжите за тях? — попита Таомей.

— Това са хора — отвърна тихо тя.

— Вие сте много добра, Ана!

— А защо трябва да ги съжаляваме? — с упорита враждебност попита Скрибин. — Всеки случай положението им не е така безнадеждно. Струва ми се, че те поправиха радиопредавателя си и могат да повикат помощ. Възможно е друга ракета да ги снабди с гориво, ние нямаме.

Не разискваха по този въпрос, защото вниманието им беше привлечено от друго. Куполът се разцепи, появи се тъмна продълговата ивица. Тя растеше — широка и черна, а зад нея надничаха жълти и синкави гроздове от звезди.

„Космос“ помръдна, отлепи се бавно от пода и се понесе нагоре, тласкан от невидима сила. Върхът му скоро изчезна навън; след него тялото се провираще внимателно от гигантския отвор, топеше се в мрака и ставаше все по-късо. Най-после то се изгуби. Люкът бавно

започна да прибира крилете си. В стъклената кабина, над уредите, светна екран. На него се очерта „Космос“. Под туловището му излитаха буйни пламъци и дим. Ракетопланът се разтрепери, като че ли току-що се пробуди и обмисляше накъде да полети, после внезапно се втурна нагоре. Секунда, две, три... Той ставаше все по-малък, превърна се в светла точкица, която пъргаво се провираше между звездите, сякаш търсеше къде да спре и да си почине.

После изчезна...

Елий отведе Ана в едно помещение, разположено в горната част на звездолета. То беше просторно, куполообразно, с два огромни телескопа, монтирани на подвижни металически колони. Телескопите свободно се движеха на всички страни с помощта на разни колела, бутони и лостове. Имаше още много съоръжения, някои непознати за Ана. Зад няколко илюминатора грееха студени звезди. Те се виждаха оттук също така, както и от Земята, само че изглеждаха необикновено ярки и неподвижни като монети с различна големина. Телескопите допираха затворени люкове и с автоматични приспособления така плътно се спояваха с металическата броня на звездолета, че беше изключено въздухът да излети. Наблюдателят можеше да се любува на космоса чрез окуляра или пък поставяше в действие телевизионната камера. Тя снимаше ясно и релефно всяко небесно тяло, което попадеше в обсега на телескопа.

В тази обсерватория Ана и Елий прекарваха по-голяма част от времето си. Специалните астрономически телевизори откриваха и увеличаваха хиляди пъти невидими свръхдалечни звезди и планети. В екрана на такъв апарат Ана видя голям като тепсия сиво-зеленикав диск с по-тъмни и светли петна и с бели качулки по полюсите. Елий каза, че това е неговата родина Мион. Мион! Със земен телескоп планетата беше невидима. А ето Ана я наблюдаваше и сърцето ѝ радостно тупаше... Елий гледеше девойката с кръглите си портокалови очи. Беше учуден и възхитен. Необщителен по характер, в нейно присъствие той се преобразяваше. Говореше много. Разказваше ѝ за далечните звездни светове, за странни непознати планети, за небето на Мион, което изглеждаше съвсем друго, за същите звезди, които светеха на земното небе, но от Мион те се виждаха разположени не така, а и големината им беше различна. Разказа ѝ, че звездолетът „Вестител“ беше прелетял близо до звездата, която Ана назова Проксима

Центавър. Недалеч от нея кръжаха две по-малки звезди. Трите образуваха тройна звезда. Мионите бяха забелязали и няколко планети. Те се движеха по неправилни и неустойчиви орбити, защото три гравитационни центъра ги привличаха. Наблюденията на апаратите, монтирани на звездолета, показали, че на тези планети няма живот, може би само низши растения вирееха там...

Елий имаше необикновени познания за звездното небе и за галактиките. Той разкри на Ана, че мионите строят още по-мощни звездолети, които ще се движат със скоростта на светлината, като използват вещество и антивещество. По този начин разстоянието между галактиките ще бъде преодоляно с изразходване на няколко тона антивещество за едно междугалактическо пътешествие. Ана му разказа за постиженията на земната астрономия. Елий слушаше внимателно и още повече съжеляваше, че е осуетена възможността му да отиде на Земята.

— Колко жалко, че скоро ще се разделим с вас! — с искрена тъга казваше той и така гледаше Ана, че тя смутена свеждаше поглед.

Когато Елий не беше с нея, тя предпочиташе да седи на един фотьойл, често пъти с Асур, и да гледа телевизионния екран. Телескопът сам улавяше планетата, която летеше стремглаво право към зрителя. Това беше измама, защото всъщност звездолетът светкавично се движеше към центъра на Слънчевата система. Движеше се като по тъмна и широка алея между огромни светли острови — планетите. Прелетяха край Уран, който се появи зеленикав, прорязан с тъмни ивици от облаци с различен състав. Слънцето го осветяваше така, както грееше на Земята малко преди да залезе. Гъста отровна атмосфера от амоняк и метан покриваше плътно планетата. Четиридесет и две години там беше ден и четиридесет и две — непрогледна нощ. Ана още не беше се налюбувала на планетата, когато телескопът улови златистожълт гигант, обкръжен с фееричен пръстен от разноцветни светлини, проектиран на тъмното като черно кадифе небе.

Това беше Сатурн.

Звездолетът леко измени орбитата си и се насочи към планетата.

Гигантът скоро зае огромна част от небето. Той плуваше в средата на вълшебния си пръстен, а далеч около него обикаляха спътниците му. Един, два, три... осем, девет! Златистият диск бе

прорязан от кафяви и червеникави петна. Изглеждаше красив и спокоен от звездолета, който летеше край него на стотици хиляди километра. Ана знаеше, че в атмосферата му от полузамръзнали газове винаги бушуват бури и страхотни вихри, а температурата му достига до минус 155 градуса.

Девојката имаше чувството, че ще врџхлетят върху планетата, но „Вестител“ прелетя край нея и се отправи към колоса на Слънчевата система — Юпитер. Неговият диаметър беше единадесет пъти по-голям от земния. И тази планета летеше стремително към звездолета. На черното небе сияеше като искрящ рубин, сплескан към полюсите. Неговият диск беше обагрен с по-тъмни пояси — това бяха тук-там разкъсани гигантски облаци. Ана обясни на Асур, че не би желала да кацне на тази планета, защото никога няма да отлети обратно от нея. Юпитер привличаше телата 28 пъти с по-голяма сила от Земята. Ракета не би могла да се откъсне от него. Човек там тежеше около два тона и изобщо би бил смазан от привличането на планетата. При това атмосферата на Юпитер имаше състав от амоняк и метан. Никое живо същество не би могло да я диша.

Огромното сплескано към полюсите кълбо плуваше студено и мъртво в космоса. Ана изпитваше чувство, че преминават край далечна полусферична ледена планина, осветена от портокаловите зари на залязващото Слънце.

— Внимание, сега ще видите астероиди — каза веднџ Елий.

„Вестител“ забави устрема си. По екрана се появиха рояци твърди тела. Осветени от Слънцето, те приличаха на птици с различна големина. Святкаха ту бавно, ту по-бързо като уплашени и се лутаха насам-нататък, но все пак не врџхлитаха един срещу друг. Ана долепи челото си до илюминатора, защото така виждаше по-добре тези близки твърди тела. Тя щракаше с фотоапарата си, който ѝ подари Таомей. Колко интересен и невиждан материал за астронома! Астероидите като че ли бяха струпани в дъното на един конус, но колкото отиваха към центъра му, толкова по-бързо встрани отлитаха те.

— Какво е онова там? Иде срещу нас! — извика по едно време Ана.

— Нищо — отвърна спокойно Елий. — Звездолетът ще мине край астероид.

Това беше гигантска скала с неправилни форми и остри израстъци. Тя се въртеше видимо бързо на черното небе и ту светваше, ту я обгръщаше мрак. Астероидът имаше диаметър около три километра. Диаметърът на други, обясни Елий, е сто, двеста, дори приблизително осемстотин километра и ще е щастие, ако прелетят край такъв голям астероид. Но не прелетяха.

Картините се сменяха една след друга. Появяваха се нови астероиди, като че ли звездолетът ги привличаше, но той сръчно минаваше покрай тях и те оставаха далеч назад и се топяха в мрака. Там сияеха само студени и неподвижни кръгчета, като че ли бяха разсипани хиляди едри и по-дребни златни монети.

И ето между тези лутащи се небесни астероиди, които гъсто населяваха пространството между Юпитер и Марс, се показва огромна звезда — оранжево-жълта с бели шапки на полюсите. Това беше Марс. Планетата светеше с ярък блясък. Прекрасен беше този огромен червеникав диск, който бързо се приближаваше. Едва забележимо синьо-портокалово сияние го обкръжаваше. Наоколо се простираше безкраен черен фон с блестящи звезди по него. Размерите на Марс всяка минута се увеличаваха видимо и все по-ясно се очертаваха огромни по-светли и по-тъмни петна, някои синьо-зелени, други червеникави и кафяви, а полюсите неизменно искряха от белота. Гигантски линии прорязваха планетата. Сега те не изглеждаха като канали, както от Земята, а тъмни широки петна. Това бяха пропасти, образувани някога, когато атомна катастрофа бе разцепила и разкъсала повърхността на Марс...

Ставаше нещо странно. Уж летяха нагоре към планетата, а тя изведнъж се оказа под „Вестител“. Той пътуваше, устремил носа си надолу, но не така бързо, а все по-плавно и по-плавно. Ана усещаше леко чувство на претоварване, като че ли автомобил бързо спираше поради внезапно натиснатата спирачка...

ГЛАСОВЕ ОТ КОСМОСА

Спиридонов погледна ръчния си часовник. Оставаха две минути, за да дойде смяната му. Прекрасно. Навън го чакаше елегантният „Москвич“. Трябваша му осем минути, за да отиде при Вяра и заедно да се отправят към планината. Два дни сред нейните гори, на планински въздух, гости в един слънчев хотел...

Той си мечтаеше за този излет, когато в слушалките чу тих и странен женски глас:

— Ало, Земя... ало, Земя... Да се обади радиостанция „Космоград“! Земя, чувате ли ме? „Космоград“, обади се! Ало, Земя...

Не беше прието никоя земна радиостанция да говори така. Спиридонов беше в недоумение. Някой любител? Може би. Гласът настоятелно зовеше и той каза в микрофона:

— Чувам ви! „Космоград“ се обажда. Чувам ви! „Космоград“ слуша!

Гласът възкликна:

— Наистина ли „Космоград“?

— Да! А вие коя сте? — попита Спиридонов. Той се учудваше, че разговорът ставаше с прекъсвания, след големи паузи.

— Ана Скрибин — отвърна гласът.

Объркан, Спиридонов доближи устни до микрофона и попита:

— Как? Мъртвата?

— Глупости, не съм мъртва. Обаждам се от Марс. Тук сме с татко... с инженер Скрибин — поправи сетя.

Спиридонов небрежно махна с ръка. Някаква шега. Някой е решил неуместно да се пошегува. Тези радиолюбители си нямат друга работа...

— Слушай, прекъсвам! — извика той сопнато. — Това на нищо не прилича! Нямате ли мярка в шегите си?

Но гласът уплашен извика:

— Моля ви се, наистина аз съм Ана Скрибин! Не съм мъртва, а с татко летяхме с извънземен звездолет. Сега кацнахме на Марс.

Слушайте, свържете ме с главния директор на подземните заводи, с Александър Павлович! По телефона ще може ли?

Пот ороси челото на Спиридонов. Не приличаше на шега. И все пак това бе невероятно. Цял свят знаеше, че Скрибин и дъщеря му са мъртви. Но този глас...

— Това е фантастично — избоботи Спиридонов машинално в микрофона, защото не знаеше какво да отговори. — С такива работи шега не бива. Да не сте някоя любителка, която опитва новия си предавател?

— Не, за бога! Аз съм Ана Скрибин! Зова ви от Марс!

Спиридонов чу друг мъжки глас, който нервно каза:

— Ани, дай аз! Той може би е прав да не вярва! После гласът на мъжа съвсем отчетливо заговори:

— Ало, обажда се инженер Скрибин. Свържете ме с Александър Павлович, с главния директор на нашите заводи! После ще разберете всичко, сега действайте по-бързо, моля!

Спиридонов посегна към телефонната слушалка, набра номера и когато чу гласа на телефонистката, бързо каза:

— По спешност от радио „Космоград“. Свържете ме веднага с директора Александър Павлович!

Телефонистката даде линия. В екранчето на телевизиофона се появи образът на пълен мъж с прошарени коси.

— Другарю Александър Павлович — започна Спиридонов. — Нещо странно, нещо невероятно се случи. Обажда се радистът от...

— Свързахте ли ме? — прекъсна го нетърпеливият глас на Скрибин. — Моля, аз ще обясня.

— Говорете!

Мина малко време и тогава далечният глас бързо поде:

— Александър Павлович, вие ли сте, братко? Зная, това е неочаквано, почти фантастично, но аз съм Скрибин! Жив съм! И Ана е с мене! Всичко бе шантаж, едно добре организирано отвличане. Спасиха ни мионите. Току-що техният звездолет кацна на Марс. Чувате ли ме?

Широкото и добродушно лице на Александър Павлович се виждаше ясно на екранчето. Беше загубил способност да говори. Спиридонов виждаше как той посяга ту към молива, ту към

попивателната преса, вдигаше и слагаше несъзнателно разни хартии по бюрото и само едно хриптене се изтръгваше от гърлото му.

— Чуваш ли ме, Александър? — повтори Скрибин. Най-последно директорът несвързано измърмори:

— Но как така? Ти? Скрибин? По дяволите! Нима си дух?

И в същото време си помисли: „Тоя Фадеев е фантом! Той твърдеше, че Скрибин е отвлечен! Как се е досетил?“ Фадеев беше началник на отдел в Държавна сигурност и действително беше идвал на два пъти да се информира за връзките с разни хора, за навиците и характера на Скрибин. Беше подхвърлил, че тази заплетена история, изглежда, миришеше на престъпление.

Гласът в телефонната слушалка звучеше така далеч, като че ли действително идеше от някакъв задгробен свят:

— Слушай, драги мой. Ти знаеш формулата за състава на сплав „Ер“, с която ще строим голяма част от космическия град, нали?

— Зная — отвърна Александър Павлович. — Е?

— Знаем я само трима: ти, аз и моят помощник-инженер химикът Никитин. Чуй я!

Скрибин бързо и точно каза формулата. Александър Павлович преглътна и извика:

— Скрибин, нима наистина си ти?

— Аз съм, дявол те взел, приятелю! Извикай и инженер Никитин, той ще ме познае по гласа, ако ти си ме забравил. И още нещо, драги. Аз и Ана сме на Марс. Но мионите ни предлагат да отлетим с тях на планетата Мион. Чуваш ли ме? Зная, че това е съвсем невероятно, но не припадай! На мен не ми се иска да оставя работата си. А Ана е разколебана, тя днес пак ми говори за това. Таомей настоява, а тя ми дава право аз да реша. Какво ще ме посъветвате?

— Ама чакай... кои са тези миони? — попита озадачен директорът.

— Ало, слушай! — продължи Скрибин. — Мионите са като нас... почти като нас, само че по-едри. И каква култура, каква техника! Фантастично! Но за това после. Слушай! Посъветвайте ме. Аз бях решил да откажа и отказах, ала те пак настояват. Браун твърдо е решил да замине с тях!

— Кой Браун?

— После ще разбереш. Сега слушай! С мионите установяваме постоянна връзка. Те имат по-съвършени предаватели от нашите... невероятно мощни! Обещаха ми един, ако не замина с тях... Ще го донеса на Земята за връзка с тях. Чуваш ли ме? Ало! Мионите ще ни осигурят припаси за един месец. До две седмици ракетата може да долети тук. Ние сме в района на Големия канал! Ще поддържам връзка с ракетата. Чуваш ли ме?

Александър Павлович не отговори. Той беше клямнал на бюрото си, слушалката лежеше върху дланта му, отпусната на стъклото. Беше изгубил съзнание. Тогава Спиридонов се обади:

— Аз ви чувам, другарю Скрибин! Говорете, моля!

— Да, запишете! Чакаме ракета да кацне на Марс в района на Големия канал. Разбрахте ли?

— Разбрах!

— Добре, прекъсвам! Точно след петнадесет часа ще се обадя пак!

ТРЕВОГИТЕ НА ФАДЕЕВ

Нишката беше скъсана. Сега накъде?

Фадеев седеше до бюрото си със сбърчени вежди. За трети път той четеше показанията, напечатани и подредени в зелена папка. Нищо особено. Нищо, за което можеш да се заловиш... Безнадежден случай! И все пак трябваше да се направи крачка. Да се разкъса този мрак и да се улови някакъв лъч, който да поведе следствието по верни следи.

Но как?

Телефонът иззвъня, Фадеев вдигна слушалката и сухо каза:

— Фадеев. Слушам!

— Началникът? — попита един възбуден глас.

— Да, какво има?

— Аз съм Спиридонов, радист при радио „Космоград“ за далечни връзки. Слушайте, току-що говорих с инженер Скрибин!

Веждите на Фадеев трепнаха. С нищо друго той не прояви изненадата си, а с обикновен глас попита:

— Къде е той?

— Обажда се от Марс!

Това беше съвсем неочаквано. Новината този път смая Фадеев. Но той се намръщи и кратко каза:

— Слушайте, вие наистина ли сте от радио „Космоград“?

— Да, моля! Разбирам ви — каза бързо Спиридонов. — И за мен това беше гръм от ясно небе. Сега ще затворя, наберете номера на радио „Космоград“, искайте Спиридонов. Чакам!

Връзката беше прекъсната. Фадеев помисли за миг и набра номера на радиото. Телефонистката го свърза със Спиридонов.

— Аз съм — каза той. — Потвърждавам, говорих със Скрибин от планетата Марс. Той е жив! Жив! — повтори бързо и задъхано Спиридонов. — Жива е и дъщеря му. Той говори и с Александър Павлович, с главния директор на подземния завод, аз ги свързах... — Буйният поток от думи пресекна. Гласът на Спиридонов притихна, после той продължи неуверено: — Всеки случай и аз съм много

изненадан, другарю Фадеев, и в мене има едно съмнение... да не би това да е мистификация?

— Едва ли, драги — каза Фадеев. Ушите му шумяха. Той тържествуваше. Но беше свикнал да не издава чувствата си и със същия спокоен глас добави: — Благодаря ви. Ще мина след десет минути да ми разкажете подробно всичко.

В колата Фадеев мислеше за онова, което се случи след изчезването на Скрибин и дъщеря му...

Престъплението беше извършено много умело и тънко обмислено. Фадеев беше хванал нишките, но те го доведоха до безизходен финал. И той беше се отчаял...

Всичко започна от деня, когато край морето, чиито вълни бяха погълнали колата на Скрибин, се събраха офицери — криминалисти и от Държавна сигурност. Под стоманеното въже, опънато от рамото на плаващия кран, висеше разбитият автомобил. Върху камъните край брега лежеше тялото на Николаев, шофьора на Скрибин. Лекарят внимателно го изследваше, а Фадеев стоеше до него и наблюдаваше.

— Да, да, удавен! — каза лекарят, като разглеждаше с лупа ръцете на шофьора. — Но тези следи тук... хм!

Той изследва още известно време ръцете, после вдигна глава.

— Следи от въже. Ето, вижте! Кожата на китките е ожулена, има синини. Какво се е случило? — говореше лекарят и внимателно обследваше белезите. — Борба ли е имало? Що ли? Може би ще узнаем нещо, като намерим трупове на инженера и момичето!

Леководолази изследваха всеки камък на морското дъно в означения район. Всички водорасли бяха внимателно претърсени. Мощните прожектори на един усъвършенствуван батискаф огледаха внимателно целия залив. Не намериха трупове. Какво значеше това? Изядени от акули? Но акули тук нямаше. Притиснати между скалите? Всеки камък беше изследван внимателно. Отвлечени навътре в морето? Добре, ще чакат ден-два и морето непременно ще изхвърли удавените...

Минаха три дни.

Тогава от криминалния отдел съобщиха на Фадеев, че един мотоциклет е открит в храстите по пътя между вилата на Скрибин и града.

— Кога го намерихте? — попита Фадеев.

— Днес е петък... да, в сряда — отговори офицерът.

Фадеев ядосано изруга:

— И не обадихте досега, дявол да го вземе!

— Предполагахме, че това е криминален случай... някаква кражба. Обаче сега си мисля, че тази работа може би има някаква връзка със случая инженер Скрибин!

— Загрявате със закъснение, драги — подигра го Фадеев. — Но както и да е. Въпросът трябва незабавно да се изясни! Идвам!

Мотоциклетът беше докаран в двора на криминалната милиция. Мощна машина, с изящни форми, боядисана в масленозелен цвят. Никакви следи от насилие.

— Номерът фалшив ли е? — попита Фадеев. Младият самонадеян офицер, с когото разглеждаха машината, се изчерви.

— Не зная — призна си той. — Мотоциклетът стои в двора и чакаме да го потърси някой. Можем веднага да проверим!

— Защо стоите още? — ядоса се за втори път Фадеев.

Установи се, че мотоциклетът е на авто-мото клуба. Оттам казаха, че действително едно лице взело машината под наем и предплатило за цяла седмица. Лицето се оказа Вили Браун, цигулар в ресторант „Веселите бекаси“. Фадеев изфуча с автомобила и спирачките му изскърцаха пред ресторанта. Управителят незабавно прие Фадеев в кабинета си.

— Искам да видя веднага вашия музикант Вили Браун — каза Фадеев.

— Той си взе отпуска за цял месец, другарю — отвърна учтиво директорът.

— А къде живее?

С адреса в джоба, придружен от помощника си Костов, Фадеев натисна звънчевия бутон, под който беше написано името на музиканта. Никой не се обади. Чукаха доста време, звъниха, най-последно попитаха съседите. Не бяха виждали Браун от четири-пет дни. Фадеев отиде в управлението и нареди да направят справка дали този Вили Браун е имал някакви връзки със Скрибин или Ана. Резултатът беше отчайващ за следствието: никакви връзки. Кой е този музикант? Донесенията пристигаха едно след друго: скромен и тих човек, избягва познанства, болен е и това го прави може би саможив; не дружи почти с никого...

Фадеев нервно пушеше цигара след цигара, гледаше през прозореца синия гребен на планината и се мръщеше. Нишката пак се прекъсна.

Тогава се появи рибарят.

Той дойде един следобед — изпечен и здрав мъж, с широкопола шапка и гумени ботуши, в които бяха пъхнати крачолите на панталоните му. Имаше сухо, обветрено лице, а с едрите си зъби беше ухапал черна лула. Рибарят започна своя разказ за една безсънна нощ, когато болен зъб не му давал мира. Излязъл от колибата да се поразтъпче и да потърси успокоение на хладина край морето. Това било през една тъмна нощ, няколко дни преди катастрофата с инженера и момичето. За тази катастрофа научил от вестниците. Трупите им не били намерени и някои вестници загатвали, че може би има престъпление. Тогава рибарят се досетил за черната кола.

— Каква кола? — живо се надигна от стола си Фадеев.

— Не зная... Бях минал по пясъка край брега, а като се прибирах към бараката си, недалеч от Самотната гейша видях колата. Нямах я преди. Как беше дошла, когато не я забелязах по пътя, където крачех преди малко? Това ме учуди, но махнах с ръка. Може би не бях я забелязал. Скрих се зад скалите, а колата тръгна към града. Хора не видях. Беше голяма черна кола, много голяма, такива почти няма в нашия град.

Фадеев нареди на помощниците си да търсят. Проверени бяха стотици черни автомобили. Собствениците им се оказаха почтени хора. Случайно Костов беше разговарял с един продавач от гастронома и той разказа, че видял необикновена черна кола — продълговата, каросерията ѝ заоблена като лодка. Видял я два пъти на улицата пред гастронома.

Установиха, че на пресечката живее Браун. Нишките пак се свързаха. Фадеев нареди да проверят какви пътници са гостували в хотелите през тези дни. Доставиха му дълъг списък. Една част от тези хора все още бяха в града, други заминали.

— Узнайте кои са дошли и отпътували с черни автомобили! — заповяда Фадеев.

Двама пътници притежаваха черни коли. Едната беше „Волга“, а другата — „Вартбург“.

— Задънена улица! — каза Фадеев.

Той видя изход от тази улица. И пак отиде в квартирата на Браун. Пак обезпокои съседите, но този път не разпитваше за музиканта. Интересуваше се дали не са го виждали с някакъв непознат човек. Не бяха го виждали...

— Тая работа ще ми скъси дните! — въздъхна Фадеев през нощта, когато напразно се опитваше да заспи. Ала заранта телефонът му извънтя. Непознат глас му каза, че живее до апартамента на Браун. Снощи, като разговаряли за Браун и за неговото изчезване, майка му, стара жена, която обичала да прекарва времето си до прозореца и да плете, на два пъти видяла Браун да излиза от къщи. С него вървял непознат млад човек, много елегантен. Двамата сядали в една черна кола и заминавали...

И толкова. Никой не знаеше повече за този тайнствен млад човек, който бе посещавал квартирата на Браун в дните, преди той да изчезне. Фадеев нищо не може да измисли, за да хване пак нишката на загадката. След обед двамата с Костов се качиха на служебната кола и тръгнаха по панорамния път към морето. Спираха пред всяка вила и питаха обитателите й дали в утрото на катастрофата не са забелязали черна кола да пътува към морето. Един прегърбен градинар заклати острата си брадичка и каза, че е видял, но не една кола, а две. Едната сива. След нея по панорамния път пътувала голяма черна кола. Но кога е било това? Не помни. Може би в деня на катастрофата...

— Благодаря ви — каза Фадеев и неочаквано си спомни една подробност. Той сам се изруга. Та трябваше да се сети веднага!

— Костов! — каза той. — Помниш ли деня, когато отидохме на мястото на катастрофата?

— Да, Фадеев! Защо?

— Слушай! Водолазите тъкмо влизаха в морето и на шосето спря лека кола. Един „Москвич“ с момък и девойка, помниш ли?

— Да. Те попитаха какво се е случило. Виненочервена кола, помня! — каза бързо Костов. — Заговорихме и узнах, че момъкът работи в съседния град П. като инженер по напояването, а тя била лаборантка в нашия подземен завод. Помня още, че момичето беше русо, хубаво момиче, със сини очи, поглеждаше часовника си и казваше, че ще закъснее за работа...

— Достатъчно. Днес много съм доволен от тебе — засмя се Фадеев. — Ела с мене!

Двамата пристигнаха в завода след двадесет минути и помолиха началника на цеха да събере всички лаборантки. Дойдоха двайсетина момичета с неспокойни, питащи погледи.

— Една справка, другарки — каза Фадеев, като се усмихваше. — Много е важно да узнаем коя беше младата жена, която заранта на 27 юли, в деня на катастрофата със Скрибин и дъщеря му, е пътувала с младеж, инженер от град П., по панорамното шосе за Космоград. Необходима ни е важна справка — повтори той. — Колата им е спряла, за да погледат как водолазите се опитват да извадят катастрофиралия автомобил.

Пълно мълчание. Секунда, две, три... Едно момиче с уплашени сини очи стана от стола и каза:

— Аз бях. Моят годеник ме доведе с колата тук.

— Благодаря ви. Другите са свободни.

Когато останаха сами, Фадеев покани момичето да седне, усмихна му се отново, за да разсее неговата уплаха и недоумение, и попита:

— Спомнете си добре. Преди да спрете на мястото, където е станало нещастиято, срещнахте ли голяма черна кола?

Девојката помисли.

Не! — каза тя без колебание.

— Сигурна ли сте?

— Помня, беше прелестно утро. Морето бе много тихо, а пътят пуст. С Коля говорихме тъкмо за това. Аз бързах да не закъснея за работа. Той се смееше и казваше, че има време, моята смяна започва в единадесет часа. Да, така беше!

— Хм! — каза Фадеев. — Това е много важно за нас! Бих желал тези ваши думи да потвърди и годеникът ви. Ще уредя днес да ви освободят от работа. Желаете ли да заминем за П.?

— О, да!

След час една кола ги откара в П. Младият инженер без колебание потвърди показанията на годеницата си — никаква кола не бяха срещнали.

Фадеев се ръкува с момъка, извини се, каза, че с много благодарен за сведенията и отведе момичето обратно в завода. После отиде в кабинета си, повика Костов и твърдо каза:

— Съвсем съм сигурен, че катастрофата е монтирана! Скрибин и Ана са отвлечени.

— Как е станало това? — попита Костов.

— С всъдеход. Сега трябва да узнаем къде са!

Но тук прекъсваха всички нишки.

Два пъти Фадеев ходи сам на мястото на катастрофата, седя по цял час на един бял крайпътен камък, вира се в морето, като че ли очакваше оттам да се появи черният всъдеход. Морето спокойно изпращаше тихите си вълни към брега. Летяха чайки, той ги наблюдаваше със завист и си мислеше: „Ех, ако те умееха да мислят и да говорят! Може би някоя от тях е видяла какво се е случило тук!“

Следите довеждаха до Браун и до непознатия пътник. Кой бяха всъщност тези хора? Това трябваше да се установи. Фадеев започна издирванията си от ресторант „Веселите бекаси“. Подробно и внимателно още веднъж разпита оркестранти, келнери и прислужнички за живота, навиците, срещите и поведението на Браун...

Нямаше нищо, което да насочи следствието по сигурни следи. Случаят беше много сложен, много неясен. За повече от седмица Фадеев изгуби настроението си. Виждаха го все замислен, а с другарите си се държеше нервно и отчуждено. Тъкмо тогава дойде съобщението на Спиридонов...

Сега, като пътуваше за радиостанцията, Фадеев си отдъхна. Зарадва се, но разкритието, че Скрибин и Ана са живи, не го изненада. Той пристигна в зданието, където се помещаваха службите на радиопредавателя. Спиридонов му разказа дума по дума странния си разговор със Скрибин и Ана.

— Хм! След петнадесет часа! — каза нетърпеливо Фадеев. — А не може ли да се свържем още сега с Марс?

Спиридонов дълго търси на вълните, на които бяха се обадили от Планетата, но не успя да се свърже. Марс мълчеше. Пот изби по челото на радиста. Да не би пък наистина да са се пошегували? И той разкара напразно човека...

— Вижте какво, може би това е била някаква лоша шега — за трети път повтори Спиридонов.

— Не вярвам! — отвърна Фадеев.

Радистът вдигна рамене. Откъде тази увереност? Може би тези приятели от Държавна сигурност имаха и други сведения?

— В колко часа казахте, че ще се обадят от Марс? Спиридонов погледна часовника си по навик.

— Утре към седем часа сутринта.

— Добре, ще бъда навреме тук. А сега искам да посетя и Александър Павлович!

НА МАРС

— Желаете ли да се поразходим из Марс? — попита Таомей.

Ана помисли, че ще навлекат скафандрите и ще обиколят равнината, а може би ще отидат на десетина километра, където почвата беше разкъсана и над нея сѐ издуваха черни могили. Но Таомей обясни, че ще: направят една разходка със запасния ракетоплан. Той беше малък, с вретенообразно тяло и къси криле. Събираше десетина миони. Таомей реши да отлети само с Ана, Скрибин, Асур и Браун. Другите миони трябваше да останат и да монтират под стъклен похлупак една огромна палатка, изолирана херметически от атмосферата. Там щяха да живеят Ана и Скрибин, докато пристигне земната ракета.

Браун пожела да остане при мионите. Той така се вълнуваше, че ще замине и така сериозно се зае да учи мионския език, че прекарваше времето си само с тях и те с удоволствие го учеха да разговаря.

Една странична врата на звездолета се отвори. Оттам бавно се показа ракетопланът. Той много приличаше на земен реактивен самолет, само че крилата му бяха съвсем къси, но широки. Взеха си скафандрите и се затвориха в просторната кабина, където бяха монтирани десетина грамадни седалки. Моторът забръмча. Ракетопланът се отдели от звездолета и се издигна почти вертикално. Пътниците долепиха чела до широките кръгли прозорчета и с интерес наблюдаваха пейзажа на Марс. Не се виждаха облаци, но въздухът имаше керемиден цвят. Над главите висеше странно небе — оцветено оловно, с лек синкав оттенък. Слънцето изглеждаше три пъти по-малко от земното и светлината му тук идеше по-слаба от земната. Но пак топлеше приятно. Далеч висяха керемидено оранжеви облаци от пустинен прах.

Долу се разстиляше Марс. Странна земя. Някъде равна и гола, другаде изведнъж се нагърчваше, врязваха се дълбоки черни пукнатини, които тук-там прекъсваха, за да се появят по-нататък. На хоризонта се синееха заоблени ниски върхове.

— Нима на Марс няма растителност? — възкликна Ана, като гледаше сухата керемидена почва, над която пълзяха облаци от пращинки. — Навред пустиня, грозна напукана пустиня!

Таомей обясни, че звездолетът е кацнал в областта на екватора, където се простира жълто-кафявата пустиня.

Летяха не особено бързо. Уредите показваха около половин мионски километър в секунда, т.е. близо един земен километър. Тази бързина позволяваше добре да оглеждат повърхността на планетата. Под тях прелитаха облаци червеникав прах. Скоро забелязаха, че почвата се оцвети в синьо-зелено. Таомей нагласи автоматичния далекоглед. На един голям екран с рамене над един метър затрептяха пейзажи от планетата. Сиво-зелени петна блеснаха с огледална повърхност.

— Вода ли е това? — попита Ана.

Да, това бяха плитки езера, които все по-често се срещаха на север. Бреговете им имаха синьо-зелен цвят. Таомей нагласи някакви уреди. Картината започна да се приближава.

— Това е растителност! Татко, виж! Дървета и храсти! Колко буйни! — възхищаваше се Ана.

Те личаха ясно. Обширни пространства с гъсти синкавозелени храсти се разстилаха под ракетоплана. Равна беше повърхността, само тук-там почвата се издигаше и преминаваше в заоблени хълмове, покрити с трева.

Далеч на север се появиха бели петна. Ана им се радваше като на първия сняг. Тя запляска с ръце и заговори, че това са бели шапки, които много пъти бе наблюдавала от Земята. Бели шапки от сняг и лед по полюсите!

Тя пак насочи далекогледа надолу. Търсеше да зърне някое животно. Знаеше, че на Марс има насекоми, птици и четвероноги. Малки, плахи, някои от тях напомняха земни кучета и котки; други животни се бяха бронирали в черупки като костенурки, а имаше и пълзящи, както и такива, които живееха под почвата като къртиците. Срещаха се и насекоми, но не така многобройни, както на Земята. Ала от самолета Ана не откри никакъв признак на живот...

Уредите показваха гъстотата на атмосферата, налягането, присъствието на кислород, азот, водород и на някои други газове, макар те да се намираха в нищожни количества. Ана с трепет

наблюдаваше записа на уредите и беше много доволна, че те почти отговаряха на всички показатели, които бяха записани преди много години от Земята.

— Слизаме! — каза Таомей. — Ще летим съвсем бавно, само на около сто метра височина. Внимание!

Самолетът се спусна и забави устрема си. Но уредите все пак отчитаха около двеста и петдесет мионски километра в час или около петстотин земни километра. Повърхността бягаше назад лудо и Ана помоли да летят още по-бавно.

— Можем да застанем неподвижно — каза Таомей.

— Много ви моля! Искам да видя какво има там! — Тя посочи под себе си.

Ракетопланът замря на десетина метра от повърхността. Долу се разстиляше гора. Гъста ниска гора с кафяви стъбла на дървета и храсти със синкави листа. Безкрайно пространство гора и нищо друго. И тази гора изглеждаше мъртва, така мъртва, че тръпки побиваха човека.

— Да кацнем, може ли? — помоли Ана.

Таомей отложи кацването. Той искаше най-напред да обиколят цялата планета, да я огледат от всички страни. И после тази гора нямаше нито една полянка, нито една ливадка с цветя. Дали растяха цветя на Марс? Досега не видяха, но трябваше да има цветя...

Ракетопланът пак се издигна. Белите полета отново се появиха. Те идеха бързо насам, блестяха по-ярко, но скоро някаква виолетовосинкава мъгла ги погълна и те бързо потъмняха.

— Какво значи това? — попита Ана.

— Вижте!

Таомей посочи Слънцето. То беше слязло ниско на запад и промени цвета си. Стана оранжево, но по-голямо, почти като земното. Небето беше червено като кръв. Странен и студен изглеждаше този пейзаж.

Решиха да полетят на изток, за да срещнат по-скоро Слънцето призори. Гъст мрак погълна полетата и горите на Марс. Но горе, на тъмното небе, грейнаха звезди, сякаш щедра ръка ги сипеше над купола. Една от тях се появи като огромен рубин. Приличаше на малка земна Луна — като нея кръгла, струеше светлина и бързо бягаше на запад.

— Земята! — извика развълнуван Асур.

— Не! — поправи го Ана. — Това е Фобос — спътник на Марс. Той е построен някога от марсианите, вероятно да им свети през нощите.

Фобос се въртеше на 9 000 километра от планетата, като мъничко сферично островче с диаметър около 16 километра. Летеше бързо като самолет през тъмна нощ и обикаляше Марс за 7 часа и 39 минути. В едно денонощие той правеше три обиколки и три пъти изгряваше и залязваше на марсианското небе. Неговата светлина, макар и най-ярка на небето, слабо разпръскваше мрака. По-горе сияеше друга малка звездичка, по-слаба от Фобос, но и тя светеше по-силно от другите звезди и планети. Ана обясни на Асур, че това е Деймос, втората изкуствена луна на Марс. Размерите и бяха само 8 километра в диаметър, а обикаляше около планетата на разстояние 23 500 километра.

Едно друго светило се появи на изток със синкав блясък, по-слаб от светлината на Деймос, но все пак достатъчен да затъмни всички други светила.

— Коя е тази звезда? — попита Асур.

— Това не е звезда, а Земята — каза Ана.

Асур втренчи поглед. Земята бавно се издигаше и като че ли тя, а не ракетопланът летеше между другите по-слаби звезди. Светеше с тънички пипалца, които излизаха от тялото ѝ като иглици. Ана обясни на Асур, че от Марс Земята никога не може да се наблюдава в пълната си фаза, а дискът и се вижда не повече от три четвърти. Иначе сиянието, и би било много по-ярко. Но и така тя беше господарка на марсианското небе, красива и надменна господарка, разбира се, като изключим близките дискове на Фобос и Деймос.

Асур не отместваше погледа си от красавицата. Беше допрял челото си до илюминатора неподвижен и мълчалив. В очите му имаше много тъга.

— Асур, какво ти е? — попита го Ана.

Той извърна глава. Девојката видя на клепките му сълзи. Стана от креслото и се наведе над него.

— Тъжно ли ти е? — попита тя.

Той мълчеше. Пак гледаше блестящата планета, която другите наричаха Земя, и плачеше без глас. Ана разбра мъката му. Тя нежно погали ръката му и запита:

— Асур, защo не дойдеш с нас на Земята?

Той пак не отговори. Измъчваше се. Никога не беше изпитвал по-непреодолим копнеж пак да види Земята. Когато мионите решиха да се върнат на Мион, той нищо не им каза, но се чувствуваше много самотен и нещастен. Родната Земя сияеше съвсем близо, лесно беше звездолетът да отлети на нея. Години бе копнял да я види, а изведнъж всичко пропадна...

— Разбира се, ти ще дойдеш с нас! — поде пак Ана. — Асур, аз те моля! Ти не знаеш колко хубава е станала нашата Земя! Та тя е твоя родина. Там ще се появиш след хиляди години. О, нямаш представа! Свидетел на събития, станали в дълбока древност на Земята. За историците и археолозите ти ще бъдеш истинско чудо!

Ана говореше от сърце, гласът и звучеше нежно. Асур беше щастлив в този миг. Мислеше, че е забравен. А ето Ана го викаше да отпътува с нея и баща ѝ. Девойката, към която чувствуваше необикновена привързаност, настояваше да заминат заедно на планетата, която сега блестеше с очарователна красота на небето. Но беше свикнал с живота на Мион — неговата втора родина. Може би тази планета му бе по-скъпа от всичко друго. Там живееха хилядите му приятели, които го обичаха.

— Не, Ана, не мога... макар че много искам да отида на Земята — отвърна тихо той.

— Ще дойдеш! Ти там си роден и зная как сърцето тегли към родината! Нали ще дойдеш, Асур?

За миг той си представи, че лети обратно към Мион, а Ана я няма. Ана е останала на Марс и всяка секунда разстоянието между двамата става все по-голямо... Това му се видя така невъзможно и жестоко. Той си каза: „Колко съм стар, а мисля и чувствавам като млад мъж! Странно...“

Двамата мълчаха. Той — натъжен, а тя — свита на креслото. Минаха дълги мъчителни минути. Ето изтокът заруменя, обагри го портокаловото сияние на изгряващото Слънце. Докато Ана разбере какво става, показа се и неговият керемидено червен диск. Марс пак се роди от мрака със своите гори, езера и ниски планини. Пейзажът изглеждаше еднообразен и уморителен.

— Е? Добро утро, май подремнахме, нали? — обади се Скрибин. — Скоро ще кацнем.

Звездолетът лежеше върху гола равнина, тук-там осеяна с оазиси от синкава растителност. Нямаше облаци. Не духаше вятър в този ранен час, затова мионите работеха спокойно и бързо. Всички бяха облечени в скафандри от особена жилава материя.

Голяма четвъртита палатка с двойни стени се издигаше здраво закотвена в твърдата почва. От неподвижна малка танкета стърчеше крап, който внимателно наместваше над палатката два пъти по-голям куполообразен прозрачен похлупак. Той трябваше плътно да затвори палатката и да задържи достатъчно пресен въздух, за да може Скрибин и Ана спокойно да се движат без скафандри.

През стъкления глобус на скафандъра си, твърде голям и не дотам удобен, Ана наблюдаваше приготвянията. Няколко пъти тя се покачи с летищата платформа в звездолета и оттам донесе огромни пакети с дрехи, завивки, храна, вода. Беше ѝ забавно, че е в състояние да вдига големи тежести, които на Земята не би могла дори и да помръдне. Тя се гордееше със своята сила при променените условия на планетата.

Скрибин и Таомей седяха на столчета по-настрана. Макар че бяха в района на екватора, навън беше студено. Слънцето не топлеше лицата през стъклата на скафандрите, но космическите костюми поддържаха приятна и еднаква температура. Ръцете и на двамата бяха пъхнати в еластични ръкавици. Скрибин държеше няколко червеникави камъчета и ги разглеждаше дълго и упорито, защото не му се разговаряше.

— Много сте замислен — каза по едно време Таомей.

— Може би съм малко уморен... И без това почти цяла нощ не спях. Мислих си за много неща... за самотата тук!

— Защо самота? Седмиците ще минат незабелязано. Ще събирате руди, минерали, ще изучавате флората и фауната на Марс — каза Таомей. — Животът тук има по-низши форми.

— Сега е така. Но някога? Той се е изродил поради промените се климатични условия — забеляза Скрибин. — Това е интересен въпрос и аз действително ще употребя времето си да го проуча.

Скрибин въздъхна. Микрофонът, инсталиран в скафандъра му, предаде и най-тънките нюанси на тази въздишка чрез металическото рогче, което стърчеше над стъкления му глобус.

— Виждам — поде загрижен Таомей, — вие действително сте разстроен!

Скрибин гледаше марсианското небе, обагрено в портокалов цвят. Далече се появиха червеникави облаци.

— Ще ви призная: малко се страхувам! — каза инженерът.

— От какво?

— Почти цял месец ще чакаме тук с Ана. Не е много приятно на тази пуста, негостоприемна планета.

— Така е! — потвърди с жар Таомей. — Но има изход. Елате с нас!

Скрибин поклати глава:

— Не, Таомей, не! Вие променете решението си! Да отлетим още днес на Земята! Там ще се явят хиляди хора, които горещо ще желаят да дойдат после с вас. Може би и аз! Още не зная, но навярно и аз ще пожелаю! Забравете всичко, приятелю, и простете на земния човек. Той е още несъвършено същество и не може да се отърси от своите пороци.

Таомей тъжно се усмихна. Помълча. Мислеше. После каза:

— Може би не трябваше да обръщаме внимание на онова, което се случи. Но... нека всичко остане така, както е, освен ако вие не пожелаете да дойдете с нас!

— Колко сме смешни! — забеляза Скрибин. — Един друг се увещаваме и всеки държи на своето. Да ви призная, аз по-рано се колебаех. Ако отлетим с вас, това ще бъде неповторимо, нещо изключително за мен и за Ана. Но не е само дългът ми към моя народ. Спира ме и нещо друго.

— Какво?

— Едно мръсно престъпление е извършено, то не може да остане неразкрито. Вега и бандата му трябва да бъдат разобличени, а само аз мога да направя това. Разбирате ли колко е важно да се върна на Земята?

Таомей не успя да отговори, защото друг глас прозвуча в глобуса на скафандъра му:

— Таомей, искам да ти говоря!

На две крачки стоеше Асур. Още като се върнаха от пътешествието около Марс, той отиде в звездолета, каза, че го боли главата и се затвори в стаята си. Сега не изглеждаше болен. Нито потиснат. Очите му блестяха, в погледа му имаше някакво решение.

— Не искам да те наскърбя, Таомей, но аз реших! — поде Асур.
— Реших да замина със земните хора!

Не гледаше миона. Микрофонът на скафандъра му отчиташе бързо и неспокойно дишане. Чакаше отговор. И присъда може би. Таомей го погледна през скафандъра си и тихо каза:

— Асур, чуй ме. Аз не мога да те спра!

Асур вдигна поглед. Много радост и признателност имаше в него. Таомей продължи все така кротко, с бащински тон:

— Ти си свободен да решиш. Ако бях на твое място, може би и аз така бих постъпил!

Неочаквано Асур коленичи и наведе смирено глава. Таомей протегна ръце, прегърна земния човек и го изправи. Сцената беше кратка, но тя развълнува Скрибин. Решението на Асур донякъде поправяше работите. Имаха още един другар и свидетел не само на историята, но и на едно престъпление.

— Асур, приятелю, колко се радвам — каза Скрибин. И за да облекчи скръбта на Таомей, той добави: — Нищо не се знае... До десет-двадесет години може би и ние на Земята ще построим фотонен звездолет. Може би ще отлетим на Мион, приятелю мой! Ние сме на път да разрешим и тази сложна задача.

Една мисъл хрумна на Таомей. Тъгата изчезна от погледа му, стопена от едно вътрешно сияние. Пак извеждаше весел и сърдечен. Той каза:

— Асур, ти познаваш устройството на нашия звездолет, нали? Разкажи на земните инженери и изобретатели всичко. А на вас, приятелю Скрибин, ще дам чертежи, планове и книги за нашата наука и техника в областта на космическата навигация. Ще узнаете много за строежа на звездолети и за силата, която ги движи. Важен е принципът. Учените на Земята могат да използват нашите знания, открития, постижения... Ела, Асур! И вие, приятелю! Ще останем още няколко дни... колкото трябва! Ще ви подарим някои наши уреди и апарати. Една мионска радиостанция, един апарат за подмладяване... за Ана. И онази танкета ще остане за вас, тя тук ще ви трябва! Елате в моята кабина!

В определеното време Скрибин включи радиопредавателя. След малко в слушалката долетя глухият далечен глас на Спиридонов от

радио „Космоград“. Но не Спиридонов говори със Скрибин. Той каза, че Фадеев ей сега ще се обади.

— Фадеев ли? Зная го — отвърна Скрибин.

Фадеев изказа радостта си от избавлението на инженера, нека предаде и на дъщеря си неговите почитания. Той знае името на единия похитител — Вили Браун, цигулар от „Веселите бекаси“, вторият навярно е чужденец. Фадеев помоли Скрибин да съобщи името му и други данни за него.

— Той е един гангстер от Обединените западни държави, името му е Вега, но това е псевдоним. Как научихте за Браун?

— Като се видим, ще ви разкажа всичко — отговори Фадеев. — Надявам се да задържите тези типове, докато дойде нашата ракета. Тя отлита днес и ще доведе и вас, и тях!

Скрибин каза, че съжالياва. Бандата е заминала, но важното е, че двамата с Ана са свободни и ще чакат ракетата. Ще поддържат връзка на същата вълна. Чува ли Земята добре?

— Съвсем ясно! А вие как сте там? Имате ли припаси? Ще издържите ли? — питаше Фадеев.

— Да, мионите ни осигуриха всичко.

— Чух от Спиридонов за тях. Всъщност какви са тези миони?

Скрибин се позасмя и каза:

— Вижте какво, любезни Фадеев. Тя е една дълга и странна история. Мионите са хора от друга планета. Ще узнаете всичко, като се видим. Сега ни трябва ракета! Ще бъдем трима пътници. С нас ще дойде на Земята и Асур.

— Кой Асур?

— Човек, роден на Земята преди пет хиляди години.

Фадеев не отговори. В слушалките се чуваше странен шум, като че ли се свиваше и разпущаше мех. Долята неразбран шепот.

— Ало, ало, чувате ли ме, Фадеев? — попита Скрибин.

— Да... Чувам! Говорите невероятни работи, инженер Скрибин! Как сте със здравето?

Скрибин високо се изсмя. Той разбра безпокойството на Фадеев.

— Вие там мислите, че аз... но не се безпокойте, главата ми е напълно в ред! Много работи се случиха, сега не можете да ги разберете.

— Да... изглежда! Пак ще се обадя! Бъдете здрав! — Фадеев прекъсна връзката.

Скрибин сне слушалките от ушите си. Погледът му беше съсредоточен и далечен.

— Ани, те ме смятат за луд! — засмя се от сърце той. — Всичко, което им казвам, действително е от областта на фантазията, но ще се уверят, че те са изпаднали в смешно положение, когато узнаят всичко!

Още едно денонощие останаха мионите на Марс. Всичко беше готово. В палатката, опъната под стъкления похлупак, имаше достатъчно продукти, апарати и дрехи. Три обикновени легла за хора от Земята (мионите сръчно приспособиха тези легла) бяха застлани с меки одеяла.

Последната вечер задуха силен вятър. Той връхлиташе с облаци от червеникав прах и всички се прибраха в звездолета. Голямата зала, осветена по-ярко от всеки друг път, изглеждаше много тържествена. На масата имаше различни яденета, много плодове и бутилки с питиета. Всички седяха мълчаливи. Уж се усмихваха, но бяха тъжни.

— Уговорихме ли подробностите? — подхвана Ана, за да поведе разговор.

— Да — каза Таомей. — Най-важното е, че ви оставяме нашата малка радиоапаратура, която ще свързва Земята и Мион. Ще поддържа постоянна връзка. Хора от две планети, от два далечни свята, отсега нататък ще могат да разговарят.

— Всяко четно число ще се свързваме по радиото — каза ентузиазиран Браун, като търкаше ръцете си една о друга. Той внезапно се обърна към мионите и попита: — Там имате ли цигулки?

— Какви цигулки?

— Един такъв дървен инструмент с корди. Свири се с лък... Така!

Браун показа, като дърпаше над лявата си ръка въображаем лък.

— Имаме много и различни музикални инструменти — каза Таомей. — Като дойдете на Мион, ще ги видите!

— Вие казахте, че ще се обаждате всяко четно число, нали, Браун? — попита Ана.

— Разбира се.

— А как ще знаете кога е минал денят и кога е настъпила нощта? В космоса няма ден и нощ!

— Да, но ще гледам часовника си и...

— Уверен ли сте, че часовникът ви ще работи точно така, както на Земята?

Браун широко отвори очи. Не беше и помислил за това.

Мионите, които разбраха за какво става дума, гръмко се разсмяха. Леймей каза, че електронните машини само за няколко секунди точно ще определят датата и кога е ден, и кога е нощ на Земята.

— Виждате ли? Аз не се сетих — каза зарадван Браун. — Всяко четно число, както уговорихме. Сутрин в девет часа. Съгласна ли сте, Ана?

— Да, Браун!

— Асур, искам да чувам и тебе — обади се Таомей.

Асур гледаше към стената. Там беше окачена картина — пейзаж от Мион. Един град с изящни здания, много светли, кръгли, целите от стъкло. В далечината висока скалиста планина. Дървета, синя река и лазурно небе като земното. Сега Асур тъжеше за това небе, под което бе живял векове. Тъжеше за приятелите си там. Той извади кърпичка и се опита незабелязано да попие влагата, появила се в очите му. Ана се наведе до ухото му и прошепна:

— Асур, не забравяй, моля ти се, че ние ще отнесем на Земята планове и чертежи. Нашите учени скоро ще построят огромен звездолет! Непременно, Асур! И той ще бъде мощен като „Вестител“.

Скрибин подръпна брадата си. Тази вечер той правеше често този жест и ту се усмихваше, ту изведнъж ставаше тъжен. Лицата на мионите също изразяваха скръб. Особено тъжен и мълчалив беше Елий.

Таомей вдигна чашата по обичая на Земята и каза от сърце:

— Приятели, да прием за вашето щастие!

— И за вашето щастливо пътуване — допълни Скрибин и изпразни до дъно огромната чаша.

После той прегърна Таомей и го целуна... Ана, която седеше до Елий, неочаквано се понадигна и долепи устните си до бузата му. Елий пламна като момиче...

Бурята, която вилня цяла нощ и вдига гъсти облаци пясък и прах, призори утихна. Но прашните облаци още се виеха по небето и го оцветяваха с оранжев оттенък. През тях прозираше бледото Слънце.

Беше тихо. Скрибин, Ана и Асур стояха пред стъкления похлупак недалеч от звездолета и махаха с ръце. Всички люкове бяха затворени, но до илюминаторите се виждаха мионите. Тримата им махаха и се усмихваха, но усмивките напомняха гримаси. Очите на Ана бяха влажни...

„Вестител“ трепна. Само малко дим се появи някъде под него. Не бълваше пламъци, не ревеше, не гърмеше.

Една гигантска сила поде този огромен сребрист рибообразен остров, дълъг над два километра, и го вдигат като перце. Като че ли нагоре го привличаше силата на исполински магнит. И ето един малък страничен люк се отвори. Няколко глави в скафандри се показаха и размахаха бели кърпи. „Вестител“ бавно се издигаше, а земните хора ставаха все по-малки там долу, където се белееше палатката под прозрачния купол на похлупака...

Ана насочи обектива на киноапарата и натисна копчето на самоснимачката за последен път. Звездолетът се издигаше все по-нагоре и сега приличаше на бял облак. Слънцето го обсипваше с лъчи, той светеше на марсианското небе като хвърчило, пуснато от деца. Това бавно отлитане право нагоре продължи около половин час. „Вестител“ заприлича на обикновен самолет без криле, с продълговато тяло, което едва се местеше по небето. Чак тогава под него блеснаха бледи пламъци. Те облизаха корема му. Като че ли тази далечна птица отхвъркна по-нагоре. Висините я привличаха и постепенно сребристото тяло се топеше и изчезваше...

Асур изгича в стъклената кабина и надяна слушалките на радиопредавателя.

— Ало, „Вестител“! Ало, „Вестител“! Тук е Марс! — призова той.

Един развълнуван глас проеча в слушалката:

— Тук е Леймей от „Вестител“! Асур, ти ли се обаждаш?

— Приятели мои... благодетели... желая ви щастлив път! Довиждане, приятели...

Не му достигна въздух и Асур замълча. Няколко сълзи се търкулнаха по лицето му и оставиха влажни следи...

Ана и Скрибин гледаха към небето. Но сега там нямаше нищо. Грееха само оранжеви светлини и малко, студено Слънце...

ПАМЕТНИКЪТ НА МАРСИАНИТЕ

— Асур, колко е хубаво, че остана с нас! — каза Ана.

Той и се усмихна. Ръката му стискаше никелираната дръжка на тънък лост. Десният му крак леко натискаше кръгъл педал. Танкетата послушно изпълняваше всяка заповед. От прозореца Ана гледаше равнината, покрита с жълти пясъци. Далеч тя се къдреше леко и цветът ѝ преминаваше в кафяв, някъде дори и черен.

Веригите на танкетата, напомняща гигантски трактор, затворен отвсякъде с аеродинамична сива броня, леко пълзяха по пясъците. Двамата отиваха да разгледат околността.

— Не зная дали аз и татко бихме могли да се справим с тази танкета! В твоите ръце тя е много послушна! — каза Ана.

Една цепнатина, широка стотина метра, прорязваше пустинята и не се виждаше откъде започва и къде свършва. Ана уплашена хвана ръката на Асур, тъй като танкетата пълзеше право към пропастта. Но той отстрани тази малка, топла ръка и натисна друг лост. Танкетата почна да вие и леко се отдели от повърхността.

— Тя лети! — извика изненадана Ана.

— О, да! Всички превозни средства на Мион могат да летят, ако се наложи. Но тази машина лети бавно, най-много със сто километра в час. Лети ниско. Може да се издигне не повече от стотина метра.

Танкетата полетя над цепнатината. Тук-там се виждаха издадени каменни носове и тераси, отцепени от плътните скали. Някъде в тя \ тъмнееха пещери.

Кацнаха на отсрещния бряг и веригите пак запълзяха по пясъка. Стигнаха ниските възвишения и тогава се разбра, че това са нагърчени скални пластове, под които се разстилаха зигзагообразни цепнатини — широки и тесни, тъмни, дълбоки или по-плитки. Техните дъна се открояваха неясно, защото там цареше гъст здрач.

— Асур, да спрем!

— Както желаете.

— Добре. Нека се опитаме да слезем ей в тази пропаст. Тя не е така стръмна като другите — предложи Ана.

Двамата излязоха от танкетата. Макар че облеклата пречеха на движенията им, все пак лесно се справяха с неудобствата, защото привличането на планетата беше близо три пъти по-слабо от земното. Това улесняваше движенията им. Асур размота въже, свърза края му за един железен рог на танкетата и като се държеше с две ръце, бавно започна да се спуща. Скалите бяха твърди. Не се ронеха. Само дебел пласт червеникав прах се вдигаше на облачета от тях. Прахът не пречеше на дишането, но затрудни видимостта — и без това недостатъчна на Марс. Асур светна с електрическо фенерче. Снопът светлина откри почти гладко дъно. Само тук-там бяха струпани отцепени едри камъни и чакъл. Нямаше влага, нямаше растителност.

— Ана, идваш ли? — извика Асур, като държеше здраво въжето и се опираше с носовете на обувките си о една цепнатина.

Ана внимателно се наведе над пропастта и извика:

— Има ли нещо интересно, Асур?

— Нищо особено. Долу виждам само камъни... И една плоча! О! Правилна правоъгълна плоча със заострен връх. — Асур насочи върху нея струята светлина и продължи: — Интересна плоча, Ана. Струва ми се, че има някакви знаци по нея. Ще слеза на дъното.

Той сръчно отскочи, като държеше здраво въжето, полетя плавно надолу, пак опря нозете си о скалата, отхвърли се назад. Най-после с няколко скока стъпи на дъното. Плочата, дълга около четири метра и широка до метър и половина, с отчупен долен край, лежеше в краката му. Покриваше я слой прах. Асур го избърса с гумената си ръкавица и тогава по-ясно забеляза непонятен чертеж от колелца с рогчета, криви линии, черти, точки, тирета...

— Ана! — извика той, макар че нямаше нужда да крещи, защото разговаряха чрез радиоапаратите си. — Рисунки!

— Какви рисунки?

— Сама трябва да видиш!

— Не мога да слеза...

Асур бутна плочата с две ръце. Тя се поотмести.

— Ще я завържа и лесно ще я изтеглим. Чакай ме, сега ще се кача.

Той омота въжето на кръст около плочата, после се хвана за него и леко запълзя нагоре. Ана му протегна ръце.

— Асур, не се ли лъжеш? Видя ли добре?

— Да, Ана — отвърна той, като седна до ръба на пропастта. — Фигурите са издълбани от човешка ръка.

— Наистина ли?

— Ще видиш сама. Дръпни се да изтегля плочата!

Той се качи на танкетата и пусна мотора. Танкетата бавно запълзя. Въжето се опъна. Скоро плочата се показа от пропастта. Като я изтегли, Асур скочи от танкетата и отиде при Ана. Тя се беше навела и внимателно разглеждаше странните фигури, очертани по синкавия мрамор. Те бяха ясни, като че ли преди година човешка ръка е дълбала гладкия камък. Най-долу се виждаше колело, около десет сантиметра в диаметър, обкръжено с триъгълни листа, наредени като че ли около пита слънчоглед. Една черта бе издълбана право нагоре. До нея стрелка. Някаква продълговата фигура с остър връх, насочен нагоре, напомняше земен снаряд. По-нататък колелце, а до него надпис със знаци. Нишката на вдлъбнатината продължаваше към друга слънчеобразна фигура, чийто диаметър беше малко по-голям. Между нея и колелцето беше издълбано нещо като земен снаряд. И този чертеж, както и долният лежаха на една дъгообразна издута черта. По-високо, вляво и дясно, се виждаха по-малки слънчогледи, а най-горе един голям кръг изпущаше на всички страни лъчеобразни стрели. И пак надпис, този път по-дълъг, със знаци, високи повече от пет сантиметра.

— Асур, що значи всичко това? — попита Ана.

— Не зная. Навярно паметник на марсианите. Какво са искали да разкажат те?

— Бихме ли могли да отнесем тази плоча в палатката?

— Това е най-лесно.

С помощта на крана Асур натовари плочата на танкетата и след малко тя лежеше в стъкления похлупак. Дойде и Скрибин, който досега почиваше. Изследваха фигурите и знаците.

— Татко, знаеш ли какво ми напомня този чертеж? — Очите на Ана блестяха особено — ярки и влажни.

— Кажи, Ани!

— Тази кръгла фигура не е ли Слънцето? — попита уверено тя.

— Хм — промърмори Скрибин, — може би...

— А това са звезди... или планети — добави Ана, наведе се отново над чертежа и възкликна: — Сетих се! Татко, гледай! Най-долният слънчоглед е Марс!

— Защо пък Марс? — учуди се Асур.

— Чакай, ще обясня! — Ана дишаше бързо, неспокойно. — Една ракета лети... вижте този снаряд, това е ракета, о, зная! Ракета е!

— Може и да е ракета — съгласи се Асур, докато Скрибин внимателно оглеждаше чертежа.

— Да, ракета! — повтори Ана. — Тя лети към...

— Деймос! — извика Скрибин. — Тъкмо така! Браво, Ани! Виж, моля ти се — добави задъхан той. — Това малко колелце е Деймос. Нали го наблюдавахме онази вечер? Той е кух изкуствен спътник, също като Фобос. Но Фобос е построен, за да свети нощно време на марсианското небе, а Деймос е просто изкуствена междупланетна станция. Оттам марсианите са излетели към Земята.

Нямаше съмнение, че на плочата беше изобразен момент от този полет. Ето, от Деймос се отправя друга ракета към по-голямата планета... към Земята, разбира се. Паметникът е бил издигнат някъде по повърхността на Марс, може би в град, изчезнал завинаги. Надписите навярно обясняваха кога е станало това...

Но за Асур много неща не бяха ясни. Той гледаше по-малките слънчогледи, както ги нарекоха Ана и Скрибин, и попита какво означават те.

— Та не виждаш ли, човече? По-големият диск е Венера, а това е Меркурий, съвсем близо до Слънцето. Начертани са най-близките четири планети от Слънчевата система! Увери се сам!

Паметникът доказваше, че и марсианите бяха посетили Земята. Но кога? По-вероятно изглеждаше събитието да е станало десетки хиляди години, преди мионите да кацнат за пръв път на Земята, може би през ледниковия период. Или още по-рано, когато по Земята тромаво са пристъпвали ихтиозаври, мастадони, палеозаври и всякакви огромни чудовища, а в гъстата атмосфера са летели огромни птици с ципести криле. Марс беше по-стара планета от Земята, изстинала много по-рано от нея. Там без съмнение по-рано са се появили и разумни същества, които са достигнали висока цивилизация.

Скрибин обърса ръцете си с кърпичката и погледна към небето. Фобос се появи на запад и бързо започна да се изкачва над главите им.

— Този паметник е уникален — каза той. — Той ще ни разкаже много за марсианите. Ще го отнесем на Земята и нашите специалисти ще го разчетат!

— О, непременно! — каза Ана.

На следния ден пак излезе буря.

Слънцето, което обикновено грееше високо на чистото безоблачно небе, изчезна под червеникавата завеса и тъмнокафява светлина обгърна пустинята. В палатката, под стъкления похлупак, беше топло и приятно, но уредите показваха навън силен студ. Тримата седяха без скафандри пред странния паметник и говореха за онези далечни времена, когато на Марс са живели разумни същества. Кога е било това? Преди хиляди или милиони години? Загадка. Но човек непременно щеше да я разгадае.

Нощта дойде бързо. В палатката струеше приятна електрическа светлина. Асур току-що беше разговарял с „Вестител“. Оттам изпращаха много поздравии, много благопожелания. При тях всичко беше спокойно. Набираха скорост и летяха в пълен мрак към звездите.

Колко близки бяха тези гласове! На стотици милиони километри един звездолет с живи същества светкавично се връзваше в студената и безмълвна тъмнина, а трима земни жители разговаряха с тях от пуста и самотна планета. Разстоянието все пак не ги разделяше, те се чувствуваха близки и загрижени един за друг...

Асур бе прекъснал връзката, но остана замислен.

— За тях ли се безпокоиш? — попита го Ана.

— Не, звездолетът е съвсем сигурен. Но си мисля за земните хора — каза той.

Ако не беше този лош човек Вега, сега щяха да се разхождат по лазурната и топла слънчева Земя. Щяха да дишат планински въздух, да слушат шума на потоците, да гледат синьо небе, да се радват на цветята, на птиците...

А тук — самота, студ и безкрайни пясъци. Поне звездолетът да беше ги оставил някъде край ниските синьо-зелени гори, за да се радват на растителността и на малките животинки, които плахо потичваха из тревата и между храстите...

— Искаш ли да хванем малко земна музика? — попита Ана.

— Да...

На разсъмване бурята утихна. Към обяд небето се изчисти от прашните облаци. Слънцето пак се показа и тримата решиха да отидат към пукнатината, където откриха находката.

Когато танкетата ги отведе, Скрибин предложи да намерят друг проход, по-удобен и по-достъпен. Тръгнаха край брега — начупен... някъде нагънат на малки могилки. Див и студен пейзаж се разстилаше наоколо. Разумни същества не бяха бродили от много векове по тези места, пясъкът отдавна не беше отпечатвал следи от човешки стъпки. Никакво движение... Тишина и покой.

— Какво ли е онова там? — попита Ана, като забеляза на около двадесет метра от повърхността правилен сводест отвор.

Асур се спусна между издадените скали, намери нещо като пътека, която слизаше с криволици, изгуби се и след малко пак се показва.

— Бързо! Елате! — извика той.

Скрибин и Ана внимателно тръгнаха между камъните. Асур подаде ръка на девойката и преди още да стигнат отвора, каза:

— Онова там е тунел. Направен е от човешка ръка.

— Вече на нищо не се учудвам — отговори Скрибин.

Светлината на електрическия фенер разкриваше каменен свод. Подът беше застлан с плочи. Стените зидани. Човек можеше да се движи съвсем прав и спокоен в този тунел. Асур вървеше напред и опипваше стените с фенера.

— Внимание, стълби! — каза той по едно време. Долу беше мрак.

Странно подземие.

Разцепените скали откриваха тунела, иззидан с бели камъни дълбоко в тях. Асур насочваше светлината ту напред, ту вляво, ту вдясно. Коридорът се връзваше все по-дълбоко. На едно място той се разшири и образува кръгла площадка. Няколко каменни пейки без облежала, подредени край стените, предлагаха почивка. Три врати, раздалечени на няколко метра, плътно прилепваха до зидовете. Само една беше полуотворена.

— Страх ме е... — прошепна Ана. Скрибин вдигна рамене.

— Че от какво, Ани? Планетата отдавна е мъртва! Ела!

Той хвана дъщеря си за ръка. Асур тръгна пред двамата. Бутна вратата, но тя не помръдна. Беше масивна, изработена от метал, покрит със зелено-кафява ръжда и прах. Асур мина през тесния отвор и се озова в просторна зала. Край няколко каменни маси седяха жълто-бели човешки скелети. Той се отдръпна и извика:

— Другарю Скрибин, елате!

Инженерът беше по-едър, но успя да влезе в залата. Ана го последва. Скелетите така я уплашиха, че тя извика и се притисна до баща си.

Но не само скелети, легнали над каменните маси, имаше тук. Виждаха се странни уреди от метал — тъмен, кафяв или зеленикав. Някакви рамена със закрепени по тях стъкленици, колби и шишета (като земните, с издути коремии или продълговати), епруветки, металически сандъчета, цилиндри, кофи... Всичко беше неподвижно, мъртво...

— Това е някаква подземна лаборатория — каза Скрибин. — Построена е дълбоко в скалите на Марс, затова се е запазила от разрушение.

Той пристъпи към масата и докосна скелета, който лежеше по лице, а в ръката си държеше продълговат матов предмет, незасегнат от ръждата. Пръстите му бяха свити, като че ли бе писал в мига на гибелта си. Там, където Скрибин пипна, костите се превърнаха в прах. Той извика:

— Не бутайте нищо!

Мъртвото подземие напомняше гробница, неосквернена от живо същество в продължение на хилядолетия. Времето бе оставило по предметите белези от ръждата си, а скелетите се разпадаха при най-лекото докосване... Какви тайни криеше това подземие? Скрибин предположи, че тук са работили хора в момента, когато е избухнал адският взрив на Марс. Земята се е пропукала, тунелът се разкъсал от страхотния натиск, смъртоносните гама-лъчи и отровният въздух проникнали вътре. За няколко мига всички загинали...

Това предположение изглеждаше най-правдоподобно. Но все пак се налагаха внимателни проучвания. Скрибин не разполагаше с уреди и съоръжения за това, не беше специалист археолог и химик, за да

предотврати разпадането на скелетите и на предметите при докосването им.

— А какво ли има зад онези две врати? — попита Ана.

И двете бяха заключени. Или пък може би ръждясали и не се поддадоха на натиска. Асур обиколи залата и зад един металически шкаф, посипан с напукана ръжда и тънък слой от прах, забеляза отвор. Беше по-широк, по-висок и също така застлан с каменни плочи. Тримата тръгнаха по него. Повървяха и изведнъж Ана извика:

— Какво свети там?

Някъде в дъното блестеше светъл диск. Той изглеждаше далечен, мъничък като, монета. Предположиха, че е изход, и тръгнаха напред. Монетата ставаше все по-голяма и скоро се очерта кръгъл отвор, зад който се показва бледото марсианско небе. Навън се откриха и върховете на няколко нацепени скали.

— Пак пропаст. Тунелът и тук е разкъсан — каза Асур. — Почакайте да видя!

Той забърза напред, подаде главата си и бързо я отдръпна. Притисна гърба си о стената на зида и с шепот промълви:

— Не може да бъде! Не!

Ана изтича към него.

— Асур, какво има?

Той посочи с ръка към изхода.

— Там, там...

Асур притвори очи и пак ги отвори.

— Нищо — каза той. — Тъй ми се е сторило.

Ана направи няколко крачки към изхода, подаде глава и изписка:

— Марсиани!

Краката ѝ не удържаха тялото. Тя подгъна колене. Асур я повдигна и прошепна:

— Бързо назад! Идват човеци!

— Какви човеци?

— Не зная. И те имат скафандри!

Той повлече девойката. Смаяният Скрибин ги последва, без да разбира нещо. Асур издърпа Ана в една ниша и заедно със Скрибин се скриха в мрака. Там той свали подвижната полусфера на Аниния скафандър, поднесе шишенце под носа ѝ и пак затвори скафандъра. Девойката въздъхна дълбоко. Беше пълен мрак и тя уплашена извика:

— Татко! Асур! Къде сте?

— Тихо, Ани, тук сме.

— А марсианите? Видях ги... също като нас.

— Най-напред да разберем какви им са намеренията. Ето ги!

Един силует затули част от входа. След него се появи втори човек. И двамата бяха облечени в скафандри. На ръст изглеждаха колкото земните хора. Лицата им, обърнати към тунела, не се виждаха. Това видение трая само миг. После блесна сноп светлина и скри двамата. Снопът беше подвижен, идеше насам...

Скрибин нервно завъртя копчето на гърдите си, с което нагласяваше вълните на своя радиоприемник. Светлината мина край нишата и запълзя нататък, откъдето тримата дойдоха. Сега те ясно видяха двете човешки сенки, които се отдалечаваха. Скрибин хвана Ана за рамото и прошепна:

— Чувам гласове! Ето!

Той помълча. Малкият високоговорител в скафандъра му улови няколко думи. Странно. Познати думи, произнесени на английски. Англичани? Или американци?

Гласът каза:

— Проход, изграден от разумни същества, дявол да го вземе! Бил, това пък е съвсем невероятно!

— Ще разузнаем какво има там — отвърна друг глас.

Скрибин пак нагласи апарата си на вълните, с които говореше на Ана и Асур, и обладан от тревожна мисъл, прошепна:

— Говорят английски...

— Да не са онези с Вега? — прекъсна го Ана. — Асур!

— Тук съм, Ана!

— Къде е оръжието ти?

— Ето ти неприятност — каза Асур. — Мионите не се сетиха да ми оставят поне една смъртоносна пръчица. И аз забравих да поискам!

— Ами сега? Татко, да бягаме! Татко, те са хората на Вега! Узнали са, че сме тук и сега ни търсят!

— Но, Ани, единият нарече другия Бил! Може да не са те! Къде, Ани?

Ана бягаше към изхода. Асур изтича след нея. Скрибин ги догони на естествената пътека, която леко се изкачваше на

повърхността. Танкетата, скрита зад скалите, ги чакаше на стотина метра. Тримата забързаха към нея...

ПРИЯТЕЛИ

Два дни не излязоха от палатката. Чакаха. Единият от тримата бдеше буден, когато другите почиваха. През стъкления купол оглеждаха цялата местност. Никой... Но докога? Навярно ги търсят и най-после ще ги открият...

— Ах, аз съм виновен, аз! — обвиняваше се горчиво Асур. — Как забравих да поискам оръжието!

Ана отслабна, пребледня, почти не се усмихваше. Не я интересуваше и планетата. Прекарваше времето си обикновено до радиопредавателя и два пъти говори с Фадеев. Той ги посъветва да се скрият, докато пристигне ракетата. Да, но къде? Не биваше да напускат стъкления похлупак за по-дълго време без храна, вода, без достатъчно запаси от кислород. И после, къде биха се скрили в тази гола земя?

Оставаше да поискат помощ от мионите. Скрибин решително отказа. Срамуваше се, не желаше още веднъж те да променят маршрута си заради тях. Асур сподели мнението му, само Ана настояваше да обадят на Таомей. Може би те ще намерят някакво средство да им помогнат...

— Не, Ани, не! И после, не съм уверен, че това са Вега и хората му — противеше се Скрибин.

— А кои?

— Може би космонавти като нас.

— А може би Вега е отишъл на Луната и оттам е тръгнал по следите ни, като е взел и други хора?

— Изключено, Ани. Те просто са нямали достатъчно време!

— Все пак, татко...

На третия ден Асур реши, че това положение не може да се търпи повече. Вечерта, когато мрак обгърна планетата, той надяна портативния си хеликоптер, пъкна малък апарат в джоба на еластичния си панталон, свързан чрез проводник с очила. Те правеха предметите видими в мрака. Така екипиран, Асур отлетя с хиляди поръки на Ана и Скрибин да се пази, защото тези хора са безсъвестни...

Летеше без светлини и оглеждаше повърхността, върху която Фобос хвърляше бледа, прозрачна светлина. Тишина. Никакъв признак, че има хора, ни пламъче, ни блестящо тяло на ракета. През очилата пейзажът долу изглеждаше сив като черно-бял филм. Асур обикаля два часа над пустинята и като не намери следа от хора, насочи апарата към север. Летеше ниско. Пустинята постепенно премина в равнина, покрита с трева и храсталаци. По-нататък те се превръщаха в гора. Появяваха се и езера, в чиито води се оглеждаше марсианското небе със спътниците и звездите — ярки и блестящи рубини.

Но какво беше онова там, което искреше като връх на кула? Асур полетя по-бавно. Светна пламък. Не, не беше пламък, а прозорец. Край кулата се тъмнееше някаква барака или палатка. Асур долетя по-близо и видя ракета. Също като оная, с която дойдоха Вега и другарите му. Тя беше стъпила на три дебели стоманени крака. Върхът ѝ стърчеше към небето. Една стълба бе опряна на нея. Зад прозореца на бараката видя човешки сенки. „Ана има право“ — помисли си Асур и му стана мъчно за девойката. Действително Вега е тук. Той има оръжие и ще отведе и тримата като пленници... Но ако не е Вега? Скрибин твърдеше, че може би други космонавти са кацнали на Марс. Асур реши да провери.

— Чувате ли? — каза Бил, като отхапа от ябълката. Той току-що влезе и още стоеше със скафандъра си. Само свали глобуса от главата си.

Доктор Евънс вдигна поглед от вестника. Хари и Бронсън играеха на карти и от нищо не се интересуваха.

— Бучи нещо — каза докторът. — Като мотор!

— Да, именно. Ще изляза да видя.

Бил бързо завъртя глобуса на скафандъра, пъкна в джоба си револвера, който стоеше под възглавницата на едно от четирите легла, и излезе. Но не чу нищо. Скафандърът му пречеше. Тогава отвори полусферата пред лицето си. Беше вече опитвал: можеше да издържи на марсианската атмосфера минута, две... Лъхна го ужасен студ, но той стоически търпеше. Наистина бучеше мотор. Къде? Наблизо... зад бараката. Бил извика към вратата:

— Бързо, момчета! Иде ракета!

Тримата изтичаха един през друг. Но по небето не видяха светлини. Бученето притихна.

— Вие бълнувате, мистър Бил — обади се радистът Хари. — Извинете, не мога да издържам на този оскъден въздух.

Той се прибра в бараката, изградена от пластмаса. Бронсън го последва, за да продължат играта. Трудно се дишаше, студено бе. Доктор Евънс каза, че ще отиде за скафандъра си. Бил се огледа и видя една тъмна летяща сянка. Тя бързо се отдалечаваше.

— Птица! Каква е тази гигантска птица? Или е самият дявол? — промърмори Бил. Той бързо свали полусферата на глобуса пред лицето си, защото ушите го заболяха, а редкият въздух го задуши. Тогава стреля. Още един път.

Показа се Евънс, който носеше огромно електрическо фенерче. Неговата светлина прорязва като с нож мрака. Двамата видяха да лети странно същество. Нямаше криле. Висеше перпендикулярно на повърхността, като че ли падаше и в същото време бързо се отдалечаваше. Лъчите на фенерчето нямаха сила да разкъсат мрака подалеч. Летящото същество изчезна. Бил извика:

— Бързо, прожектора!

Доктор Евънс се втурна към бялото табло от пластмаса с няколко електрически ключа и завъртя един. За миг синя светлина разсече мрака на километри. Бил застана зад прожектора и започна да го насочва на всички страни. Нямаше птица, нямаше човек. И повърхността на планетата изглеждаше пуста, без храсти и дървета. Само встрани тъмнееше гора.

— Избяга! — ядоса се Бил.

Евънс предполагаше, че може би съществото е убито от куршумите.

— Не виждам нищо на повърхността, но все пак... — промърмори Бил и тръгна нататък, където изчезна видението. Снопът синкава светлина от прожектора простираше пътека пред него. Той вървеше полунаведен и се оглеждаше. Дали беше човек? Но кой? И защо избяга? Глупости, нямаше съобщения, че в този момент друга експедиция пребивава на Марс.

— Марсианец е, дявол да го вземе! — засмя се гласно Бил и повтори: — Глупости приказвам!

Той повървя. Тъкмо искаше, да се върне, на пясъка забеляза мокро петно. Наведе се. Кръв... Бил натопи ръкавицата си и я поднесе към скафандъра. Наистина кръв. Той пак се наведе и закрочи. Още

кръв. Капки кръв, посипани по пясъка, като рубини. Те водеха нататък в мрака.

— Хей, момчета? — извика той в микрофона си. — Има кръв!

— Значи, не е било видение — чу се гласът на Евънс.

Бил се прибра в бараката с окървавена ръкавица. За странното летящо същество четиримата космонавти говориха дълго. Какво беше то? Непознатата марсианска птица или човек? Ядосваха се, че е нощ. Инак незабавно биха тръгнали по кървавите следи.

Спаха неспокойно, а когато марсианското утро пропъди мрака, Бил и доктор Евънс облякоха скафандрите си, качиха се на гъсеничния автомобил, който ракетата докара, и тръгнаха по кървавите следи. Ала скоро трябваше да спрат. Кръвта изчезна. Нямаше и труп. Тогава?

— Все пак тук има и друго същество, освен нас — каза доктор Евънс. — Няма да бъда спокоен, докато не го открием. Ще вървим ли?

Автомобилът се втурна направо през пясъка. Извиваше надясно, отиваше вляво, правеше огромни кръгове, качваше се по ниските могилки. Оттам двамата оглеждаха с бинокли околността. Нищо. Пустота. Мина обяд. Не бяха си взели храна, само малко вода имаше в една найлонова бутилка. Тя им подкрепи силите.

На изток се появи по-висок хълм и решиха да се изкачат там. Автомобилът запълзя нервно по пясъка. Слязоха на голям плосък връх и насочиха биноклите си.

— Онова там какво ли е? — попита Евънс. Нещо лъщеше далече в пустинята. Приличаше на купол, запален от лъчите на марсианското Слънце.

— Не ви ли казах? — извика Бил. — Ракета е!

Но не беше ракета, а огромен стъклен звънец, под който се тъмнееше палатка. Двамата разбраха това, когато автомобилът ги понесе бързо през пустинята.

— Бил, ти си магаре, ако не и нещо по-лошо! Ами ако си убил човек? — каза намръщен Евънс.

— Хм, проклетие! Може би някой космонавт е летял с малък хеликоптер! Но откъде да зная? Не се обади?

Макар и да се оправдаваше, Бил се взираше неспокоен в далечината...

Скрибин, Ана и Асур стояха прави под стъкления похлупак. Не си говореха. Мълчаха и гледаха втренчени автомобила, който идеше към тях на гъсеничните си колела. Цяла нощ Асур чувствуваше болка в ръката, но когато се появи непознатата кола, той забрави раната си от куршума. Вега беше стрелял. Кой друг?

— Какво ще стане с нас? — промълви Ана. Скрибин не отговори. Непознатите хора бяха още далеч. Имаше време. Той отиде в палатката и включи радиопредавателя. Когато в слушалката прозвуча гласът на Спиридонов, бързо заговори:

— Спиридонов, тук е Марс! Скрибин говори. Слушайте! Идат непознати хора с танкета! Снощи един от тях рани Асур в ръката! Не е сериозно, но все пак... Може би това е Вега. Ако се случи нещо с нас, то знайте, че сме нападнати от този тип. Ракетата на Вега се казва „Космос“. Ще се опитам да вляза във връзка с нашите, които идват да ни вземат, но и вие ги потърсел те веднага и...

— Татко! — извика Ана от вратата. — Те са тук!

Скрибин продължи да говори в микрофона с променен глас:

— Ало, Спиридонов, слушайте! Те са съвсем близо, аз нямам време да търся екипажа на нашата ракета! Говорете вие! Ако не се случи нещо лошо, ще се обадя пак.

Скрибин изключи апарата. Тъкмо тогава се втурна Асур със сияещо лице:

— Другарю Скрибин, те слязоха от колата. Видях лицата им през скафандрите. Не е Вега! Няма нито един от неговите хора. Това са други човеци!

В това време Ана натисна един бутон на стъкления звънец. Бил и доктор Евънс влязоха в малка кабина. Вратичката ѝ се затвори. Двата почачаха, после Ана отвори друга врата. Гостите пристъпиха в стъкления похлупак и свалиха скафандрите си. Смееха се и гледаха учудени девойката.

— Космонавтка? — попита Бил на английски. — Колко се радвам, мис!

— Да — каза Ана. — А вие?

— Също космонавти, археолози, долетяхме преди четири дни. Доктор Евънс! — посочи Бил другаря си и се поклони.

Евънс също се поклони. По високото му чело нямаше нито една бръчка. Бил добави с достойнство:

— А аз съм Бил Алън от Вашингтон. Специалност: космическа археология.

— Наричам се Ана, космонавтка и астрономка — на свой ред се представи девойката.

— Много ми е приятно. Но как долетяхте? Не видяхме ракета — каза Бил, като още веднъж се огледа през прозрачните стени.

Ана се смути. Скрибин дойде и каза, че тяхната ракета е отлетяла обратно... Очакват друга, за да ги вземе. Кой са господата?

Те се представиха и на него. Тъкмо се ръкуваха и Бил забеляза Асур, който се опитваше да скрие превързаната си ръка.

— Хиляди извинения, господа! — поде тържествено американецът, като местеше погледа си ту върху Асур, ту върху Ана и Скрибин. — Този ли беше тайнственият гост, който снощи ни посети?

Бил още веднъж горещо се извини. Станало недоразумение. За щастие господинът е жив и не е опасно ранен, както изглежда...

Ана не мислеше да се сърди. Нямаше го Вега. Това бяха други хора, млади американци, приятни мъже. Бил беше рус, с весели сиви очи. Изглеждаше много жизнерадостен, откровен и подвижен. Доктор Евънс беше по-нисък, сериозен, замислен и мълчалив. Имаше нещо привлекателно в скромния му вид и държане.

Бил вече говореше с Асур. Говореше му бързо и от сърце, като го молеше да му прости за злополучното недоразумение. Ако трябва, ще отскочи ей сега до тяхната ракета — тя се намира на около сто километра оттук — и ще донесе лекарства. Имат ли нужда новите им приятели от лекарства? При тях се намират достатъчно. Изобщо от какво се нуждаят?

Асур не разбираше нито дума, затова мълчеше и гледаше Бил с тъмните си очи. Ни един мускул не трепваше по опънатата кожа на мургавото му лице. И пълните устни бяха стиснати. Отначало мълчанието му не направи впечатление на американеца. Но когато не чу нито една дума от устата на ранения, Бил отправи въпросителен поглед към Ана.

— Той не знае английски език — отвърна тя весело. — Но владее отлично руски.

— О, вие сте руси?

— Почти.

— Не чух името на господина! — каза Бил, като се усмихна на Скрибин. — Космонавт? Специалност?

Скрибин побърза да каже, че се нарича Тимофеев — действително това беше второто му фамилно име, — а младата дама е негова дъщеря. Той е инженер. Третият член на експедицията — Асур, е специалист по някои въпроси — Скрибин пропусна да поясни кои са те. Но и тези обяснения задоволиха двамата американци. За тях беше важно, че срещнаха хора. И между тях една прелестна девойка. Това наистина беше изненада. Дори доктор Евънс този път изглеждаше весел и разговорлив.

Ана ги покани да седнат. Бързо свари горещо питие, което имаше особен сладко-горчив вкус, Бил разказа за тяхната експедиция. Пътували доста скучно, макар че разполагали с книги, слушали радио от Земята, гледали и филми.

— Снабдихме се със стотина игрални микрофилми и като летяхме, прожектирахме всички по два и три пъти — весело говореше Бил и се смееше, макар че нямаше нищо смешно. — Щом тъгата по Земята свие сърцата ни, гледай пейзажи от планини, морета, реки, езера и сцени от градски улици... Струва ти се, че си на Земята, разхождаш се край Мисисипи или по брега на Мичиганското езеро! После — гимнастика. И специална храна, вие знаете това. Не беше много приятно, но мина и ето ни тук...

Той обясни, че дошли да проучат има ли някакви останки от паметници на културата на Марс. Представете си! Тръгнали по поръчение на един голям институт с не особени надежди, но още първия ден попаднали на следи. Един подземен вход — „не, подмарсиански вход“, поправи се със смях Бил — ги отвел в древно подземие. Там открили скелети и...

— Бил, може би господата не проявяват интерес към нашите археологически приключения — обади се доктор Евънс. Навярно той не желаше другарят му да разкрива на какви находки бяха попаднали. Но Ана не се съобрази с това и извика:

— И ние попаднахме в подобно подземие със скелети и ръждясали уреди. Изглежда, че там е имало лаборатория.

— Такава лаборатория открихме на около половин час оттук с автомобил — провикна се Бил. Сходността на тези археологически съвпадения го въодушеви.

— Та ние се срещнахме вече там — подхвърли весело Ана. Сянката в нейния поглед изчезна. В него синееше отново ясно небе. Щастлива беше. Пак американци, но какви сърдечни и прями хора!

Пиха мионско кафе. Гостите одобриха вкуса му и казаха, че това е навярно някакъв руски специалитет. О, руснаците са майстори. Имат богата кухня, нали?

Бил съжеляваше, че още не е посетил Русия, нито пък някоя славянска страна. Много е чел за социалистическите държави, гледал е филми за България, за Слънчев бряг, Рила, Родопите...

— Искате ли да ви покажа нещо? — попита Ана. — Елате.

Бил и Евънс я последваха. Ана ги заведе под похлупака, който представляваше нещо като двор пред палатката, и махна бялата кърпа, покриваща паметника на марсианите.

— Ние не сме археолози, но намерихме това! — тържествено каза тя?

Бил и Евънс онемяха. Гледаха втрещени и мълчаха. Вил попипа с ръка издълбаните фигури и най-после попита:

— Докторе, какво ти напомня това?

— Малката Слънчева система — без колебание отвърна Евънс. — Изключителна находка. Къде намерихте камъка, мис?

— В една пропаст.

— Трябва още веднъж да я изследваме!

Двамата коленичиха около плочата и оживено заговориха за надписите и фигурите. Излизаше, че марсианите са посетили Земята. Фантастично. Но за Ана това съвсем не беше из областта на фантазията.

— Че какво? — каза тя. — И марсианите са гостували на Земята, а може би някога и космонавти от непознати планети са я посещавали!

— Да, някои предполагат, но сериозни факти няма! — каза Евънс.

— Няма ли? — възкликна Ана. — Знаете вие!

— А вие какво знаете, мис? — с лека ирония попита докторът.

— Зная! Но не искам да говоря сега!

— Някое ново откритие на астрономията?

— Като се върнем на Земята, може пак да се срещнем. Тогава ще ви кажа!

Двамата се поклониха с признателност, че Ана им определя среща на Земята. И пак заговориха за надписите. О, ако бъдат разчетени! Но сега е невъзможно. Дълги проучвания са нужни, докато се разчетат някои думи от езика и писмеността на марсианите. Ще дойде време кибернетичните машини да заговорят.

Ана поклащаше хубавата си глава и се усмихваше. Как ще разчетат тези загадъчни слова? Това е невероятно. Бил протестира. А не бяха ли разчетени непонятните надписи на маите и на етруските? Нека приятелите руснаци или българи — американците все ги бъркаха — позволят да направят няколко снимки на паметника. Ще може ли?

Ана се съгласи. Асур донесе малък прожектор. Осветиха плочата и Бил щракна няколко пъти е фотоапарата си. После девойката предложи малка закуска. Храната и питието учудиха американците. Месо с необикновен вкус, едри невиджани плодове, а чашите се пенеха, като че шампанско беше наляно в тях, но то не опиваше...

— За пръв път ям такива деликатеси — каза Бил. — От коя социалистическа република ги доставяте, мис?

Вместо Ана Скрибин бързо отговори:

— От космоса!

Ана сияеше. Тя беше наистина много мила и хубава в този час...

Радистът Хари седеше пред радиопредавателя и се прозяваше. Скучно му беше. Чувствуваше се затворник в тази пластмасова къщица. Не можеш да си покажеш носа навън без скафандър, а и къде ли да се развлечеш? Няма ги нюйоркските кафенета, барове, дансинги, няма кино, няма гърли, нито пък можеш да срещнеш в този пустош какъвто и да е човек. Пустота и тишина. Да полудееш!

Хари разгърна страниците на малкия многоцветен календар, който лежеше върху пулта с уредите. Още колко дни ще стоят тук? Всъщност не знаеше. От Земята бяха казали: „Две седмици или два месеца“. Ще получат допълнително нареждане съобразно работата, която ще извършат!

Скука!

И играта на карти вече не върви — омръзнала беше и на Хари, и на пилота Бронсън. Бриджът беше по-интересен, но спътниците им археолози нямаха вкус към това развлечение. Ето ги и сега... Бил седеше изтегнат на един мек стол до кръглото прозорче, зад което се разстиляше сиво-жълтото напукано поле на Марс, и четеше. Евънс

лежеше на кушетка в ъгъла. Очите му бяха затворени. Спеше ли? Мислеше ли? Копнееше ли за нещо мило там на Земята? Бронсън, наведен до масичка в другия ъгъл, човъркаше някаква износена част, може би от двигателя.

И четирмата си бяха казали всичко през тези седем-осем дни, откакто бяха кацнали на Марс, затова мълчаха. Известно разнообразие внесоха двамата мъже и жената — космонавти, но Бил и доктор Евънс по-добре се разбираха с тях.

Да, скука...

— Мистър Бил! — обади се Хари с тъжен глас. Бил свали малко книгата от лицето си и очите му светнаха като две огънчета.

— Какво има, Хари? — попита той.

— Мистър Бил, как вървят работите?

— Добре, Хари...

— Какво ти добре? — с негодувание промърмори радистът. — Скука!

— Защо? Аз и Евънс прекарваме времето си в интересни занимания, Хари! Ако искаш, ела утре с нас в подземието. Ще видиш любопитни работи!

— А, благодаря, бях вече там! — Хари се прозя, като сложи длан пред устата си.

— Е, както искаш...

— Не ви ли е мъчно за нашата Земя? — попита след малко Хари. Бил поривисто се засмя и отвърна:

— Съчувствувам ти, Хари, ти наистина скучаеш!

— Да си призная, мистър Бил... — Хари не довърши мисълта си. Тревожен сигнал го накара да наостри слух. Видя по радиоприемателя мигащи сигнали и един далечен глас заговори:

— „Марс“ осем! „Марс“ осем! Обадете се на „Ниагара“! „Марс“ осем! Обадете се на „Ниагара“!

Хари погледна ръчния си часовник и като надяваше слушалките, бързо заговори:

— Дявол да ги вземе! Викат ни половин час по-рано.

От ъгъла се изправи Евънс и попита:

— Какво има? Извънредно съобщение ли?

— Изглежда... чакайте! — каза Хари.

Тримата наобиколиха радиста, който вече посягаше към разни бутони, ръчки и дискове. Трепкаха стрелки, светваха червени и зелени светлини, чуваше се писукане, което заглъхваше, и отново остри звуци изпълниха стаята.

— Нещо важно трябва да има, какво мислиш, Бил? — обади се пак Евънс.

Не беше необходимо Бил да изказва мнението си, защото след няколко секунди връзката беше установена и Хари изненадан прие една странна шифрована телеграма. Той промърмори:

— Хм! Нищо не разбирам!

— Какво съобщават? — попита Бил.

— Момент! Сега ще дешифрирам текста!

С автоматичната си писалка Хари надраска няколко реда на една хартия и я подаде на Бил, който високо прочете:

— „Ракетопланът «Космос» е изчезнал. Преустановете пряката си работа! Претърсете всички райони на Марс, защото може би «Космос» е бил принуден да кацне там. За всяка намерена следа съобщавайте незабавно! Край!“

Четирмата се спогледаха.

— Ето ти работа! — каза намръщен доктор Евънс. — Да зарежем всичко, за да търсим пропаднала ракета! Виж ти!

— Евънс, не говори така! Това са наши хора! — каза Бил. — Може би те са кацнали някъде наблизо и се нуждаят от помощ.

— Да се надяваме, че се е случило нещастие.

— Кой знае! — загрижен забеляза Бил. — Хари!

— Слушам, мистър Бил!

— Какво знаеш за „Космос“?

— Нямам никаква представа, мистър...

И другите не бяха чували нищо.

Евънс намръщен пхна ръцете в джобовете си. Той нямаше настроение и желание да скитат из Марс, особено сега, когато се появи тази прелестна девойка с баща си, но чувството за дълг надделя. Трябваше да търсят катастрофиралите, а беше немислимо да отлетят с ракетата. Тя се издигаше много високо и от нея трудно биха забелязали следи от „Космос“. При това горивото не би стигнало после да се върнат на Земята. Беше изключено да тръгнат пеша из Марс, нямаха и

някакъв по-малък самолет или хеликоптер — най-удобната машина за подобна цел. Оставаше гъсеничният автомобил.

— Бронсън, колата в ред ли е? — попита Бил.

— Да, мистър, но ми е непонятно как ще търсим из тези пропасти на Марс!

— Ще видим... ще опитаме!

Пътешествието се очертаваше дълго и трудно, но заповедта си беше заповед, а при това, освен тази заповед съществуваше и нещо друго, нещо по-силно — човешката взаимопомощ, чувството за дълг към ближния, другарството. Решиха призори Бил и Бронсън да тръгнат на път. Евънс и Хари трябваше да останат в лагера.

Нощта настъпи внезапно. Космонавтите бяха потиснати. Не разговаряха. Бил и Евънс лежаха на леглата си и при осветлението на нощните лампи четяха забавни романи, за да минава по-бързо времето. Хари и Бронсън пак играеха карти, но играта не вървеше...

— Евънс! — обади се по едно време Бил, като отпусна книгата на нощната масичка. В романчето се разказваше интересната история на една ковбойка, която така сръчно яздела коне и мятала ласо, че мъжете се пукали от яд заради превъзходството ѝ. Накрая се сбили с ножове и револвери кой да спечели смелата красавица. Тази вечер обаче историята с ковбойката му се виждаше скучна и глупава.

— Евънс! — продължи Бил. — Знаеш ли какво мисля?

— Кажи, Бил!

— Мисля си за нашите руски приятели.

— За момичето! — наблегна Евънс.

— Не! Питам се дали те знаят нещо за „Космос“? Може би са видели ракетата да лети около Марс, ако изобщо...

— Глупости! Щяха да ни кажат веднага.

— Да! — съгласи се Бил. — Прав си. Всеки случай те утре ще дойдат и ще ги попитаме.

Двамата пак се увлякоха в четене, но това занимание ги измори скоро. Те задремваха, когато сигналите на радиоапаратурата отново затрептяха и остро, прекъснато свирене изпълни стаята. Хари хвърли картите и се втурна към слушалките. Бързо ги надяна и установи връзка със Земята. Сънят избяга от очите на Бил и Евънс. Те учудени забелязаха как лицето на Хари бързо се промени. То изразяваше учудване и безпокойство, а понякога и задоволство.

— Хари, какво съобщават? — попита нетърпеливо Бил.

— Почакайте... така... Да! Гледай ти!... Наистина ли?... О, съжалявам! — с прекъсване говореше Хари в микрофона. — Всички?... Виж ти късмет! Жалко!

Той каза „край“, с не слушалките, погледна другарите си и уморен, подхвърли:

— Ресто!

— Какво искаш да кажеш? — попита Бронсън.

— Никакво заминаване!

— Как? Продължават командировката ни на Марс?

— Не! Безсмислено е да търсим останките на „Космос“. Той е намерен!

— А! — изтръгна се възклицание от гърлата на другарите му.

— Всъщност намерени са остатъци от това, което някога се е наричало „Космос“ — обясни Хари. — Ракетопланът е катастрофирал при опит да кацне на Луната.

— А космонавтите?

— Всички загинали... изгорели! Факт! Жалко и за чужденците!

Това беше ново. Евънс попита:

— Какви чужденци?

Хари разказа, че радистът, с когото разговарял, е негов приятел, заедно учили в колежа и сега, когато всичко е свършено, решил да му разкрие истината. С „Космос“ пътувал и някакъв много виден съветски учен на име Скробин или нещо подобно, заедно с негова близка... жена му или частна секретарка. Те отивали на Луната по една спогодба да разменят опит за строеж на разни изкуствени планети. „Космос“ отначало се изгубил някъде, почти цяла седмица нямало вест от него и всички били в голяма тревога. А ето неочаквано ракетопланът се появил над Луната. При опит да кацне се разбил в скалите и изгорял... Всичко това приятелят му разказал под пълен секрет. Всъщност той не бил уверен доколко историята е истинска, защото имало нареждане да не се съобщава в печата и изобщо трябвало да се пази в пълна тайна.

— Така че — добави Хари — все едно нищо не зная и нищо не съм казал. Нали се разбрахме?

Никой не отговори. Настроението на всички беше понижено. Тъгуваха за непознатите загинали космонавти и дълго не можаха да заспят...

На другия ден танкетката със Скрибин, Ана и Асур спря пред сребристите ракети на американците. Те ги поканиха в пластмасовата си барака. Освен леглата там бяха подредени две маси, столчета, кухненски принадлежности, етажерка с книги, разни чукчета, лопатки, лостове, лупи и други вещи, необходими за археолозите.

— Добре сте се наредили — каза Ана, като разгледаха уютния дом.

— А вие? У вас всичко е оригинално! — забеляза доктор Евънс.

Ана бурно се засмя.

— Следваме космическата мода! — каза тя.

Американците не разбраха откъде дойде нейният сърдечен смях. Но и те се засмяха.

— А, имате и вестници? — попита Скрибин, като забеляза няколко върху масата. — Знаете ли откога не съм чел вестници? Какви новини има от Земята?

— Моля, вземете — предложи Бил. Скрибин разгърна един вестник.

Бил погледна през раменете му и с лек присмех забеляза, че новини има, но невинаги ги съобщават във вестниците.

— Защо? — обади се Ана. — Казват, че в Съединените западни държави имало пълна свобода на печата!

— Е, да... има! — с ирония отвърна Бил. — Но понякога се налага да се мълчи.

— Че защо? — попита Ана.

— По разни съображения...

— Вероятно тайни от важен държавен характер!

В нейните думи имаше лек присмех. Бил като че ли се почувствува за нещо виновен и леко раздражен, каза:

— Евънс, я ми кажи по какви съображения господата мълчат за катастрофиралата ракета?

— Имаш пред вид „Космос“? — попита Евънс.

— Разбира се...

Ана и Скрибин изтръпнаха. Вестникът падна от ръцете на инженера. Той се наведе, но не го вдигна веднага. Искаше да скрие вълнението си. Кръвта биеше в слепите му очи. Ана се опита да хване погледа на баща си. Напразно. Асур не разбираше нищо от разговора, затова дори не погледна към приятелите си, а с интерес следеше

картите на Хари и Бронсън. Ала двамата американци слушаха разговора и Хари предупредително започна да кашля. Бил не му обърна внимание. Съвсем естествено той заговори на Скрибин:

— Мистър Тимофеев, катастрофата е станала на Луната. Вие узнахте ли нещо?

— Не... нищо — каза Скрибин след кратко колебание.

— Между космонавти може да се споделя истината — продължи Бил. — Ние сме нещо като братя... и сестри! — Той погледна добродушно Ана. — Та ето, ракетата не е успяла да кацне на Луната и се разбила. Всички са загинали!

Ана трябваше да направи усилие, за да попита:

— Кои са те?

— Екипажът и двама чужденци. Някой известен учен, руснак... мисля, че се наричал Скривин или нещо подобно. Хари!

Намусен и зъл, Хари вдигна глава.

— Как се казваше оня съветски учен? — попита Бил, като не обърна внимание на настроението му.

— Не зная — изръмжа Хари и хвърли с яд картата. Идеше му да изругае археолога за многословието му.

— Евънс, ти знаеше ли?

И Евънс не беше очарован, че колегата му с такава настойчивост разказва на руснаците за този случай. Все пак това можеше да се оправдае тук, на Марс, където бяха отдалечени на милиони километри от земните вълнения и тревоги.

— Трябва да е Скрибин — каза той. — В едно наше списание беше отпечатана статия за...

— Изкуствена планета „Бисерна звезда“? — възкликна Бил. — Помня. Скрибин беше, нали, Евънс?

— Така мисля.

— Тъкмо той. Скрибин пътувал като гост на нашите учени с жена си или секретарката си — продължи да обяснява Бил. — Жалко за тях. Но и нашите не са гарантирали безопасно пътуване! Жалко!

Скрибин вдигна вестника си. Пръстите му трепереха. Той се взря в някакви снимки, но не видя нито образите, нито какво пишеше под тях...

Скрибин предложи на Ана и на Асур да не разкриват на американците кои са. Ана се наскърби. Колко добри и откровени бяха

двамата археолози и техните другари, трябваше да крият от тях! Но Скрибин я убеди, че така е по-добре! Беше рано да разкриват неблагоприятната мисия на „Космос“.

Приятелството между двете експедиции продължи. То се превърна в сърдечна дружба. Близки се чувствуваха тези седем души, запознали се случайно на Марс. Вечер, когато се прибираха да спят, Ана разказваше на Асур за разговорите с чужденците. Постепенно неприязненото настроение на Асур изчезна, той чувствува, че вече симпатии към тези усмихнати и откровени хора.

— Ана, искам да науча техния език — каза веднъж той.

— Та за теб това е най-лесно. Мионите ни подариха запомняща машина, нали?

— Да, но ми трябва учител.

— Глупчо! А мене забрави ли?

Той започна да учи езика и след два дни изненада Бил и Евънс, като им заговори. Отначало те слушаха изумени, после го заплашиха с пръст и се развикаха:

— Ах, хитрец! Знаел сте да говорите английски, а сте мълчал!

Ана и Асур се смееха, но не откриха тайната си.

Най-много време учените прекарваха в подземията. Американците занесоха там окисжен апарат и отвориха трите железни врати. Попаднаха на спални с ръждясали железни кревати и прогнили мебели, които се разпадаха на прах, щом ги лъхна въздухът на Марс. Няколко стаи бяха натъпкани с прогнило прахообразно вещество, както и с изсъхнали и набръчкани овални топки. Бил каза, че това трябва да са марсиански плодове. Намериха и сандъци с развалено масло, кафяво и вонящо, както и ръждясали кутии, навярно някога те са съдържали консервирана храна. Край стената в едно просторно помещение откриха железна скеля. Щом въздухът проникна, от нея се надигна ситен прах. Намериха и тънка разкъсана хартия. Имаше останки от кожа, навярно корица на подвързани книги. По всичко личеше, че тук е била библиотеката. В друго помещение попаднаха на огнище с пепел. Съдовете, които докосваха, също се обръщаха на прах. Но най-прелестната находка откриха в един шкаф. Това бяха бели и чисти чинии, чаши, купички с гравирани фигури. Фигури на хора, на животни и растения. Хора с леко сплескани носове, облечени в дълги дрехи като кафтани и шапки, които напомняха

калпаци. Едрите животни приличаха на коне. И птици. Орли ли бяха това?

— На тези съдове е записано всичко! Всичко! — говореше с възторг Бил. — Тези рисунки разкриват какви са били марсианите, животните и растенията им. Нали, Евънс?

Спореха защо марсианите са направили тази лаборатория под скалите. За изненада най-оживен в този спор бе доктор Евънс.

— Чуйте, приятели, чуйте моето мнение! — надвикваше той другарите си. — Войната е започнала. В лабораторията влизат избраните марсиани. Те имат на разположение храна, библиотеки, съдове, канцеларии, спални... всичко, което им трябва, за да живеят изолирани от външния свят и да работят. Катастрофата неочаквано ги заварва на работните им места. Страхотен взрив! Само няколко минути и животът загива, почвата се напуква, образуват се дълбоки пропасти, още малко и може би Марс щял да се разцепи на няколко части. Разкъсва се тунелът, който свързва повърхността с помещенията. Нахлуват радиоактивни лъчи. Планетата гори, тресе се, загива, а въздухът излита навън, за да се подпали и той... Пет, десет секунди и край... Мъртва планета!

Да, мъртва! Мъртва поради алчността, омразата, злобата, несъвършения обществен строй и егоизма на разумни същества...

Евънс току-що се беше прибрал от разрушеното марсианско скривалище и тъкмо заспиваше на удобното си легло, когато някой го бутна по рамото и тих възбуден глас заговори:

— Мистър Евънс! Мистър! Чувате ли ме?

Евънс се обърна на другата страна и сънен, промърмори:

— Остави ме... умирам за сън... — Той махна уморено с ръка, като че ли пропъждаше досадна муха, и не отвори очи.

— Мистър, аз съм... Хари! — Радистът по-смело разтърси рамото му. — Мистър, улових разговор по радиото. Двайсет срещу едно, говореше самият Скрибин.

— Върви по дяволите! Казвам ти, уморен съм! — е досада отвърна Евънс, но нещо просветна в съзнанието му. Той полуотвори очи и попита: — Кой Скрибин?

— Оня... катастрофираният... мъртвият!

— Хари, ти бълнуваш!

— Не, наистина. Той говореше с Космоград.

Най-после Евънс напълно отвори очи и съсредоточи уморения си поглед върху радиста.

— Но нали „Космос“ се е разбил на Луната? А с него и Скрибин!

— Дявол да го вземе! С ушите си го чух. Случайно хванах един разговор. Скрибин беше, за „Космос“ говореха. От Земята го поздравиха, че се е избавил щастливо.

Евънс седна на леглото.

— Хари, ти наистина бълнуваш! Или аз може би сънувам?

— Не, мистър. От Космоград казаха, помня точно думите: „Узнахме, че «Космос» се е разбил на лунната повърхност. Поздравяваме ви, другарю Скрибин, вие и дъщеря ви се избавихте щастливо. А как се чувства човекът от планетата Мион?“

— Хари, Марс ти действа зле!

— О, мистър, всичко в мене е наред. Скрибин е жив и здрав и той е тук!

— Какво?

Евънс скочи на крака. Одејлото падна на пода. Не му се спеше вече. Погледна към радиоапаратурата, погледна пак към Хари, който стоеше, надянал малките кръгли слушалки на ушите си. От краищата им се полюшваха проводници като тъпички змийчета.

— Как тъй отгук е говорил Скрибин? От Марс ли?

— Да, мистър. За това си позволих да ви събудя. Изглежда, че Скрибин е оня наш приятел... руснакът!

— Ха!

— А девойката е негова дъщеря!

— Говориш фантазии, Хари!

— Как не ме разбирате, мистър! Слушайте!

И Хари още веднъж обясни, че случайно засякъл един разговор на руски. Не би обърнал внимание, ако не чул две думи: Скрибин и „Космос“. Разговаряли и за някакъв човек от друга планета, за някакъв мион или нещо подобно. Чакат ракета, която лети към Марс. Скрибин съобщил, че имат за компания няколко американци, добри и сърдечни хора. Отначало допускарал, че те са хора на някой си Вега, но, изглежда, страховете му са били напрасни. Всеки случай те били учудени, че я няма ракетата, с която Скрибин и другите долетели, но не проявявали излишно любопитство...

— Тъкмо тяхната ракета! — добави Хари замислен. — Къде е тя? Пълна загадка! А на вас, мистър Евънс, не ви ли прави впечатление, че тези хора не се занимават с никаква научна работа?

— Да...

— Видите ли? Какво правят тук? Как са дошли? Ракетата им отлетяла и ги оставила сами! Глупости!

— Хари, ти май имаш право!

Умората беше изчезнала от лицето на Евънс. Той погледна към празните легла на другарите си и попита:

— Къде са Бил и Бронсън?

— В гаража, мистър. Преглеждат двигателя на автомобила.

— Повикай бързо Бил!

Ана и Асур седяха на синьо-зелената трева, която буйно растеше под стъкления похлупак, и разговаряха. Приятно беше тук. Топло и тихо. Слънцето проникваше през прозрачния купол и макар да изглеждаше малко, пак милуваше двамата с топла ласка. Ана и Асур бяха измислили забавна игра. Единият от двамата разказваше за някое от чудесата на Мион или на Земята. Другият слушаше, после се опитваше да смае събеседника си с още по-странен разказ за напредъка, който разумните същества бяха достигнали на двете планети. Този ден Ана се хвалеше с чудесата на земната кухня. Слагаш зеленчуци и месо в тенджерата и за по-малко от минута с помощта на ултразвук яденето е готово и можеш да го сипеш в чиниите.

— О! — възкликна Асур. — Не е лошо. Но мионите правят друго. Вземат един уред, една фуниеобразна тръба, много луксозна, и натискат копче. Едно, две, три, четири, пет! Готово! Никаква печка, никакво електричество, нито пък е необходим ултразвук.

— А какво? — попита Ана.

— Само лъчи! За пет секунди яденето е готово. Помниш ли, Ана, какви вкусни гозби ни сервираха мионите на звездолета? Всичко беше печено и варено с лъчи.

— Мм! — нацупи се галено Ана. — Все един на нула за тебе, Асур!

Той хвана ръката ѝ, но веднага я пусна.

Автомобилът на американците идеше направо през равнината, като пресичаше буци и камъни, плъзгаше се по тесни пукнатини или пък се губеше в пропасти и отново изпълзяваше от тях.

— О, гости! — каза Асур и тръгна към вратата на купола.

Бил и Евънс бързо влязоха и докато събличаха скафандрите си, непрекъснато сезираха в Асур. Не говореха. Не се смееха. Изглеждаха този път сериозни и загрижени, но отначало Ана не забеляза това.

Евънс попита:

— Асур, вие арабин ли сте?

Ана трепна обезпокоена.

— Не ви разбирам — отвърна Асур.

Евънс и Бил се спогледаха.

— Вие сте мургав като арабите! Имате леко накъдрена коса. А ръцете ви! Позволете! — Бил безцеремонно хвана ръката на Асур и я разгледа от двете страни. Беше ръка на човек, суха ръка с дълги пръсти и нокти. Ставите надобелени, ясно очертани.

— Странно! — промърмори озадачен Бил.

Отначало Асур се смееше, но сега нещо го обезпокои. Американците никога не бяха проявявали такъв интерес към него.

— Вие какъв сте по народност? — попита Евънс.

Асур безпомощно погледна към Ана. Нейните устни леко трепереха.

— Той е жител на Обединените социалистически републики — поясни хладно тя.

Евънс учтиво се засмя. Изглеждаше добродушен, предан и добър. Но Ана почувствува, че го мрази. Откъде дойде това настроение, тя не знаеше. Бил весело подхвърли:

— Позволете, мис Скрибин — той подчерта името ѝ с тона си, — съвсем не ви отива да...

Не довърши мисълта си, защото Ана се олюля и сложи ръка на челото си.

— Защо е тази анонимност, мис Скрибин? — подхвана с укор Евънс и се поклони. — Нямаме представа как се зарадвахме, че инженер Скрибин и вие сте живи. А как се случи това? И кой е този човек? Защо криете?

Ана и Асур бяха така смаяни от тези думи, че продължаваха да мълчат объркани. Бил взе поза на оскърбен приятел и високо попита:

— Кой сте вие? Откъде сте дошъл?

Ана внезапно се изтръгна от ръцете на Асур, изхлипа и се втурна към вратата на палатката. След миг тя се изгуби вътре и само един отчаян вик достигна под купола: „Татко, те знаят всичко... Свършено е, о, татко!“ Скрибин попита нещо, Ана му отвърна с разтреперан приглушен глас и тогава на вратата се появи инженерът. Гледаше тренчено американците. Погледът му беше властен и решителен.

— Вие сте хора на Вега? — попита гневно той. — Добре изиграхте ролята си!

Бил и Евънс се спогледаха. Нямаха войнствен вид, ни следа от двуличие и неискрена почит.

— Кой Вега, мистър Скрибин? — наивно попита Бил.

— Този, който ни отвлече с „Космос“!

— Отвлечени ли? — попита Евънс.

— Да, предполагам, че знаете всичко.

— Нямахме и представа. Не пътувахте ли за Луната като гости на нашите учени?

— Не, господа! Вашите учени едва ли знаят нещо за обстоятелствата, при които се озовахме на „Космос“! Бяхме заставени... насила отвлечени!

— А този човек? — Бил кимна към Асур. — Случайно узнахме, че той е дошъл от друга планета. Или имаме грешка?

Скрибин снизходително се усмихна и лицето му отново стана добродушно. Доверието му към американците бързо се възвърна.

— Нямате грешка — каза той.

— Но как така... той по нищо не се различава от жителите на Земята.

Забавно беше недоумението на американците. Без съмнение двамата бяха честни хора и нямаха нищо общо с онзи тип Вега.

— Влезте, приятели, в нашия дом — каза Скрибин. — Ще узнаете всичко...

Бил и Евънс изслушаха разказа на инженера, без да го прекъсват. Скрибин не се гневеше на похитителите си, не ги ругаеше, не ги обсипваше с проклетия. Разказваше спокойно, дори сухо и тъкмо този разказ порази двамата млади учени. Невероятно бе всичко това.

Толкова низост! Но низостта и подлостта избледняха, когато Скрибин заговори за срещата си с мионите. Бил и Евънс искаха да вярват всяка дума и нямаха основание да проявяват недоверие, но въпреки волята си те се споглеждаха в недоумение. Този им жест не остана незабелязан от Ана. Тя отиде до една масичка, порови се в малко чекмедже и оттам донесе снимки.

— Ето мионите — каза тя, — а тези тримата сме ние... не вярвам това да породя съмнение у вас. Снимката направихме в парка на звездолета. Но имаме още доказателства. Ще започнем с един мионски филм. Асур, моля те, пригответи апарата!

По белия екран се появиха необикновено едри хора с оранжево-червени кръгли очи без клепки. Облеклото им напомняше трико. Малки шапки притискаха косите. Странни градове с кръгли, полусферични, цилиндрични или пък обикновени паралелепипедни здания с буйна растителност около тях. Дървета и животни с едри глави, леко подвижни. Те напомняха земните, но на Земята не живееха такива същества. Летящи апарати, миони, които хвърчат. Най-странното беше, че по телата им не се забелязваше никакъв уред...

Прожекцията свърши.

— А ето и филма, който снем с тази мионска камера — каза Ана. Тя показа един снимачен апарат, не по-голям от земен портативен такъв, боядисан с лъскава небесносиня боя. След това на екрана се появи огромно летящо тяло. Блестеше сребристо като гигантска риба. То зае целия хоризонт и плавно се понесе към оранжевото марсианско небе.

— Това е техният звездолет „Вестител“ — каза Ана. „Вестител“ се издигаше и ставаше все по-малък, а когато намали размерите си като птица, под него блеснаха пламъци и той бързо изчезна в жълто-синьото небе. Ана каза:

— Днес е четно число, искате ли да повикаме „Вестител“ по радиото?

Тя отведе двамата към масичката, върху която беше поставена малката кутийка на мощния предавател. Нямахте слушалки. Натисна един бутон, после още един и заговори на английски, за да я разберат американците.

— Зове Марс! Марс зове „Вестител“! Чувате ли ме?

Секунди или може би минути, които на двамата се струваха като часове. И ето глас. Странен, малко дрезгав, но тих, сърдечен глас, който също говореше на английски.

— „Вестител“ слуша! Ана, вие ли сте?

— Таомей, приятелю...

Пак секунди...

— Тъкмо с Браун мислехме да ви викаме. Всичко наред ли е?

— Да, Таомей...

А после долетя друг глас. Той говореше на руски:

— Привет и от мен... от Браун. На всички привети. Пътуваме чудесно, а нищо не усещам! Като че ли стоим на едно място, но апаратите показват чудовищна скорост. Таомей, къде сме сега?

— Все още близо до Слънчевата система. Не сме изминали и сто милиарда километра. Виждаме Слънцето като малка звездичка. Земята и Марс не се забелязват с невъоръжено око, но нашите телескопи добре ги откриват.

— Елий как е? — попита Ана.

— Тъжи... — отвърна Таомей. — Може би наистина трябваше да отидем въпреки всичко на Земята!

— Да, Таомей, трябваше!

Те говореха за обикновени работи, като че ли бяха свързани с една жица на няколко километра един от друг. После прекъснаха връзката. Бил и Евънс седяха на столовете поразени от това, което чуха...

— Още ли не вярвате? — засмя се Ана. — Асур, дай всезапомнящия апарат!

Тя и Асур го нагласиха. Голямото му стъклено око гледаше Бил.

— Ще ви прочета на английски нещо от моя дневник — каза тя. — После вие ще го повторите дума по дума.

— О, мис! Едва ли притежавам такава феноменална памет!

— Никой не я притежава, но този апарат ще въздействува на вашите мозъчни центрове. Уверете се сам.

Тя постави апарата в действие, после започна да чете. Описваше преживелиците си в подземията през оня ден, когато за пръв път се появиа американците. Чете около четири минути, натисна копчето и каза:

— А сега повторете дума по дума! Доктор Евънс, ето текста, следете дали мистър Бил ще направи грешка.

Бил повтори точния текст без ни най-малък пропуск.

— Това е феноменално! — промърмори Евънс.

— Обикновен мионски всезапомнящ апарат — поясни Асур. — Питайте ме веднъж как така лесно научих английски. С този апарат.

Ана показа и апарата за подмладяване. Шедьовър! Фантастично... Смееше се, сияеше, като говореше за него. И танкетата, с която пътуваха из Марс, беше мионска. Нима господата не бяха забелязали нейната форма, нейното устройство и вечния двигател, който нямаше нужда от никакво гориво, защото сам се зареждаше с електричество, което го привеждаше в движение? Никъде на Земята нямаше такава машина. Всичко, което виждаха в скромния дом, е от Мион. Сапунът дори. Кърпите, пастата за зъби... Ето и мионски книги със стоманени листа...

Като фантастична приказка звучаха думите ѝ, но вече нищо не можеше да учуди Евънс и Бил. И когато по-късно те узнаха за опитите на Вега и на другарите му да завладеят звездолета и за саморазправията им с мионите, в тях се надигна остро негодувание.

— Мионите са крайно благородни същества — добави Ана. — Те разрешиха на Вега да си замине с „Космос“. А „Вестител“ кацна на Марс и ни остави да чакаме наша ракета.

— Кога се случи това? — попита Евънс.

Пресметнаха деня. Излезе, че звездолетът на мионите беше излетял същия ден, когато американците бяха пристигнали на Марс.

— Жалко! — ядоса се Бил. — Много съжаляваме! О, ако бяха пристигнали само няколко часа по-рано, с очите си щяха да видят звездолета и мионите!

Ана сподели, че отначало допусkali Бил и Евънс да са агенти на Вега...

Евънс с негодувание я прекъсна:

— Моля ви се, как помислихте това?

— Извинете — намеси се Скрибин. — Можехме ли да знаем? Но вие сте други хора. Вие сте наши истински приятели.

— Благодаря ви — поклони се Бил.

— Но дори и тук да ни преследваха хората на Вега — каза уверено Ана, — вече е без значение за нас. Нашите на Земята знаят

всичко. Към Марс лети ракета, за да ни вземе. Нашите ще преобърнат не само Земята, но цялата Слънчева система, и пак ще ни намерят!

Тя каза тези думи с гордост. Те не бяха приятни за американците, защото ги измъчваше това недоверие от страна на Скрибин и дъщеря му, проявено от първия ден на тяхната среща. Но двамата бяха преживели много прекеждия, бяха се сблъскали с низости и подлост, затова имаха право да бъдат недоверчиви.

Бил тържествено се изправи.

— Приятели! — поде той и гласът му прозвуча развълнуван, но искрен и твърд. — Приятели, трябва да кажа, че ние всички сме готови да осъдим публично, без оглед на последствията, тези недостойни машинации на неотговорни фактори.

— Благодаря — поклони се сдържано Скрибин.

— Нашият народ е честен, трудолюбив и свободолюбив, мистър Скрибин — добави доктор Евънс. — Тон също ще порицае това позорно деяние.

— Не се съмнявам в това, приятели!

— Нашите учени, нашата интелигенция нямат нищо общо с онова, което са извършили някои безчестни хора — пак повтори Евънс, защото не желаше да остане и най-малко съмнение у Скрибин и другарите му за благородството на народите, които населяваха Западното полукълбо.

— Зная, мистър Евънс, зная...

Скрибин му подаде ръката си, после стисна ръката и на Евънс.

— Вярвам ви, приятели! — от сърце каза инженерът.

— Много съм щастлив, че се запознах с вас — обади се Бил. — Вие сте чудесни хора! Благодаря ви!

Той още веднъж стисна ръцете и на тримата. Смутен беше, не знаеше какво друго да прави, какво да каже.

— Асур! — извика Евънс, като се усмихна на мургавия човек.

— Да?

— А сега вие ще ни разкажете нещо повече за вас! Моля ви! Вие изглеждате съвсем като земен човек! Господи! Нима и на други планети живеят същества точно като хората? Та вие съвсем не приличате на мионите! Откъде сте дошли?

Асур показа белите си зъби и тихо отвърна:

— Аз съм земен жител като вас. Ако не се отегчавате, ще ви разкажа моята история...

— Утре нашата ракета ще кацне на Марс — каза Скрибин.

— Нима толкова скоро? — отвърна натъжен Бил. — Ние ще останем още десетина дни, искаме да отпътуваме на север и на юг. Колко би било хубаво заедно да полетим към Земята!

Скрибин приятелски го потупа по рамото.

— Бил, вие сте чудесно момче. Аз няма да ви забравя!

Цял предобед Скрибин, Ана и Асур седяха в стъклената камбана и гледаха небето или пък дежуряха при радиопредавателя. Ракетата съобщаваше курса си. Оттам питаха за времето. Всичко беше в ред. Към обяд пристигнаха Бил и доктор Евънс. Макар и да се шегуваше както винаги, Бил не беше весел. Той стоеше до Ана.

Приказваше ѝ за намерени находки от културата на маите и инките в Америка и изказваше предположение, че майте са потомци на марсианите. Именно в Америка те кацнали преди десетки хиляди години и не се върнали обратно, а създали културно и могъщо поколение. Той не можа да довърши изложението на хипотезата си, защото Асур извика несдържано:

— Ето я!

На оранжевото небе блесна звезда. Тя идеше бързо от изток. Светеше все по-ярко, премина стремително над главите им и се изгуби на запад. След половин час пак се появи от изток — този път беше по-едра, почти като Фобос. И пак прелетя и изчезна. Трети път се показва, блестяща като огромна птица. И колкото по-наближаваше, толкова размерите ѝ растяха. Този път се спускаше по-бавно. Над нея затрептя бял балон.

— Парашутът ѝ! — каза Бил. — Красавица, а? Сега ракетата закръжи над пустинята. Кръжеше все по-бавно и, ставаше по-едра. Парашутът блестеше снежнобял, а под тялото на ракетата запламтя огън и дим.

— Ана — прошепна Евънс, — имам една молба към вас.

— Кажете, докторе...

Той гледаше без нужда обувките си, мачкаше ревера на палтото си и мълчеше.

— Е, хайде! — галено го подкани тя. — Нали искахте да ми кажете нещо?

— Да, Ана. Много ви моля да ми оставите адреса си. Желая да ви пиша. И вие ще ми пишете, нали?

— О, това ли?

Ана бързо влезе в палатката и след малко се показа с бял плик в ръка. Тя го подаде на Евънс и каза:

— Тук съм записала адреса си. Обещавам и аз да ви пиша.

В този миг се приближи и Бил.

— Какво заговорничите? — пошегува се той. — О, плик!

— Там е написан адресът на Ана — обясни Евънс.

— А адрес за мен! И аз бих желал да кореспондираме! — каза сериозно Бил.

— Добре. Евънс ще ви го даде после. Нали, Евънс?

Скрибин протегна двете си ръце към младите мъже.

Изглеждаше много бодър, стоеше изпънат като младеж.

— Приятели — каза той. — Много съм ви благодарен. Ние заминаваме, ракетата след малко ще бъде тук. Но аз няма да забравя никога дните, прекарани заедно на Марс. Благодаря ви, приятели!

Той стисна ръцете и на двамата.

Далече над пясъците бавно падаше сребърно тяло, обвито в пламъци и облаци дим.

Марс изглеждаше много гостоприемнен и красив в този светъл привечерен час. В очите на Ана се появиха сълзи, но тя се усмихна, като гледаше как ракетата стъпва гордо на трите си огромни железни нозе...

Издание:

Автор: Петър Стъпов

Заглавие: Гости от Мион

Издание: първо (не е указано)

Издател: Народна култура

Град на издателя: София

Година на издаване: 1965

Тип: роман

Националност: българска (не е указано)

Печатница: Държ. полиграфически комбинат Димитър Благоев

Редактор: Лиляна Илиева

Художествен редактор: Васил Йончев

Технически редактор: Александър Димитров

Художник: Иван Кьосев

Коректор: Йорданка Киркова; Малина Иванова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/14306>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.